

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Rónán Hession

Leonard ve Hevesli Paul

çeviren: Özlem Uygun



Leonard ve Hevesti Paul, ofuzlarındaki iki arkadaşın hayatta anlamlı buldukları şeyleri koruma çabalarını hikâye ediyor. Kitap, bu dünyanın sıradan kalpli gözden kaçan insanları hakkında, nazik, gösterişsiz ve uysal insanlar, 21. yüzyılın yarattığı girdabın içinde yollarını ve dünyadaki yerlerini bulmaya çalışan bu iki arkadaş, hayatlarını güç kullanarak veya zorla değil, gündelik hayatta iskalanmış özel şeyleri takdir ederek değiştirmeye çalışıyorlar.

Yalnızlık ve huzur artık kavgalarında zıtlık teşkil edecekleri bir şey olmadığında güzelliğini kaybediyordu. Mesgul —ya da en azından biraz daha fatal— bir hayatta, sessizce durup düşünülen zamanlar tecrübenin tınısını duyabilmeye yarar. Ama hayatı tecrübelerden kasten mahrum bırakmak ve hayatın gerçeklerinden gizlenmek özgül bir seçim değildir. Böyle bir hayat sadece, bıkıp bıkıp sokak kapısını kaplayacak kadar büyüyün, tüm konuşmaları bastırıp diğer insanları kuşungeçirmiş camının arkasına koyan, hayatı anlatıyıcı bir yalnızlığa yol açan korkunun başka bir şeklidir.



LEONARD AND HUNGRY PAUL

by Rónán Hession

Copyright © Rónán Hession 2019

Türkçe Yayım Hakları: AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı
aracılığıyla Melville House Publishing, LLC.

İngilizceden Çeviren: Özlem Uygun

Yayına Hazırlayan: Mahir Koçak

Dizgi ve Kapak: Naz Yıldız

Editör: Ezgi Alkan

Sertifika No: 43569

Baskı ve Cilt: İşkur Matbaa

Ağaç İşleri Sanayi Sitesi 1370 Cadde No: 5 İvedik OSB. / Ankara (0312) 394 52 62

ISBN: 978-605-73813-4-7

Sertifika No: 52314

Birinci Basım: Eylül 2022

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yedi Kültür Sanat ve Yayıncılık Faaliyetleri A.Ş.

Birlik Mah. 448.Cad. 455.Sok. No:18 Çankaya/Ankara

Tel: (312) 496 27 10 Faks: (312) 496 27 19

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://rantev.org>
www.yediyayinlari.com info@yediyayinlari.com

Rónán Hession: 1975'te İrlanda'da doğan *blues* müzisyeni ve yazar. İki çocuğu ve eşiyle Dublin'de yaşamaktadır. Leonard ve Hevesli Paul yazarın yayımlanmış ilk romanıdır.

Özlem Uygun: 1979'da Almanya'da doğdu. İstanbul Bilgi Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nde öğrenim gördü. Kişisel asistanlıktan vestiyerliğe kadar birçok işte çalıştı. Şimdilerde editörlük yapmakta ve İstanbul'da yaşamaktadır.

Rónán Hession

LEONARD VE HEVESLİ PAUL

Çeviren: Özlem Uygun



Bu kitap Kathleen Smyth'e, onun cesur ve güzel kalbine
ithafen yazılmıştır.

BÖLÜM 1: LEONARD

Doğumu esnasında babası trajik şekilde ölen Leonard, zorlukları neşeyle gizleyen annesi tarafından yalnız büyütülmüştü. Annesi yaradılışı gereği otoriter bir yapıda olmasa da hayatta, her biri kendi usulünce hallolabilir küçük olaylar zinciri olarak bakması gerektiğini öğretmişti ona. Annesi için iyilik yapmak çok sıradan bir olaydı, ona göre arka bahçede bir kuş evinin olmamasının tek geçerli mazereti halihazırda ön bahçede bir tane olmasıydı.

Spor yapmak yerine konsol oyunlarını tercih eden oğlanlarda ara sıra görüldüğü gibi Leonard'ın az arkadaşı ama çok fikri vardı. Annesi içgüdüsel olarak anlamıştı ki Leonard gibi çocuklar onları dinleyecek birine ihtiyaç duyuyordu. Alışveriş için yola koyulduklarında yılan balıkları hakkında tartışır, dönüş yolunda Satürn'ün uydularıyla ilgili koyu bir sohbete düşerlerdi; banyo zamanı deprem dalgalarını konuşur, uyumadan önce *Guinness Rekorlar Kitabı*'na girmiş en uzun tırnaklı insan üzerine laflarlardı. Fakat Leonard sakin, hayalperest çocukların masumiyet karinesinden henüz yararlanamadıkları bir zamanda büyümüştü. Annesi sıklıkla, ona ulaşmanın imkânsızlığından şikâyet eden aksi öğretmenlere karşı oğlunun tarafını tutarken bulurdu kendisini. Veli toplantılarında anne tahammülüyle sakince oturur, Leonard'ın da tıpkı rahmetli babası gibi "heyecanlı ifadelerden yoksun" bir suratı olduğunu açıklardı.

Annesi, Leonard otuzlarına yaklaşmışken bile oğlunun üstüne titremeye devam ediyordu; öğle yemeği için ona en sevdiği —daha az damarlı— jambonu alıyor, uyandığında çayını başucunda hazır ediyor ve Leonard'ın daha sonra sessizce

yeniden ütülediği kot pantolonlarını çizgi izi bırakarak ütölüyordu. Leonard bu düşünceliliğin karşılığını, annesine yaşlılığında eşlik ederek ve hayatındaki seyrek nüfusa onu dahil ederek verdi.

Leonard zamanından tam emin değildi ama bir an gelmiş ve yalnızca ana oğul olmaktan bir tür yârenliğe evrilmişti ilişkileri. Yetişkin bir oğulun dul annesiyle birlikte yaşaması, toplumun henüz benimsemediği bir şeydi; olsa olsa en iyi ikinci seçenek olarak görüldüğü de açıktı. Bu durumu şimdiye kadar fark eden olduysa, kadının otoriter yapıda ya da oğulun içine kapanık ve muhtemelen cinsel dürtüden yoksun olduğunu varsayıyor olmalıydı. Gerçekte ise birbirlerini sınırlamak ya da hayatlarına müdahil olmak istemeyen, kendi alanlarını korumayı tercih eden bağımsız ve doğrusu epey iyi geçinen insanlardı. Leonard birlikte tatile çıkma fikrinin yarattığı tuhaflığı hatırlıyordu, gerçi teklifin ilk kimden geldiğinden emin değildi. Elbette anne kız tatilleri olağandı ve baba oğul gezileri evladın rüştünü ispatının bir yolu olarak hikâye edilirdi. Anne oğul tatilleri ise birinden birinin diğerine yük olduğunu çağırıyordu. Fakat işin aslı, birbirleri için harika tatil arkadaşlarıydılar. Annesi yorulmak bilmez bir yürüyüşçüydü. Makul ölçüleri aşmayan sergilerin tamamını, kendisinin yarı yaşındaki yorgun kadınları çoktan içine çekmiş, “hediyeelik eşya dükkânı” denen bal peteğinde oyalanmadan gezerdi. İkisi de kiliseleri severdi, Leonard din-dar olmasa da dünya sanatının çoğunluğu öyleydi. Avrupa katedrallerinde meşhur tablo ve heykelleri ziyaretin keyfini sürerken annesi de uzun zaman önce göçen kırılğan kocası için yan şapelde mum yakmakla meşgul olurdu. Hiçbir zaman Leonard’a kızlarla ilgili bir şey sormadı, hem konunun oğlu için ne kadar hassas olduğunu bildiğinden hem de müzmin bekârlığının fırsat veya ilgi eksikliğinden kaynaklandığına dair şüphe duyduğundan. Leonard içinse hâlâ annesiyle birlikte aynı evde yaşaması, kendisine hâkim olmasına yol açıyordu. Eve bir kız getirse ertesi sabah başuçlarında iki fincan çay bulmaktan başka ne olabileceğini merak ederdi.

Annesi, umulmadık biçimde, bir çarşamba gecesinde, er-

tesi gün giyeceği kıyafetler hazırlanmış —ki derli topluluğu hayattaki küçük şeylere duyduğu saygının göstergesiydi— yorganına sarılmış hâlde uykusunda öldü. Doktor herhangi bir ıstırap belirtisi olmadığıнын altını çizerek, ölüm nedenine kalp krizi yazdı. Söylediğine bakılırsa muhtemelen kalp atışları “tükenmişti.”

Leonard her ikisi de tek çocuk olan utangaç anne babanın tek ve utangaç çocuğu olduğundan, küçük bir cenaze töreniydi. İnsanlar merhumeye nispi yakınlıklarını önemsemedikleri için oturmaları gerekenden birkaç sıra arkaya oturmuşlardı, Leonard’ı saymazsak kilisenin ön kısmı tamamen boş kalmıştı. Bel bağlayacağı aile fertleri olmadığı için Leonard cenazede birden fazla görevi üstlenmek zorunda kaldı: “Büyük İman Duası”nı okumak, kiliseye sunulacak hediyeleri getirmek, kuzenler, hısım akraba tarafından yapılması gereken ufak tefek bir sürü işi halletmek gibi. Rahip, ölüm ve umut hakkında, Leonard’ın içine su serpen genel bir vaaz verdi; ne de olsa annesi, ölmüş birinin hayatını tek seferde özetleyen konuşma balonlarından hiç hoşlanmazdı. Cesaret edebilseydi sesini çıkarır ve annesinin herkesle ilgilendiğini, onlara sanki bahçesindeki kuşlarmış gibi, yani karşılıksız bir sevinç ve cömertlikle baktığını söylerdi.

Krematoryuma geldiklerinde tabut kırmızı perdelerin arasına, hafif aksayarak ilerleyen bir dizi rayın üzerine yerleştirildi, annesinin lunaparkta çok keyif aldığı korku tünelini andırıyordu. Yükseklik ve rekabet korkusu yüzünden lunaparkı genellikle dert gibi görür fakat Leonard’ın hatırına gider ve sanki loş bir sanat galerisi boyunca yavaş bir sürüşteymiş gibi korku tüneli trenine binip eğlenirdi. En sevdiği şarkıcı Gilbert O’Sullivan’ın *Nothing Rhymed* melodisiyle perdeler tabutun üzerine kapanırken Leonard’ın gözlüklerinin arkasından bir damla yaş süzüldü ve artık kendi evi olan bir zamanların aile evine doğru bir yetim olarak yola koyuldu.

Tek çocuklar ikinci ebeveynini de yitirdiği zaman nesiller takviminde bir sayfa çevrilir. Halledilmesi icap eden, düzenlenmesi gerekenler vardır ama aynı zamanda daha önemlisi yüzleşilmesi gereken daha genel şeyler vardır. Hazır olsun olmasın,

yüzleşilecektir. Sonuç, keder ve şaşkınlığın karışımıdır. İşte bu ruh hâlindeyken morali bir oktav düşen Leonard, cenazeden sonraki birkaç haftayı şöyle geçirdi: Fırında pişen keki izledi, kuş yemliğine bir paket buğdayı boca ederek oyalandı, elinde kalemle televizyon rehberindeki bir programa üzüntüyle bakarak kalakaldı. Eğer o dönem Leonard’a aklından neler geçtiğini sorsaydınız ya da basmakalıp bir deyişle onu şöyle bir sarssaydınız, yani durduk yere rahatsız etseydiniz, birkaç günlüğüne evden kaçmış olan kedinin hiçbir açıklama yapmadan dönmesi gibi bilincinin geri döndüğünü zorlanarak da olsa söylerdi.

Her akşam yemekten sonra, zamanı geçirilecek değil doldurulacak bir şey olarak gören bekâr erkeklerin geleneksel oturma biçimiyle otururdu kanepede. Rafta sabırla bekleyen ve çoğunun ilk birkaç sayfasında ayraç bulunan tarihî biyografilerden birini açardı, kahramanların çocukluğundan öteye henüz gidememişti. Kitapçıları teskin edici yerler ve kitap satın almayı teskin edici bir eylem olarak görürdü ama dalgın bir okurdu bugünlerde, fonda ev işi yaparak dolanan annesi olmayınca okumak çok daha ıssız bir eylemdi. Masa başına geçer ve “Bir Kuş Gözlemcisinin Yılı” kitabından bazı çizimler —kıyıda hızla ilerleyen bir ak kumkuşu veya uçurumlardan yuvarlanmalarını engelleyen armut şeklindeki yumurtalarıyla bir kara dalıcımartı— kopyalamaya çalışırdı ama gösterecek kimse olmayınca tüylerin detaylarına ve renklerin inceliğine aldırış etmez oldu. Ve elbette televizyon hep vardı, beraberce üzerine konuşabileceğin, kanepede oturan bir başkası yokken tuhaf bir şekilde anlamsızlaşsa da seçeneklerin en iyisiydi.

Leonard farklı bir karakter olsaydı, yeni arkadaşlar edinmek üzere dart, domino, kâğıt ya da diğer hapis oyunları oynamak için akşamları bara gidebilirdi ama bugünlerde dışadönük insanlarla arkadaşlık etme düşüncesi kadar ona kendisini yalnız hissettiren başka bir şey yoktu. Böyle zamanlarda anlıyorduk gerçek arkadaşlarımızın kim olduğunu, şayet Leonard gibiysek, aradığımız tek arkadaşımızın olduğunu. Böylece Leonard, akşamın bayat bölümünü görmezden gelmek ya da tazelenmek için Hevesli Paul’un arkadaşlığına sığınmayı alışkanlık hâline getirdi.

BÖLÜM 2: “PARLEY VIEW”

Hevesli Paul, doğup büyüdüğü evde, annesi ve babasıyla birlikte yaşıyordu hâlâ. Hesabına yazılan üç çarpı on sayısıyla artık otuzunu geçmişti ve dışarıdan bakan işgüzar birine, içinden “hadi” diyen bir sesten mahrum kalmış ya da belki kolay yoldan ev sahibi olabilmek için annesinden ve babasından uzun yaşama umudunu taşıyormuş gibi görünebilirdi. Fakat Hevesli Paul genel ilgisizliği sayesinde dedikoduların üstesinden gelmiş bir adamdı. İşin aslı, evi hiç terk etmemişti çünkü ailesi mutlu bir aileydi; belki de böyle bir şey, insanın takdir etmesi gerekenden daha nadir yaşanıyordu.

Babası, Peter, uzun yıllar boyunca ekonomist olarak çalıştıktan sonra emekli olmuştu ve piyasanın görünmez elinin sağladığı emekli maaşıyla geçiniyordu. Keldi, sanki yer çekimi saçlarını kafatasından aşağılara çekip kulaklarından, burnundan ve kaşlarından fışkırmasını sağlayarak bu kelliğe sebep olmuştu. Hevesli Paul’un annesi Helen, artık haftada yalnızca iki gün verdiği derslerle neredeyse emekli bir öğretmen sayılırdı. İlkokulda iki yıl boyunca Leonard’ın da öğretmenliğini yapan Helen, onun çizimlerini över, “Ah, bir kullansa, zehir gibi kafası var,” derdi, muhtemelen bir insana tembel olduğunu söylemenin en kibar şekli buydu. Eski öğrencilerine yıllar sonra rastlayan her öğretmen gibi Leonard’ı daima içten bir memnuniyetle karşılardı.

Helen’a bir sanat galerisinin yolunu tarif etmek için durup, kendini de galeriye davet ettirdiği gün Peter’la tanıştılar. Çabucak âşık oldular. Aralarındaki fiziksel çekim kısa zamanda biyolojik olarak da genişledi ve ilk çocukları, Hevesli Paul’un ablası Grace’in doğumuyla aşkları perçinlendi. İki zor

düşükten sonra da Hevesli Paul dünyaya geldi ve koşullardan anlaşılabileceği gibi oğullarının üzerine titrediler. Helen ve Peter, pek çok sıkıntıya birlikte göğüs germiş iki insanın sahip olduğu yakınlığı paylaşan bir çift oldular.

Hevesli Paul'un ragbi kulübünde duyduğu Fransızca bir şarkıdan esinlenerek getirdiği öneri üzerine, evlerine *Parley View*¹ adını verdiler. Helen kuş dostu arka bahçe ve arı dostu ön bahçede ısrar ederken Peter “içsel bakım” dediği şeyle ilgilendi; bu süreci bakım isteyen bir evi çok da masrafa girmeden elden geçirip, ampulleri değiştirip, duvarlara resimler asarak yürüttü. Grace çoktan taşınmıştı ve yaklaşan düğünü için hazırlanıyordu; rolü genellikle dinlemek ve arada sırada teskin edici anne sesiyle “Biliyorum hayatım, biliyorum,” demek olan Helen’i her gece arıyor, çok yakında gerçekleşecek düğününü onun yardımıyla organize ediyordu.

O gece Leonard geldiğinde, yüzünde her zamanki gülümsemesi ve seni-gördüğüme-çok-sevindim bakışıyla Peter açtı kapıyı.

“Gel Leonard, içeri gir.”

Leonard, gerekli olmasa da, hijyenden ziyade toplumsal saygı göstergesi olarak temiz ayakkabılarını paspasa silip içeri girdi. Helen salonda, sehpanın üzerine yaydığı yapbozla uğraşıyordu. İzlenimci bir tablonun yapbozuna benziyordu ama sadece kenarları tamamlandığından ne olduğunu çıkarmak zordu. Helen’in çayı, Leonard’ın annesinin asla izin vermeyeceği bir şekilde, koltuğun kolunda duruyordu. Peter’la Helen sanki kendileri de bir yapbozun parçaları gibi yan yana, koltuktaki olağan pozisyonlarını aldılar.

“Nasıl oldun Leonard —her şey normale dönüyor mu? Halletmen gereken bir sürü şey vardır eminim,” dedi Helen, hassas meseleleri kibarca ve bir an evvel konuşmuş olmak için.

Normale, yas tutmaya ya da bir şeyleri çözmeye özellikle değinmeden “Uğraşıyorum,” diye cevap verdi Leonard.

1. Parley View: Yazar Baccara grubunun *Parle-vous Français?* [Fransızca Biliyor musunuz?] şarkısını kastediyor. Okunuşlarını benzeterek *Parley View* [Toplantı Yeri] ismini uyduruyor. (e.n.)

“Seni görmek güzel —alsana,” dedi Helen, vaktinden üç hafta önce açılmış paskalya yumurtasını göstererek; paylaşmak neticede suçluluk duygusunu hafifletiyordu. Leonard bir ısırık aldı, küçük, makul bir porsiyon koparmaya çalıştı ama yumurta kırılıp kucağına düşünce hepsini yemeye karar verdi. Televizyonda Leonard’ın en sevdiği yarışma programlarından *University Challenge* [Üniversitelerin Kapaşması], ortalarında bir yerde durdurulmuştu.

Peter’in tarzı televizyonun karşısında hazır ve nazır oturup yarışmacılardan biri bocaladığında makineli tüfek gibi hemen tahminlerde bulunmaktı: “Thomas Cromwell, HAYIR, Oliver Cromwell, HAYIR...” diye sürdürüyordu gayet iyi yarışan yirmi yaşındaki yarışmacının cevabı “Kardinal Wolsey” olmadan az evvel. Peter’in makineli tüfek tarzının tam aksine Helen’in tarzı dürbünlü tüfektir. Dinlemiyor gibi davranarak çapraz bulmaca çözmekten, sudoku oynamaktan ya da bu akşam yaptığı üzere yapbozuyla uğraşıp başka şeylerle ilgilenmekten hoşlanırdı. Ve sonra, kafasını bile kaldırmadan, her iki takımı da şaşkınlığa düşüren zor bir soruya ansızın doğru cevabı verirdi. Soru genellikle artıkyılda gerçekleşmiş bir olay ya da kral bilmemkaçıncı bilmemkimin ikizi gibi tahmin edilemeyecek bir şey olurdu. Havalı bir şekilde verdiği doğru cevapların, Peter’in panikle haykırdığı yarım düzine tahmini yerle bir etmesinden zevk almıyormuş gibi davranırdı. Bir keresinde Peter, daha sonra birlikte izlediklerinde Helen’in aklını başından alabilmek için, bölümü önceden kaydedip ilk yirmi cevabı ezberlemiş ve rolünü hakkıyla oynamıştı. Fakat Helen bu oyuna gerçekten kandı mı, yoksa bu kadar yıl sonra bile Peter’in onu etkileyebilmek adına yapacaklarının sınırının olmadığını görmekten mutlu olduğu için kanmış numarası mı yaptı asla bilemeyeceğiz. Programa duydukları ilginin asıl nedeni, ikisinin de genç insanlara canı gönülden inanmalarıydı. Gençleri coşkuyla destekliyor, onların aşırı özgüvenlerini bağışlıyorlardı; gördüğü öğrenimden en iyi şekilde yararlanabilmeyi başarmış her zeki gençte saf ve mükemmel bir şey görüyorlardı.

“İş nasıl gidiyor, Leonard?” diye sordu Peter. Her şeyi ge-

ride bıraktığından beri, iş yerlerinin genel durumu hakkında gündelik meraklarını muhafaza eden bir emekli adamdı.

“Fena değil, fena değil. Uğraşıyoruz.”

“Bu günlerde başlık nedir —dinozorlar? Okyanus canlıları? Mağara adamları? Yunanlar?”

“Yaklaştın —Romalılar. Özellikle Britanya ya da benzer yerlerdeki dönemleri. Aslında epey ilginç. İskoçlar bayağı zor zamanlar yaşatmış onlara.”

Leonard çocuklar için ansiklopediler ve çeşitli türlerde başvuru kitapları yazıyordu. Kelimeleri yazan kendisi olmasına rağmen yazar o değildi. Yazarlık unvanı —kitap kapağındaki yeri de dahil olmak üzere— içeriği denetlemekle görevli akademisyene gidiyordu. Leonard’ın işi, ana kavramların ezberlenebilir, kısa cümlelere dönüştürülmüş olduğundan emin olmaktı. Bazı çizerler onun özetleme tarzını beğenmiş ve Leonard da gerçekleri çocuk gözüyle yazan biri olarak ün yapmıştı. İlginç olan, hemen her şeye meraklı ve kendi başına bir yıldız olmaktansa başkasının hikâyesinde küçük bir rol almaktan hoşlanan biri olduğu için bu iş tam ona göre idi. Hayatının bu aşaması için aklındakinden daha az para kazansa da ismi duyulmamış ve yeterince takdir edilmemiş biri olmaktan kaynaklanan mazlum itibarından da hoşlanmıştı. Başka şirketlerden insanlarla ve kendi şirketindeki idarecilerle (ki bu insanlar da pekâlâ başka şirketlerde çalışıyor olabilirdi) bir açık ofiste yalnız çalışıyordu. Tüm bunlar topluma aidiyet hissi ve görüntüsü veriyordu ona, gerçekte ise tek başına ve çoğunlukla kafasının içinde çalışan biriydi. Çizerler, yani aslan payını alanlar, o işini bitirdikten sonra resimleri eklerlerdi, böylece onlarla tanışmak zorunda kalmazdı. Düzeltmen yazarlarla ilişkisi genellikle uzak ve profesyonel düzeydeydi. Bildirim ve yorumlarını e-posta yoluyla, resmî bir kibarlıkla ve samimi olmayan ama dostane bir tonla yaparlardı. Leonard için böylesi iyiydi. Şirketin ileri gelenleriyle profesyonel arkadaşlıklar kurma peşinde değildi.

“Çizimleri de sen yapmalısın, Leonard —her zaman çok iyi çizerdin. Sonra da despot müdürünü gebertir, kitapları kendin basarsın. Bahamalar’a yerleşir, kitaplarını sahilde ya-

zarsın.” Atıcılar topu havada yakalayabilsin diye, tüm kariyerini sahadakilere cesaret aşılamaya adanmış biriydi Helen.²

“Belki bir gün,” dedi Leonard. “Olgusal kitaplarda söylenenler daha önce milyon kez yazıldığı için yeni bir şey söylemek çok zor. Çizerler işin şanslı tarafında, ben sadece bazı aynı yakıştırmaları yeniden ısıtıyorum. Gene de sanırım yeterince mutluyum —çocukların kitapları okuduğunu ve onlarla heyecanlandığını düşünmek tatmin edici.”

“Bir çocuğun kitap okuduğunu görmekten daha güzel bir şey yok,” dedi Helen, “Grace’in halının üzerine yüzükoyun uzanıp, televizyondan veya evde olup bitenlerden bihaber kitap okuyuşunu hatırlıyorum. Okumayı sevmeyen bir çocukla hiç karşılaşmadım, yeter ki şans verilmiş olsun. Çocuklarının okumaktan hoşlanmadığını söylemeye gelen veliler olurdu okula ve ben onlara hep aynı öneride bulunurdum: Eğer ebeveynler okursa çocuklar da okur. Eğer onların yapmasını istiyorsanız önce siz yapmalısınız. Eminim onların ebeveynleri okuyan insanlardı,” diye ekledi, bir yandan da *University Challenge*’daki öğrencilerin donmuş ekran görüntüsünü işaret ediyordu.

“Yetenekli gençlerden bahis açılmışken, en sevdiğiniz oğlunuzdan haber yok sanırım?” diye sordu Leonard.

“Üst katta —seni yollamamızı söylemişti,” dedi Peter kumandaya uzandığı sırada. Leonard odadan çıkarken televizyonun yeniden çalıştığını ve hemen arkasından Peter’in “Magnezyum!” diye bağırdığını duydu.

Hevesli Paul’un üst kattaki odası boştu. Başka bir yetişkinin yatak odasına girmekle ilgili kurallardan teoride emin olmadığı için eşikte duraksadı, bulunduğu mesafeden arkadaşının bağırsaklarını boşalttığını duyabilen bir adamın mümkün olabilecek en rahat tavırlarıyla ağırdan aldı. Daha önce hiç gelmediği bu odanın, yani Hevesli Paul’un yatak odasının detaylarına bakma fırsatını kullandı. Aşağı yukarı on ikinci yaştan itibaren erkekler birbirlerinin yatak odalarını görmekten imtina ederler çünkü böyle bir isteği dile getirmek için

2. Yazar burada kriket oyununa gönderme yapıyor. (e.n.)

makul dayanaklar bulmak zor olabilir. Oda farklı çağların karışımından meydana gelmişti; her yana saçılan ön ergenlik döneminin cazibesi, yetişkinlik yıllarının yarım yamalak ışıltısını baltalıyordu. Hevesli Paul'un anne ve babasının bir gün şahane kitaplarla dolacağına inandıkları raflarda kimi macera kahramanlarının aksiyon pozunda oldukları oyuncakları sıralanmıştı. Odadaki tek lambadan, mukavvadan yapılmış el işi bir *Spitfire* sallanıyordu. Duvarlar pastel yeşile boyanmıştı; hani bebeğin cinsiyeti bilinmediğinde odası için tercih edilen o yeşil tonuna. Perdeler ve yatak örtüsü, ev eşyası dükkânlarının tanıtım ürünleri gibiydi; kademeli olarak açıktan koyuya giden mavi ve gri yapraklar filan. Duvarlarda, rakamları birleştirerek yapılabilen *Gülen Süvari* portesi ve zorluğunun tescillenmesi için çerçevelettiği *Wally Nerede?* yapbozu gibi, Hevesli Paul'un kendi yaptığı bazı sanatsal çalışmalar da vardı. Dağınık olmamakla birlikte, hâlâ çocukluk evinde kalmaya devam edenlerde bazen görülebilecek türden özensiz bir odaydı.

20 Hevesli Paul, beyaz kemerle bağlanmış pofuduk beyaz bornozu, eşofman altı ve peçete yapışmış terlikleriyle banyodan çıktı. Yüzünde ıslak elleriyle havlu arayan erkeklere özgü bir ifadeyle bileklerini sallıyordu. Aslında tam da ihtiyacı olan malzemeden yapılmış giysiler giymek gibi beklenmedik bir durumda olması daha azla yetinen birini baştan çıkarabilirdi ama zaten beyaz giyerken oturarak tuvalet yapma riskini taşıdığı için daha düşük seviyeli meydan okumalara teslim olacak değildi. Kirli sepetinden aldığı bir tişörtle ellerini kurularak sorununu çözdü. Değerlendirmelerine göre, sadece kısa süreliğine giyilebilecek kadar temiz olan kıyafetlerin, aradan geçen bu kısa sürede kullanılamayacak kadar pis hâle gelme olasılığı da yoktu. Rahatlamada büyük mutluluk vardı ve Leonard'ı fark eden Hevesli Paul, onu samimi bir sıcaklıkla karşıladı.

"Selam Leonard. Nihayet bıraktılar seni. Şahane, şahane. İşler nasıl?"

"İyidir, sağ ol. Bu bornoz da ne?" diye sordu Leonard.

"Dövüş sporlarına başladım. Nasıl görünüyorum?"

“Gayet güzel, sahiden dövüşçü gibisin. Ama nereden çıktı bu? Şiddet senin olayın değildir.”

“Ya, şiddet konusunda fikrimi değiştirmedim ama dövüş sporları aslında hareketin içindeki dinginlikle ilgili. Savaşın orta yerindeki sakinlik. Fiziksel olarak kesinlikle harekettesin ama zihnin dingin ve huzurlu kalmaya devam ediyor. Zihinsel şiddet yok, şiddetin en kötü kısmı olan hastalıklı bir irade yok. Ayrıca judo bu, yani surata yumruk atmak gibi şeyler asla yok.”

“Peki, Neandertallerle yerlerde yuvarlanmak nasıl bir his? Kol kıvrıp, güreşmek şöyle dursun, insanların sana dokunmasından bile hoşlanmadığını sanıyordum.”

“Evet, var öyle bir şey. Aslında bu durum kişisel alan sorunumu çözmeye yarar, diye düşünmüştüm. Ama dediğin gibi, yakın temas gerektiren dövüş sporlarından biri bu. Hâliyle, lafın gelişi kravattakmak yerine pijama partisine gider gibi giyiniyoruz. Ama aslında korumam gereken formumu da düşünmeliyim. Merdivenleri nefes nefese ancak çıkabilirken siyah kuşak takmayı nasıl başarabilirim ki?”

Hevesli Paul yere yatıp yumrukları üzerinde sınav çekmeye başladı. Birtakım küfürlerin takip ettiği çatırtı sesleri geldi ve sonra yeniden başladı, break dansçıların tırtıl figürünü yapıyor gibiydi.

“Kaç tane çekmek zorundasın?” diye sordu Leonard.

“Ders aldığım *sensei* diyor ki, sınırimi bulana kadar devam etmeliymişim, sonra da o sınırı zorlamam gerekirmiş. Su gibi olabilmek için. Salondaki sünger matların üzerinde daha kolaydı ama benim odanın tahta zemini işi çok zorlaştırıyor. Belki bu tokyo terlikleri bırakıp kaymaz çoraplarla denerim bir dahakine.

“Bu kostümle baştan ayağa çok iyi görünüyorsun ama. Beyaz kemer filan, epey etkileyici. Şu âna kadar hangi hareketleri öğrendin?”

“Şimdilik istikrarlı ilerliyoruz. İlk öğrettikleri şey bir feragat formu doldurmak ve sonra da düşüşün nasıl yumuşatılacağı, ki böylece kendini sakatlamayasın. Gerçi, kendimi sakatlamam benimle ilgili olduğu kadar rakibimin kim ol-

duğuyla da ilgili bence. Ayrıca diğerkleriyle beraber bazı idmanlar da yaptık. Çoğu benden iri, o yüzden ben daha çok savunma çalıştım.”

“Sanıyorum bu zihinsel gücüne de iyi geliyordur. Dövüş sanatlarının zihin ve beden birliğine vurgu yaptığı bilinen bir gerçek,” diye de ekledi, olimpiyatlarla ilgili bir çocuk ansiklopedisinde dövüş sanatları hakkında bir şeyler yazmış olan Leonard; gerçi bu yazı dövüş sporları, atıcılık, halter ve *stero-id*’lerle ilgili bir bilgi kutusuyla beraber, ansiklopedinin arka sayfalarında kendisine ufak bir yer bulmuştu.

“Bu dediğin çok komik —dersten sonra sersem gibiydim, ne zaman yeni şeyler denesem sıklıkla böyle olur. Tabii, sadece bir ders aldım. *Sensei*’me potansiyelim ne olduğunu sordum. Eğer bornozumu ve eşofman altımı değiştirir ve *gi* alırsam —judo kostümünün adı bu— bağlılığımı kanıtlamış olurmuşum. Onun saygısını kazanabilmek epey bir müsabakadan galip çıkmayı gerektirecek gibi.”

Hevesli Paul’un kültürel olarak bu derece yabancı bir şeye kendisini kaptırma biçimine hayranlık duyan Leonard, belli ki tecrübeli bir judocunun gözünü korkutmak için fazla pofuduk olan bornoz yerine, gidip uygun bir *gi* almasının en doğrusu olduğuna da ikna olmuştu.

“Eğer idmana devam ediyorsan seni aşağıda beklemem daha iyi olur belki?” önerisinde bulundu Leonard.

“Hiç de değil. Daha sonra bitirebilirim. Hadi, aşağı inip biraz sohbet edelim.” Hevesli Paul beyaz pofuduk kemerini, ayakkabı bağcığı bağlar gibi bağladı.

Hevesli Paul salondansa mutfığa gitmeyi tercih etti ve içeridekilere yönelik “Biz buradayız,” seslenişine karşılık, diğer odadan Helen’in “Tamam, hayatım,” cıvıltısı geldi. Paul su ısıtıcısının düğmesine bastı ve muhtemelen kiler niyetine tasarlanan ama bu evde kutu oyunlarını istiflemek için kullanılan, mutfaktan bakıldığında görülmeyen küçük odaya doğru gözden kayboldu. Yığılı kutuların paralanmış sırtlarını, kaliteli bir mahsul yılı arayan şarap garsonu gibi taradı. Suyun kaynamasına kadar geçen sürede, bedeninden ayrılmış gibi görünen kolunu uzatıp “Bu olur mu?” diye seslendi kü-

çük odadan. Elinde, uzun zamandır oynamadıkları zar oyunu *Yahtzee*'yi tutuyordu.

“Müthiş seçim. Bu akşam pek bir doğulusun. *Gi* almak için planlar yapıyorsun, yeşil çaya benzer bir şey demliyorsun ve şimdi de *Yahtzee* oynamak istiyorsun. Hayatının yeni yönü bu tarafa mı? Batı medeniyeti seni artık etkilemiyor mu? Ha, bu arada, ben normal siyah çay istiyorum, lütfen.”

“Önümüzdeki hafta tekrar on altı yaşındaki kızlardan dayak yememek için judonun kültürel bağlamına daha kapsamlı yaklaşmam gerektiğini düşünüyorum. İlk dersimde eksik olan çok önemli bir şey olduğunu sanıyorum. Yani denge ve motor becerilerinin dışında, bir judocunun özüne dair bir şeyi kaçıyorum gibi hissettim,” dedi Hevesli Paul. “Bunu oynamayalı epey oldu. Nasıl yapıyorduk?”

Hevesli Paul bütün parçaları ortaya serdi; yükseltilmiş kenarlarıyla yuvarlak biçimdeki ana oyun alanı, kırmızı renkli sahte Vegas çuhası, dört zar (bu durumda zarlardan biri eksikti), oyuna karakteristik tıkırdama sesini veren, zarları sallamak için kullanılan siyah kap ve oyuncuların başarımları gerekenleri listeleyen inanılmaz çetrefilli puantaj cetveli.

Leonard, Kanadalılarca tasarlanıp, Amerikalılarca ticarileştirilen oyunla ilgili olarak “Pek de doğulu görünmüyor,” diyerek izlenimini paylaştı.

“İkinci Dünya Savaşı sırasında, Japon kamplarında görülen bir savaş esiri oyunuydu muhtemelen. Bunun nasıl oynandığını hatırlıyor musun? Neden uzun zamandır oynamadığımızı anımsar gibiyim. En son oynamaya çalıştığımızda bir yerde vazgeçip *Risk* gibi daha az karmaşık bir oyuna başlamıştık. Eh, bu değişiklik ne hâlde olduğumuza dair ipucu da veriyor.” Hevesli Paul, kutu oyunlarına düşkünlük ile kullandığım kılavuzlarından nefret arasındaki ince çizgide yaşıyordu.

Leonard temel kuralları aklında kaldığı kadarıyla anlattı. Hevesli Paul aydınlanmayı çağrıştıran ifadelerden yoksun yüzüyle anlamış gibi başını salladı.

“O zaman ilk sen başla, ben de nasıl oynandığını göreyim. Sonra hatırlarım zaten. Kutu oyunlarının hepsinde kurallar benzer oluyor, yani benim hiç anlayamadığım kurallar.

Neyse, fazladan bir zar daha getirsem iyi olur.” Hevesli Paul küçük odaya gidip yamyam oyunu kutusundan³ bir zar aldı.

Leonard’ın kokteyl hazırlar gibi iki eliyle birden zar kabını sallamasıyla oyun başladı. Leonard’ın ilk hamlesi *full house*’tu ama beş farklı zar attı. Hevesli Paul da aynısı için şansını denemeye karar verdi. Ellerini boşaltması lazımdı; avucundaki hazmı kolaylaştıran bisküvi parçasını hızlıca ağzına atarken ânın baskısıyla göğsüne kadar açılmış judo borozunun üzerine bir sürü kırıntı döktü. İki tane iki, bir tane üç, bir tane beş ve bir tane de altı attı. Bunların ne anlama geldiği hakkında hiçbir fikri yoktu.

“Aa, hatırladım — *Yahtzee* diye bağılıyor muydum?” diye sordu, daha iyi bir fikir duyabilmek umuduyla.

“Yok. Herhalde tombalaya ya da piştiye gitti aklın senin,” diye yanıtladı Leonard, Hevesli Paul’un attığı zarların anlamını yorumlayıp, önündeki hamleleri ona açıklamaya çalışmadan önce.

Her ikisi de çeşitli kutu oyunlarını düzenli aralıklarla oynar ve birinden diğerine geçiş yaparlardı, bu sebeple yeni bir oyunun yavaş başlaması alışılmadık şey değildi. Bir ısınma turunun olması gerekiyordu. Tıpkı çok dilli birinin havaalanına indiğinde, kendi dilindeki akıcı konuşmasını yeniden kazanabilmesi için etrafında o an konuşulan dili duymak zorunda olması kadar doğal bir durumdu. Zarların çarpma sesi, sıranın takibi ve her ikisi de geniş ilgi alanlarına sahip özgür düşünceli iki arkadaşın aralarındaki teklifsiz sohbetin aralara serpiştirilmesiyle oyun çok geçmeden istikrarlı bir ritme kavuştu.

Hevesli Paul her zaman etrafına olağanüstü bir şeyi izler gibi bakar ve yaşamdan büyülenirdi. Sanki bilimsel veriler bir araya gelip koca bir efsaneler seçkisine dönüşmüştü; gördükleri öylesine muhteşem ve anlaşılamaz şeylerdi ki aslında bir mitin içinde yaşıyor olabilirdi. Kütüphaneden *National Geographic* dergisinin sayılarını ödünç almayı severdi, karbon tarihleme yöntemi ya da Perslerle ilgili makaleleri aynı

ilgiyle okuyacağı için sayıların eski olmasını önemsemezdi. Bu yöntem sayesinde genel olarak günlük meseleler diye adlandırılan durumların ötesinde kalıp daha geniş dünyalara dair ilgisini canlı tutabiliyordu. Kendi kendinin öğretmeni olan Leonard'ın, zamanında annesi tarafından Noel hediyesi olarak verilen *New Scientist* dergisine üyeliği vardı. Ayrıca eski çağ tarihine yönelik en yeni gelişmeleri takip edebilmek için *Yesterday Today* okumayı da severdi. İki arkadaş için de mercan resiflerindeki ağarma son genel seçimler kadar günceldi, yeni bir cüce gezegenin keşfi önceki akşamın penaltı atışı kadar gündemlerindeydi ve diğerlerinin son kırmızı halı güzeli hakkında yaptıkları dedikoduyu onlar Marco Polo'yla ilgili yaparlardı. Onların sohbetleri Leonard'ın bilgiye olan aşkının *yin*'i ve Hevesli Paul'un kaotik merakının *yang*'ının bir karmasıydı.

“Geçen yıl gittiğimiz Edvard Munch sergisini hatırlıyor musun, akıldan çıkmayan bütün o hasta çocuk resimlerini?” diye sordu Hevesli Paul.

“Hatırlamaz olur muyum? Görüyorum ki sergi sonrasında hatıra için aldığın *Çılgılık* magnetin hâlâ duruyor. Bu evin buzdolabına erişebilmek her ressamın harcı değildir.”

“Bugün bu tabloyla ilgili bir makale okuyordum ve bil bakalım ne oldu? Tabloyla ilgili en olağanüstü şeyi duymak ister misin?” diye arkadaşını kışkırttı Hevesli Paul.

“Bir düşüneyim. Portakal rengindeki arka plan volkanik ada Krakatoa'nın patlamasıyla ilgili değil mi? Bu muydu diyeceğin?”

“Enteresanmış ama bu değildi.” Hevesli Paul bir yandan zarları kupanın içinde sallıyor, bir yandan da Leonard'ın merak duygusunu tetiklemeye devam ediyordu.

“Tamam, pes ediyorum.”

“Tablodaki şahıs, aslında çılgılık atmıyor!” Hevesli Paul bunu söylerken bir yandan da zarlarını attı, biraz fazla coşkuyla atmış olacak ki zarlardan biri masanın altına kaçtı —dört gelmişti ve bu işine yaramıyordu.

“Gerçekten mi, emin misin?”

“Kesinlikle. Bütün olay buymuş. Gördüğümüz figür as-

lında ılığı duymamak için kulaklarını *tıkıyormuş*. İnanılmaz değil mi? Bir resim bu kadar yanlış anlaşılıp gene de bu kadar meşhur olabilir mi?”

“Gerçekten mi? İtiraf etmeliyim ki bu hatayı pek çok ansiklopedide ben de yaptım. Neyse. Gözden geçirilmiş yeni baskılarda bu bilgiyi eklemek ilginç olacak.”

Leonard hamlesini yaptı ve renkleri farklı, değeri aynı dört kartla kareyi tamamladı. ayından bir yudum aldı ama o kadar soğumuştı ki onu akşamdan kalma mide bulandırıcı bir şey yutarcasına yuttu.

“Geçen akşam yayınlanan Edwin Hubble belgeselini izlemedin herhalde?” diye sordu bilinç akışı yöntemine geçiş yapan Hevesli Paul. “Annemle Grace telefonda konuşurken babamla izledik judodan sonra. Bir şey itiraf edeceğim, televizyon olmasaydı uzay hakkındaki hiçbir şeyi anlayamazdım. Bütün o BBC belgesellerini, ikinci iş olarak yapan şevkli Oxford akademisyenlerine şükürler olsun —sanırım çorba paralarını da çıkarıyorlardır. Televizyon ve uzay birbirleri için yaratılmışlar. Babamla o kadar dalmışız ki bir büyük Toblerone’u —şu havaalanından aldığın büyüklerden birini— bitirmişiz.”

“Kaçırđıđıma üzüldüm. Yıllar içinde bu konuya dair okuduğum onca şeye rağmen, ansiklopedilerimde evrenin genişleyip daralmasını hakkını vererek yazamadım,” diye itirafta bulundu Leonard. “Yani, bununla ilgili fizik kurallarını bile anlamaya başlayamadım; evrenin etrafının, evren olmayan bir şeyle çevrelenmiş olması ve ona doğru genişlemesi fikri mi, yoksa genişleyenin evren değil de uzay olduğu fikri mi geçerli? Cevaplanamayan milyonlarca soru bırakmadan bir çocuğa bunu nasıl açıklayabilirsin? Her hassas çocuğu dehte düşürebilecek, gergin bir lastik gibi geri çekilip, küçük bir toplu iğne ucuna dönüşeceği meselesine hiç girmiyorum. Kafamızın üzerinde bu tür şeylerin olacağını bilirken normal bir yaşamı nasıl sürdürebiliriz? Eğer her şeyin bir tür küçük kıyametle nihayete ereceğinin kaçınılmaz olduğunu kavrayabilseydik gerçekten, hepimiz kendi paylarımıza biraz daha az kıymet biçebilirdik. Bilime güvenmek zorunda olduğumuzu

sanıyorum ama belli bir noktadan sonrası kör inanç gerçekten, en azından benim için öyle.”

Hevesli Paul’un yüzü dalgalandı. “Dürüst olmam gerekirse bütün bu evrenin genişlemesi meselesini iç karartıcı buluyorum. Sanki doğa ana, her şeyi her şeyden uzaklaştırmak için itiyor. Pek anaçlık denemez. Evren genişliyor olabilir ama *bizden* uzaklaşmak için genişliyor, bizi daha da yalnızlaştırmak için ve dünyamızı daha da küçülmüş hissetmemiz için.”

İki arkadaş, dostluklarına duydukları güvenin nişanesi olan uzun sessizliklerden birine gömüldü. Daha önce her ne yapıyorlarsa ona dönmek için acele etmeden, sessizliğin kendi kendine erimesine izin vererek, uzayan anlar boyunca konuşmadan sakince oturabilirlerdi. Fakat bu sefer, Hevesli Paul’un astrofizik hakkındaki doğaçlaması Leonard’ın içinde bir melankoli düğmesine dokunmuştu. Annesinin ölümünü takip eden haftalarda Leonard, kendi evreninde belirgin bir küçülme fark etmişti. Akşamları daha az meşguldü, sosyal imkânları daha sınırlı hâle gelmişti; zihni içe doğru, belirsiz ve hayalî bir melankoliye düşmüş gibiydi. Hevesli Paul su ısıtıcısını yeniden çalıştırıp, fincanları durulamak için kalktığında Leonard konuyu açtı.

“Genişleyen ya da büzüşen sadece evren değildir belki,” dedi. “Belki aynı kural bizim için de geçerlidir —yani yaşlandıkça hayatlarımız küçülüyordur.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Olay şu, çocukken dünya korkutucu derecede büyük görünüyordu. Okul büyük görünüyordu. Yetişkinler büyük görünüyordu. Gelecek büyük görünüyordu. Fakat zamanla, kendimi daha küçük bir dünyaya çekilmiş gibi hissetmeye başladım. Etrafta telaşla dolaşan insanlar görüyorum ve merak ediyorum —nereye gidiyorlar? Kiminle buluşacaklar? Hayatları dopdolu. Benim de hayatım böyle miydi, diye hatırlamaya çalışıyorum.”

Hevesli Paul bir an sustu. “Ne demek istediğini anlıyorum galiba, ama hayatın kocamanlığı benim için her zaman sorundu. Otuz yılı aşkındır yabanın içinde kendime güvenli bir patika yaratmaya çalıştım, bir bakıma senin yaptığın gibi.

Patika bazı yerlerde çok daraldı ama bu kötü bir şey mi?”

“Bu sadece çevresel koşullarla ilgili değil,” diye cevap verdi Leonard. “*Benliğimin* küçüldüğünü hissediyorum. Kendimi sessizleşmiş hissediyorum, ne bileyim, görünmez olmuşum gibi. Düpedüz fizik mefhumu sanki, hayatım içe doğru çekiliyor. Bir şey diğerine neden oldu ve şimdi eğer bir şey yapmazsam, hayatıma zararsız, minicik bir varlık olarak devam edecekmiş gibi hissediyorum.”

“Bu konuda söylenecek çok şey var. Bilirsin, içgüdüsel olarak her zaman mütevazı bir gözlemci gibi davranmışımdır. Hiçbir zarar vermek istemem. Önceliğim her zaman dünyanın karşısında kenara çekilmek olmuştur. Yaya güvenliği için önce sola, sonra sağa, sonra tekrar sola bakmamız gibi, olaylara dahil olmadan evvel durmak, bakmak, dinlemek ve sonra düşünmek isterim.⁴ Bu düstur bana iyi geldi ve etrafımdakilerle huzurlu bir ilişki sürdürebilmemi sağladı. Sonunda silineceğin bir dünyaya iz bırakmaya çalışmaktan çok daha iyi bir şey kesinlikle,” dedi Hevesli Paul.

“Kendimi demiryoluna zincirlemeye ya da polislerе sut-yen atmaya başlayacak değilim, eğer söylemeye çalıştığın buysa. O tür yolları tercih edecek insan sayısında bir eksiklik yok. Fakat hayatımın pencerelerini ve kapılarını biraz daha açmam gerektiği kanısından kurtulamıyorum.”

Hevesli Paul tereddüt etti; çayın içinde tuttuğu bisküvinin haddinden fazla tutulan kısmı, hazmı kolaylaştırıcı yarım ay parçası, ümitsizce fincanının dibine battı. “Olabilir,” dedi, “fakat asıl konu dünyanın ne kadarının içeri girmesine izin vereceğin, ki seni alt edemesin. Edwin Hubble’ın bize öğrettiği üzere, evren hasmane bir yer.”

“Kesinlikle. Ve bazen çılgılık atmak mı istiyorsun yoksa çılgılığı duymamak mı, bunu bilmek zor,” dedi Leonard.

Yahtzee yüzünden midir nedir, iki adam kendilerini, düşüncelerin birbirini davet ettiği şu bereketli sohbetlerden

4. *The Green Cross Code*: Birleşik Krallık’ta sürdürülen bir sosyal kampanya. Yazar bu kampanyanın “Trafikteyken dur, dinle, bak, düşün.” sloganını kastediyor. (e.n.)

birinin içinde buldu. Farazi bir konu olsaydı, belki bütün gece bunu tartışabilirlerdi. İşler başka türlü olunca, sohbetteki doğal duraksamalar kendilerini gözden geçirmeleri için onlara zaman da sunuyordu. Sohbet yakın arkadaşlar arasında bile olsa bazı düşüncelerin yalnızken pişmesi gerekiyordu gene de.

Çaylarını bitirdiler, hoş bir akşam oyunundan ve berbat görünen puan cetvellerinden sonra, dillendirilmemiş bir kararla akşamı sonlandırmaya karar verdiler.

Leonard hoşçakalın demek için kafasını salondan içeri uzattı. Helen yapbozunu bitirmişti —Leonard'ın *Sanat Dünyası* ansiklopedisinde adı geçen Monet'nin *Zambaklar* tablosu çıkmıştı ortaya— ve Hevesli Paul'un ablası Grace ile düğünde kimin DJ olacağını tartışıyordu telefonda. Peter, bir aziz sabrıyla, yine televizyonu durdurmuş ve el işaretleriyle hoşçakal diyebilmişti.

Hevesli Paul Leonard'ı geçirdi. Leonard “İyi geceler, o zaman,” dedi.

“İyi geceler, Leonard,” diye yanıt verdi Hevesli Paul, soğuk almamak için judo bornozunun yakasını kapatırken. Gökyüzündeki Ay, garaj yolunda çapraz geçiş yapan salyangozların üzerinde koca bir meşale gibi parlarken az önce konuştukları kapkaranlık evrene bakmak için düşünmeden kafalarını kaldırdılar. Leonard salyangozların üzerinden, akşam boyunca söylediklerini —daha önce bildiğini bilmediği şeyleri— yanında taşıyarak evinin yolunu tuttu.

BÖLÜM 3: ROMALILAR

Leonard ertesi gün işte Britanya'daki Romalılarla ilgili bir bölümü toparlamaya çalışıyordu. İlk dosya, değişiklikleri takip edebileceği şekilde, kırmızı ve üstü çizili cümleler taarruzu olarak dönmüştü denetmen yazardan. Neye benzediğini görebilmek için yazarın yaptığı tüm değişiklikleri kabul ettiğinde kelime sayısı o kadar azaldı ki tüm metni şans kurabiyesinin içine sığdırabilirdi.

Yorum kutularından birinde “Burada özgün bir şey söyleyebilir miyiz?” yazarken diğerinde şöyle bir soru vardı: “Bir insan böyle bir laf eder mi?” Belli belirsiz hayal kırıklığı taşıyan bu tür yorumlar yapmak, konularının uzmanı olmuş ancak çocukların zihinlerinin veya yazarların duygularının nasıl çalıştığı hakkında çok az şey bilen denetmen yazarlar için adeta bir kuraldı. Dosyadaki değişiklikleri takip et denen pinpon oyunu, yapman gerekenden fazlasını ortaya koyabilme becerisini gerektiriyordu. Leonard maaşını sabrının karşılığı olarak kazandığını hissedirdi sıklıkla. Bütün iyi fikirlerine, anlamaya bile çalışılmadan itiraz edileceğini ya da takdirin başkalarına gideceğini bilirken elinden gelenin en iyisini yapmak zordu. Annesinin ona verdiği öğüdü aklında tutmaya çalıştı; işini ciddiye almalı ama kişisel bir meseleye dönüştürmemeliydi.

Neticede, tarihle ilgili çocuk ansiklopedileri diğer olgusal kitaplar kadar popüler ya da kaliteli değildi. En iyi çizerler ya dinozorlarla ilgili kitaplarda (eğer elle çizmeyi seviyorlarsa) ya da uzay hakkındaki kitaplarda (çizimlerini bilgisayarda yapıyorlarsa) çalışmak istiyorlardı. Tarih ansiklopedileri ise karma yetenekleri olan çizerleri cezbediyor gibiydi. Bir çizer,

sayfadan kafasını uzatıp, okura bakıyormuş gibi görünen insanları çizebiliyordu sadece, absürt savaş sahneleri için uygun olan bir çizim. Farklı milliyetlere mensup insanlar çizemeyen bir diğeri sayesinde tasvir edilen herkes bir parça melez görünüyor ve herhangi bir kavrama yeteneği olmadan sonuca varmışlar gibi duruyordu; tüm o kızgın insanlar dünyanın her yerinde aynıymış gibi.

Romalıların kendileri hususi bir problemdi. MÖ'den MS'ya uzanan bir şeyi çocuklara açıklamak neredeyse imkânsızdır. Zamanı doğum gününden doğum gününe hesaplayan çocuklar için tarihte önce sıfıra kadar geri gidip, sonra ileri doğru gitmeye benzeyen bu durum, kafa karıştırıcıdır. Ayrıca Romalıların uzun isimleri çocukların onlarla ilişki kurmasını zorlaştırır, özellikle Asteriks ve Monty Python'ın aslında bu sorunu çözebilecek yegâne yöntem olan tüm o uzun isimleri adamakıllı mizahi isimler olarak tüketmesinden sonra. Evet, Latinler hakkında genelgeçer şeyler vardı; su kemerleri, düzgün yollar ve köleler, ama bunlar defalarca tekrarlanmış ve etkilerini tüketmişlerdi, *Tyrannosaurus* saldırısı ya da süpernova patlamasıyla başa çıkmalarına imkân yoktu.

Leonard'ın asıl derdi ise Romalıların zorba olmasıydı. Romalılar dört yüzyıl boyunca herkese sataşmış, ancak Gotlar ve Barbarlara yaptıkları kabadayılık sökmeyince ortadan kalkmışlardı. Bir çocuk için üzücü bir olay örgüsüydü bu. Bir zorbanın üstünlüğünün kısa süreli, düşüşünün ise keskin ve daimi olduğunu düşünmek istersiniz. Tarihin gerçek masalı, endişe verici şekilde müstahaklıktan yoksundu.

Fikirleri tükenmeye başlayan Leonard, gürültü kesici, insan savar kulaklıklarını çıkarttı; su kaynamasının rahatsız edici bekleyişinden ve bu zamanın yarattığı küçük sohbet olasılığından hoşlanmasa da öğle öncesi çayı için mutfağa gitti.

Telefonunu kontrol etti ve muhtemelen Hevesli Paul'un ev numarası olabilecek, bilinmeyen bir numaradan gelen aramayı duymamış olduğunu gördü. Hevesli Paul'un cep telefonu yoktu ve çoğunlukla birden fazla mesaja yayılan destansı sesli mesajlar bırakırdı, ki bunlar bazen bir radyo tiyatrosunu andırırdı:

Merhaba Leonard, insanların sayılarla rekabet ettiği bir dünyada sanırım her zaman sayılar kazanıyor.

Hevesli Paul ilk romanını çıkarmış bir yazar gibi şifreli ve nükteli şekilde başlamıştı konuşmaya.

Normalde hassas meseleleri yüz yüze konuşmayı severim ama seni bir sonraki görüşmemize kadar beklemek yerine sesli mesaj bırakmanın daha iyi olacağına karar verdim.

Leonard, Hevesli Paul'un tipik, kendine has tavrını fark etti.

Annem ve Grace düğünle ilgili şeyleri uzun uzadıya ve ayrıntılarıyla konuştular ve durum şu, sayılarda sorun var. Yani düğün aşağı yukarı yüz kişilikse, bana dedikleri bu, böyle olsa bile hiçbir fikrim yok—biiip!

Leonard Hevesli Paul'un konuşmasının uzamasına, dolayısıyla da mesajların dizi formatında gelmesine alışkındı.

Özür dilerim, her şeyi bir defada söylemek konusunda gelişme kaydetmem lazım, umarım nezaketsizlik etmemişimdir.

“Kaba” diyebilecekken son kelimeyi ağır ağır teleffuz etmiş gene süreyi doldurmuştu.

Yüz kişi, ellisi gelin ellisi damat tarafı demek oluyor, ki bu da aslında her bir taraf için sadece yirmi beş artı o yirmi beş kişinin eşleri anlamına gelir. Ailenin dış yörüngesindekiler için tek kişi getirme kuralı esnetilebilirse de annemler, yani “biz” —biz demem konusunda özellikle tembihlendim— sayılara kesinlikle riayet etmek biiip!

Bir sonraki sesli mesaj yüklenirken Leonard da kendisini, törenin bütün güzel anlarını kaçırdığı, hiç hoşlanmadığı ve sadece sarhoşların katıldığı kısma, yani nikâh partisine davet edilmeye hazırladı. Davetle orantılı olarak düğün hediyesinde de küçülmeye gitmek pek uygun olmazdı, en azından alınganlık yaratma ihtimali göz önüne alınmadan.

Şimdi ben, ya da biz diyelim, yanında birini getirip getirmeyeceğini öğrenmek istedik çünkü pek çok değişkenin birleşmesi neticesinde, bana eşlik edecek kimseyi çağırmayacağımı söyledim çoktan; eğer sen de benzer durumdaysan birbirimizin artı biri olabilir ve böylece iki yerin boşalmasını sağlarız; ki bu boş yerler de, Grace'in tabiriyle, katılmazlarsa düğünün "gergin" geçmesine neden olacak davetlilere tahsis edilir eminim. Koşulları ve Grace'in benden daha önce bir şey istemediğini de göz önünde bulundurarak, zorluk çıkarmak istemiyorum, bu yüzden sen de söylediklerimi bir düşün ve uygun olunca beni ara. Şöyle düşünmeni de istemem— biiip!

33

Başka mesaj yoktu.

Verilmesi gayet kolay olan bir sözde karardı. Leonard'ın artı birinin olduğu zamanlar epey geride kalmıştı. Aslında gayet kararlı biçimde bu aralar kendinde bile değildi, hâliyle "eksi bir" tabiri daha bile uygundu. Birin üzerinde herhangi bir artıyla onu kabul etmeleri ancak nezaketlerinin bir göstergesi olurdu.

Leonard numarayı geri aradı ve tüm olanlardan bir miktar mahcup olmuş ama gene de Hevesli Paul'un artı biri olması için ısrar etmeyen Helen telefonu açtı. "Elbise giymek ve onunla dans etmek zorunda kalmamak kaydıyla —kabul. Aksi takdirde yeni gelinin ben olabilirim, söyleyeyim," diye şakıdı Leonard.

"Anlayışın için teşekkürler, Leonard. Nasıl soracağımızı hiç bilemedik, o yüzden çok sevindim senin için sorun olmasına."

“Önemli değil, hiç önemli değil. Gracie’ye selamlarımı ilet —umarım aşırı stresli değildir. Hepimiz onun tarafındayız.”

Leonard telefonu kapadı ve şamatacı maskesini çıkardı. Mutfakta dikildiği o noktada, Helen’in samimi beceriksizliğindeki bir şey, onu tekrar eve döndürmüştü. Paul’un “artı bir” daveti haftalar önce olsaydı kastedilen kişi zavallı annesi olacaktı. Bu düşünce, kumaş takımlı bir adamın şikâyetçi seslerle gelip, kurumaya bırakılmış bulaşıkların arasında fincan aramaya kalkışmasına dek afallattı onu. Leonard gürültü kesici kulaklıklarına dönme telaşıyla çay kutusunu yerine koydu ve elle tutulur, sütlü yalnızlığını karıştırmayı bıraktı.

BÖLÜM 4: GRACE

Hevesli Paul ile Grace arasındaki ilişkiyi en iyi yansıtan tek bir olay varsa o da Paul'un küçük bir oğlanken aldığı doğum günü kutlama kartından ilk kez beş sterlin çıkmasıdır. Parayı kot pantolonlardaki daracık, bir tek parmağın bile zor sığabileceği, işlevsiz cep içindeki cebe sıkıştırmıştı. Üç yaş büyük olan Grace, parayı katkılı gıdalara ve çizgi romana yatırması için onu alışverişe götürmüştü. Hevesli Paul normalde onu yok sayan ya da daha kötüsünü yapan futbol delisi mahalleli oğlanlardan birini fark etti yolda ve hayatında ilk kez hava atacağı bir şeyin olmasının heyecanı ile çocuğa seslendi. O saçma cepten parayı çıkarmaya uğraşırken banknot ikiye ayrıldı. Diğer oğlan kısa, alaycı tonda bir kahkaha atıp topu ileriye fırlattı, ardından kendisi de yokuş aşağı topun peşinden koşarken Hevesli Paul'u orada afallamış ve hayal kırıklığıyla donakalmış vaziyette bıraktı. Hevesli Paul bu başarısızlığın hesabını yapamadan Grace ona yeni bir beş sterlin uzatıp yırtık olanı aldı. Paul neşe içinde ve Grace'e teşekkür etmeyi unutarak tombul çocuğun arkasından koşarken Grace de yola bakmayacağından endişe ederek hızla Paul'un arkasından gitti.

Grace de bir zamanlar, bütün büyük kardeşler gibi, ilgisi bölünmemiş ebeveyninin sıcak ışığı altında gelişen tek çocuktu. Yapılması gereken testlerin sebep olduğu gecikmeden sonra hastaneden eve gelen Hevesli Paul'u gene de tüm ablalık coşkusuyla karşıladı. Paul emeklemeye başladığında yetişkinlerin gözetimi olmadan ona bakabilecek kadar büyümüştü, kapıların menteşelerine parmaklarını sokmaya hevesli, kafasını tırabzana sıkıştıran, jöleli şekerleri çiğnemedi

yutan bir çocuk olduğu için de Paul’a bakmak, onu kendisinden kurtarmayı gerektiren bir işti.

İlkokulda zeki, çalışkan, iyi huylu yani bir öğretmen çocuğundan beklenen tüm olumlu vasıflara sahip bir öğrenciydi Grace, gerçi sahip olduğu doğal albenisi ve eğlenceli kişiliği ona biçilen bu rolün tuzaklarından korunmasını sağlıyordu. Her şey o kadar da kolay değildi. Okulun ilk yıllarındaki en iyi arkadaşı fantastik oyunlar tasarlayan, dinazorlar ve uzay hakkında bulaşıcı bir coşkuyla sürekli konuşan, kibar ve yaratıcı çocuk Frederick’ti. (Uzaya gitmemizin gerekmediğini çünkü zaten uzayda yaşadığımızı söylerdi: “Dünyanın nerede olduğunu sanıyorsun, budala?”) Frederick birkaç yıl sonra, taşınmadıkları hâlde okulunu değiştirmişti. Grace mahvolmuştu. Daha da kötüsü, bu esnada sınıfın geri kalanı kendi aralarında küçük gruplar oluşturmuş ve Grace arkadaşsız kalmıştı. Öğle yemeği vakitlerinde paniğe kapılır, okul bahçesinde tek başına daha az zaman geçirmek için sandviçini ve çöreğini olabildiğince yavaş yerd. Grace’in —her ailede bulunan— ailenin yavaş yiyen ferdine nasıl dönüştüğünü anlamak zor değildi.

Yalnızlık, yalnızlığı doğurur. Kimseyle bağ kuramamış bir çocuk olarak, diğer çocuklar için heyecan verici bir ihtimal taşımıyordu ve kimsenin bu durumu değiştirmek için özellikle bir şey yapmamasını takiben “arkadaşı olmayan o kız” oluverdi. Küçüklerin bahçesinde olduğunu görebildiği Hevesli Paul’la kendini kıyasladı; her zamanki gibi kafasının içindekilere dalmış hâlde tek başına dolanıyordu, ne var ki Paul ilgisizliği sayesinde dış dünyadan korunuyor, kendisiyle barışık görünüyordu.

Neredeyse bir yıl süren fakat adeta Osmanlı İmparatorluğu’nun varlığı kadar uzun hissettiren o dönem boyunca Grace, bahçede tek başına dolanıp duruyor ve salt hüsrana yüzünden, sanki biri onu kovalıyormuş hissi vermek için bazen etrafta koşturuyordu. Bir keresinde taşlı eski asfaltta kayıp düştü ve avucunun büyük kısmı, temizlenirken can acıtan küçük taşlar ile hafif kanlı sıyrıkların karışımı hâline geldi. Kendi kendine neden koştuğu sorusuyla karşılaşmaktan çok utandığı için bu

kazayı öğretmenlerinden gizlemiş ve yarasını eve gittiğinde tek başına, acemice temizlemişti. Yatma vakti geldiğinde Helen neler olduğunu öğrenmeye çalışmış ama sorduğu sorular, daha sonra ergenlik yıllarında süreklilik kazanan bir kalıba dönüşecek belirsiz cevaplarla püskürtülmüştü.

Grace'in durumu trajik bir olayla katmerlenmişti. Bir seferinde Grace'le aynı masada oturmuş, büyüdüğünde itfaiyeci olmak istediğini söyleyen dokuz yaşındaki Gary Crowe, bir ev kazası sonucunda ölmüştü. Makine işçisi olan babası bazı yedek parçalar almak için garajından çıkarken kaldıraç üstündeki bir motor üzerinde çalışıyormuş. Gary kaldıraçtan sarkan zincirle sallanmak isterken motoru üzerine doğru çekmiş ve altında kalmış. Gary'nin ölümü tüm sınıfı dehşete düşürmüştü. Hikâyenin dehşeti çocukların kâbuslarında yankı bulmuştu, hani uyku vakti gelip ışıklar söndükten sonra yeniden tasavvurun çok kolay olduğu zamanlarda. İki düzine ebeveyn ise kazayı takip eden bir aylık süreyi endişelenecek bir şey olmadığı, bunun sadece bir kaza olduğu; yatakların ve evlerin ve garajların son derece güvenli alanlar olduğu gibi konuları sakince açıklamakla geçirmişlerdi. Çocuklar, Gary'nin annesiyle babasının yaşadıklarını tahmin edebilmenin korkunçluğundan şimdilik bihaberlerdi.

Bu trajedi sınıfı hareketlendirmiş ve sosyal yapıyı yeniden inşa etmişti. Sınıftaki çocuklar, aralarındaki farklılıkları göz ardı etmelerini sağlayan hayatta kalma içgüdülerinin zar zor farkındaydı; herkes artık başka herkesle oynarken oyun alanının kuralları ve alışıldık grupları yıkılmıştı. Bu değişiklik sayesinde sosyal buzların eridiğini hisseden Grace, değişimi kısa süreli bir fırsatmış gibi algılayıp insanların içine daldı, başkalarının şakalarına güldü, onların oyunlarını oynadı ve daha güçlü olan dahil edilme arzusu uğruna diğer zayıf isteklerini bastırdı.

Grace'in ilkokulda edindiği bu arkadaşlar, gerçek arkadaşlıklardan ziyade "hayatta kalma arkadaşları"ydı —hiçbiri düğününde olmayacaktı— ama dengesini bulmasına ve kendisini yeniden sevmesine yardım etmişlerdi. Kendisini tanıyabilmek için öğrenci komünizmine, Dedektif Morse ro-

manlarına, Judee Sill albümlerine daldığı; her bilinçli anne babanın haber bültenlerini kontrol etmesini sağlayacak kadar uzun, çok çok uzun yürüyüşlere çıktığı ortaokul yıllarına kadar sürdü bu arkadaşlıklar. Ergenlik yılları keşifçiydi ve genel olarak sakin geçti. Ara sıra duygu değişimleri, biraz da kapı çarpımlar yaşanmışsa da bunları aslında merakından yapıyor gibiydi, elinde bazı jokerlerin olduğunu ve bunları oyun dışı tutmanın yazık olacağını hissettiğinden yani.

Bu yıllar boyunca Helen'la olan ilişkisi çok zorluydu. Grace ve Helen arasındaki ilişki vodvil oynayan ikililere benzerdi; aşkın bir seviyeye erişmek için birbirlerinin oyunlarını da ezberleyen oyuncular gibi şakaları, bakışları, imaları ve anlayışı paylaştıkları sezgisel bir iletişim kanalına sahiptiler, her zaman çok yakın bir ilişki kurmuşlardı. Ergenlik döneminin belirlenebilir olmayan bir ânında Grace, Helen'ın kanalından çıkmış ve onun yerine kendi içine dönmüştü. Ulaşılması ve ilişki kurulması zor biri olmuştu. Huysuz ya da mutsuz değildi fakat kendi içinden, oluşmaya başlayan yeni fikirlerinden, ortaya yeni çıkmış tercihlerinden beslenmek istiyordu —bu durum en basit tabirle Helen'la paylaşabileceği bir şey değildi. Evin büyük çocuğu Grace için yeni olan her şey, anne babası için de yeniydi. Ayrıca Helen öğretmenlerin çocuklar konusunda çoğunlukla düştükleri hatanın, onlarla ilgili her şeyi gördüklerini sanma hatasının ıstırabını çekmişti muhtemelen. Grace'e ulaşmayı ne kadar çok denerse, kızını anlamaktan o denli uzaklaşıyordu.

Çoğunlukla ebeveynlerden biri zorlandığında diğeri öne atılır, neticede annelik ve babalık bireylerce oynanan bir takım oyunudur. Peter derin ve kendi içine bakabilen biri olarak, bu dönemde Grace'le yakınlaşmıştı —kızının yediği muzdaki ezikleri ısırarak ya da kulağındaki kılları almasına izin veren Peter'ın, Grace'in hayatında her zaman sıcak ve dostane bir yeri olmuştu— fakat kendi yolunu bulmak yerine Helen'ın yöntemini taklit eden bir vekil ebeveyn gibi davrandığı için bazı zamanlar kendisini suçlu hissedirdi. Doğası gereği ve hâlimden de memnun şekilde içe dönük biriydi. Sessizlikler, kendisine ayırdığı özel zamanlar ve dinginlik

onu güçlendirirdi. Yalnızlık, üstesinden gelinmesi gereken bir şey değil; dostluk kurulması, derinine bakılması gereken bir şeydi. Birlikte uzun, sessiz araba yolculukları yapmaktan, okuduklarına dair fikirlerini paylaşmaktan, hatta bir fikirleri olması zorunluluğunu bile hissetmeksizin mutfak masasında kitap okumaktan mutluluk duydukları için Grace, o yıllarda bütün ilgisini Helen'dan Peter'a yöneltti.

Grace belki buna katılmayabilirdi ama hayatının düze çıktığı söylenebilirdi. Bunlar kendiliğinden olmamıştı; yetenekleri, ayakları yere basan biri olmasıyla dengeleniyordu ve başarıları ise avantajlardan ziyade çalışmasının sonucuydu. Grace'e yöneltilen iltifat, sadece yüceltme iması içermeyen övgülere inanan insanlarda bulunan bir zihniyetin yakıştırmasıydı. O dönem Grace'e nasıl olduğu sorulsaydı, herkes gibi ne mutlu ne de mutsuz olduğunu ve sadece hayattaki amacını aradığını söylerdi. Üniversite yıllarında bir gece, bir arkadaşının doğum günü partisindeydi. Herkesin içkiye hâlâ alışmaya çalıştığı dönemlerdi, kamera kayıttayken kendisine dünyada herhangi bir şeye sahip olabilseydi neye sahip olmak isteyeceği soruldu. Düşünmeden ve komik olmaya da çabalamadan, arkadaşlarının "tam da Grace'lik" dediği cevabı verdi. Artık antika sayılabilecek kameranın objektifine gözlerini dikerek "Ben...benim için iyi olan şey her neyse onu isterdim," dedi.

BÖLÜM 5: SELAMLAR

40 Hevesli Paul için Leonard'la *Yahtzee* sohbetlerinden bu yana günler sakin ilerlemişti, gerçi onun takviminde sakin günler alışılmadık bir durum değildi. Bu sakinlik ona en yakın arkadaşının hayatında bölgesel şekilde gözlemlenen, evrenin genişlemesi ve büzülmesi fikri üzerine kafa yorma fırsatı verdi. Eğer Edwin Hubble teleskobuyla Leonard'ın içine baksaydı, her şeyin evrenin yasalarıyla uyum içinde olduğunu kaydedirdi. Mesele şu ki Hevesli Paul için karışıklıkların hem ana sebebi hem de başlıca kurbanı olan insanlarla birlikte, dünya karmakarışık bir yerdi. Toplumu da muhtemel patlayıcı maddelerle dolu, bilinçli kullanımda muhteşem ve öğretici, aksi hâlde ne yaptığını bilmeyenlerin erişemeyeceği bir yere kaldırması gereken, çocukların deney yapmayı öğrendikleri kimya seti gibi görürdü. Hayatı büyük oranda sakin ve olaysız geçse de tercihlerinin epey akıllıca olduğu aşikârdı, şimdiden Büyük İskender'den uzun yaşamış ve ondan çok daha az düşman edinmişti. Fakat gece göğüne kıyasla ne kadar önemsiz olursa olsun evrenin genişlemesinin temel kuvvetlerinden kaçamayacağı düşüncesiyle aydınlanmıştı artık. Anlaşılan o ki evren, eninde sonunda kapımızı çalacaktı. Bu yüzden olsa gerek, kuşluk vaktinde bir şeyler atıştırdıktan sonra ücretsiz dağıtılan günlük bir yerel gazetedeki makaleyi, kozmik kader hissiyle okudu.

The Community Voice [Halkın Sesi], sesi olduğu toplumun posta kutularındaki “gereksiz posta atmayınız” işaretlerinden muaf tutulduğu varsayımına dayanarak, kapıdan teslim edilen bir gazeteydi. Meclisten gelen ve sahtekârlık içerdiğini düşünmemiz beklenen bir mektubu elinde tu-

tan, tekerlekli sandalyedeki yaşlı bir kadının veya genç bir çocuğun fotoğrafı alışıldığı üzere birinci sayfadan verilirdi. Öfkeli manşet de okurun alternatif sonuçlara varabilmesini imkânsız kılacak ölçüde atılırdı genellikle. İç sayfalarday- sa makaleymiş gibi sunulan bariz reklamlar, takdim edilmiş madalyalar, yerel doktordan tavsiyeler ve çok faydasını görebileceğiniz, istenmeyen ve geri dönüştürülebilir çöp kutula- rından hangisinin hangi pazartesi toplanacağını gösteren bir çizelge yer alırdı.

Hevesli Paul'un dikkatini çeken makale, Ticaret Odası tarafından yazılmıştı. Bu organizasyonun, Ben Amca ya da Richard Branson gibi girişimcilerin balmumu heykellerini sergileyen Korku Odası'yla bir alakası olduğunu sanıyordu.⁵ Hevesli Paul, makalenin iddiasını modern bir ikilem olarak değerlendirdi. Bildiğimiz kadarıyla bugünkü dünyada ileti- şim, öncelikli olarak e-postalar aracılığıyla yürütülüyordu, hele ki iş hayatında. En büyük ticari kafalara mektup şablo- nu yazmayı öğretmek için yıllar boyu harcanan emek, ifade sanatının teknolojik gelişmelerle uyumlu büyümemesi nede- niyle ziyan olmak üzereydi. Bir zamanlar sonsuza dek kulla- nılacağı düşünülen deyimler sözlüğü demode olmakla karşı karşıyaydı. Makalenin yazarı —Kamu İşleri Editörü Bay H. Means— bu meseleye epey kafa yormuştu:

“İlgili olabilecek kişilere” hitabı, bağlantıya geçmek istediği okuru belirlemeksizin ve isimlerini, soyad- larını, unvanlarını, cinsiyet ya da mevkilerini öğ- renmeye çalışmadan, şişe içinde gönderilen mektup- lardakine benzer bir tını taşıyor. Ayrıca mektubun, onu okuyan kişiyle hiç alakasının olmayabileceği seçeneğini de mümkün kılıyor; “olabilecek” derken bunun boşa kürek çekmek anlamına gelebileceği kastediliyor.

5. *Chamber of Horrors* (Korku Odası): 2016 yılında Madame Tussauds Müze- si'nde düzenlenen sergi. Kanun kaçakları ve katiller başta olmak üzere, kötü şöhretli kişilerin heykelleri sergilenmiştir. (e.n.) <https://rantey.org>

“Sevgili Beyefendi ya da Hanımefendi” bazı önemli mektupların kadınlar tarafından okunması ihtimalinin kaçınılmazlığı üzerine, centilmenliğin deri ciltli kitabında yer verilen bir tavizdi ve bu taviz nedeniyle duyulan üzüntünün ifadesiydi aslında. Ayrıca buradaki “ya da” yaklaşımı, alıcının mektubu bir gün erkek diğer günse kadın olarak okumaya karar verebilme olasılığına da imkân veriyordu istemsizce. Müşterilere alışılmadık şekilde içten bir saygı gösteren tezgâhtarla karşılaşmadıkça, bugünlerde sıradan bir durumda hiç kimse “beyefendi” diye çağrılmadığından ve birine “hanımefendi” diye hitap etmek yapmacıklığa varan bir saçmalık derecesinde resmî duracağından, eleştiri dışında kalabilecek çok az ifade var. Hatta “Sevgili” ile başlamak, birbirlerine aşklarını mektupla açmak isteyen iki sevgili arasındaki yazışmayı çağrıştırıyor, ki böyle bir senaryo Ticaret Odası iştirakleri arasında süren iletişimde pek alışıldık bir model olmayacaktır.

Gerçek sorun, e-postaların nasıl bitirileceği konusundaki yaygın tereddüt ve kafa karışıklığıdır. Ticaret Odası, alıcının belli olmadığı resmî yazışmaların sonunu “Saygılarımla” ifadesini kullanarak getiriyor; gerçi bazı üyeler bu tür bir saygıyı meçhul selamlaşmalara aykırı buluyorlar; onlara sanki “Size sonsuz bir saygı besliyorum, siz her kimseniz,” denmiş gibi geliyor. “Emrinizdeyim, arz ederim” söz öbeği ise yağcılık dolu bir çapkınlık içerdiğine dair şikâyetler yüzünden 1950’lerde değiştirilmiş ve “Saygılarımla” hâline getirilmişti zaten. Bazı üyeler için “Tüm içtenliğimle” ifadesinde yer alan içtenlik beyanı, söylediklerine güvenilmez insanlarmış iması taşıdığı için ayrıca bir problemdi.

E-postalar, samimi sohbet etme niyetleriyle, yerel ticari işletmelere daha neşeli bitişler kullanma fırsatı tanıdı; ancak Ticaret Odası’nın eğilimi göz önünde bulundurulursa, bunların hiçbirini kabul edilebilir ka-

tegorisinden tatminkâr bölmesine sıçrayamadı.

“Selamlar” bunların en yaygınlarından biri ama bu ifade bazıları için gevşek, “bu kadarı fazla bile” türünden bir bitiş olarak yorumlanıyor. İfadenin aslı “Eşinize ve çocuklarınıza selamlar” idi fakat zamanla aşınıp Ticaret Odası tarafından “Selamlar” şeklinde kısaltıldı.

Uluslararası bir karşılaştırma olması açısından, ticari yazışmalarını yerinde ve sert yapmayı seven Amerika Birleşik Devletleri’nde bu tarz sıkıcı bitişlerin tümünün terk edildiği söylenebilir. Oradaki pek çok mektup ve e-posta “Haklı mıyım yoksa haklı mıyım?” ifadesiyle biter.

Makale, Ticaret Odası öyle bir duruma gelmiş ki halkın daha iyi bir fikri var mı diye öğrenmek istemiş ve bu yazıyı yayınlamış hissi veriyordu. Aslında ülke çapındaki tüm üyelerin ve ticari işletmelerin yazışırken kullanabilecekleri bir bitiş ifadesi belirlemek için yarışma düzenliyorlardı. On bin dolarlık bir çek ve kaldırılacak bir heykelcik vardı işin ucunda. Daha önce ikisine de sahip olmayan Hevesli Paul, neredeyse mesleki bir içgüdüyle hemen katılması gerektiğini anladı.

Bütün iyi fikirlerin yüzeye çıkmasını sağlayan bir canlılığı vardır; Paul da artık bir pazar akşamı ritüeline dönüşen, ertesi gün okula gideceğim sendromunu hafifleten, Helen ve Peter’in da katıldığı dört kişilik *Scrabble* oyununu oynamak için Leonard geldiği zaman yarışmaya katılma fikrini ortaya atmaktan geri duramadı. Helen ve Peter birlikte ilk evlerini aldıkları için dışarı çıkacak paraları olmadığı zamandan beri, yani uzun yıllardır, *Scrabble* oynuyorlardı. Kaybedenin kazanana yatakta istediğini yapması gibi kurallarla bahisleri büyük tutarak oynarlardı, böylece hem kelime dağarcıklarını hem de evliliklerini geliştirmelerini sağlayan bir yöntem keşfetmişlerdi. Kelimenin üç katı puan kazananın değil de daha düşük puanla devam edenin işine yarayacak ama daha heyecan verici alternatifler sunan bu yöntem, kelime tercihlerinde

belli bir sululuğa da neden olmuştu. Çocukları olunca aralarındaki bu hoş şakayı askıya almış, gene de kutu oyunlarını (oyunların asıl kurallarıyla) tutmuş ve ailelerinin süregiden bir geleneği olarak oynamaya devam etmişlerdi.

Bununla birlikte, bu akşamki oyun aynı anda birden fazla hamle planlanamaması nedeniyle, dört kişilik oyunlarda sıklıkla yaşandığı gibi, biraz can sıkıcı geçiyordu. Helen, gözüne kestirdiği yerleri hep Peter'ın doldurmasından içten içe şikâyet ediyordu. Peter sürekli "Sıra bende mi?" diye soruyordu çünkü dört oyuncu arasındaki karmaşık dönüş dizisini izleyemiyordu; sıra ne saat yönünde ne de tersinde ilerliyordu. Sıranın düzeneği oyuncuların doğum günlerine göre işliyordu, oturma düzeni ve oyun sırası hakkındaki tartışmaları önlemek için yıllar evvel icat edilmişti. Leonard'a neredeyse bütün gece sadece sesli harf gelmişti, bu taşlar ne kendi işine yarıyordu ne de sesli harfe ihtiyacı olan diğerlerinin. Hevesli Paul, hırpalanmış durumdaki *Scrabble* kelime kitapçığı ve sözlüğüyle her zamanki gibi hakemlik yapıyordu. Yıllar önce yaşanan ve "Za hadisesi" diye bilinen olay sonrası, kullanılan kelimenin anlamını açıklama zorunluluğu kuralını getirmişlerdi. Bu kuralın en büyük kurbanı kendisi olsa da doğuştan sahip olduğu adalet duygusu yüzünden çelik gibi bir katılıkla görevini icra ediyordu.

Tartışmalı bir tuvalet molasının ardından Hevesli Paul, katılımcıların da merakını cezbedecek şekilde Ticaret Odası'yla ilgili güncel meselenin bahsini açtı. Konuyla ilgili fikirler hemencecik uydurulmaya başlandı. Helen "Kendine iyi bak," ve "Yakında konuşuruz," gibi sıradan kalıpları kullandığını itiraf ederken Peter, sadelikten yana biri olduğu için Morrissey ve Prince gibi tek isimli şöhretlerin yaptığına benzer şekilde sadece "Peter," yazdığını söyledi. Sonra Helen evlilik dehlizlerine daldı ve Peter'ın yazışmalarını ne kadar uzun bitirdiğine dair sadece ikisinin anlayabileceği şakalar yapıp hem kendi güldü hem Peter'ı güldürdü, Hevesli Paul bu şakaların yüzeyde görüldüğü kadar masum olmadığından emindi. Her zaman derin düşünür olan Leonard, e-postalarını nasıl bitirdiğine dair anlık bir tahrike kapıldı. Genellikle

“Selamlar,” ı kullanıyordu fakat o anda ifadenin eksikliklerini fark etti. Kaybetmekte olduğu *Scrabble*’ı hâlâ ciddiye alan tek kişi gibi görüldüğünden, ifade meselesini hevesle ele aldı.

“Önemli bir meseleye parmak bastığını düşünüyorum. Yani teknoloji çok gelişti ve şu an her yerde, hâliyle tüm iletişim gelenekleri galaksisinin güncellenmesi gerekiyor. Tebriklerin, selamlaşmaların, imzaların, otomatik cevapların, hepsinin. Bir ifadenin sadece anlamlı olması değil, doğru tonda olmasını da sağlamak zorundasın, ne de olsa bu işler şimdiye kadar böyle yürüdü.”

“Ben dostane şeyleri seviyorum. E-postalar ve mesajlar o kadar soğuk ve gayrişahsi ki. Bütün sistemi neşelendirecek bir şeye ihtiyaç var,” yorumunda bulundu Helen.

“Sevgilim, bunlar iş insanları. Emojiler, gülen suratlar ya da benzerlerini öneremezsin. Neden bu işi esaslıca yapıp mektupların ucunu reçele bulamıyor, sonuna da yaşımızı buçuğuyla beraber yazmıyoruz?” diye umursamazca dalga geçen Peter, az önce yükselttiği değerini farkında olmaksızın düşürüyordu.

“Eğer yarışmayı kazanırsan ifadenin telifini alabilir ve her kullanımda para kazanabilirsin. Mektup başına küçük bir telif ücreti bile alabilsen, herkes kullanırsa gene de epey para eder,” dedi Leonard.

“Ben işin parasında değilim. Topluma bir katkı olsun istiyorum. Bir değişiklik yapmak. Bu tarz bir şey.” Hevesli Paul’un bu uhrevi açıklaması odada bir ürperti yarattı.

“Parayı hayır için kullanabilirsin,” önerisinde bulundu Leonard, fikrinden kolay cayacak gibi değildi.

Bu sözlere karşılık Hevesli Paul, neredeyse ilk heceleri yutarak konuşmaya başladı. “Bu dediğin bağış toplamak, hayır işlemek değil. Çok farklı iki şey. Hayır, işi hem vereni hem de alanı daha iyiye dönüştürür. Haklı bir biçimde de erdem olarak tanımlanır. Bağış toplamak, hayır kurumuna bağışta bulunmak ya da bu minvaldeki diğer tüm çeşitler ise bambaşka şeyler; güdüler belirsizdir, sonuçları da bazen iyi bazen kuşkulu olur. Ben dünyaya tertemiz, açık bir katkıda bulunmak istiyorum. Hiçbir lekesi olmayan. Hiçbir açıklamaya ge-

rek duymayan. O yüzden bağış toplamaya hayır.”

İşi sürekli olarak karşılıksız önerilerde bulunmak olan Leonard, ilginç bir şekilde en yakın arkadaşından ve mesai saatleri dışında gelen bu olumsuz geri bildirimden incinmişti. Peter, “Hevesli Paul hemfikir olmasa bile ben sana katılıyorum,” der gibi küçük bir destek bakışı atmıştı Leonard’a fakat Leonard’ın düşündüğünün aksine, aslında bakışın kastı genel olarak piyasanın işleyiş biçimini onayladığını göstermekti.

Canlı telefon bağlantısı alan gündüz kuşağı programlarındaki gibi, tam da herkes söz kesip konuya dair en basmakalıp şeyleri söylemek için birbiriyle yarışa girmişti ki ev telefonu çaldı ve seviye düşüklüğü tehlikesini atlatan sohbet kesildi. Herkesin doğru tahmin ettiği üzere Grace, güncellemelerin ve kararsızlıkların son hâlini iletmek için arıyordu. Telefonu açan Helen bacaklarını altına toplayıp koltuğa kuruldu, yüzünde epey bir süre boyunca meşgul kalacağının farkında olan birinin ifadesi vardı. Teoride dört kişilik oyunu üç kişiliğe çevirmek mümkün olsa da *Scrabble* dünyasında bu mümkün değildi, hâliyle kimin önde olduğunun bile çetelesini tutmadan sessizce oyunu bıraktılar.

Esnemeler, gerinmeler, saati kontrol etmeler ve artık akşamın sonuna gelindiğinin habercisi olan tüm diğer bilinçsiz girizgâhlar bir tur döndü. Leonard ertesi gün çok işi olduğunun altını çizdi, bu hem doğruydum hem de değildi ama grubun misafiri olduğundan gidişini haklı göstermek için büyük bir mesuliyet hissediyordu. Hevesli Paul, pazartesi sabahı mesaisi için postaneden aranma ihtimali nedeniyle erken kalmak zorunda kalabilirdi. Peter’ın belli bir planı yoktu fakat Grace’in bu düzenli telefonları nedeniyle dul bir adam gibi hissetmeye başlamıştı ve akşamı dengelemek için dişe dokunur bir şey yapmak istiyordu.

Hevesli Paul, Leonard’ı geçirip garaj yoluna kadar ona eşlik ederken Jüpiter ve Merkür çıplak gözle görünüyormuş gibi evrene küçük bir bakış attı, görünüyordular. Abartmadan vedalaştılar, birbirini düzenli gören tüm arkadaşlar arasında normal olan bir vedalaşma.

Eve dönen Hevesli Paul, başucuna almak için kendisine

bir bardak su koydu ve fayansa basan çoraplı ayağındaki üşüme hissiyle, odasına giden merdivenleri ıktı. Serinlik olsun diye tek bacağını dışarıya sarkıtarak yatağında uzanırken ilham perisinin odaya girdiğini hissetti. Hayalle uyku arasındaki eşikte öylece yatarken, fikirlerin çıktığı o özel bölgeden bir fikir geldi aklına. Soluna dönüp, başucundaki masaya uzanarak güdük kalemmini eline aldı ve yarışmaya katılacağı tabiri tek seferde yazdı.

BÖLÜM 6: YEMEKLERDEN ÖNCE GRACE

Grace annesiyle ve babasıyla birlikte öğle yemeği yiyip, yürüyüşe çıkmak üzere hafta içinde yarım gün izin aldı. Artık “yaş aldıkları” için ailesini araya bir yere sıkıştırmaktansa, böyle şeylerle hiç ilgilenmediği yirmili yaşlarının aksine, aradan geçen zamanı telafi edebilmek için onlara gerçekten vakit ayırıyordu. Bu “yaş alma” kısmı pek hoşlarına gitmese de Peter ve Helen kızlarıyla vakit geçirmelerini sağlayan her koşuldan mutlulardı.

Grace'in buluşma öncesinde çok az zamanı olduğundan, babasına kitap almak için bir kitapçıya daldı. Peter bir kitap kurduydu fakat son zamanlarda sadece günlük ve haftalık gazetelerle dergileri takip ediyor, yeterince roman ya da gelişim kitapları okumuyordu. Masaları taradı, okuduğu ve okumak istediği kitapları gördü. Deyim yerindeyse insanı doğru yola götürecek bir kitabı az kalsın hediye diye alıyordu, sevdiği kitabı babası da sevsin istiyordu. Kitapçının arka kısmında tamamı tarih ve diğer ölümcül ciddiyetteki konularla ilgili kitapların yer aldığı bir bölüm vardı. Eşleri başka bir yere alışverişe gitmiş yaşlı erkeklerin bırakıldığı bir tür kreş gibi görünüyordu. Grace, Stalingrad hakkında devasa bir kitabı eline aldı ve hiçbir şeyin kocaman, büyük bir ciltli kitaptan daha fazla “hediye” hissi veremeyeceğini düşündü. Elbette Güney Amerikalı, gelecek vadeden bir yazarın kısa hikâyeleri ya da içinde seksin olduğu genç bir kadın yazarın ilk kitabı gibi daha egzotik bir seçenikle her zaman kumar oynayabilirdi. En sonunda yazarı tarafından imzalı, bu sayede alıcısının birkaç yıl gibi kısa süre içinde kendisini milyoner statüsünde göreceği garantisini taşıyan, orta yaşlı, tanınmış bir Amerikalı

yazarın romanında karar kıldı. Büyük çocukların doğuştan gelen adilliğini göstererek Helen için de bir şey seçti, kolay bir seçimdi, yemek ya da bahçeyle ilgili herhangi bir kitap işini görürdü, Helen'in bu kitaplardan bıktığından haberi yoktu. Kuyruğa girerken kısaca telefonuna göz attı, dahil edildiği birkaç e-posta olsa da yanıtlaması gerekmiyordu, yani öyle umdu.

Restorana erken vardı ve üst kata oturdu. Herkese hitap edeceği için seçilen bir İtalyan restoranıydı. Helen her yemeğe bir şans verirdi ama Peter kendi kuşağının adamıydı, bir restorandan aç çıkmaktan ödö kopardı. İçeride memnun edici bir yoğunluk vardı, revaçta olmanın getirdiği uğultudan henüz çıkılmıştı. İçeri girdiklerinde salonun bir ucundan onlara el salladı.

“Merhaba, canım. Çok beklemedin umarım,” dedi Helen.

“Yoo, beklemedim. Sizi gördüğüme sevindim.”

“Selam Gracie,” dedi Peter, yüzünde “benim kızım amma da büyümüş” diye kıvrılan tatlı gülümsemesiyle. “Ne güzel görünüyorsun.”

Grace iyi görünüyordu gerçekten. Parlak ve doğal bir cildi vardı, hangi kıyafetin kendisine yakışacağını biliyordu; kariyerinin iyi para kazandığı aşamasındaydı ve parası da o kıyafetleri almaya çoğunlukla yetiyordu.

“Siparişlerden önce, ikinize de hediye aldım. Bak baba, seçicisin biliyorum ama bu kitabın iyi olduğunu sanıyorum, galiba sen bu yazarı daha önce okumuştun, şu ödöl alan kitabını. Arka kapağı okudum, seveceğini düşündüm. Anne, sana da bunu aldım —Hint Yemekleri. Biliyorum, çok ilgilenmiyorsun ama içinde beğeneceğin bir tarif bulabilirsin.”

“Ah, teşekkürler minnoşum, ne tatlısın,” dedi Helen. “Peki her şey yolunda mı? Çiçekler ve pasta meseleleri tamam mı yoksa hallolması gereken bir şeyler var mı hâlâ?” Grace düğün organizasyonu ile ilgili bazı konularda hayal kırıklığı yaşamış, pek çok gece Helen'la telefonlaşarak bunların üstesinden gelmeye çalışmıştı. “Sanıyorum tamam. Çok iyi bir çiçekçi buldum. Aslında düğünlerde çalışmamış ama buketlere ve kilise sunağına yerleştirilecek kadar çiçek stoku var; sonra

ben de biraz fiyonk ve koridor sonlarına konacak bazı şeyler alacağım sadece. Pastacımsa hâlâ bana dönüş yapmadı. Daha sonra ona bir mesaj atmalıyım,” dedi Grace telefonunu masaya koyarken. “Pardon! Yarım gün izinliyim ve hayat memat meselesi dışında beni aramamaları gerektiğini biliyorlar ama işte.”

“Andrew nasıl?” diye sordu Peter. “Herhalde çok heyecanlıdır. Ona söyle, takımımı aldım. Koyu mavi, dolayısıyla gidip kendisine mosmor kadife takım alabilir.”⁶

Grace suyunu içerken gülümsedi. “Çok teşekkürler baba. Bu önerini balayımıza saklayacağız sanırım.”

“Bu hafta sonu bize gelmelisiniz,” dedi Peter, “birlikte oturup sohbet etmeyeli yıllar oldu. Geçenlerde annene de söyledim, Andrew’u biraz daha sık görmemiz iyi olur, artık seninle evlenmek üzere olduğuna göre.”

“Muhtemelen meşguldür —seyahatler filan. Ne zaman dönüyor?” diye sordu Helen.

“Önümüzdeki haftadan önce dönmez. Amsterdam’da şu an. Birkaç boş günü var ama eve uçmasına değmez, biz de akşamları *Skype*’ta konuşuyoruz o yüzden. Ne zaman uygun olduğunu öğrenirim ve büyük günden önce size geliriz. Düğüne sadece iki hafta kaldığına inanamıyorum. Gerçi epey hazırlıklıyım. Sadece son dakikada yapılabilecek şeyler kaldı. En sevdiğim erkek kardeşim nasıl?”

“İyi. Değişiklik yapıp duruyor. Ticaret Odası’nın açtığı bir yarışmaya giriyor. E-postalarda kullanılacak yeni bir bitiş ifadesi bulmaya çalışıyor. Sevgilerini gönderdiğini söylerim. Takım elbisesini halletmesi lazım, sürekli hatırlatıyorum. Tuhaf bir ölçüsü var, hâliyle aradığını *Marks and Spencer*’da bulamayabilir. Ayakkabılarıyla kemerinin uyumlu olması gerektiğini söyledim. Hah, bu arada, artı bir meselesini çözdük Leonard’la, yani her şey yolunda.”

“Şahane,” dedi Grace. “Sayılar konusunda çok sıkışıyorum. İş ahalisinin bir kısmı gelmez diye umuyordum. Daha

6. Geleneksel İrlanda düğünlerinde gelinler mavi gelinlik veya mor kadife elbise giyerlerdi, bu renklerin evliliğe bağlılığı simgelediğine inanılırdı. (e.n.)

önce işle aileyi hiç karıştırmamıştım.”

“Seni utandırmamak ya da utanmamak için elimizden geleni yaparız,” dedi Peter. “Sipariş verelim mi? Başlangıç tabağı istiyor muyuz?”

Menüde çoğunluğu mutlu edecek pek çok yemek vardı ama pizza, Bolonez soslu spagetti ya da buna benzer yemekler yoktu.

“Fiks menüden söyleyeceğim,” dedi Grace, “ne yiyeceğimi biliyorum. Aslında iş yerinde bana karşı çok iyiler. Kişisel görüşmelerime ya da internete bir sürü zaman harcıyorum. Onlar da buna göz yumuyorlar, o yüzden keşke düğüne gelmeseler dememeliyim. Saçmalıyorum, özür dilerim, yemeğe dönelim —ben başlangıç olarak kuşkonmaz ve domuz pastırması istiyorum ve sonra trüf mantarlı ‘noçi’ denen şeyden.”

“‘Noçi’ mi? Ben onu ‘gınoçi’ diye telaffuz ediliyor sanıyordum,” dedi Peter. “Sanırım ben de çorba ve makarna alacağım —tavuklu olandan.”

“Bana da aynısından, sadece başlangıç olarak *bruschetta* ve sonra da mantar soslu *risotto* sipariş vereceğim,” dedi Helen.

“Bu aynısı değil,” dedi Peter.

“Ben de fiks menüden istiyorum demek istemiştim ama dikkatin için teşekkür ederim.”

Üzerinden klasik İtalyanlar-yemeklerine-bayılır tavrı akan ve siparişleri Grace’in gözlerinin içine bakarak alan inanılmaz yakışıklı bir garsona sipariş verdiler.

“Sanırım seni beğendi,” dedi Peter garson gittikten sonra, “iyi bir kısmet olabilir —bütün o vergiden muaf bahşişlerle filan.”

“Belki Andrew kendisi şehir dışındayken ikinci bir kocam olmasına izin verir.”

“Kim olursa olsun, tek bir koca bile fazla,” dedi Helen. “Evlenmek üzere olduğuna inanamıyorum. Biz evliliğe temkinli yaklaşan bir aileydik. Erkeğimi seçmeden evvel uzun süre fizibilite çalışması yapmıştım.”

“Eğer yeterince beklersem bütün güzel kızların standartlarını er ya da geç benim seviyeme kadar düşüreceklerini biliyordum,” dedi Peter.

“Nişanlandığımızda çok tuhaftı,” dedi Grace, “ondan bahsederken Andrew için hangi sıfatı kullanacağımı bilemiyordum. Erkek arkadaşım diyemezdim ama nişanlım da çok yapmacık geliyordu kulağa. Hatırlıyorum da bir gece barda tuvalet için kabinin önünde sırada beklerken hem meşgul hem de nişanlı anlamına gelen *müsait değil* uyarısını görünce kendi kendime ‘Aaa ben!’ demiştim. Ne gülünç.”

Kimsenin gözünün içine bakmayan, hatta Peter tuz istediğinde bile bakışlarını ona çevirmeyen bir kadın garson başlangıç tabaklarını getirdi.

Grace’in masanın üzerinde duran telefonu titredi.

Dikkatini dağıtmamaya çalışarak ama yine de telefonu olduğu yerde bırakarak “Bakmayacağım,” dedi.

“Peki, herhangi bir seyahat planınız var mı? Bunca yıldan sonra birlikte vakit geçirmek için elinizden geleni yapmalısınız,” dedi Grace. Onları, Hevesli Paul olmadan, sadece ikisinin çıkacakları birkaç şehir kaçamağı ya da güneşin tadını çıkaracakları bir tatil için teşvik etmeye çalışırdı her zaman, bunun hem onlara hem de Hevesli Paul’a iyi geleceğini düşünüyordu.

“Planlı bir şey yok,” dedi Helen. “Hepimiz düğün için sabırsızlanıyoruz. Ama eylülde bir şeyler yapmayı düşünüyoruz. Temmuz ve ağustos çok sıcak geçiyor ve baban güneşe çıkmaktan hoşlanmıyor.”

“Kesinlikle. Cilt tonumun şu anki ‘Sanat Galerisi Beyazı’ndan en fazla manolya beyazına kadar koyulaşmasından hoşlanıyorum,” dedi Peter, tuzsuz çorbasından bir kaşık alırken.

“Kardeşine törende yapması için bir görev vermeyi düşündün mü? Çok hayati bir şey değil belki ama onu biraz daha dahil etmek için işte,” dedi Helen.

“Evet, tabii. Onun dahil olmasını çok isterim ama heyecanlanacağı bir şey olsun istiyorum. İsteksizken nasıl olduğunu biliyorsunuz. Kendisini manasızca oradan oraya sürükler. Ve ben de tüm sabahını bir şeyleri batırmamak için endişe içinde geçirmesini istemiyorum. Mükemmeliyetçi davranmıyorum, sadece o gün hepimiz bir arada olacağımız için mutluyum.”

“Bazı duaları o etse nasıl olur?” önerisinde bulundu Peter, çorbası bittiğinde tuz geldi.

“Orada da sorun şu, kiliseye düzenli giden biri değil — doğrusu ben de değilim— hâliyle ne zaman reverans yapacak, nereye yürüyecek ya da onun sırası ne zaman gelecek diye endişelenebilir. Hediye kabulü işini ona versem? Küçük bir döküp saçma riski var ama bu riski alabilir.” Grace çatalına aldığı kuşkonmazdan ilk lokmasını alamamıştı henüz.

“Bu işi gelinle damadın anneleri yapar genelde. Peki açılış konuşmasını yapsa?” önerisinde bulundu Helen.

“Dua kısmındaki yaygara koparma sorunu burada da var. Ayrıca kalabalık karşısına çıkınca donakalıyor, gerçi kalabalığın onu birazcık bile korkuttuğunu sanmıyorum. Sadece biraz büyüleniyor. Sanırım bunun ne kadar nadir gerçekleşen bir olay olduğunu idrak ettiğinden, biri gelip onu dürtene kadar o ânın tadını çıkarıyor. Bir keresinde okulda bilim ödülü aldığında yine böyle yaptığını görmüştüm. Balmumundan yapılmış heykel gibi öylece durmuştu. Belki ondan dua kitaplarını dağıtmasını isteyebilirim ya da insanlara gelinin mi damadın mı misafiri olduğunu sorabilir, bu tarz şeyler, televizyondaki düğünlerde yaptıkları gibi.”

“Belki. Böyle şeyler onun için *aşırı sosyal* bir durum olmaz, değil mi?” diye sordu Peter, Grace’in çatalına bakarken.

“Peki, ne yapacaksa bunu Leonard’la birlikte yapsalar? Ona da biraz moral olur. Hem birbirlerinin artı biri oldular. Eş olmaları bari bir işe yarasın. Yemeğini ye, canım,” dedi Helen.

“Paul’u *dışarıda bırakmayacaksa* olur tabii. Yani, biz üçümüzle birlikte asıl ekibin bir parçası o, dışlanıyor gibi hissetmesini istemem.” Nihayet ağzı doluyken konuşuyordu Grace.

“Bence mutlu olacaktır,” dedi Helen. “Tüm gün onun için çok mühim olacak ve böylece bu sorunu halletmiş olduk. Kararımızı ona söyleyeceğim ve takım elbise işini de hatırlatacağım. Peter’in ona takım için verdiği para hâlâ çekmecesinde duruyor, yani daha fazla ertelemesi için de bahanesi yok. Eve gidince bunu kendisiyle konuşacağım. Tercih ettiğin ya da istemediğin bir renk var mı?”

“Hangi renk isterse,” cevabını verdi Grace. “Bir mülakatta

ya da sunumda özgüvenli hissetmek için tercih ettiğim renkler vardır benim, belki onun da vardır. Seçimi kendisine bırakıyorum.”

“Var mı bilmiyorum. Önemsemediği konular hariç karar vermekte zorlanır. Belki nedime kıyafetlerinin renginde bir takım seçmesini isteyebilirim ama bu onu sağdıç gibi mi gösterir?” diye sordu bu sefer de Helen.

Üçü, Hevesli Paul hakkında genellikle bu minvalde konuşurlardı. Kendilerini Paul’un bowling pisti boyunca rahatça sekebileceği tamponlar gibi görüyorlardı; onu dünyanın tehlikelerinden korumak ve mütevazı da olsa başarılarla doğru onu yönlendirmek için. Bu tavırları içten, iyi niyetli, hatta belki de gerekliydi. Yine de birini sevdiğiniz zaman, endişenin bitip müdahalenin başladığı o sınırı bilmek zor olabiliyordu. Her biri ayrı ayrı ve birbirlerinden habersiz, kendi aralarında bunu tartışmadan bu soru hakkında şüpheyeye düştüler. Şüphe etmeleri içtenliklerinin kanıtıydı. İyilik için bir kuvvet olup olmadığınızı nasıl anlarsınız? Siz olmadığınızda, dünyanın dönmeye devam edeceğini sahiden nasıl bilebilirsiniz? Bir el hangi aşamada tutulacak bir dal olur? Hevesli Paul’un direnç göstermemesi, ona yardımcı olduklarının mutlak kanıtı değildi aslında. Bağımsızlıktan yoksun olması müdahalelerinin gerekçesi değil, bilakis, müdahalelerinin sonucu da olabilirdi. Birine yardım etmek, her iki taraf için de, kolaylıkla alışkanlığa dönüşebilir ve insanlar yardım edilendense yardım eden olduklarında daha rahat hissederler.

Peter her zaman Hevesli Paul Helen’in “güneş balığı”dır derdi. Helen ve Peter yıllar evvel, henüz çocuk sahibi olmadan önce Kaliforniya, Monterey’de akvaryuma gitmişlerdi. Akvaryumları hayvanat bahçesine tercih etmiş olmaları, kişisel zevklerinden oluşan kesişim kümesinin en erken örneklerinden biriydi. Kıvrılarak yüzen resif köpekbalıklarının, uzaylı gibi görünen denizanalarının ve perdelenmiş ışıkların arasında yüzen bir balık vardı. Yansımaları derisi ve yüzündeki hafif bir kaybolmuşluk ifadesiyle geniş, orantısız, yan yan süzülen kopmuş bir kafa gibi görünüyordu. İşte bu, bir güneş balığıydı, Helen da en çok onu beğendiğini söyledi. He-

len bunu söylediğinde Peter onun yüzüne baktı. Yüzündeki yoğun içtenliği gördü. Genellikle, tercihlerinde kasten farklı görünmeye çalışmasıyla ilgili Helen’la dalga geçerdi ama bunun çok özel bir an olduğunu anlamıştı. Helen söylemese bile neden en çok güneş balığını sevdiğini anlamıştı çünkü başka kimsenin böyle bir tercihi olmayacaktı. Yaşayan bir canlının sevilmeden bir hayat geçirecek olduğunu düşünmek, onun o güzel kalbini kırıyor ve bunu telafi edebilmek için onu sevmeye özel, kasti bir çaba harcıyordu. Tıpkı iki düşüğün ardından, neredeyse başarısız olacak bir üçüncü denemede doğmuş oğluna yaptığı gibi, eğer hayatta kalırsa ondan tüm hayatı boyunca herhangi bir şey beklemeyeceğine ve istemeyeceğine söz vermişti. Ve işte bu yüzden Hevesli Paul’u, güneş balığını, olduğu gibi kabul etmiş ve kendi hayatının doğal, dolambaçlı akışını takip etmesine müsaade etmişti.

Kendi babası, Peter dokuz yaşındayken ölmüştü; delikanlıların ya da yetişkin erkeklerin nasıl davranması gerektiğini pek de bilemeden büyümüş, bu yüzden kendisinin güvensiz hâlini dünyaya yansıtmaya çalışmaktansa geride durup kendi içine dönmüştü. Helen Grace’e hamile kaldığında bebeğin cinsiyetini doğuma dek öğrenmemişler ve Peter bütün o süre boyunca oğlu olursa diye tedirginlik yaşamıştı. Anca kendi hayatına yetecek kadar erkeklik sahibiyken bunu oğluna nasıl aktarabilirdi? Grace doğduğunda Peter da rahatlamıştı, eğer bir gün oğlan çocuk yetiştirmek zorunda kalırsa, en azından, ebeveynlik idmanı yapacak şansa sahip olmuştu. Hevesli Paul doğduğunda ilk birkaç hafta endişe ve uykusuzlukla geçtiği için soyut problemlere yer kalmamıştı. Daha sonra, okulda, yaşına göre küçük ve az arkadaşı olan Hevesli Paul, her zaman kırılgan bir çocuk gibi gözüküyordu. Peter sürekli olarak oğlunun zorbalığa uğrayacağından endişe etti. Bu dolaylı kırılganlık Peter’a kendisini suçlu hissettirdi —Hevesli Paul için mi endişe ediyordu yoksa çocuğu mağdur olursa ne yapacağını bilemediğinden kendisi için mi endişe ediyordu? Hevesli Paul okulu bıraktığında, iyi olduğu bir alanda —bilime ilgisi vardı ve düşünmek konusunda iyiydi ama kariyer söz konusu olduğunda hiçbir fikri yoktu— iş bulabilsin diye belki daha fazla-

sını yapabilirdi Peter onun için. Fakat Peter, Hevesli Paul'un kendi yolunu bulmasına izin verdi, daha doğrusu herhangi bir hususi yol bulmamasına. Peter'ın bir türlü içinden atamadığı bir duygu vardı —erkek erkeğe sohbet ya da balığa çıkmak— gibi bazı baba eylemleri sayesinde Hevesli Paul'u hayata biraz daha iyi hazırlamış olması gerektiğini hissediyordu ama baba olarak kendisi de bunlara vâkıf değildi.

Hevesli Paul'u hastaneden eve getiren Helen ve Peter, kardeşine nasıl ablalık edeceği ve bunun ne kadar önemli bir görev olduğu konusunda Grace'e bir sürü tantana yaptılar. Birkaç yıl sonra Hevesli Paul okula başlamıştı. O sıralarda Helen, onunki gibi bir kardeşe sahip olan ablalara düşen görev ve sorumluluklar hakkında kızı Grace'le ciddi bir konuşma yaptı. Örnek bir abla olmaya hevesli olduğu kadar örnek bir kız evlat da olmayı isteyen Grace, bu konuşmayı çok ciddiye aldı. Daha fazla bir şey söylenmesine gerek kalmadan ve kasti verilmiş bir karar olmadan ortaokula kadar, hatta ikisinin de yetişkinliğine dek, Hevesli Paul'un koruyucu meleği gibi davranmaya sorunsuzca devam etti. Aslında genç bir kızken ona verilmiş görevlerin kaldırılıp kaldırılmadığını hiçbir zaman düşünmemişti bile. Düğününü planlayıp önündeki evliliğe bakarken o eski kızı bırakmadan yeni hayatına adım atıp atamayacağını sorgulamaya başladı. Kendisini, Hevesli Paul'u daha özgür bırakmaları ve böylece kendilerini de bağımsızlaştıracakları konusunda annesiyle babasını teşvik ederken buluyordu. Meşgul kafasının arkasında bir yerde, eğer kendi kendine bakamazsa, onlar gittikten sonra Hevesli Paul'a kimin bakacağı endişesi vardı. Bu rolün kendisine düştüğü düşüncesi —tek gerçekçi aday oydu— panik olmasına sebep oluyordu. Henüz üç yaşındayken ilk kez karşılaştığı o oğlanla zamanın içinde donup kalmayı istemediğinden başka planlar yapıyor, Hevesli Paul'a karşı olan görevinden feragat etme yolu olarak kendisini Andrew'a adıyordu.

Ve böylece, birbirlerini ve Hevesli Paul'u çok seven bu üç insan, İtalyan yemeği yerken sohbet etti ve yüzeyde tespit edilemeyen çok derin akıntıların yarattığı küçük dalgalar eşliğinde hayatlarındaki detayları konuştu. Grace, anne babasının

onayıyla, yemeğini ağır ağır yediği için sohbet de uzun sürmüştü, ki Grace ile geçen her an zamanda askıya alınmış olurdu onlar için. Kahve zamanında sohbet evlilik hayatından açıldı ve Grace, o tehlikeli soruyu ortaya atıp Peter’la Helen’a mutlu evliliklerinin sırrını sordu, yıllar içinde kendi paylarına düşen kavgaları etmiş her çift için epey tuhaf olan o soruyu.

“Sadece tek bir sırrı var,” diye cevap verdi Peter, abartılı bir hareketle gözleriyle Helen’i işaret ederek.

“Baba, ben ciddiym. Bilmek istiyorum. Çoğu evlilik bitirken sizinki nasıl bu kadar uzun sürebildi? Bazı çiftler ya çocukları evden ayrıldıktan sonra ya da iki emekli kişi olarak, yıllarca bir evi çekip çevirdikten sonra yeniden hayatı paylaşmak zorunda kaldıklarında boşanıyor, yani siz o kritik safhaya hiç gelmediniz sanırım.”

“Peki, madem ciddi cevaplar istiyorsun,” diye lafa girdi Helen. “İlişkini her şeyin önüne koymalısın. Yani gerçekten ilk sıraya koymak; sadece sevgililer günü kartına bir tanem yazmayı ya da buna benzer şeyleri kastetmiyorum. İlişkinin çocuklarından bile önce gelmesinden bahsediyorum. Aksi hâlde ebeveynlik girdabına kapılır ve karına ya da kocana öncelik vermeyi unuttur, farkına bile varmadan kendini olabilecek en kötü durumda bulursun; evli, çocuklu ama son derece yalnız. İkiniz de değişirken dönem dönem birbirinizi kaybedeceksiniz. Birbirinizi yeniden bulmanız gerekecek —işte işin sırrı— eskiyi canlandırmaya çalışmak yerine ilişkinizi ve kendinizi yeniden oluşturmanız gerekecek. Aynı insanla yeniden ve yeniden ilişki kurmaya devam etmek zorundasın. Şu an bu dediklerim sana bir şey ifade etmiyor ama Andrew’la olan ilişkinin belli bir aşamasında çok önemli olacaklar.” Tüm bunları zor yoldan öğrenmiş birinin dikkatiyle açıkladı Helen. Peter konunun masaya getirdiği ağırlığı hafifletmeye çalışmadı bile, biricik karısının canı gönülden konuştuğunun farkındaydı.

“Teşekkürler, anne. Kulağa zor geliyor. Kolaylıkla kötüye gidebilecek bir şey gibi.” Grace iki eliyle su bardağını tutarken öne doğru yaslanmıştı.

“Şimdiden endişelenmemelisin, canım. Sadece, meşguli-

yetlerin altına gömülmüş olsalar bile içgüdülerine güvenmelisin. Neyse, her şey birden çok ciddileşti. Yürüyüşe çıkalım mı? Önümüzdeki hafta *Silver Slimmer*'ta⁷ tartıldığımda bugün yediğim *cheesecake*'ten pişman olacağım —benim yaşım gelince her tatlı için iki katını ödüyorsun.”

Helen yakışıklı garsona hesap işaretini yaptı ve kimin ödeyeceğine dair çıkacak yaygara öncesi eşyalarını toplamaya başladılar, hesap geldiğinde Grace babasının elini itiyordu.

Dışarıda, mart havası henüz kararını verememişti. Geçmek bilmeyen çok uzun kışın ardından güneş —düştüğü yerlerde— gerçekte olduğundan daha parlak görünüyordu. Grace'in telefonu çantasının diplerinde titrerken kol kola girmişlerdi ve şişmiş mideleriyle rüzgâra karşı gözlerini kısıyorlardı.

7. Silver Slimmers: 60 yaş ve üzeri kadınlar için geliştirilen beslenme programı. Aynı zamanda, programı uygulayanların oluşturduğu küçük topluluk. (e.n.)

BÖLÜM 7: ÖYLE BİR PAZARTESİ

Hevesli Paul çoğu pazartesi yaptığı gibi sabah altıda, alarmı çalmadan evvel uyandı. Aşağı yukarı dört pazartesinin üçünde postaneden telefon gelirdi. Akşamdan kalmalığını hastalık bahanesiyle örterek işe gelmeyen bir depo çalışanı yerine gününbirlik iş için arandığından, erkenden kalkmayı ve evdekileri uyandırmasın diye ev telefonu çalar çalmaz açmayı huy edinmişti. Helen ve Peter, kampa gitmiş iki çocuk gibi ışıklar söndükten sonra yatakta şakalaşıp sohbet ettikleri için sabahları erken kalkmak asırlardır onların âdeti değildi.

İlk aklına gelen şey gece yazdıklarını kontrol etmek oldu, gece boyunca kaymak tutup tutmadığına bir bakmak istedi. Yazdıklarından memnun olsa da kendisi yazmamış gibi geliyordu. Bu yazılanlar aklına bambaşka bir yerden gelmiş gibiydi, öncesi olmayan ve arkalarında da hiçbir iz bırakmayan fikir yağmurları gibi.

Ağzındaki keskin tadı gidermek ve havluyla kendisini temizlemek için banyoya girdi, koltuk altları ve “Âdem ile Havva” bölgeleri öncelikliydi. Kendisini aynada görmek ona her zaman tuhaf gelirdi; yansıması ona dünyada ne kadar az yer kapladığını hatırlatırdı. Hoş bir görünüşü vardı, özellikle takım elbiseye en yakın kıyafeti olan postacı üniformasının içindeyken. Eğer elini çabuk tutmazsa Grace’in düğününde de bunu giymek zorunda kalacaktı.

Alt katta, sessizliği ve bu gibi تنها zamanlar dışında zar zor duyulabilecek yüksek frekanslı nazik vızıltıyı dinleyerek birkaç dakika o sakinliğin tadını çıkardı. Duyduğu şey yıllarca odasında kulaklıkla müzik dinlemekten kaynaklı hafif seyreden kulak çınlaması mıydı yoksa hiçbir şey olmaması-

nın sesi miydi, belirsizdi. Havanın kendi ortam müziği. Dünyanın bu sesi daha önce hiç duymamış insanlarla dolu olduğunu düşündü.

Bahçede sallanan kuş evi boştu, kuşları doyurmadan kendi kahvaltısından bir şey anlayamayacağını bildiği için köşedeki dolaptan köfte topları gibi duran yemlerden aldı. Bu mevsimde üreme güdülerini fişkırdığından aç kurtlar gibi oluyorlardı. İspinozlar, büyük baştankaralar, sığırcıklar, kumrular, saksağanlar ve alaca kargalar gerçekten hiyerarşik bir düzende yuvaya girip çıkıyorlardı. Ne olduğunu anlayana kadar iri kuşlar ilk başta zorbalık yapıyor gibi görünüyordu ama daha küçük kuşlar için bölgenin avcılardan uzak, güvenli bir yer olup olmadığını kontrol ediyorlardı; ufak canlılar haklı sebeplerle doğuştan paranoyak oluyorlardı. Hevesli Paul bir kuş gözlemcisi değildi aslında. Onlara bakmayı, onları tanıyabilmeyi ve hayatlarının bir parçası olmayı seviyordu, kuş gözlemciliğinin koleksiyoncu zihniyetinden hiç hoşlanmamıştı; bütün o liste yapıp işaretlemeler ve anlaşılmaz olanı sıradan olandan değerli bulmak filan. Kuşları, tıpkı kendisi gibi doğanın bir parçası olarak görür ve benzer bir ilgiyle onlara önem verirdi.

Hevesli Paul rutinlere hayranlık besler ve her şeyin yeni, değişkenlik içinde ve şüphe uyandırıcı olduğu zamanlarda alışkanlıkların insanların hayatına kattığı aşinalık duygusunu severdi. Her gün kendi içinde yepyeni bir gün olsa da hayatın doğal farklılığını bir de kendine has farklılıklarla çeşnilendirme ihtiyacı hissetmezdi. Her sabah aynı kahvaltıyı ederdi; kaşığının kenarıyla kestiği muzları eklediği bir kâse buğday gevreği ve şekerli, sert bir kahve. İnsanlar genellikle öğle ve akşam yemeklerini çeşitlendirmeye çalışsa da kahvaltı için kendisine uygununu bulup ona bağlı kalmak dünyaca kabul edilmiştir. Hevesli Paul ise bu kuralın pek çok şey için geçerli olduğunu düşünüyordu.

Sadece ona ait olan bu sabah vaktinde, oturma odasına geçip ev telefonunun yanına oturdu. Hevesli Paul her şeyden önce sabırlı bir insandı. Sabrı, şeylerin kendiliğinden olması-na müsaade etmek olarak tanımlardı; olayların bir tasarımla

değil de eşyanın tabiatı gereği, kuralına uygun gelişeceğine güvenirdi. Başparmağının kenarını kibrit çöpüyle törpülemeye başlamıştı ki telefon çaldı ve oldukça kısa, epey erkeksi, neredeyse sıfır bilgi aldığı bir iletişimden sonra kaskının içinden esen rüzgârla postaneye doğru bisikletini sürdü. Düzgün bir kariyer olmasa da yarı zamanlı bir postacı olmak hoşuna gidiyordu, ayrıca tam zamanlı bir işe girip başka birinin ekmeğine mâni olmadığı için de gururluydu. Fiyat tutarsızlıklarını önlemek için kullanılan değer pulları gibi, Hevesli Paul da ihtiyaç duyulan yerlerde dengeyi sağlıyordu.

Posta çantasının onu beklediği dağıtım alanına girdiğinde koca oda neredeyse boştu —sadece mesailerine başlamaya hevesli— daha doğrusu olabildiğince çabuk bitirmek isteyen erkenci kuşlar vardı. Normalde bu alan, bekârlık ve keskin fikirler atmosferinin yayıldığı bir firar alanı gibi kalabalık olurdu. Hevesli Paul postaları, gönderildikleri evlerin numaralarına göre değil, gideceği güzergâh üzerindeki caddelere göre sıralamaya başladı. Buna fırlatmak ve yerleştirmek deniyordu. Eğer bir sokağı bilmiyorsan, mektupları nasıl dizmen gerektiğini de bilmiyordun. Bazılarında en iyi yöntem tek mi çift mi iken bazılarında numara sırasına göre gidilmeliydi. Evlere numara değil de isim verilen yarı kırsal bölgelerde bütün mesele yerel bilgiye vâkıf olmaktı ama yarı zamanlı çalışan bir postacı bu bilgiye vâkıf olamazdı. Aslında çoğu durumda yapılacak en iyi şey, asıl postacının görevine döneceği bir sonraki günü beklemektir, nasılsa bu günlerde acil olan hiçbir gönderi postayla iletilmiyordu ama bu seçenek hiç kullanılmazdı. Temiz masa temiz bir vicdan demektir, derlerdi.

Dışarıda güzel bir bahar sabahı vardı; sokağın güneşli kısmı parlak ve ılıktı ama gölgelik kısımda, erken yazın geldiğini düşünüp şapkasız çıkanların kafasını üşütecek bir soğuk vardı. Hevesli Paul okula giden çocuklar ve teslimatlarına geç kalmış kamyonlarla karşılaştı. Sabahın bu saatlerindeki telaşı öylece izlemek keyifliydi fakat evlerin bulunduğu bölgeye girince her şey sakinleşti. Postacılar, birçoğunun yaptığı gibi, evleri yoldan ayıran duvarı geçmemeliydi; o yüzden garaj yolları boyunca bir aşağı bir yukarı yürümek zorundaydı çünkü postaların bira-

kılması için her ön kapı ayrı bir beceri istiyordu.

İri yarı bir adam —Helen olsaydı “toplu” derdi— bahçe kapısının üzerinden eğildi; bel ölçüsü, giydiği eşofmanın ne kadar sağlam dikişli olduğunu kanıtlıyordu.

“Eğer fatura getirdiysen istemiyorum.” Ön bahçesinde eski bir koltuk ve küçük bir huş ağacına asılmış lastiğe saldıran *Staffie* cinsi bir köpek vardı.

“Ben vekâleten bakıyorum, asıl postacı yarın dönecek.”

Daha ileride, hâlâ pijamalarıyla dolaşan genç bir kadın kapıya çıkıp Hevesli Paul’un ardından bağırdı, kıvrılmış doğum günü kartlarıyla ilgili bir şeyler söylüyordu.

“Ben vekâleten bakıyorum, asıl postacı yarın dönecek.”

Bir sonraki sokakta paket teslimatı için komşuları olan yaşlı bir kadına imza attırmak zorunda kaldı. “Hiç evde olmazlar. Zavallı çocuklar bütün gün kreşeler. Ben onlara sonra veririm. Siz bugün biraz geç kaldınız sanki?”

“Ben vekâleten bakıyorum, asıl postacı yarın dönecek.”

Üniformasıyla oturup sandviçini yemekten mahcubiyet duyuyordu, o yüzden öğle yemeği için mola vermedi. İnsanlar böyle şeyleri görmekten hoşlanmıyordu.

Hevesli Paul, posta çantası her turda biraz daha hafiflemiş şekilde, yüzlerce yıldır var olan ve büyük oranda da aynı kalan işini yapmaya devam etti. Hayatın sorumluluk ve meşguliyetleri altında ezilen diğer çok meşgul kişilere oranla Hevesli Paul’un payına daha kolay taşınabilir şeyler düşmüştü. Hastanın önce hangi bacağını ampüte etmeli ya da bir emeklinin hayat boyu biriktirdiği parayı nereye yatırmalı gibi kararlar vermek zorunda kalmamıştı. Merkez Ticaret Evi’ndeki kodamanlara dördüncü çeyrekteki kayıpları açıklamak ya da ateşi çıkmış bir çocuğa zorla soğuk havuç yedirmek gibi baskılar da yoktu. İşi, çalıştığı birkaç günde akşam yemeği sohbetini karartacak, ıstırap verici kararlar ya da pişmanlıklar içermiyordu.

Yine de modern dilde postacılık, şiddetli sinir patlamalarıyla eşanlamlı hâle gelen bir meslekti. Ev sahipleriyle neşeli sohbetler etmeyi ve tarih boyunca her yönden yararlı olduğu gösterilen bir görevi yerine getirmeyi içeren, görünüşte sa-

kin bir iş kolunda böyle şeyler nasıl mümkün olabilirdi? Aşırı çalışan pek çok orta düzey yönetici, parlak ama serin mart güneşinde düşünceleriyle tek başına yürüyen bir postacının yalın hayatına karşılık, Batı Yakası'yla yaptıkları gece yarısı konferans görüşmelerini memnuniyetle verirdi. Fakat bu tür beyaz yaka fantezileri, en barışçıl zihinleri bile özyıkıma yönelten şeyin hangi koşullarda ortaya çıktığını tasavvur etmekte başarısız oluyor. Büyük zekâları ödüllendiren bir tür olmamıza rağmen düşünmekten ya da düşüncelerin kendisinden dehşete kapılıyoruz.

Hapishanelerdeki başıboş mahkûmlara —hapis fikrine dayalı bir toplumun şeytani standartlarını bile aşanlara— verilen en aşırı ve en sert ceza hücre hapsidir; sadece kendi düşüncelerinizle arkadaşlık edebileceğiniz berbat bir yazgı. Dikkat dağıtacak bir şey olmadan, bir düşünce diğeriyle bilardoya başlar ve sonsuz bir içsel monolog hayatın geri kalanını bastırır, sessizliğin ahengini bozar, dinginliğe huzursuzluk getirir ve sağduyunun yerini kaygı alır. Belli tür insanlar, kendi başına kalmaya ve gün içinde sık sık düşünme molası vermeye alışık olmayan bazı insanlar, deliliğe sürüklenebilirler.

63

Fakat Hevesli Paul, birinin kendisine ve etrafındakilere savaş ilan edebilmesini mümkün kılan koşullarda huzurunu koruyabiliyordu. Peki aklından neler geçirdi? Bu sorunun cevabı, basitçe, hiçbir şeydi. Hevesli Paul'a yıllar içinde onun doğal hâline dönüşmüş olan zihinsel bir dinginlik bahşedilmişti. Zihni son derece iyi çalışıyordu ve tüm akli melekeleri de son derece yerindeydi, belki yaşıtı herhangi bir erkeğe kıyasla birazcık sıradışı bir zihni vardı. Sadece zihinsel gevezeliğe ilgisiz veya kabiliyetsizdi. Olayları hikâyeleştirecek bir iç sesi yoktu. Bir köpek gördüğünde, köpeğin tasma takması gerektiğini ya da pastırma dilimi gibi sarkan bir dilinin olduğunu düşünmeden, sadece bir köpek görüyordu. Ambulans sirenini duyduğunda sadece siren duymuş oluyordu, sesin pesleşmesine dikkat etmeksizin ya da acil bir durum olup olmadığını merak etmeksizin ya da belki yemeğe geç kalmış bir şoför mü acaba diye düşünmeksizin. İşte böylece Hevesli Paul, sahip olduğu doğal berraklığı tüm gün koruyabiliyor ve ara-

yanların mutlaka bulacağı dünya belalarından uzak kalmayı başarabiliyordu.

Öğle sularında teslimatlarını bitirmiş ve çantasını depoya bırakmıştı. Fakat günü tamamlamadan evvel halletmesi gereken bir mektup daha vardı. Yarışmaya katılmak için yazdığı mektubu göğüs cebinden çıkardı, cüzdanının arka gözündeki biriktirdiği küçük pulları yama gibi yapıştırıp dağıtım alanının önündeki kutuya attı. Bütün bunları yarışma için herhangi bir endişe veya heyecan duymadan yaptı, yarışmaya katılması daha ziyade bir öneri anlamı taşıyordu. Kazanmayı, kendisine yararı dokunsun diye istemiyordu. Eğer başkasının yazdığı ifade yarışmayı kazanırsa, o da olurdu.

Döndüğünde evde kimse yoktu. Peter ve Helen, bahçe marketten Buda heykeli almaya gittiklerini yazan bir notu buzdolabının üzerine yapıştırmışlardı. Hevesli Paul kendisine fıstık ezmeli bir sandviç yaptı, yanında içebileceği bir şey bulamadı, birkaç saat önce kuşları izlediği sandalyeye oturup tek başına sandviçini yedi, kuş yemliği yine boşalmıştı.

Kanepeye uzandı ve bağcıklarını çözmeden, bir ayakkabısının ön kısmıyla diğerinin topuğuna bastırıp iterek tembelce ayakkabılarını çıkardı. Uzun sabah yürüyüşünün ardından üzerlerindeki ağırlığın kalktığı ayakları sızlıyordu şimdi. Uyuyakaldı, kalktığında hissedeceği günün ikinci uykusunun uyuşukluğunu önemsemeden. Ev, onun etrafında, sessiz bir denge içinde, boşlukta duruyordu.

BÖLÜM 8: ASANSÖRLERİ KULLANMA

Leonard, yazardan yeni bir yorum dizisi geldiğinde klavyesindeki tozları ataşla temizliyordu. Romalıların karakteristik burunları ve savaş arabalarıyla ilgili bir yığın taslağı yazara göndermiş, böylelikle kendisi de bazı fikirleri toparlamak için fırsat yakalayabilmişti. Yazar kadın gönderdiklerine bayılmıştı. Sınıfın geri kalanının asırlar önce öğrendiği basit bir görevi anca yerine getirmiş, öğrenme güçlüğü çeken öğrencisiyle konuşan öğretmen tonunda yanıt vermişti, cevap e-postasından “nihayet bir yere varabiliyoruz” iması fışkırıyordu. Yaptığı yorumlar ve düzeltmeler, tahmin edilebileceği gibi, söz konusu kitabı olabildiğince Roma’yla ilgili diğer kitaplara benzetmek içindi. Onun mutluluğunun devamını sağlamak ve kitabın geri kalanını otomatik pilotta tamamlamak kolay olacaktı. Leonard sıkıcı malzemeyle üretim yapmaktan hoşlanmazdı ama yazar aksi bir görüşle geldiğinde onu ikna etmeye çalışmanın bir anlamı olmadığını düşünürdü genellikle. Bunlar ticari amaçla basılan kitaplardı ve Leonard da umduğundan fazla sanatsal dokunuşlar yapmıştı; en basitinden, yazar için önemli olan tüm değişikliklere razı olmuş ama yaratıcılığını yazarın önemsemediği veya fark etmediği diğer alanlarda kullanmıştı. Ne zaman içerikle ilgili bir tartışmayı kaybetse, daha havalı bir tarz kullanarak ya da metne “gözünü dikmek”, “yaka paça götürmek” gibi bir çocuğun öğrenmekten mutlu olacağını veya annesiyle babasına sormak isteyeceğini düşündüğü kelimeleri iliştirerek açığı kapatmaya çalışırdı.

Fakat bu sefer, teslim olup devam etmekten biraz daha fazla rahatsız oluyordu. Bilgi kutucuklarını özenle hazırla-

66 yarak ödeşmekten veya doğruluğu şüpheli ama faydalı olan bilgileri acaba şaşırtıcı bir şey çıkar mı diye elden geçirmekten memnun değildi. Uzun zamandır Romalılarla ilgili dır dır ettiğinden mi yoksa içinde gelişen, şüpheyeye yer bırakmayacak değişikliklere bir tepki olarak mı bilinmez, bu kitap için yeni bir itici güç ve yaratıcılık hissetmişti. Bazı çocuklar Romalılarla ilgili belki tek bir kitap okuyacaktı ve o kitap, bu kitap olacaktı. Peki ya tarihten soğurlarsa? Ya da daha kötüsü olur, Romalılardan aldıkları ilhamla kendi oyun bahçelerinin Sezar'ına dönüşür ve Leonard'ın kitabı okumasını istediği mülayım, meraklı çocuklara hayatı dar ederlerse? Hayır, hayır, hayır, buna izin veremezdi. Romalıların kıtaya hâkimiyetlerindeki su götürmez başarılarını tartışmaya açamaz ve antik medeniyete sundukları eşsiz katkıları inkâr edemezdi. Fakat bu başarılar, tarihçiler ve sosyologların yazacağı şeyler değil miydi? Leonard çocukların etrafındaki dünyaya dair hayal güçlerini ateşlemek ve meraklarını canlandırmak istedi. Hayatın zor derslerini öğrenmeleri için çok zamanları olacaktı ama bundan da önce, dünyayla ilgili özel fikirler edinmelerine izin vermek gerekmez miydi? Çocukların ansiklopedi okurken, dahası, bu kitapları ebeveynlerine okurken hissettikleri sihri ortaya çıkarmak bizzat *onun* görevi değil miydi?

Leonard annesinin her Noel'de, doğum gününde, özel bir anda veya bazen sırf onun keyfini yerine getirmek için fasikül fasikül *Dünyamız* ansiklopedi setini hediye edişini hatırladı. Bütün kalbiyle serinin tamamını arzuladı: *Sanatçılarımız*, *Böceklerimiz*, *Memelilerimiz* ve iki düzineyi bulan diğer sayılar. Sayfalarında neler yazdığından habersiz, set içindeki yeni ansiklopedisini almaya bayılırdı. Aralarından sadece bazılarını beğenmek ya da bazısını okuyup bazısını okumamak fikri ona tamamen yabancıydı. Ansiklopedilerin bir tür keşif duygusu barındırması, ardından gelen her şeye açıklık getirmesi gerekiyordu. Onları annesinin arabasının arka koltuğunda, süpermarkette, yemek masasında ve el feneri marifetiyle yatağında okurdu. Ansiklopediler, kendinizi içlerine gömmenizi gerektiren kitaplardı. Yazarların ve çizerlerin büyüğü eşleşmeleri sayesinde ansiklopedilerin kendile-

rine ait bir dünyası vardı; sahici gibi görünmesi gereken ama yedi yaşındaki bir çocuğun kendi kendisine kopya etmeye yeltenemeyeceği kadar detaylı olmayan çizimler yapıyor ve ezberlenebilir tabloları hem kısa hem de heyecan verici ifadelerle kullanıyorlardı. Evet, gerçeğe dayalı kitaplardı ama içinde yalnızca gerçeklerin olduğu kitaplar değillerdi. Bizi saran dünyayı sadece başlangıç noktası olarak alan, çocukların hayal güçlerini ateşlemek için etrafta olup bitenleri hikâyeleştiren kitaplardı.

Yazarla çizeri, kendi kendilerine keşfettikleri gerçekler hakkında kitap yazan, birbirlerinden kopamayan, cesur arkadaşlar olarak hayal etmişti hep. Kitaplar öylesine kişisel dokunuşlarla yazılmış ve çizilmişti ki bu sürecin parçası olanların bütün o hayvanları görmediği ya da resimlerdeki kabilelerle bir kamp ateşini paylaşmadıklarını hayal etmek mümkün değildi. Küçük bir çocukken, bu kitaplar ona hayatın nasıl bir şey olabileceğini göstermişti; sadece merak uğruna göze alınmış bir macera. O kitaplardaki her şeyi yapmakta çok kararlıydı; Everest'e tırmanmak, köpekbalığı kafesinde yüzmek, Niagara Şelalesi'nin üzerinde ip cambazlığı yapmak ve kendisini bataklık kumundan çekip çıkarmak.

Fakat yıllar önce ansiklopediler için düzeltmen olarak işe başladığında, şimdilerde profesyonel endüstride kullanılan batarya kafes sistemi yöntemleriyle ilk defa karşılaşmış, uzun zamandır rehin tutulduğu hevesleri onu terk etmişti. Hazır fotoğraflar, kuru bilgiler, ünlem işaretli malumatlar. Mesele hâlâ çocukları heyecanlandırmakla ilgiliydi ama artık sadece kan şekerlerini yükselten bilgiler vardı. Şunun ya da bunun en büyüğü, iğrenç bilgiler, yetişkinlerin bakış açısından bir çocuğun seveceğine inanılarak yazılan şeyler. Araçlarla, uzayla, dinozorlarla, insan vücuduyla ilgili bolca kitap var ama ansiklopediler geri dönülmez biçimde düşüşte bugünlerde. Halihazırda ilgi duyduğunuz konularla ilgili kitaplar alıyorsunuz artık.

Leonard internetin olmadığı zamanlarda bir kitabevin-den diğerine koşturmak zorunda kalan, oğlunun henüz okumadığı bir ansiklopediyi bulmaya çalışan ve neticede her

seferinde bulan annesini düşündü. Ne zaman paylaşmak için can attığı bir şey okusa, anlatmazsa heyecandan çatlayacağı bir şey olsa annesi hep aynı tepkiyi verirdi. Leonard'ın, tüm çocukların her gün anne babalarından duyduğunu umduğu cevaptı bu: "Hadi anlat!" Annesi tüm dikkatiyle onu dinlerken kendisi her detayı coşkuyla anlatır ve annesinden de bu coşkuyu paylaşmasını beklerdi, sanki dünyanın sihirli bir yer olduğunu kanıtlamak için tek gerekli şeyler onlarmış gibi çizimleri gösterirdi. Annesinin yavaş yavaş hayatından çekilmeye başladığı son birkaç haftadır, onlarca yıllık sohbetlerinden bunun gibi bazı bölümler harekete geçiyordu zihninde. Henüz tatlı bir nostaljiye dönüşmemiş, rastgele, işlenmemiş zihinsel yankılardı bunlar.

Leonard, bir gün gerçekleştireceğine dair kendine söz verdiği hayat değiştiren seferi başlatmasını umarak klavye kısayolu Kontrol-N'ye cesurca bastı. Boş beyaz dikdörtgeni, Romalılarla ilgili yazacağı kendi ansiklopedisi için yeni gelen fikirleriyle satır satır doldurmaya başladı; bu ansiklopedinin içine dünyaya ve üzerinde yaşamış insanlara dair anladığı ne varsa hepsini yerleştirecekti. Özel bir şey ortaya çıkarmak istiyorsa asabi insanlarla yüzleşmek zorunda kalmadan, çizimleri de kendisinin yapması gerektiğinin farkındaydı. Çizim konusunda biraz paslanmış olsa da çalıştığı kitaplar için destansı çizimler tahayyül etmeyi becerebiliyordu ve basılmış hâllerinde kullanılan bayat, ruhsuz çizimleri görünce hayal kırıklığına uğramış hissediyordu; mağaza vitrini tasarımlarına benzeyen savaş sahneleri, canı sıkkın süper modeller gibi görünen savaşçılar ve saçları yandan düzgünce ayrılmış, yüzlerindeki Hollywood gülümsemesiyle avcılık yapıp aslan öldüren cesur kâşifler. Neden çocukların koparıp duvarlarına asmak isteyeceği resimler çizilmesin ki? En kahramanca anlarında tasvir edilen, başka bir zamana ve mekâna ait inandırıcı figürlerin çizimleri yapılabilirdi. Romalı çocukları ve anne babalarına yakın olup olmadıklarını merak etti. Evlilik dışı dünyaya gelen Romalı çocuklar, şehrin kurucusu olarak hikâyeleştirilen Romulus ve Remus'un hatırına korunup kollanıyor muydu? Romalı çocukların oynadıkları ve bugün hâlâ

oyuncak kutularını dolduran uçurtma, kılıç gibi oyuncakların listesini yaptı. Romalı utangaç çocuklar neler yapıyordu —kendilerini imparatorluğun bir parçası gibi hissediyorlar mıydı ya da Sezar kâbuslarına giriyor muydu? Peki ya başarısı imparatora mal edilen imar projelerini gerçekte tasarlayan ve yürüten memurlara, mükemmel şeyler inşa edip sonra yorgunluktan ölmek üzere eve dönüp çocuklarıyla oynayan isimsiz dâhilere ne demeliydi? Başka bir dönemde yaşasalar, komedi dizilerinde önemli kişilere hizmet eden karakterler, mesela Bay Edmund Blackadder ya da Sör Humphrey, veya romanlardaki kurnaz uşak Jeeves kadar şöhret olabilecek, efendilerinden daha zeki olan köleleri düşündü Leonard. Roma İmparatorluğu boyunca hayatlarını tam anlamıyla ellerinden geldiğince iyi yaşamaya çalışan, göz ardı edilmiş insanların hikâyeleri ve resimleriyle coşmaya başladı aklı. Hikâyelerini kapsamlı bir şekilde anlatmak istediği, alelade, kibar, sakın insanlar. Bu hayatların ayrıntıları, sadece Roma yaşamını simgelediği için ilgisini çekmiş gibi görünüyordu. Romalı insanları hep bir konu olarak görmüş ve böylece onları kişisizleştirme hatasına düşmüştü; onları çocukların tanışmak isteyeceği, hatta yerlerinde olmayı hayal edeceği ilginç kişilere dönüştürmeyi unutmuştu. İnsanları başından beri, dönemin gerçeklerini kapsamlı şekilde örnekleyen tarihî mankenlerden bahseder gibi yazmıştı. İnsanların bu şekilde tasvir edilmesi çocuklar için bütün oyuncakların kutuların içinde durduğu bir oyuncakçıya girmek kadar sinir bozucu olmalıydı. Çocuklar kitabı ellerinden bırakıp, en yakın arkadaşlarına koşarak sayfadaki enerjiyi oyunlarına taşıyabilmeliydi.

Kulaklığın içine hapsolup klavyesine Mozart gibi gömülmüş, kitaba alternatif olan kendi versiyonunu, yani tarih tarafından görünmez kabul edilen insanların kitabını yazıyordu. Zamansız ve özgür, kendisini tamamen yaptığı işe ve yaratıcılığına kaptırmış hissediyordu. Fikirler sanki kafasının içindeki bir yerden, hepsinin elleri havada ve en sevdikleri konu hakkında yazmasını isteyen bir sınıf dolusu hayalî çocuktan geliyordu.

Şey gibiydi...

Karşısında bir el sallandı.

Şey gibiydi...

El, araba sileceği gibi sallanmaya devam ediyordu.

Önünde duran ve ağzı kıpırdayan kıza baktı, bir şeyler söylüyor olmalıydı.

Leonard hızlıca, abartılı bir sabırsızlık hareketiyle kulaklıklarını çıkardı.

“Size nasıl yardımcı olabilirim?” diye sordu.

“Yangın alarmı. Çıkمامız gerek.” Yeşil kazaklı ve vişne rengi saçlı kız bir tarafa eğilmiş, “şu taraftan” der gibi iki parmağıyla diğer tarafı işaret ediyordu.

“Yangın alarmı,” diye tekrar etti. “Buradan çıkman gerek. Canını seviyorsan koş. Lütfen. Mümkünse.”

“Yangın mı, yangın tatbikatı mı?”

“Şimdi bunu sana açıklama yetkim yok ama olsaydı bile bir önemi olmazdı, çünkü yine buradan çıkman gerekirdi. Kurallar böyle.”

“Muhtemelen sadece bir tatbikat. Arada bir yapıyorlar.”

“Önemli değil. Çıkmak zorundasın. Seninle burada konuşurken kadınlar ve çocuklar ölüyor olabilir.”

“Benim için sorun yok, şansımı deneyeceğim,” dedi Leonard kulaklığına uzanırken.

“Ah, yoo, yoo, yoo, yoo,” vişne rengi saçlı kız do majör gamındaki tüm sesleri çıkardı. “Rütbe kartını oynamak zorunda olduğum için üzgünüm, arkadaşım, ama kalmak gibi bir seçeneğin yok.” Üzerinde “Yangın Söndürme Şefi” yazan ikaz yeleşine işaret etti.

Leonard pes edip dargın dargın kapıya yürüdü. “Hayatını kurtardığım için bana teşekkür etmene gerek yok,” diye bağırdı kız arkasından.

Dünyanın en yavaş asansörünü çağırmak için düğmeye bastı ve tam hapşırarak üzereyken hapşırarak kurtulmak gibi, o ânın devinimini kaybettiğini düşünerek, kitapla ilgili düşüncelerinin akışını takip etmeye çalıştı.

“Hey, hey, hey, yangın ânında asansörü kullanamazsın! Herkes bilir bunu.” Onu bir sorun çıkarıcı olarak tespit eden yangın görevlisi arkadaşısı peşinden gelmişti.

“Aşağı nasıl ineceğim peki?”

“Çoğu insan merdivenlerden iniyor ama sen ip sarkıtabilir ya da nasıl yapılacağını biliyorsan, Örümcek Adam gibi binanın dışına tırmanabilirsin. Zorluk çıkarmayı bırak hadi. Yangın söndürme şefine karşı gelmek yedi yıllık kötü şans demektir.”

“Senin diğer katlarda bekçilik yapıyor olman gerekmiyor mu?”

“Yoo. Ben sadece üçüncü kattan sorumluyum. Diğer katlarda daha az görevli var, hâliyle ölü sayısı daha fazla olacak sanırım. Bak, müzeyle park arasındaki köşeye gidip diğerlerine katılsan ya sen de, lütfen?”

Leonard kendisine söyleneni yapıp yürümeye başladığında, görevli kız boynuna asılı küçük düdüğü çaldı, Leonard ürktü, kız kıkırdadı.

Toplanma alanında, üçüncü kattan insanlar neşeyle sohbet ederken vişne rengi saçlı kız elinde bir not panosuyla herkesi saydı, bazı çalışanlar yanlarına mont almış olmayı umarken kimisi de binaya geri dönmeden evvel bir kahve içmeye vakitleri olup olmadığını merak ediyordu.

Kız eline megafonu aldı ve işbirlikleri için herkese teşekkürlerini sundu. İnsanlar binaya geri sürülürken bazı genç adamlar yangında mahvolmadan önceki son dilekleri hakkında iş arkadaşlarıyla kur yaparcasına şakalaştılar. Leonard aceleyle masasına dönüp birkaç cümle yazmaya çalıştı ama hem doğru an hem de beraberindeki ilham kaçmıştı. Tamamen vazgeçip bir bardak çay almaya çıkmadan evvel internete girip amaçsızca ve akılsızca gezinmeye karar verdi.

Suyun kaynamasını beklerken mutfakta dikilip mikrodalga kapağındaki yansımasını izledi. O sabahın dalgın tıraşı neticesinde yüzünün bazı yerlerindeki sakalları kesmeyi unutmuştu ve daha büyük bir sersemlik de yapmıştı, üzerinde hâlâ tek cepli, şal desenli pijama üstü vardı, sabah telaşıyla çıkarmayı unutmuştu. Dolabın arkalarında biraz şeker bulabilmek için eğildiğinde hayatının iki yılını çalan, cırtlak bir ses yükseldi arkasından.

“Merhaba. Yangından kurtulmana sevindim.” Sesin sahi-

bi, vişne rengi saçlı kızdı.

“Neredeyse kalp krizi geçiriyordum. Ne yapıyorsun?”

“Gelip merhaba diyeyim demiştim. Bir yangın söndürme şefi, koruması altındaki insanları tanımalı, bilirsin, ailesine haber vermek zorunda kalırsa diye. Aslında, sanki, bir şekilde seni tanıyor gibiyim,” diye devam etti. “Sen Mark Baxter mısın, akademisyen olan? *Parmağımın Ucundaki Gerçekler*’in bütün serisini yazan adam? Masanda onlar üzerinde çalışırken gördüm seni. Şahane kitaplar. Gerçekten iyisin.”

Parmağımın Ucundaki Gerçekler, Leonard’ın birkaç yıl önce üzerinde çalıştığı ve yeni baskılar için geçenlerde güncellediği, seri üretim bilgi kitapları dizisiydi. Kitapların hemen hemen sıfır özgün içerikle, sadece listeler ve belgelerle dolu olması planlanıyordu fakat Leonard bütün yaratıcılığını konuşturmuş, sektörden bir bültenin “geleceğin klasikleri” olarak tanımlamasını sağladığı diziyi gizlice kurtarmıştı. Akademisyen Mark Baxter, kitaplar için parmağını bile oynatmayan gözetmen yazardı. Bütün değişiklikleri ve geri bildirimleri ofisinden stajyerleri gönderirken Mark, konferans turları için uzakta, muhtemelen başka stajyerleriyle yatıyor olurdu, unvanındaki *BEd*’in⁸ verdiği ipucundan da anlaşılabileceği üzere en iyi işi çıkardığı yerde.

“Ah, hayır, ben Mark Baxter değilim. O kitapların yazarı, ben sadece içerik denetmeniyim. Kitabın içinde olması gerekenlere o karar verir, ben de onları yazıya dökerim.”

“Gerçekten mi? Böyle bir iş mi var?”

“Umarım vardır,” dedi Leonard, biraz alınmıştı.

“Öyle demek istemedim. Sadece, bütün işi senin yapıp kitabın üzerinde onun isminin olması bence haksızlık. En azından övgüyü paylaşmalısınız.”

“Pek öyle olmuyor,” diye cevapladı Leonard.

“Sen bir nevi *hayalet yazar* gibisin,” dedi kız perili köşk efekti verdiği sesiyle, neşesinin sonu yoktu.

8. Bachelor of Education (BEd): Lisans mezunlarına verilen unvan. Bu kişiler okullarda öğretmenlik yapma ve akademisyen olma hakkına sahiptir. Aynı zamanda “bed” İngilizcede “yatak” anlamına gelmektedir. (e.n.)

“Sanırım biraz öyleyim. Arka planda olmayı tercih ediyorum. Neyse, işe dönsem iyi olacak.”

“Elbette. Ben de döneyim. Şeker bulabildin mi? Aman boşver, bisküvimi daldırırım —sen de ister misin?”

“Hayır, teşekkürler,” dedi Leonard, hafif çıkmış göbeğine vurarak, gerçi bu hareketinden, hele de bir kızın karşısında yapmış olmaktan derhal pişman oldu.

“Peki, bir sonraki yangında konuşmak üzere o zaman,” dedi kız.

Leonard çayıyla beraber masasına döndü ve bir şeyler yazıyormuş numarası yaptı. Bir gün için fazla şey yaşanmıştı; önce Romalılar, sonra yangın tatbikatı, şimdi de bir kızla sohbet. İşin gerçeği, çok uzun zamandır bir kızla yüz yüze yaptığı ilk sohbetti. Masasında otururken bütün konuşmayı yeniden geçirdi aklından. Onunla konuşurken hâlâ kafası yerinde değildi pek, içine gömüldüğü kitabın yoğunluğundan ayılmaya çalışıyordu. Güçlü bir mahcubiyet hissiyle yanlışılarını listelemeye başladı; kızın mizahi paslarını kaçıрма şekli, kızla arasına koyduğu yapmacık mesafe, sonra o göbeğini aptal, aptal, aptal, acaba-ne-düşünüyordum sıvazlaması. Kafasını masaya vurmak istiyordu. Duyduğu bu mahcubiyetten kurtulmak için gladyatörlerin çocuklarıyla ilgili bir şey yazmaya başlamak istedi, babalarının dövüşlerini görüp görmedikleriyle ilgili bir şeyler ama tek düşünebildiği kendi beceriksizliğiydi. Mesele kızın ondan hoşlanıp hoşlanmaması bile değildi, kendisini doğru tanıtmak isterdi. Mark Baxter konusunda Leonard’ın tarafını tutması olumluydu, değil mi? Neden kızın sözlerinin altına gizlenmiş iltifatı bile duymamıştı ki? Bisküvi ikram etmişti —yahu bir tane bisküvi. Neden sadece “evet, lütfen” demedi ya da onun avucunun içinden yemedi veya Leydi’nin Aşk filmindeki gibi bir ucundan o, bir ucundan kendisi ısırıp dudakları birleşinceye kadar birlikte yemeyi teklif etmedi? Peki ya pijaması —bu falsoyu bugün yapması şartmış gibi.

Kızdan hoşlanmış mıydı? Yoksa mesele sadece onun bir dişi olması mıydı? Kız onunla flört mü etmişti yoksa yaptıkları şey kadın erkek arasındaki olağan bir ofis şakalaşması

mıydı? Anlamak için fırsat yakalamalıydı, ki gerçek flörtün farkının ne olduğunu bilmiyordu.

Kızın görünüşünü hatırlamaya çalıştı. Utangaçlığı yüzünden göz temasından bilinçsizce kaçtığı için kızı yeterince açık hayal edemiyordu. Akıllı fakat kırılgan bakışlarıyla — biraz sanatsal belki? Saçları ne kadar uzundu — omuzlarına geliyordu sanki ama dalgalı mıydı yoksa biraz dağınık mı? Elleri —galiba yenmiş tırnaklarına oje sürmüştü? Yüzük ya da aksesuar —Tanrım, yüzük! Nişan ya da evlilik yüzüğü fark etmemişti. Böyle bir şeye nasıl dikkat etmezdi? Muhtemelen evliydi. Evli kadınlar da yanlış anlaşılma endişesi duymadan erkeklerle daha yakın olabilirlerdi, değil mi? Boyu ne kadardı? Tahmin etmek zor, ilk konuşmalarında oturuyordu, ikincisinde kız onun arkasındaydı, sonrasında kalabalıktan ayrı tek başına ayaktaydı, hâliyle mukayese yapması zordu ve en sonda da mutfakta lavaboya yaslanıyordu, o yüzden olduğundan daha kısa görünüyordu. Uzun değildi ama kısa da sayılmazdı. Aksanı —nasıldı— ya sesi? *Tiz* miydi? Sürekli komik sesler çıkarıyordu. Perili köşk sesi ve diğer muzip şeyler — yani garip miydi, gergin miydi, kibar mıydı ya da yetişkinlere ne yapacaklarını söyleyen yarı otoriter pozisyonu yüzünden mahcup muydu?

İşine geri dönmeye çalıştı. Gladyatörler. Onların çocukları. Hadi, düşün Leonard, düşün. Odaklanmaya çalıştığında zihni başka bir aksiliğe kayıyordu. Adını bile sormamıştı. Nasıl kaba ve bencil bir insandı ki elini uzatıp adını sormayı unuttu? Ahmak! Kendi adını da söylememişti asla. Tek söylediği Mark Baxter olmadığıydı, Bay Mark Baxter hariç kim söylese doğru olacak bir beyan. Ve ona kendisiyle ilgili bir şey de sormamıştı. Annesi her zaman ne derdi? “Leonard, eğer arkadaş edinmek istiyorsan, insanlara kendileriyle ilgili şeyler sor.”

Eğer bir emare görmüş olsaydı, o zaman durumu daha iyi kotarabilirdi. Bilseydi ki bugün bir kız, gerçek hayattan bir kız, muhtemelen çekici bir kız onunla konuşacak, *şakalaşacak*, o zaman daha iyi hazırlanabilirdi. Pijama üstünü giymezdi. Onun yerine düzgün bir gömlek geçirirdi üzerine ya da iş

bitirici tipler gibi kazağını omuzlarına dolardı. Düzgünce tıraş olurdu veya en azından bir öbek kıl bırakmazdı suratında ya da belki ofisteki diğer pek çok adam gibi kocaman bir sakal bırakırdı. Sonra kafasını eğip ayakkabılarına baktı —kör olasınca siyah köseleler, *kot pantolonun* altına. Aman Tanrım!

Hayatı için bir “geri al” tuşuna ilk defa özlem duymuyordu. Kızın, kendisinin en iyi hâliyle tanışmış olmasını dilerdi. Her zaman kadınlar konusunda çok az şansı olduğuna inanmıştı ama en yeni kıyafetlerini giymiş, saçlarını yeni kestirmiş ve güzel bir uyku çekmiş olduğu en iyi günlerinde, yüzeysel kısımların ardını görebilen ve Leonard’ın erkek arkadaşlıkta çıraklık yapabilecek meziyetlere sahip olduğunu anlayabilecek bazı sabırlı kızlara muteber gelebileceğini düşünürdü. İtiraf etmek gerekirse tamamlanmış bir makale değildi ama kesinlikle potansiyel sahibi biriydi. Kızın karma okula gitmiş olmasını umuyordu. Eğer sadece kızların olduğu bir okulu bitirmişse Leonard’ın hiç şansı yoktu. Öyle kızlar mükemmel erkeği ararlardı, kendilerinin mükemmel erkeğini. Karma okula giden kızlar ise “bana işleyebileceğim bir şey ver” tavrına sahipti en azından. Leonard kesinlikle buydu. İyi ve sıcakkanlı bir kız onda mucizeler yaratabilirdi. Kızın arkadaşları “Bunu nerede buldun —erkek kardeşleri var mı?” diyebilirdi. Kızlarla ilgili kendine güveni yoksa da kesinlikle *umudu* vardı. Bir sürü kıza rastlamış, kendini onlara denk görmemişti ama *mutlu* kızların ona benzeyen adamlarla el ele tutuştuğu birçok ilişkiye de şahit olmuştu. Belki kızı güldürebilen veya onun yanındayken kızın kendi gibi davranmaktan çekinmediği eh işte görünüşlü bir adam olabilirdi. Sadece ilgisini ortaya *koymalıydı* ki kız ona bir şans verebilsin. Leonard’ın onu tanıması için bir şans. Aklını başından almak değil —asla öyle bir tip olmadığını biliyordu— ama en azından zamanla kızın ona ısınması, bunca zaman aradığı adamın o olduğunu anlayabilmesi, onu görmesi için bir şans.

Leonard aşırı dozda uyarana maruz kaldığını hissetmeye başladı. Uzun süren bir kuraklıktan sonra çılgın vücut kimyasıyla birlikte romantik duyguları uyanmaya başlıyordu şimdi. Aşırı yorucuydu. Zavallı kırılgan kişiliği çiğnenirken

tüm o genetik programının tek seferde devreye girişi gerçekten fiziksel bir rahatsızlık yaratıyordu.

O gün Romalılarla ilgili söyleyecek daha fazla şeyi kalmamıştı Leonard'ın. Söylediğine göre Grace'in düğününde giyeceği takım elbiseyi "günbatımına kadar" edinmesi talimatını alan Hevesli Paul'la buluşmak üzere erken işten çıktı. Perşembe günleri mağazalar gece yarısına dek açıktı ve Leonard da Paul'a eşlik edip karar vermesine yardımcı olmayı önermişti.

Hevesli Paul'un cep telefonu kullanmamasının sonuçlarından biri de gideceği yerlere her zaman tam vaktinde varmasıydı. Onunla belli zaman ve yerde buluşmak için altı ay önceden sözleşseniz bile, hiçbir hatırlatma ya da son dakika bahanesi olmadan sözleşilen zamanda orada olurdu. Leonard biraz erken vardığı hâlde Hevesli Paul'u kendisini beklerken buldu. Leonard'ın annesinin cenazesinde giydiği, düğününde de giymeyi planladığı, elbette farklı renkteki bir kravatla takım elbisesini aldığı Marks and Spencer'a bakmaya karar verdiler.

76

Leonard "Nasıl bir şey almayı düşünüyorsun?" diye sordu.

"Sanırım ellerinde neler var diye bakacağım önce. Bana uyan bir şey bulabilirim umarım. Beden ölçüleri bakımından arada kalıyorum, kıyafetler üzerime tam oturmuyor."

"En son ne zaman bir takım elbise aldın?"

"Yani, geçen gün judo için aldığım *gi*'yi saymazsan eğer bu ilk olacak."

"Peki bedeninin kaç?"

"Bilmem. Genellikle omuzlarıma tam gelen gömleklerin kolları kısa kalır, bacak boyu tam olan pantolonların da beli olmaz."

"Terziler âleminde *orangutan sorunu* diye tabir edilen durum," açıklamasını yaptı Leonard. "Hadi ölçülerini almalارını isteyelim."

Kendileriyle ilgilenecek tezgâhtar var mı diye bakındılar, eskiden mağazalarda müşterilere yardımcı olmak amacıyla insanların çalıştırıldığı günleri yâd ederek. Siyah elbiseleri içinde ve yaka kartlarındaki isimleriyle pek çok orta yaşlı ka-

dın yanlarından hızlıca geçti:

“Başkasıyla ilgileniyorum, üzgünüm.”

“Moladayım, üzgünüm.”

“Burada çalışmıyorum, üzgünüm.”

Hâliyle sorunu kendi başlarına çözmeye çalıştılar.

Leonard “Hangi renk istiyorsun?” diye sordu.

“Lacivert olmasın, postacı üniformam gibi olur. Siyah da olmasın çünkü o zaman *ska* müzik yapan tipler gibi görünürüm. Kahverengi olmaz, öğretmene benzerim. O yüzden, belki gri, hatta koyu gri?” Hevesli Paul bunu biraz düşündü.

“Bu ince çizgili olan nasıl?” diye bir öneride bulundu Leonard.

“Yok, ince çizgi daha çok işte giyilecek takım elbiseler içindir, davetlere uygun olmaz. Hem o tebeşir çizgili, ikisi farklı şeyler.”

“Etkilendim,” dedi Leonard. “Dürüst olmam gerekirse senin umutsuz bir vaka olacağını düşünüyordum. Konu hakkında nasıl bu kadar bilgin var?”

“Annem olsa o da aynısını söylerdi. Bilinecek çok şey yok. Takım elbiselerde erkekler için çeşitlilik az ve ben etrafta olan bitene dikkat etmeyi severim, hâliyle takım elbiselerle ilgilenmesen bile kim ne giyiyor öğreniyorsun bir süre sonra. Koyu griyi bir deneyelim.”

Hevesli Paul takımı giydi ve kendi vücut ölçüleri tarafından bozguna uğratıldı.

“Belki birkaç yere tadilat yapabilirler,” önerisinde bulundu Leonard.

“Bedenler tamamen farklı olsaydı takım tam üzerine oturacaktı, demek istiyorsun. Bekle, çalışanlardan biri şu sanırım.”

Hevesli Paul on bir yaşında gibi görünen ve her yerinden “depo” ibaresi fışkıran erkek tezgâhtarın yolunu kesti.

“Bu üzerimdeki başka bedenleri var mı?” diye sordu Hevesli Paul.

“Galiba sadece oradakiler var,” diye yanıtladı.

Dedektif Hevesli Paul “Peki depoda ne var?” diye soruşturmasını yürüttü.

“Başka bedenler olabilir, bir bakmam gerekir,” cevabını

verdi tezgâhtar, dağa giden Muhammed edasında.

“Ölçülerimi alabilir misiniz, böylece boşa bir yolculuk olmamış olur —bir dakikanızı almaz,” dedi Hevesli Paul.

Tezgâhtar bir yerlerden mezura bulup Hevesli Paul’u ölçmeye başladı, saniyeler evvel kendi kendine keşfettiği bir yöntemi kullanıyor gibiydi. “Hm, ceket için kabaca 46 civarı olduğunuzu söyleyebilirim, pantolonda da kabaca 48,” tahmininde bulundu, sanki E.T.’nin ölçülerini bildiriyordu.

“Biz biraz dolaşalım olmazsa. Yine de teşekkürler,” dedi Hevesli Paul.

Genç tezgâhtar, çift kanatlı kapılardan geçerek ergenliğini bitirmeye gitti.

Hevesli Paul üst kısmı kusursuzca üstüne oturan, pantolonu ise paçalarından biraz açıldığında şahane oturacak parlak gri bir takım elbiseyi sistematik ısrarı sayesinde bulmayı başardı. Parmak çıkıntılarını belli eden çoraplı ayaklarıyla, takım elbise deneyen birinin cazibesini taşıyor olsa da üstündekilerle gerçekten de şık görünüyordu.

“Gömlek ne renk olsun —mavi belki?” diye sordu Leonard.

“Polis balosuna gitmiyorum,” dedi Hevesli Paul. “Elbette beyaz. Ve kravat da, dur bakayım. Moru seçeceğim. Biz küçükken Grace’in favori rengiydi. Noel’de *Quality Street* çikolatalarından almıştık, kutudaki en sevdiği çikolatanın paketi mordu.”

Hevesli Paul’un açıklamasından ilhamla “Kendime de bir şeyler seçsem iyi olacak,” dedi Leonard. “Tabii ki beyaz gömlek ve kravat için de bu güzel yeşil —çok sırtıtmıyor, değil mi?”

“Hem de hiç. Üzerine ışık düşmüş huş yaprağının rengine benziyor,” diye şairane bir cevap verdi Hevesli Paul.

Ödeme için sıraya girdiklerinde, kasanın yanında duran haftanın-her-günü-için-bir-çorap fırsatından her iki adam da etkilenip birer takım aldılar. Maalesef aldıkları çoraplar seçim yapmayı kolaylaştırmak şöyle dursun, baş belası olacaktı, zira bir kez giydikten sonra asla diğer tekiyle eşleştirilemeyecek türden çoraplardandı bunlar, ama bunu fark etmediler.

Eve dönüş yolunda, Leonard hâlâ Hevesli Paul’un gizli

kabiliyetinin şaşkınlığı içindeyken genel olarak hayattan sohbet etmeye başladılar, akşam için tevdi edilen görevlerini tamamlamışlardı.

“Takım elbise alışverişi hallolduğuna göre haftanın geri kalanı için planın var mı?” diye sordu Leonard.

“Annem onunla gönüllü çalıştığı hastaneye gitmemi önerdi, belki bir yardımım dokunur diye,” dedi Hevesli Paul.

“Bir kalp cerrahı olarak yeteneklerini karşılıksız sunman ne büyük kibarlık. Kendi makasını ve yapıştırıcını götürmen gerekecek mi?” diye sordu Leonard.

“Eh, elimde senin *İnsan Bedeni* kitabın var destek için — ne sorun çıkabilir ki? Aslında annem sadece ziyarete gidiyor. Servisleri dolaşıp insanlara sohbet etmek isteyip istemediklerini soruyor, bana da kendisine eşlik etmemi önerdi. Doğrusu, pek faydamın dokunacağını sanmıyorum,” dedi Hevesli Paul.

Leonard “Seni böyle bir şey yaparken düşünemedim. Yabancılarla konuşmak senin olayın değil,” dedi.

“Galiba sohbete katılmaktansa daha çok oturup dinleyeceğim. Yarın göreve başlıyorum. Senden n’aber —Romalılar nasıl?”

79

“İyiler, herhalde. Asıl kitapta yazarlar ne istiyorsa onu yapmaya karar verdim ama bir yandan da kendi fikirlerimi toplayıp bir araya getirmeye başladım. Tam olarak ne yapacağımdan emin değilim ama kendi kitabımı yazmak konusunda heveslendim. Aslında şirket için çalışmam gereken zamanın çoğunda o andaki fikirlerim üzerine çalışıyorum.”

“Sen her zaman yazabilen biriydin ama kendini bir yazar olarak görmedin —kendini hep geride tuttun. Ansiklopediler hakkında herkesten daha bilgilisin —neden kendinden şüphe ediyorsun? Eğer çocuk olsaydım, eksik bir yazarın kusmuklarını okumaktansa senin kitaplarını okumayı tercih ederdim,” dedi Hevesli Paul, annesinden miras aldığı teşvik yeteneğiyle.

Leonard konudan saparak “Bugün bir kızla konuştuğumu belirtmek isterim ayrıca. İş yerinde yani. Yangın tatbikatının bir parçası olarak,” dedi pat diye.

“Ah, şu bildik yangın tatbikatı romantizmi, ha? Adı ne?” diye sordu Hevesli Paul.

“Bilmiyorum.”

“Seninle beraber mi çalışıyor?”

“Yok, benimle değil, hayır. Ama aynı şirkette çalışıyor olabiliriz, emin değilim.”

“Tipi nasıl?”

“Biraz sanatçı tipli ama emin değilim.”

“Ne demek emin değilim? Güreş maskesi filan mı takıyordu? Ofis karanlık ya da sisli miydi bugün?”

“Ona alıcı gözüyle bakamadım sadece.”

“Çarpıp kaçma mıydı —aracın plakasını alabildin mi? Nasıl bu kadar az şey bilebilirsin kız hakkında —en azından şunu söyle: Sıvı mıydı, gaz mıydı, katı mıydı?”

Leonard biraz çekingenleşerek “Doğrusu, aramızdaki şey sohbetten fazlası değildi. Hatırladığım kadarıyla hoş biriydi ama,” dedi.

“Özür dilerim, dalga geçmemeliydim. Bu konuda yalnızca bol şanslar dileyebilirim. İşleri berbat etmek istersen benden tavsiye almaktan çekinme.”

“Alırım, eski dostum.”

İki arkadaş, çantalarını sallayarak ve ertesi gün cuma çoraplarını giymek için sabırsızlanarak ayrıldılar. Hevesli Paul’un teslim alınması gereken güzel bir gri takım elbisesi, Leonard’ın da huş ağacı yapraklarının üzerine ışık vurduğunda aldığı renkte bir kravatı olmuştu. Tesadüfen, o gün Shelley’nin giydiği kazağın rengindeydi; 165 cm boyunda, vişne rengi saçlı, kırmızı ojeli tırnaklarını yiyen ve hastaların sırtlarını incitmeden kaldırabilmek konusunda bakıcıları eğiten Muayene Çözümleri Şirketi’nde eğitim verme ve göreve almadan sorumlu, üçüncü katın yangın söndürme şefi Shelley’nin.

BÖLÜM 9: ÇİKOLATALAR İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM

Ertesi gün Leonard erkenden kalktı ve en güzel, en modaya uygun gömleğini ütülemek için özel çaba harcadı. Gömleğini yeni aldığı ama fermuar şeritleri kapalı dikiş olmadığı için daha önce hiç giymediği fitilli kadife pantolonuyla kombinledi; o zamanlar şu fermuar meselesiyle uğraşmamanın en iyisi olduğunu düşünmüştü çünkü bu tarz, henüz bilmediği bazı gizli anlamlar taşıyor olabilirdi. Ayakkabıda dehasını göstermesi için iki seçenek arasında kalmıştı; köseleler ya da daha önce atmaya niyetlendiği bir çift *Adidas*. Mecburen ikinci seçeneği tercih edecekti.

İşe gider gitmez kızın masasının nerede olabileceğini tahmin etmeye çalıştı ama çok erkendi ve kız henüz ortalıklarda yoktu. Kendisinden duyduğu şüpheyi yenilmeden evvel, yani ilk iş olarak, son iki sohbetlerini silip, daha iyi bir ilk izlenim bırakmaya çalışmak asıl önceliği olacaktı.

Ofisteki diğer erkeklerin giyimlerine dikkat etmeye çalıştı. Bir başka deyişle, kızların erkeklerde görmeyi tercih ettiği kıyafetleri öğrenmek istedi. Çoğu erkek, sönen bir balon gibi görünmeden dar gömlekler giyebilecek kadar genç ve tazı gibi inceydi. Bazıları iç mekânda da olsalar kafalarına şapka geçirmişti, biri de başparmağına yüzük takmıştı, ki bunun iyi bir şey olmadığından emindi. Birkaç adam da şal desenli pijama üstlerini giymişti —Leonard bir akım mı başlatmıştı?

Bir gün önce kaybettiği zamanı telafi edebilmeyi umarak masasına geçti, temizlemesi gereken bir sürü e-posta onu bekliyordu. Bitirmek üzere olduğu, fotosentez ve polenleşme hakkındaki kitap *Doğa'nın Fabrikaları* son okumadan gelmişti ve kontrol etmesi gerekiyordu. Önce, ondan beklenen

çeşitli talepleri karşılayıp sorumluluklarını yerine getirmeye ve belki sonra, öğle yemeği vaktinde kızı bulmaya çalışmaya karar verdi. Belki kızın öğle yemeği için bir planı yoktu ve Leonard da gayet doğal bir şekilde, yürüyüşe çıktığını ya da parktaki sahnede müzik yapıp yapılmadığını görmeye gittiğini ona söyleyebilirdi. Gürültü kesici kulaklıklarını taktı ve her biri “Geç yanıtlım için özür dilerim,” diye biten bir düzine e-postayı hızlıca gönderdi.

Bir ara, yazıcıya sıkışmış bir kâğıdı çıkartırken açık büro alanı tarafında vişne rengi saçlı kızı gördü. Biraz gergin ve acelesi varmış gibi görünüyordu. Masasının nerede olduğunu, dolayısıyla hangi şirketin elemanı olduğunu ve özellikle de onunla aynı şirkette çalışıp çalışmadığını gizlice öğrenebilmek için oyalanmaya çalıştı ama kayaların arasında hızlıca ilerleyen balıklar gibi modüler mobilyaların arasında koşturduğundan onu takip etmek çok zordu.

İnsanlar kaçınılmaz olarak e-postalara daha fazla soru ya da baştaki isteklerinden farklı taleplerle yanıt verdiği için birikmiş işleri toparlamak sandığından daha yavaş ilerliyordu. Bütün bu işlerden kendisini kurtarabildiğinde saat 13.00’i geçmişti ve öğle yemeği için yaptığı planların kapısı kapanıyordu.

Kızın masası olabileceğini düşündüğü yere doğru yavaş yavaş yürüdü, “Demek bugün yangın yok?” gibi bir laf edip, bıraktıkları yerden sohbeti devam ettirebilmeyi planlıyordu. Amaç, önceki konuşmalarını unutturup hoşsohbet ve sevimli Leonard’ı ona gösterebilmektir.

Oraya vardığında, dört kişilik bölmede başka iki kız oturuyordu. Kızlardan biri telefondaydı, belli ki zor bir müşteriyle uğraşıyordu. Elindeki kâğıtlara bakılırsa diğeri de bir toplantıya filan gidiyor olmalıydı.

“Selam,” dedi Leonard. Sesinin tonu “n’aber” der gibi çıkmıştı.

İki kız da onu görmezden gelip ne yapıyorlarsa onu yapmaya devam ettiler.

“Merhaba. Bu bölümde kızıl saçlı bir kızın olup olmadığını soracaktım.”

Toplantıya gitmek üzere olan kız “Var. Ne oldu? Meşgulüz de,” diye yanıtladı.

“Acaba buralarda mı, diye soracaktım. Yangın söndürme şefi olduğu için kendisine bazı güvenlik tedbirleriyle ilgili danışmak istiyorum da. Yani...şey...mesela...telefonumu gece boyunca şarjda bırakmak güvenli mi?” Leonard bu işlerde kesinlikle berbattı.

Odanın diğer tarafına dönüp Leonard’a hiç bakmadan “Ne istersen onu yap,” dedi toplantı kızı.

Leonard gücenmiş olsa da henüz pes etmeye niyetli değildi, biraz oyalanarak diğer kızın telefon konuşmasının bitmesini beklemeye karar verdi. Göz teması kurmaya çalışıp onu beklediğini belli mi etmeliydi yoksa onu kıskırtmaktan sakınarak görünmez bir şekilde dolanmalı mıydı emin olamadı. Kız telefonu sertçe kapatıp önce iki eliyle birden hareket çekerek, sonra da dönüp “Ne istiyorsun?” diye sorarak Leonard’ın karar vermesini kolaylaştırdı.

“Selam. Biri dedi ki, yani ben, sanki yangın görevlisini daha evvel buralarda görmüştüm, yangın söndürme şefi olan kızı, kendisine yangın güvenliğiyle alakalı sorularım vardı, şarj aletim bazen çok ısınıyor ve—”

Kız “Shelley öğleden sonra burada kalmıyor. Sadece sabahları oluyor,” diyerek Leonard’ın sözünü kesti.

“Ha, tamam. Teşekkürler. Sizi rahat bırakayım. Bu esnada da yangın çıkarmamak için çok dikkatli olacağım,” cevabını verdi Leonard, yangın güvenliği konusunun neşelendirmeye ve sohbet açmaya uygun potansiyelinden vazgeçmeye niyeti yoktu.

Leonard biraz temiz hava almaya ve parkta dalgın turlar atmaya karar verdi. Karnında uçuşmaktan yorgun düşen kelebekler yüzünden yemek yiyebilecek hâlde değildi. Bitkin ve kırgın hissediyordu. Onu görebilmek ve açıklama yapabilmek için pazartesiye kadar beklemesi gerekiyordu. Zaman dünden beri çok yavaş ilerliyordu zaten, onunla yeniden konuşabilmek için şimdi bir de uzun, yavaş bir hafta sonu geçirmek zorundaydı. Ayrıca iki iş arkadaşı da niyetini kesin anlamışlardı. Muhtemelen kahkahalarla anlatacaklardı Leonard’ı ona. İş

arkadaşlarının alay ettiği biriyle imkânı yok çıkmazdı.

Kaygısını tırnaklarını yiyerek hafifletirken her şeyi yeniden düşündü. Sadece sabahları çalışıyordu. Bu ne demekti ki? Sadece yarı zamanlı mı çalışıyordu? Öğleden sonra gittiği başka bir iş mi vardı, yoksa öğleden sonralarını boşaltması gereken bir sebebi mi? Ne yapıyordu ki öğleden sonraları —kafayı vurup yatıyor muydu erkek arkadaşıyla, kocasıyla?

Ama en azından ismini öğrenmişti. “Shelley.” Hm. Kendi kendisine birkaç kez tekrarlardı bu ismi. Ördek havuzunun yanındaki bankta oturmuş sandviçini yiyen bir kız, kınayan bakışlar attı Leonard’a. Daha önce bir “Shelley” ile tanışmış mıydı? Böyle bir isim gerçekten var mıydı? Tam adı Shelley miydi yoksa Michelle ya da Rochelle’in kısaltması olarak mı böyle söylüyorlardı?

Bando üyeleri enstrümanlarını toplarken o da sahnenin etrafında dolanıyor, düşünceleri vişne rengi saçlı kızın nasıl biri olabileceğine dair sayısız ipucu köpürtmeye devam ediyordu, cevaplarını en erken pazartesi sabahı alabileceği ipuçları. Epeydir sallanan, açılması için havayla yavaşça ve dikkatlice temas ettirilmesi gereken bir şişe kola gibiydi zihni. Güçten düşmüş ve doyurulmamış hâlde masasına dönüp Romalılarla ilgili kitabı için çalışmaya çalıştı ama dikkati bambaşka bir yerdeydi. Bir süre sonra pes edip hissettiği şaşkınlığı konuşmak için Hevesli Paul’u aramaya karar verdi, ama biricik arkadaşının ev telefonu çaldı da çaldı. Görünen o ki sırdaşı evde değildi. Leonard öğleden sonra mücadelesini tek başına vermek zorundaydı.

O sırada Hevesli Paul, hastane ziyareti için yoldaydı. Helen, onun adına hemşirelere bir kutu *Roses* çikolatası teslim etme göreviyle, Hevesli Paul’u bu istikametteki ilk bağımsız seferini gerçekleştirmek üzere suya bırakmıştı, kendisi ise dip boyası yaptırmakla meşguldü. İçinde bulunduğu durumda hiçbir seçeneği olmayan adam heyecanı ile tek başına yola çıkan Paul, çikolata kutusunu yanına almayı unuttuğunu fark ettiğinde neredeyse parka varmıştı. Eve dönüp merdivenlerin altından bir kutu *Roses* çikolatasını alıp ikinci kez yola düştü.

Köşeye gelince durdu ve okul çocuklarını karşıdan karşıya geçiren *lollipop lady*⁹ hizmetinden faydalanarak ana caddeyi geçmeye karar verdi. Hanımefendi, bir yetişkinle sohbet ettiği için geçişi başlatmak üzere uygulamaya sokabileceği birçok fırsatı kaçırdı. Karşı kaldırımında görevliyi beklerken elindeki çikolata kutusuna boş boş bakıyordu ve böylece çikolataların tarihinin geçtiğini fark etti. Hem de epeyce geçmişti —bir yıldan fazla. İlk tepkisi, nasıl oluyor da neredeyse on üç buçuk milyar yıldır hâlâ şans faktörü aracılığıyla işleyişine devam edebiliyor diye evrene şaşırarak oldu. Eğer bugün hafta içi bir gün olmasaydı *lollipop lady* burada olmaya-caktı ve eğer görevli karşıdan karşıya geçişi geciktirmeseydi Hevesli Paul kutudaki tarihe bakmayacaktı. Üstelik Hevesli Paul kutulardaki tarihleri kontrol eden biri değildi. Normalde son kullanma tarihlerinin bir önemi olmadığını farz ederdi ve aslında “şu tarihten önce” ile “şu tarihe kadar” arasındaki nüans kafasını karıştırır, iki tarih arasındaki farkın lüzumsuz bir incelikten kaynaklandığını düşünürdü. Bununla birlikte Hevesli Paul’dan hem yaşça hem de akılca —bir derecede her ikisince de kıdemli olan— evren kendisini tesadüf aracılığıyla açığa çıkarmayı uygun görmüştü ve Paul da yanlışlıkla gerçekleşen bu keşfi kaderin bir cilvesi olarak kabul etti.

Eğer o cuma öğle arasında *lollipop lady*’yi Isaac Newton bekliyor olsaydı her eylemin eşit ve zıt tepki doğuracağını söylerdi şüphesiz ve Hevesli Paul da bir sonraki hareketini, bu Newtoncu düşünce yapısıyla ölçüp biçti. Halihazırda bir kez yoldan döndüğü için yeniden eve gitmekten kesinlikle gocunmazdı. Şu da gayet açıktı ki ne yola devam edip St. Matthew Hastanesi’nin iş gücünü zehirleyebilirdi ne de annesi özellikle bir dahaki ziyaretinde çikolata getireceğini belirtmişken eli boş gidebilirdi.

Normalde asla kin gütmeyen ve çok zor sinirlenen, soğukkanlı bir ruh olan Hevesli Paul, şirazesini kaymış gibi hissetti. Niyetinde ve eylemlerinde hem nazik hem de düşünceli

9. İngiltere’de çocukların karşıdan karşıya geçmesine yardımcı olmak için yoğun trafik olan yollarda bulunan görevli kadın. (ç.n.)

olan sevgili annesini hiçbir şekilde suçlayamayacağını elbette açıkça görebiliyordu. Öfkesi, hayal kırıklığı, haksızlık hissinin müsebbibi, annesinin *Roses* çikolatalarını aldığı ve o-kadar-da-süper-olmayan (bunu kendi kendisine alaycı bir tonla tekrarlardı) marketti. Belli ki bu kurumsal canavarlar, ulusun hastane koridorlarında dolaşan, kendilerini en zayıf ve en kırılgan yurttaşların bakımına adanmış hemşirelerin başına, sonuçları yıkıcılık potansiyeli taşıyan şeylerin gelebilmesine karşı kayıtsızdı. Hevesli Paul (annesinin adına) o cesur hemşireler daha sonra *Armitage Shanks* marka klozetlerde iki büküm olmadan, *Toffee Barrel* ya da *Caramel Dream* şekerlemelerinin mütevazı lüksüyle kendilerini şımartınsınlar istiyordu. Sadece bu düşüncenin kendisi, en sakın mizaçlılarda bile kasvetli Shakespeare havasını açığa çıkarmaya yeterdi. Normalde Hevesli Paul dünyanın etrafından akıp geçmesine izin veren ve bent gibi duran bir adamdı fakat bu durumda, başkaları namına rencide olan titiz bir sofı gibi hissetmişti.

Otoparktaki reklam panolarından bağırarak boş müşteri hizmetleri vaatlerinden tiksinişmiş hâlde süpermarketin yanından geçerken durdu ve (kuşkusuz masum) binayla bir tür kader duygusuyla yüzleşti. Markete girdi ve karşılaştığı ilk çalışana yaklaşıp konuşmaya başladı ama kadın molaya çıktığını söyleyerek onu tersledi. İkinci çalışan ise başka bir müşteriye baktığını söyledi ama Hevesli Paul bunun püskürtme taktiği olduğunu hemen anladı. Kendi cinsinden birini bulsa daha iyi olacağını sezince, dükkânın etrafında sıklıkla gördüğü çocuk-adam satıcılardan birini buldu. “Bu *Roses* kutusu ile ilgili şikâyetle bulunmak istiyorum,” dedi otoriter bir şekilde, hatta sebepsiz yere elindekini salladı.

“Ha, ben mendiller ve kâğıt havlulardan sorumluyum. Şekerleme reyonuna gitmeniz gerek,” dedi ve elini belirsiz bir yere doğru salladı.

Yükünü yanlış hedefe ve zamanından önce boşaltmak istemeyen Hevesli Paul, cevabın sunduğu sınırlı yardımı göz ardı ederek, söylenen koridora doğru ne yaptığını bilir şekilde yürüdü. Orada toptancının plastik ambalajlarını tükenmez kaleminin ucuyla patlatıp, bir market arabası dolusu Paskalya

yumurtasını boşaltan başka bir çocuk-adam buldu.

“Affedersiniz. Bu *Roses* kutusuyla ilgili bir şikâyetle bulunmak istiyorum.”

“Ha, tamam. Sorunun ne olduğunu tam anlayamadım.”

“Sorun şu ki son kullanma tarihinin üzerinden bir yıl geçmiş. Buna ne diyeceksiniz?”

Ânında teslim olup “Şuradakilerden biriyle değiştirebilirsiniz,” önerisinde bulundu.

Hevesli Paul “Mesele sadece çikolatalar değil, mesele *ilke* meselesi,” dedi, genel çerçeveyi göstermek için son kısmı üzerine basa basa söyleyerek.

“Siz, yani, müdürle filan mı konuşmak istiyorsunuz?”

“Lütfen. Kesinlikle.”

Çocuk-adam, görünüşe göre sadece süpermarketlerde bulunan tuhaf plastik kapıların arkasında kayboldu. Epey bir zaman da dönmedi. Bu esnada kenarda bekleyen ve belli ki yaklaşmakta olan dramalara karşı sezgileri kuvvetli bir kadın olay yerine yanaştı. Üzerinde el örgüsüne benzeyen kazak ve bere vardı. Market arabasında pek çok şekerleme duruyordu, hâliyle birazdan gerçekleşecek olaylarda, imkânlar el verdiğince *locus standi*¹⁰ olma ehliyeti vardı. “Ne oldu, tatlım?”

Hevesli Paul “Bunu hastanedeki kibar hemşirelere ve onların acı içindeki hastalarına düşünceli bir hediye olarak aldım, aslında annem aldı, ama bir baktım ki son kullanma tarihinin üzerinden bir yıl geçmiş! İnanamadım. Bir şeyler yapılması gerekiyor,” açıklamasında bulundu.

“Kesinlikle çok haklısın, tatlım. Bir felaket olabilirdi. Burada hiçbir şeyi iplemiyorlar. Hiç. Bir. Şeyi,” dedi kadın.

Orta yaşlı, eşofman giymiş, boylu poslu, kafa dengi başka biri daha —Hevesli Paul onun gülle atıcısı ya da gürbüz olmanın avantaj sağlayacağı başka bir spor dalında yarışanlardan biri olduğunu varsaydı— koroya eklenmişti. “Eminim buradaki ürünlerin en az yarısı bozuktur. Ne olsa yedirirler insana. Ben çikolataların son kullanma tarihine hiç dikkat etmem. Sütün ya da ekmeğin tarihine bakarsın ama şekerle-

10. (*Lat.*) Yetkili, davaya taraf olabilecek kişi anlamına gelen terim.

melerin tarihine bakmak hiç aklıma gelmez.”

“Evet, bunu fark etmekle çok iyi etmişsin,” diye ekledi el örgüsü kazaklı kadın; beden diliyle, güllecinin aksine, çikolata yiyenlerin farklı bir sınıfından olduğunu söylüyordu.

Çocuk-adam da yanında bir adamla geldi; yan kısımları jelleşmiş bol takım elbisesiyle daha gençken takım oyuncu-larından biriymiş gibi görünen futbol uzmanı kılıklı biriyle.

Adam “*Roses*’la ilgili gelen kişi siz misiniz? Ben nöbetçi müdürüm. Size nasıl yardımcı olabilirim, beyefendi?” diye sordu.

“Ben bunu aldım, yani aslında annem aldı, hastanedeki kibar insanlara verilecek düşünceli bir hediye olsun diye ama son kullanma tarihinin üzerinden bir yıl geçtiğini fark ettim. Hemşireler ve hastaların bazıları mide ve sindirim sorunları yaşıyor zaten, bir anlık dikkatsizlik yüzünden tarifsiz acılar çekebilirlerdi, bunda benim ve annemin hatasının olmadığını da eklemek isterim.”

“Bir keresinde buradan aldığım ekmek, evde açtığımda küflü çıkmıştı,” diye söze karıştı el örgüsü kazaklı kadın.

“Evet, ben de bir seferinde çoklu paket bira almıştım, paketi evde açtığımda bir kutu eksik çıkmıştı,” diye duruma pek de uygun düşmeyen örneğini ekledi gülleci.

Nöbetçi müdür “Buradan aldığınıza emin misiniz? Fişiniz yanınızda mı?” diye sordu.

Hevesli Paul “Elbette eminim. Annem yıllardır alışverişlerini buradan yapar. Asla başka bir yere gitmez. Eğer istediğiniz kanıtsa mahkemede bu kanıtı sunabiliriz,” diye ekledi, etrafındakilere bakarak gösterişli bir kafa sallama hareketiyle. Küçük bir işgüzar ekip etraflarında toplanmaya başladı, bazısının yüzünde baskı yaparcasına olumsuz ifadeler vardı.

“Peki, çikolatalardan hiç yediniz mi? Bozuk muydu? Yani, demek istiyorum ki bazen tarihi geçmiş olsa bile tatlı- rı iyi olabiliyor, bilirsiniz, bazı durumlarda tarihler daha çok standart kural olarak konabiliyor,” dedi nöbetçi müdür.

Hevesli Paul “Tatmak mı? Bir de tatsaydım! Ateşler içinde, can havliyle bir kovayı kavramış, banyomun zemininde kıvr- ranıyor olurdum,” cevabını verdi lüzumsuz detaylara girerek.

Hevesli Paul açıklamalarını doğrudan onlara yönelik yapmaya başladığı için ekip daha da yaklaştı şimdi, yeni bir siyasi yetenek bulmuşlardı. El örgüsü kazaklı kadın da sahnenin baş tanığı rolünü benimseyerek, kafasını sallayıp kalabalıkla göz teması kuruyordu.

“Tatlarını kontrol etmek için bir tane almamın sakıncası var mı?” diye sordu nöbetçi müdür.

“Lütfen, buyurun,” diye cevapladı Hevesli Paul, çözümün yakın olduğunu hissediyordu.

Nöbetçi müdür kutuya uzandı. Hevesli Paul tepki vermeye hazırlanan kalabalığa doğru döndü.

Nöbetçi müdür, tamamen iyi ve yenebilir bir kutu çikolata bekliyordu fakat yanılıyordu.

Hevesli Paul küflenmiş ve çürümüş çikolatalar bekliyordu ama o da yanılıyordu.

Kalabalık bir son ve çözüm bekliyordu, alacakları da tam olarak buydu.

Nöbetçi müdür kapağı dikkatlice açıp kutunun yanlarından yavaşça bastırdı.

Kutunun ağzına kadar dolu olduğu açıkça görülebiliyordu fakat taptaze ya da çürümüş ya da bozulmak üzere olan çikolatayla değil, Helen’in dikiş edevatıyla.

Gülleci öyle büyük bir kahkaha patlattı ki Hevesli Paul’un ceketi tükürük yağmuruyla ıslandı.

Başka kıkırdamalar da oldu ama bilhassa işgüzar ekip, berbat bir vakit kaybı olan Hevesli Paul’u aceleyle görevden alıp ayrıldı. El örgüsü kazaklı kadın ise henüz başladığı örgüyü aniden bozarcasına Paul’u terk etti.

Hevesli Paul sonsuz gibi gelen bir dakika boyunca donakaldı, tuhaf bir şekilde ruhu bedeninden çıkmış gibi hissediyordu.

“Pekâlâ, bir hata olmuş anlaşılan,” dedi nöbetçi müdür. Normal şartlarda, küçük çapta bir sahtekârlığı açığa çıkardığı için zafer kazanmış gibi hissedebilirdi. Fakat Hevesli Paul’un kanı çekilmiş gibi duran yüzü, donuk ifadesi, hiç ses çıkmayan dudaklarının kıpırdanışı, trajedi kurbanı bir adam olduğunun kanıtıydı.

Nöbetçi müdür “Bozulmaca yok. Kimseye zarar gelmesine sevindim,” dedi neşeli bir tonda. “Bakın, ne diyeceğim, size bir Paskalya yumurtası verelim mi? Dükkânımızın iyi niyet nişanesi olarak. İşte, size damla çikolatalılardan bir tane. Tekrar görüşmek üzere,” diyerek tuhaf plastik kapıların arkasında kayboldu.

Diğer çocuk-adam da yeni plastik ambalajları kalemiyle delme işine dönmüşken Hevesli Paul yanıp sönen floresan aydınlatmanın altında, elinde damla çikolatalı yumurtası ve bir kutu dikiş ıvır zıvırıyla, en yalnız hâliyle, öylece durdu.

Sonrasında ne dedi, dükkânı nasıl terk etti ya da eve doğru yaptığı uzun yolculukta aklından neler geçti, pek hatırlamıyordu.

Eve vardığında Paskalya yumurtasını, kutuyu ve anahtarlarını girişteki masanın üzerine bırakıp arka odaya doğru sıvıştı ve Helen’i orada gördü, pedikürünü halletmiş, Paul’un takım elbisesinin pantolonunu sandalyenin arkasına asmıştı. “Nasıl geçti, hayatım? Hastaneyi nasıl buldun?”

“Gidemedim. Hafta sonu gideceğim,” diye cevap verdi Hevesli Paul, süklüm püklüm.

“Ah, tamam. Çikolataları unutma. Nerede olduklarını sana söylemeden çıktığım için kusura bakma ama yolun yarısına gelmiştim ki bagajda oldukları aklıma geldi.”

“Sorun değil. Böylesi daha iyi olmuştur.”

“Pantolonunu halletmek istedim, dikiş malzemelerimi bulamıyorum,” dedi Helen.

“Giriş masasının üzerinde.”

“Şahane. Görmeden yanından geçip gitmişim demek. Tanrı keskin gözlerini korusun.”

Hevesli Paul oturma odasına çöktü ve yola düşmüş bir eldivenin üzerinden araba üstüne araba geçerken, akşamın çoğunu başarısızlıktan taş kesilmiş hâlde pencereden dışarı bakarak geçirdi.

BÖLÜM 10: HAFTA SONLARINI DOLDURMAK

O cumartesi sabahı, Grace'in bedeni hafta içi disiplinine uyarak erken kalktı. Dinlenmeye ihtiyacı olduğunda veya dokuz dakika arayla çalan alarm döngüsünü devre dışı bırakıp uykuya dönmek istediğinde bile erken kalkmaya alışmıştı. Bir önceki gece iş arkadaşlarıyla bir şeyler içmeye çıkmışlardı. Fazla takılmamış olmasına rağmen akşam yemeğini kaçırıp yatağa aç girmiş ve Amsterdam'daki otelinde bekleyen Andrew'a söz verdiği aramayı yapmayı unutmuştu. Ertesi sabah telefonunda cevapsız bir çağrı yoktu gerçi.

Yavaşça kalktı, ışığı içeri alıp ağır havayı dışarı atmak ve aslında hafta içi uzun saatler boyunca neredeyse hiç yaşanmayan mekâna hayat vermek için bütün perdeleri ve pencere-
releri açtı.

Pijamalarıyla alt kata inen Grace, bir önceki günün açlığını da taşıdı mutfağa ve ihmal edilmekten boşalmış raflara uzun uzun baktı. Yalnızlığın getirdiği rahatlığı bozmak için isteksiz ve hazırlıksız olduğundan, alışverişe çıkmak yerine tezgâh başına geçti ve doğaçlama bir kahvaltı etmeye karar verdi. Bir yandan telefonundan haberlere bakarken diğer yandan çay (kahve kalmamış), mısır gevreği (granola bitmiş) ve wasa (etrafta bagel yoktu) hazırladı.

Aydınlık, güneşli günlerden biriydi, güzel havalar yollarında iyi değerlendirilmeleri baskısını da getirirdi. Grace kapalı bir havayı tercih ederdi. Televizyon gününü. Hiçbir şey yapmaktan hiçbir şey yapmamaya akan bir gün. Onu aramak konusunda duyduğu isteksizlik, suçluluk duygusu yaratıyor ama Andrew'a telefon açma fikri de canını sıkıyordu. Düğün yaklaştıkça her görüşmelerinde aşk dolu olma ve

sesinde de o aşkı hissettirme baskısı hissetmeye başlamıştı. Elbette ona âşık olmuştu ama bir gelinin dünyaya yansıtmak zorunda olduğu *Disney* aşkından ziyade, aşkın olağan, günlük ve doğal olduğu zamanlara dönmek istiyordu. İşin aslı, Grace, Andrew'un evde olmasını, b planı kahvaltısını onunla paylaşmayı, Andrew evde bir şeylerle uğraşırken saçma sapan bir film izleyebilmeyi istiyordu. Andrew'da en sevdiği şey, Grace'i yalnız bırakabilme yeteneğiydi. Grace'i görmezden gelebilir ve kendisini açmaya karar verene dek onu rahat bırakabilirdi; işte o zaman, ancak o zaman, bir çift olarak sohbet edip gülebilir ve saçmalayabilirlerdi.

Haftalardır ilk kez hazırlık veya plan yapması gerekmiyordu. Hiçbir şeyi düzenlemeye yetişemediği zamanlarda, sakin bir hafta sonunun özlemini gizlice çekmişti ama o özlemini çektiği hafta sonu şimdi gelmiş, önünde esner gibiydi. Umut ettiği bu plansız rahatlık, yerini sıradanlığın huzursuzluğuna bırakmıştı. Evde yapılması gerekenler vardı ama bu hafta zaten çok çalışmıştı. Vücudu koşuya veya yüzmeye ihtiyaç duyuyordu ama üzerinde bir tembellik vardı ve birinci vitesine geçmekte zorlanıyordu. Boş bir film izleyerek ya da kitap okuyarak rahatlama fikri cazip gelse de bütün seçenekler sıkıcı duruyordu ve zaten hiç odaklanamıyordu. Sergilere, sinema salonlarına, çarşıya ya da o hafta sonu sokakta hangi topluluk birleştirici aktivite varsa hiçbirine iştahı yoktu.

Eskiden, *Parley View* adını verdikleri evlerinde, ön odadaki halıya huzur içinde uzanmış kitap okurken babası ve Hevesli Paul, merdivenden birbirlerine seslenir, ıvır zıvır bir eşyanın yerini sorar, olası yeri tahmin etmeye çalışırken avazları çıktığı kadar bağırırlardı. Annesi yeterince dinledikten sonra en sevdiği işi yapmakla meşgul olduğu bahçeden aranılan şeyin nerede olduğunu bağırırdı. Grace hareketli bir evdeki sessiz kişi olmayı özledi.

Arayamadığı için Andrew'dan kısa mesajla özür diledi. Dışarı çıktığını, onu daha sonra arayacağını söyledi. Öpüyorum. G. Sonra kanepeye tekrar oturdu ve groteskliğine hayret ederek ayağının küçük parmağındaki nasırı koparmaya başladı.

Telefonu titredi, Andrew'dan bir kısa mesaj gelmişti:

Üzgünüm, konuşamıyorum. Peynir müzesinde bir turdayım. Kurumsal eğlencenin bir parçası. Senin yokluğunda böyle bir adam oluyorum. Öpüyorum A

Bir rahatlama kıkırdaması attı. Andrew mesajını okumuş, okumuş ve birazcık ilgiye ihtiyaç duyduğunu anlamıştı. Günün ilk gülüşünü attıktan sonra nasırlı derisinin kabuğunu şömineye fırlatıp, hastane dönüşü konuşup konuşamayacaklarını sormak için annesini aradı ve elbette evet cevabını aldı. Artık bir planı olduğundan, günün uzun saatlerini taahhüt altına alan Grace, düğün için yapılacaklar listesini çıkardı ve kafasından geçen bir milyonuncu işe başladı.

Helen telefonu kapattıktan sonra alt kattan Hevesli Paul'a seslenip acele etmesini söyledi. Aynı anda hem giyinip hem de bağırarak cevap vermek için gerekli koordinasyondan yoksun Hevesli Paul, düğmelerle ilikleri eşleştirme işini tamamladığında bir düğmenin açıkta kaldığını gördü ve yeniden başlamış olduğu pantolonunu ilikleme görevine ara verdi. Helen, geçen akşam *Roses* görevini tamamlayamadan eve döndüğü için oğlunun hastane ziyareti fikrine soğuk baktığını fark etmişti. Paul'un gitmemek için bahane üretmesine imkân tanımamak adına, sonraki hastane ziyaretini uzun bir ara vermeden yapmak istiyordu. Paul'un *Roses* kutusunun yarattığı hayal kırıklığını atlatması, genelde olduğu gibi, bir gece uykusuna bakmıştı, hatta hatasının komik taraflarını bile görebiliyordu ama geçmiş tecrübelerinin bir şekilde abartılarak paylaşıldığı aile geleneği albümüne eklenme ihtimaline karşı, kendisini bu gülünç hikâyeyi annesine anlatmaya hazır hissetmiyordu henüz.

İkisi, Helen'in küçük *Fiat Punto*'suna binip evden ayrıldılar. Arabada sadece ikisi olsalar da Hevesli Paul'un kendisini üçüncü dünya ülkesinden bir diktatör, Helen'ı da şoförü gibi gösterse de arka koltukta, Helen'in tam arkasında oturmak gibi tuhaf bir alışkanlığı vardı. Hızdan çok hoşlanmazdı ve

önde gitmek bedenlerinin havada hız limitinde savrulduğunu hatırlatıyordu sadece. Ayrıca her mevsim pencereler açık seyahat etmeyi seviyordu. Çocukken maraton koşucularının asla havalarının tükenmemesine şaşırırdı ve maraton koşan birinin ne kadar havaya ihtiyacı olduğunu merak ederdi — muhtemelen çuvallar, çuvallar dolusu. Babasına sorduğunda, uzun süren araba yolculuklarında ne kadar havayı içine çekebileceğini deneyip görmesini önerdi Peter, genç bir oğlanı uzun süre sessiz tutabilmenin yaratıcı bir yoluydu. Helen araba sürerken sohbet etmeyi severdi ama Hevesli Paul yanındayken, içeri dolan esintinin tadını kesintisizce çıkarabilmesi için oğlunu kendi hâline bırakırdı.

Hastaneye vardıklarında nöbetçi hemşireye haber verdiler. Hevesli Paul, hastalara değil hemşirelere getirdiklerini söyleyerek elindeki çikolatayı hemşireye takdim etti. Hemşire bu düşünceli hareketi için kendisine teşekkür edip, servisteki kızların Paskalya orucunda oldukları ve şekerden uzak durmaya çalışarak formlarını korumak istedikleri açıklamasını yapıp kutuyu boş dosya dolabına kaldırdı.

Ziyaret ettikleri koğu, hepsinin pijama giymiş yaşlı hanımlar olması göz ardı edilirse, hiç de hasta görünmeyen insanlarla doluydu. Konuşmak için ilk yaklaştıkları hasta, argo bir ifade kullanarak “oradan uzamalarını” söyledi, hiçbir “dindar fahişenin” ona dokunmasını istemiyordu, anlaşılan Helen’i arada uğrayıp isteyenlerle ayın yapan komünyon görevlisine benzetmişti.

İkinci kadının kolunda serum vardı ve uyuyordu. Teni solgundu ve seyrelmiş beyaz saçları yorganların dolgu malzemelerine benziyordu. Helen kadının kucağında açık duran kare bulmacayı aldı, kaleminin kapağını kapattı ve hepsini yatağın yanında duran, içinde pek çok çocuk çizimleri olan kartların bulunduğu kilitli dolaba kaldırdı. Bu kadar kırılgan, hasta bir hanımefendinin etrafında onunla ilgilenen insanların olması ne kadar güzel, diye düşündü.

Üçüncü hanımefendi yamuk taktığı parlak kırmızı gözlükleriyle telefonunda mesaj yazıyordu. Üzerinde balıkçıl kuşu ve Budist tapınağı desenleri olan pembe ipekten bir pijama vardı.

Kadın “Merhaba. Beni kontrol için aşağıya indirmeye mi geldiniz? Ben akşam götüreceksiniz sanıyordum,” dedi.

“Aslında hayır, onun için gelmedik. Biz sohbet etmek isteyen olursa diye gelen gönüllü ziyaretçileriz. Sizinle biraz oturmamızı ister misiniz?” diye soruyla karşılık verdi Helen da.

“Elbette. Kendi evinizdeymiş gibi. Sadece bir sandalye var, o yüzden gocunmazsanız yatağa oturabilirsiniz, canım,” derken kastettiği Hevesli Paul’du, o da kadının ağaç köklerine benzeyen ayaklarının dibine oturdu.

“Ne iyi insanlarsınız, burada kapanmış kalmış hasta insanları ziyaret ediyorsunuz. Dünyada sizin gibi insanların olması ne kadar güzel. Benim çocuklarımın da hepsi büyüdü, muhtemelen onunla yaşıtılar,” diyerek Hevesli Paul’u işaret etti, “ama hepsi uzaklarda: Londra, Sidney ve biri de hâlâ seyahatlerine devam ediyor, ne yapmak istediğinden henüz emin değil. Mesajlarla ve Skype’la görüşüyoruz, göçmen çocuklarım beni yirmi birinci yüzyıla taşıdılar ama yakında olmalarının yerini tutmuyor gene de. Sizin de çocuklarınız var mı?” diye Helen’a sordu.

“Var tabii ve şanslıyım ki yakınım dalar. Bu yakışıklı genç benim oğlum,” Hevesli Paul merhaba niyetine el salladı, “ve bir tane de kızım var, Paskalya’da evleniyor. İsmim Helen, bu arada.”

“Tanıştığımıza memnun oldum. Ben de Barbara ya da Bar, isterseniz Babs veya Barbie de diyebilirsiniz. Paskalya düğünü mü? Buna izin verildiğini bilmiyordum. Yani kilise tarafından, hoş, bugünlerde kim kilisede evlenir ki? Muhtemelen güzel bir otelde filan yapacaktır. Birbirlerini sevdikten sonra düğünü nerede yaptıkları önemli değil.”

“Aslında kilisede olacak,” dedi Helen. “Gerçi Grace din-dar biri değil, bütün bu zahmete niye katlanıyorlar bilmiyorum. Düğün Paskalya’dan sonraki gün, yani pazartesi olacakmış, bunun iyi olacağını söylüyorlar. Muhtemelen Paskalya yumurtalarımızı düğün yemeğiyle beraber yiyeceğiz. Bizimle ilgili bu kadar laf yeter, sen ne kadar zamandır buradasın, Barbara?” sorusuyla altın kuralı, hastalara onlarla ilgili sorular sorma kuralını uyguladı Helen.

“Dur bir düşüneyim,” dedi Barbara, “çarşambadan beri buradayım, sonra genel tarama için bir gün daha kalmam gerekti, umarım bugün yapılacak bu tarama. Çok dert etmiyorum aslında ama yatak sırtımı ağrıttı ve buradaki bütün hanımlar televizyonu yüksek sesle izlemeyi seviyor, ben pek hoşlanmıyorum. Kalkıp kantine ya da duyu bahçesine doğru yürüyeyim istedim ama gün akıp gitti. Hayatım boyunca kitap okuyup dinlenebileceğim boş zamanım olsun istedim ve şu an buradayım ama rahat edemiyorum,” dedi. “Oğlun pek konuşmuyor sanki?”

“Ama iyi bir dinleyicidir, öyle değil mi?” dedi Helen, kafasını Hevesli Paul’a doğru sallarken “hadi konuşmaya katıl” der gibiydi.

Paul “Gözlüklerinizi beğendim —tasarım işi mi?” diye sordu.

“Ah, bunlar mı? Göz hekimimden aldım, sen nasıl istersen öyle tasarlıyorlar ve normal fiyatın da küçük bir kısmını ödüyorsun. Bunları ben kendim tasarladım. Mimar gibi görüneyim istedim ama sanırım mimar olmak için fazla şişman ve yaşlıyım —öyle görünmek için siyah balıkçı yaka giyen sıksa biri olmak lazım.”

“Buradan çıkınca yapacağın güzel şeyler planlamalısın —mesela güzel bir otelde bir gece geçirmek ya da *spa*’ya gitmek, bunun gibi şeyler,” dedi Helen, hastaların yapmak için can atacağı şeyler planlamasını sağlamaya çalışarak tecrübesini konuşturuyordu.

“Kocamın ölümünden beri otellerle pek ilgilenmiyorum,” dedi Barbara. “Beş yıl oldu, Tanrım, zaman akıp gitmiş. Ama oteller gerçekten çiftler için. Şatafatlı bir yatakta tek başına uyumanın ne manası var. Biraz alışveriş yapabilirim ama. Burada geçirdiğim son birkaç günde fark ettim ki bütün pijamalarım ve eşyalarım paçavraya dönmüş.”

“Üzerindeki takım güzel. Çin işine benziyor,” dedi Helen.

Paul “Balıkçıl kuşlarını beğendim ben,” diye ekledi, havadan sudan sohbetlerde tıkanırdı hep.

“Tom almıştı bunları. Kocam. O zaman Japonya’daydık ve sürekli onun pijamalarını giymemden bıkmıştı, gidip bun-

ları aldı. Görünüşünü ben de seviyorum ama çok inceler ve sürekli kayıyorlar —koridorda yürürken buradaki ihtiyar delikanlılara kalp krizi geçirtmek istemem.”

“Çocukların kaç yaşlarında?” diye sordu Helen.

“Avustralya’da yaşayan en büyük çocuğum Linda otuz beş yaşında, veteriner. Konserlerde filan ses düzenlemeleri yapan, kendi işinin sahibi biriyle evli. Onları görmeye gittim bir kez. Kocaman bir evleri var, sanırım Avustralya’da alan kısıtlamasına ihtiyaç yok. Joyce ise otuz iki yaşında, Londra’da yaşıyor, bir bankada çalışıyor ama adını duyduğunuz bankalardan birinde değil. Joyce hep çok çalışkandı. En küçükleri Ben, dünyayı dolaşıyor —otuzuna yeni girdi. Hiç egzotik yerlere gitmedi ama çalışma hayatına bir yıl mola verdi ve seyahat arkadaşları döndükten sonra bile gezmeye devam etti. Bir kızla tanıştığını düşünüyorum ama bana hiçbir şey anlatmaz. Çocukların yakınında oldukları için şanslısın. Burada olmamaları hoşuma gitmiyor ama gençleri bilirsin, hep gezmek isterler, sen de onları durduramazsın. Seninkiler ne yapıyor?” diye sordu.

“Ben postacıyım. Yarı zamanlı çalışan bir postacı. Hasta olanların açığını kapatmak için filan çalışıyorum,” diye kendi payına düşen cevabı verdi Hevesli Paul.

“Ya, ne güzel. Çokça temiz hava alıyor ve az köpek görüyorsundur umarım.”

“Eğer bahçede tehlikeli bir köpek varsa mektubun üzerine *başiboş köpek var* yazıp depoya geri gönderiyorsun. Asıl fenası bisikletleri kovalamayı seven sokak köpekleri.”

“O zaman ne yapıyorsun?” diye sordu Barbara.

“Daha hızlı pedal çeviriyorsun,” cevabıyla komik olmaya çalışmadan bir kahkahaya sebep oldu Hevesli Paul.

“Kızım Grace de büyük bir Amerikan şirketinde çalışıyor, gerçi ne iş yaptığından tam olarak emin değiliz. Pek çok kez açıklamaya çalıştı. Bilgisayarlarla ilgili bir şey ama bilgisayarın kendisiyle ilgili değil, lojistik ve proje yönetmek gibi şeyler de var işin içinde. Temel mesele, onu ne zaman davet etsek hep geç kalır ya da birlikte geçirdiğimiz vakit telefonlarla bölünür. Aıştık artık ama bence çok çalışıyor. Bu büyük

şirketler her şeyinizi işinize vermenizi istiyorlar.”

“Peki, kocanız sağ mı?” diye sordu Barbara.

“Evet, Tanrı’ya şükür. Artık emekli oldu. Adı Peter,” cevabını verdi Helen, soruda bir hassasiyet sezmişti.

“Birlikte yaşlanmak muhteşem bir şey. Tom’la benim de bir sürü planımız vardı ama hayatın garantisi yok. Şunu anladım ki hayatınızdaki herkesin alnında onları daha kaç kez görebileceğinizi söyleyen, görünmez bir sayı var. Bu sıfır da olabilir, bir ya da bin de olabilir ama işte, belirli bir sayı. İnsanlarla geçirebileceğimiz sınırsız vaktimiz yok. Karamsar bir şekilde söylemiyorum. Hâlâ vaktimiz varken kıymetlerini bilebilmemiz için bir ders bu. İnsanları ertelemeyin. Daha sonra telafi ederiz sanmayın. Onu çok özlüyorum fakat biz her zaman birbirimize vakit ayırmıştık. Seyahat ettik. Bir yerleri görmeye gittik. Birbirimizin yüzüne bakarak çok zaman geçirdik, buna rağmen onu her gün özlüyorum, zamanımın çoğunu onunla geçirdiğimi de biliyorum.”

“Söylediklerinde o kadar haklısın ki Barbara. Gitmeden evvel senin için yapabileceğimiz bir şey var mı? Ne yazık ki vakit doldu, seni bırakmak zorundayız,” dedi Helen.

“Hiçbir şey yok, teşekkürler Helen. Gelmeniz çok güzeldi. Bir sonraki ziyaretinizde ben eve dönmüş olurum umarım, seninle tanıştığımıza çok sevindim —seninle de genç adam. Annene bakabilmek adına kızları köşede tutmak için elinden geleni yap,” dedi Barbara, Helen’a göz kırparken.

“Kadınlar, hatırlatmaya gerek olmadan, mesafe ihtiyacıma saygı gösterirler genellikle,” diye yanıtladı Paul.

İkinci yataktaki kare bulmacalı yaşlı kadının uyandığını, iki küçük çocuğun yatağın yanındaki sandalyelere tırmanırken heyecanla ve yüksek sesle hayatlarında olan biteni anlattığını, bu esnada da ailesinin onun yastığını ve kilitli dolabını düzenlediklerini fark etti Helen.

Odadan çıkarlarken ilk kadın “Dindar kahpe,” diye bağırdı Helen’in arkasından.

Eve vardıklarında Grace çoktan gelmiş, kafasını babasının kucağına koymuş, kanepede uzanıyordu, tam anlamıyla babasının kızı olmuştu.

Hevesli Paul uzanıp, onu yanağından öperken “Selam. Nasıl geçti? Ölümcül vaka filan görmediniz değil mi?” dedi Grace.

“Hayır. Bizi daha sağlıklı olanların yanına gönderdiler. Çok kötü değildi,” diye yanıtladı Paul.

“Paul şahaneydi. Bence yaşlılar seni sevdi. Sen iyi bir dinleyicisin,” dedi Helen. “Siz ikiniz orada öyle uzanmış ne karıştırıyorsunuz?”

“Babama düğün konuşması için yardım ediyorum. Benim şahane özelliklerimi, Andrew’unsu büyük kusurlarını anlatıyorum ona. Gerçi babam ve onun espri anlayışını düşününce bunun bir risk olabileceğinden şüphelenmiyorum değilim.”

“Her zamanki gibi son derece ağırbaşlı davranacağım,” diye kendisini savundu Peter.

Çok uzun zaman sonra ilk kez bir araya gelen dörtlü, oturup sohbet ettiler ve birlikte yemek yaptılar. *The Remorseful Day*’i [Pişmanlık Günü], Dedektif Morse’un final bölümünü izlemeden önce çeşit çeşit yemekten oluşan bir akşam yemeği yediler. Dizi, Helen’la Grace’in yıllar içinde en az altı kez izledikleri, en sevdikleri diziydi.

Saatın geç olmamasına ve evinin yakınlığına rağmen Grace gecenin sonunda mutlu ailesiyle kalıp, eski odasında uyumaya karar verdi. Ve orada, annesinden ödünç aldığı pijamalarıyla otururken Andrew’u aradı, çocukluk yatağında, yıllardır uyuduğu ilk tek kişilik yatakta fısıltıyla konuşup kırdarken Andrew’un sesini duymak onu mutlu etti.

BÖLÜM 11: SHELLEY

İstediğimiz kadar hesap edip plan yapabiliriz ama aşkı kendi seçimlerimiz doğrultusunda hayatımıza sokamayız ve bu kural hepimiz için ne kadar geçerliyse Leonard için de o kadar geçerliydi.

Leonard hafta sonunu hazırlık yapmakla geçirdi. Aynı hafta içinde ikinci kez kıyafet alışverişine çıkmıştı ve orta yaşlarının başında olduğundan —günlük rahat kıyafetler için fazla yaşlı, daha resmî elbiseler içinse fazla genç— “görünüşler arası” bir tarzın verdiği kararsızlığa rağmen aynı kazak ve kot pantolon kombininin farklı versiyonlarından alarak gardırobunu yenilemeyi başardı. Özellikle maceracı ya da ilginç bir tip olarak göze çarptığı söylenemezdi ama genellikle doğa kanunları yeni şeyler deneyenden yanaydı, bu bilgiyle gelen özgüvenden fayda sağlayabilirdi. Tüm hafta sonu, sohbet başlatmaya dair çeşitli yöntemler, Shelley’nin bunlara göstereceği tepkiler ve karşılık olarak kendisinin vereceği nükteli ama ukala ya da bıkkınlık verici olmamasına dikkat ettiği cevaplar üzerine kafa yordu. Pozitif ruh hâlini ve enerjisini sevmişti, bunlara uyum sağlamaya çalışacaktı.

Pazartesi sabahı ofise vardığında kendisine bir göz atmak ve ringe çıkmadan evvel son bir kez doğru mimiği çalışmak için tuvalete gitti. Yüzüne biraz su çarpmak istedi ama işler ters gitti ve en sonunda avuç avuç suyu bir bebek gibi üzerine dökmüş oldu. Pek de fazla seçeneği olmadığından, dizlerinin üzerine çöküp el kurutma makinesinde gömleğini kurutmaya çalıştı ve nerede olduğunu unutarak, kafasını yavaş hareketlerle iki yana sallarken sıcak havanın yüzüne üflemesinin keyfini çıkarmaya karar verdi. Kurutucu durduğunda yanın-

da sakallı, şal desenli pijama üstü giymiş, kasıkları Leonard'ın göz hizasına gelen, ellerini kurutmak için bekleyen genç bir adam duruyordu.

Leonard, elleri hâlâ ıslak, asansörün düğmesine bastı. Kapı açıldığı sırada kafasında bisiklet kaskıyla arka köşede duran, mesai başlangıç kalabalığınca sıkıştırılmış Shelley'yi gördü. Muhtemelen terli sanılan ama aslında ıslak elleriyle Shelley'ye el sallayıp asansöre bindi. "Ne kadar tuhaf, değil mi?" dercesine arkadaşça bir gülümsemeyle karşılık verdi Shelley. Kapıları defalarca kapatmaya çalıştılar ama asansör çok kalabalıktı ve tüm gözler artık çıkması için Leonard'a çevrilmişti. Önce kapatma düğmesini zorlayarak başarı sağlamaya çalıştı ama hiçbir şey olmuyordu. Defalarca titreyip her seferinde teklediler ve kapanmadılar. Ve zamanıymış gibi, tam o anda Leonard'ın telefonu çalmaya başladı, böylece asırlar önce değiştirmeyi düşünüp bir türlü değiştirmedigi Çılgın Kurbağa melodisini hâlâ kullanan dünya üzerindeki son insan olduğu da anlaşılmış oldu. Hiç orali değilmiş gibi davranmaya çalıştı önce ama telefonu susmadı. Arayan kişi sesli mesaj bırakmayı tercih etmek yerine durmaksızın çaldırmaya devam etti. Kördüğüm, ağzı Leonard'ın omzunda olan boğuk sesli bir adamın "Açmayacak mısın şunu?" demesiyle çözüldü.

Leonard asansörden çıkarken "Ah, benim telefonum mu? Ah, tabii ya. İzninizle arkadaşlar," dedi, sanki yokluğunda özlenecekmiş edasıyla. Shelley ona el sallamaya çalıştı ama kolları sıkışmıştı. Leonard çıkınca kapılar kolayca kapandı, hatanın onda olduğu herkes nezdinde kati olarak açıklığa kavuşmuş oldu.

Çılgın Kurbağa'nın aptalca sesini keserek telefonu açtı.

"Merhaba Leonard, benim" dedi Hevesli Paul. "Bil bakalım ne oldu?"

Kızgınlığını pek de gizlemeyen Leonard "Ne?" dedi.

"Yarışmayı geçtim. Ticaret Odası benim bitiş ifademi final listesine almış. Ödül verme töreni filan, her şeye gidebileceğim. Çok heyecanlı değil mi? Tam işe gidiyordum ki postacı gelip adıma gönderilen taahhütlü mektup için imzamı istedi. Şimdiye kadar hiçbir şey kazanmamıştım. Ev ahalisine anlat-

mak için hemen eve döndüm, günlük mesaim başlamadan evvel seni de arayıp haber vereyim dedim.”

Hevesli Paul’un haberi paylaşmayı tercih ettiği ilk kişilere onu da eklemesi Leonard’ın sinirlerini yatıştırdı. Birbirlerine besledikleri sevginin bir ölçüsü olsaydı o da iyi haber paylaşmaktan duydukları heyecan olurdu, biri diğerinin iyi niyetinden asla şüphe duymazdı. “Bu şahane bir haber, eski dostum. Çok sevindim. Ödül törenine biz de gelebiliyor muyuz?”

“Bence gelebilirsin. Düğün için aldığımız takım elbiseleri giyeriz belki. Tutmayayım seni, meşgulsündür. Baştan çıkarıcın konusunda şanslı bir gün dilerim.”

“Peki, sonra konuşuruz. Bu arada, yarışmaya gönderdiğin ifade neydi?”

Hevesli Paul “Öğrenmek için ödül törenine gelmen lazım. Açıklamamı o güne saklıyorum,” diye cevap verdi.

Leonard kendi katına merdivenlerden çıktı, nefesi kesilmişti. Diğerleri akşamlarını spor salonunda ya da boksta geçirirken o, kutu oyunları ile geçiriyordu, ki bunun genel formuna hiç katkısının olmadığı açıktı. Masasına oturduğunda bilgisayar ekranına yapıştırılmış, dünyanın en güzel, süslü kıvrımlı el yazısıyla yazılmış bir not buldu: “*Yangın tavsiyesine ihtiyacın var mı?*”

Dokunmatik ekranlara kâğıt yapıştırmak hakkındaki olağan ayıplamalarını bir yana bırakarak, bir imkân duygusuyla kâğıdı ekrandan çekti ve faturalarını da koyduğu cüzdanın arka kısmına yerleştirdi. Shelley’nin masasına doğru bakmaya çalıştı ama görüşü hem bir duyuru panosu hem de gereksiz çıktı alınmaması uyarısı için kullanılan geçici bölme ile engelleniyordu.

Masada parmaklarıyla ritim tuttu. Bu muydu? O an gelmiş miydi? Bu bir işaret, bir davet miydi yoksa geçen sefer uydurduğu yangın güvenliği talebine cevap olsun diye sorumluluk sahibi her görevlinin yapabileceği iş takibi miydi? Midesi, asansör boşluğundan düşen asansör gibi düştü. Böbreküstü bezleri Çılgın Kurbağa gibi yüksek bir devirde çalışıyordu. Bir şey yap, bir şey yap, bir şey yap, diye tekrarlayıp durdu kendine.

Bir daha onun masasına doğru yürüyemeyecekti, değil mi? İş arkadaşları Leonard'ın sürekli burunlarının dibinde biten bir kaçık olduğunu düşüneceklerdi. Peki, yangın alarmını çalıştırma ne olurdu —alarmı çalıştırmak müthiş bir fikir miydi yoksa berbat mı? Alarmı kasten çalıştırmanın bir cezası var mıydı, trendeki kolu çekince ceza kesilmesi gibi? Alarmı çalıştırma kız ona sinirlenir miydi? Aşırı sosyallikten başka şeye vakti kalmayan biri imajı vermek için etrafta gezinip, ilan panosuna gitse, önümüzdeki ayın yemek planını öğrenmek için uğramıştım sadece dese?

İşte hep burada tökezliyordu. Bir kızla iletişim kurmaya başladığı nadir durumlarda, iyi bir adam olmakla romantik gelişmeler yaratmak arasındaki vadiyi nasıl geçmesi gerektiğini bir türlü kestiremiyordu yıllardır. Her şeyi yanlış yapıp, çıkarıcı bir şehvet canavarı olduğunu gizlemek için yüzeysel samimiyet gösteren serseri durumuna düşmekten ödü kopardı. İş bitirici olmamak zayıf yanıydı, önüne çıkan her yarım şansın ellerinden kayıp gitmesine müsaade etmişti her zaman. En küçük şeyler hakkında bile —hatta hepsini görmek istediği için üç filmde hangisini seçeceğine karar veremeyip, sinemadan çıkmak da dahil— karar verememekten mustarip bir adam olarak, bir sonraki romantik hareketinin ne olacağına karar verebilmek Homeros destanlarını anımsatan bir mücadele demekti. Daha önceki hazırlıklar hiç sonuç vermedi. Kupa finali gününde tükenmiş bir forvet ya da ilk Grand Slam'inin eşiğinde çifte hata yapan bir tenisçi gibi Leonard da hareket baskısı altında donakalmıştı.

Bir mamutu katran çukurundan kurtarmamış veya rekor kırarak bir manyetik treni sürmemiş olsalar da ansiklopedi yazarları her gün tasvir ettikleri kahramanlıklardan kendileri de etkilenirlerdi, ki bu da onların değeri pek bilinmeyen bir özellikleriydi. Leonard bilgisayarını açtı ve şifreyi doğru şekilde (HIL30nard6!) yazmak yerine rastgele üç yanlış şifre denemesiyle bilgisayarını kilitledi. Hemen ofisin diğer köşesinde, Shelley'nin dörtlü kapsülünden üç yuka çiçeği uzaklıktaki yardım masasından Greg'e telefon açtı.

“Merhaba Greg. Leonard ben.”

“Lenny bebek! Gülen adam Len. Len, seni tekrar görür müyüm ben. Senin için ne yapabilirim?”

“Bilgisayarımı kilitledim. Açabilir misin —yanına gelebilirim daha kolay olacaksa?” önerisinde bulundu Leonard.

“Gerek yok dostum. Buradan çözebilirim—”

Fakat Leonard, başka bir şey söylemesine fırsat vermeden çoktan telefonu kapatmış ve Greg’e doğru yürümeye başlamıştı. Greg’in yanına giderken, telefonda konuşan Shelley’ye dostça bir selam verdi, neyse ki Shelley dört kişilik kapsülünde yalnızdı.

“Selam, Greg. Gelmem daha iyi olur, diye düşündüm. Biraz stres altındayım da. Ben ve tombul parmaklarım işte. Şifremi sıfırlaman yeterli olacak. Sağ ol. Biliyorum meşgulsün.”

Greg yarım bageli yağlama işini yarılamış, içine koymak için bir kutu da ton balığı açmıştı. Saat sabahın dokuzu bile değildi henüz.

“Pekâlâ. Bir dakika sürmez. Endişe etme, yoldaş,” dedi Greg, alelade bir cümle kuramıyordu.

Leonard yüzüne “Gelebilir miyim?” ifadesi takınarak Shelley’nin kapsülündeki boş sırayı işaret etti. Shelley de parmaklarıyla “tabii” işareti yaptı. “Hiç sorun değil. Evet, elbette. Yönetici sizi öğleden sonra arayacak,” diyerek telefon konuşmasını sonlandırdı.

“Bir başka memnun müşteri mi?” diye sordu Leonard.

“İnsanlar benimle konuşana dek çoktan sinirli ve mutsuz oluyorlar. Ben artık-yapılacak-hiçbir-şey-yok aşamasında devreye giriyorum, dolayısıyla onlara dinleme terapisi sunuyorum sadece. Gel bakalım, duyduğuma göre yangın güvenliğinin faziletlerine ikna olmuşsun. Aramıza hoş geldin,” dedi Shelley.

“Ah, geçen günkü araştırmamı kastediyorsun. Büyütülecek bir şey değil,” dedi Leonard, şimdiye kadar kullanabileceğini hiç düşünmediği bir ifade vardı yüzünde. “Sadece, telefonumu şarjda bıraktığımda ısınıyor ve ben de sana sorun çıkarmasını istemedim. Ya da diğer görevlilere yani,” cevabını verdi Leonard uysalca.

“Google çalışmıyordu demek?”

“Oradan da bakmaya çalıştım ama şirket protokolü açısından bir şeyleri kaçırmayayım diye ayrıca kontrol etmek istedim. Vesaire vesaire,” diye doğaçlama konuştu.

“Profesyonel bir görevli olarak benim önerim şu, telefonunu gece boyunca şarjda bırakma. Çevre için zararlı bir hareket olur.”

“Kesinlikle. Ben her zaman geri dönüşüm kutusunu kullanırım. Kâğıtlarımı her zaman oraya atarım,” cevabını verdi Leonard. “Ayrıca, aldığım çıktı sayısını da azaltmaya çalışıyorum,” diye ekledi, ilan panosundaki uyarı notlarını işaret ederek.

Shelley gülümsedi ve onu gaza getirmeye devam etmeye karar verdi. “Aslında senden bir iyilik isteyecektim.”

Ne olursa, ne istersen, yeter ki iste, diye düşündü Leonard. “Gerçekten mi? Çok fazla ödün vermem gerekmeyecek değil mi?” diye sordu.

“Yoo, ödün filan yok. Bunları benim için imzalayabilir misin? Uykuya dalarken en çok bu tercih ediliyor bizim evde.” Leonard’ın hayalet yazarlığını yaptığı ama kapakta Mark Baxter’in adı yazan *Parmağımın Ucundaki Gerçekler* serisinden çocuk ansiklopedileri çıkardı Shelley. Tekrar tekrar okunmaktan sayfalarının köşeleri kıvrılmış, sırtları kırıışmış, insan bedeni, kuşlar ve başkentler üzerine üç kitap tutuyordu elinde.

“Elbette. Daha önce hiç imzam istenmemişti. Ne güzelmiş.” Basıldıklarından bu yana ilk kez kitaplara hızlıca göz atmaya başladı. Shelley haklıydı, kitaplar iyiydi. Etkileyici kısa açıklamalarla ve heyecan verici şeylerle dopdoluydular.

“Bir anlaşma yapalım mı? Bunları imzalarsam bugün öğlen yemeği için benimle parkta buluşur musun? Başka bir planın yoksa tabii, varsa da sorun değil. Yani gelmezsen alınmam ve kitapları yine de imzalarım ama eğer boşsan ve istersen öğlen yemeği güzel olabilir. Eğer bugün uygun değilsen belki başka bir gün gidebiliriz ya da belki önümüzdeki hafta veya Paskalya’dan sonra, yani benim için hepsi uygun. Ben ısmarlayacağım, gerçi parka gideceksek bir sandviç alabiliriz ya da belki yemeğini getirmişsindir, işte salata filan. Belki de

bu teklifi düşünmek ve kararını bana sonra iletmek istersin.” Leonard nefes almak ve gevezelik edip etmediğini anlamak için burada durdu.

“Çok güzel olur. Bugün benim için uygun fakat saat iki gibi ayrılmış olmam gerek, senin için sorun olmazsa,” cevabını verdi Shelley.

“Şahane. Ne zaman istersen ayrılabilirsin tabii. Çok iyi, şahane, çok iyi,” dedi Leonard. Bedeni gevşerken gülümsemesine engel olamadı. “Ah, kitaplar. Kimin adına imzalayayım?” diye sordu Leonard, zaten bildiği ismi resmî olarak öğrenmek için bilmiyormuş gibi yapmaya çalışarak.

“Patrick’e, lütfen,” dedi Shelley.

“Hım, tamam, Patrick, o zaman.” Patrick de kim be, diye düşündü Leonard.

“Oğlum. Yedi yaşında. Senin kitaplarını hep okuyoruz. Yani önce o okuyor, sonra tekrar bana okuyor. Kitapları yazan adamlar aynı ofiste çalıştığımı söylediğimde inanmadı. Bu arada, senin Mark Baxter olduğunu söyledim ona, o yüzden oymuş gibi imzalaman daha iyi olur.”

“Tabii,” cevabını verdi Leonard, olan bitenden nefesi ke-silmiş, hayrete düşmüştü.

“Şaka yapıyorum, kendin olarak imzala! Tanrım, şu sahtekâr gibi davranmanı istemek korkunç olmaz mıydı? Gerçekten. İsmim Shelley, bu arada. Tanıştığımıza memnun oldum.”

Sanki öpmesi içinmiş gibi alaycı bir resmiyetle elini uzattı. Leonard öpmesini bekleyip beklemediği konusunda tereddüde düştü, ki seve seve öpebilirdi ama sonra Shelley gülüp elini geri çekti.

“Ben de Leonard. Mark değil. *BE* değil. O zaman bunları böylece imzalıyorum. Bir bakalım, küçük bir mesaj yazsam güzel olur, dur bir düşüneyim.”

Kitapları Patrick için imzalayıp geri verdi.

“İşte yeni şifren, Lenster,” dedi Greg. Uzattığı kâğıtta *M0nkeyc0ck!* [M4ymUnÇükü!] yazıyordu.

“Peki. Teşekkürler, Greg. Teşekkürler, Shelley. 13.00’te görüşmek üzere. Uygunsa seni buradan alayım mı?”

“Elbette. 13.00’te, bizim bölümün önünde. İmzalar için

teşekkür ederim. Patrick bayılacak.”

Leonard masasına döndü ve yığıldı. Aşk hayatında bu kadar kısa zamanda, bu kadar başarı elde etmemiştir daha önce. Bu süre ondan çok şey götürmüştü. Öğle yemeğindeki ikinci raund için gereken enerjiyi nereden bulacaktı acaba?

Peki ya Patrick? Shelley'nin alelacele 14.00'te çıkmasını ve boş kalan yarım günleri açıklıyordu tabii. Oğlu olan bir kız. Hiç aklına gelmemiştir. Peki ya her şey yolunda giderse? Haftalar içinde ebeveyn olması işten bile değildi. Her şey çok hızlı ilerliyordu. Gerçek baba hâlâ hayatlarına dahil miydi? Shelley ondan etkilenmiş miydi gerçekten, yoksa Patrick'le anlaşabilecek birini mi arıyordu? Ansiklopedi yazmaktan çocuk yetiştirmeye büyük bir sıçramaydı bu, en azından ikisinin arasında orta aşamalar olmadan. Tamam, sakinleş Leonard. Adım adım. Anı yaşa.

Leonard saat tam birde Shelley'yi masasından aldı ve çantasını taşımayı teklif etti. İşe bisikletle gelen tüm insanlar gibi gereğinden fazla eşya taşıyordu ve masasının altında daha fazla ıvır zıvırı vardı. Daha sonra parkta yiyecekleri sandviçi almak üzere son moda bir yer düşündü, insanların ilişkilerin en başında yaptıkları gibi Leonard da şimdiden birazcık başka biriymiş gibi davranıyordu. Yiyecekleri *Ye Beni!* adlı *hipster* bir sandviç büfesinden almaya karar verdi. Ön kısımda, şal desenli pijama üstü giyen sakallı adamların vejetaryen sandviç siparişi verdiği uzun bir kuyruk vardı.

“Vejetaryen kıtlığı olmadığı kesin. Kıyafetlerine nasıl sığabildiklerine şaşırmamak gerek. O adamlar kadın pantolonu mu giymiş? Tanrım!” dedi Leonard kendini biraz kaybederek.

Shelley sadece gülümsedi.

Kuyruğun başına geldiklerinde, boynunda *Sevimli* yazan dövmeli bir kız hemen önlerinde siparişini bekliyordu.

“Evet, ben bir *Et Şöleni* alayım lütfen,” dedi Leonard. Esasen tüm çiftliği bir dürümün içinde sipariş etmişti, tabii kaçınılmaz olarak humusla birlikte. “Sen ne istersin, Shelley? Ben ısmarlıyorum.”

“Teşekkürler. Ben de *Gurme Vejetaryen* istiyorum,” dedi Shelley, Leonard'ı hafifçe dürterek. “Ve ayrıca, itiraf etmeli-

yim ki kadın pantolonu giyiyorum —umarım senin için sorun değildir.”

Leonard vejetaryenlik hakkındaki sözleri için özür diledi.

“Kötü bir niyetim yoktu. Özür dilerim. Et yemem seni rahatsız ediyor mu?”

“İstediğini yiyebilirsin,” diye cevap verdi. “Bu konularda hassas değilimdir. Gidip kendimize bir bank bulalım ve birbirimizi tanımak için daha çok kişisel soru soralım mı?” diye ekledi.

“Derin bir tanışma için değildir umarım. Anlatabilecek sırlarım olmasını istemeye başlayacağım yoksa,” diye cevap verdi Leonard.

Yürürken biraz konuştular ve Leonard hiç de fena değildi. Başlardaki münasebetsizlikleri, aralarında geçen şaka-laşmalarla yumuşadı ve Shelley’nin haşarı mizacına uyum sağlayabilen adam olmaktan mutlu olmaya başladı. Ördek havuzunun yanında küçük bir bank buldular, gerçi birkaç su-tavuğu ve uyuyan kuğu dışında hiç ördek yoktu.

“Bir ısırık ister misin?” diye teklif etti Shelley.

“Hayır, sağ ol. Benimkinden bir parça önermenin bir fay-dası yok sanırım?”

“Yok, evet.”

“Gerçi bu dürümün içindeki tüm hayvanlar vejetaryen ya da vejetaryendi, böylece yolun yarısına gelmişiz demektir, değil mi?” dedi Leonard.

“Dürümünde etobur bir canlının olmadığını bilmek güzel. Aslan yok, kaplan yok.” Shelley havuzdaki kuşlara bakı-yordu. “Onlara ekmek ya da dürüm atalım mı?”

“Atmasak daha iyi. Hiç besin değeri taşımıyorlar ve onlar için çok da iyi bir seçenek degiller,” diye cevapladı Leonard.

“Tabii ya. Senin Bay Ansiklopedi olduğunu unutmama-lıyım. Muhtemelen nereden geldiklerini, yumurtalarının ne büyüklükte olduğunu filan biliyorsundur. Devam. Bana on-larla ilgili daha önce duymadığım bir şey söyle,” dedi, gerçek-ten heyecanlanmıştı.

“Dur, düşüneyim. Dondurulmuş bezelye severler desem mesela?”

“Yaa!” Güldü ya da tezahürat etti demek daha doğru. “Bende o dediğinden biraz var! Çantamdalar. Aslında dondurulmuş sebze karışımı var. Sabah işe giderken aldım, akşam pişirmek için. Birazını atalım mı?” Çantasına uzandı ve biraz karıştırdı, sebzeleri bulabilmek için diğer bazı şeyleri dışarı çıkardı; keçi sütü, vejetaryen köfteler, soya yoğurdu ve yeşil mercimek.

“Eğer istiyorsan atalım. Ama akşam yemeğin ne olacak?”

“Boşver. Patrick sebzelerden nefret ediyor. Sosis ve fasulyeye bayılacaktır.”

Havuzun kenarında oturup yiyecek savurmaya başladılar böylelikle. Havuçlar tam olarak donmadıkları için battı, mısırlar ve bezelyeler su yüzeyinde kalabildiklerinden hemen kapıldı. Daha pasif kuşları besleme çabası Shelley’nin adalet duygusunu görünür kıldı. Boşaldıktan sonra poşeti havada şöyle bir sallayıp, Leonard’a kek uzatırken “Şimdi bu sadece bir öğle yemeği mi, yoksa birbirimizi tanıma yemeği mi, hangisi?” diye sordu Shelley.

“Buna ne diyebiliriz bilmiyorum. Ama seni tanımayı çok isterim. Yani eğer sen de istersen. Senin hakkında bir ansiklopedi hazırlıyor değilim. Ben gerçekleri açığa çıkarmak için kazmayı da bilmem. Ayrıca kuşları sebzelerle beslemekten ve seninle takılmaktan mutluyum.”

Bir yandan yürüyüp, bir yandan konuşmaya başladıklarında Shelley’nin sorusunun yükü de hafiflemeye başladı. Leonard ona yaşını söyledi, civarda büyüdüğünü, tek çocuk olduğunu ve nihayet hayatının neresinde olduğunu açıklamanın en önemli ayrıntısı olarak annesinin haftalar önce öldüğünü anlattı.

“Çok üzüldüm, Leonard.”

İlk kez adını söylüyordu.

“Hâlâ yasını tutuyorsundur. Çok üzücü. Onu gerçekten çok özleyorsundur.”

Leonard içinse annesinin ölümüyle ilgili konuştuğu ilk andı bu. Gerçekten hoşlandığı kızla ilk randevusunda annesinin ölümünden konuşmak ya kötüye ya da iyiye işaret etti.

“Onu özleyorum. Gerçekten çok özleyorum,” dedi tuhaf

bir şekilde, geçiştiremedi konuşmayı.

Shelley konuşmanın dizginlerini eline alarak “Bir bakalım,” dedi. “Ben yirmi yedi yaşındayım, hatta nerdeyse yirmi sekiz. İşimden ya da müşterilerden memnun değilim ama birlikte çalıştığım insanları seviyorum. Sanat okuluna başlamıştım ama bitirmedim. Bir oğlum var, Patrick, yedi yaşında. Çocuğumun olması sana çok tuhaf gelebilir. Ama senin de dediğin gibi ‘büyütecek bir şey değil.’ Koyu kestane saçları, yeşil gözleri ve Star Wars gözlükleriyle kocaman bir çocuk. Kendi deyimiyle ‘kocaman bir hayal gücü ve büyük bir kalbi’ var, ki bu onunla ilgili duyduğum en doğru şey. Babası hayatımızın bir parçası değil —bu meseleyi de aradan çıkarmış olalım. Bir gün sanat okuluna geri dönmeyi planlıyorum ama şimdilik eğlenceli çizimler yapıyorum, gerçi yeteneğimin daha gelişeceğini sanmıyorum. Gürültülü müzik severim ama iyi sözleri olması lazım. Zekice yazılmış sözler değil illa, ruhu olsa yeter.”

Belirlediği saat 14.00’e, yani onun balkabağına dönüşeceği saate kadar geçen zaman Leonard’ın hayatındaki en hızlı geçen zamandı adeta. Eğer Leonard yanılmıyorsa, bir şeyin başlangıcı gibi görünen bir şekilde konuştular da konuştular. Sohbetleri akışkan olmasa da küçük eklemelerden sekip kolayca ritmini bulabildi. Kol kola girip el ele tutuşmadılar ama dirsekleri hiç de acemi olmayan şekillerde birçok kez temas edecek kadar yakın yürüdüler. Leonard çantasını taşıdı. Shelley kendisinden daha emin olandı. Zaman geçip, vakitleri azaldıkça Leonard planlarını ve buluşlarını terk etmekle kalmadı, bunlara sahip olduğunu bile unuttu. Belirlenen saat yaklaşırken bisiklete doğru Shelley’nin arkasından yürüdü.

“Do—” demişti Shelley.

“Do, re, mi, fa,” diye şakıdı Leonard. Shelley’nin mizah anlayışı onda rahat bir izlenim bırakmıştı, bunun bir yansıması olarak ne yaptığının farkına bile varmadan, en yüksek notaya geldiğinde parmak uçlarına çıkarak şarkı söylemeye devam etti. Shelley’yi güldürebilmek artık en sevdiği şey olmuştu.

“Doğrusu, Bay Ansiklopedi, artık gitmeliyim.”

“Evet, tabii. Sence nasıl geçti?” diye dayanamayıp sordu.

Shelley gülerken burnundan küçük bir baloncuk çıktı ama hemen eldivenli eliyle burnunu kapattı. “Ah, bir Shelley klasiği,” diyebildi gülüşünü kesebildiğinde. “Çok güzeldi. Teşekkür ederim.”

Şimdi hamle sırası Leonard’daydı.

“Tamam o zaman. Tekrar buluşalım mı? Bir başka öğle yemeğinde ya da başka bir öğünde?” diye öneride bulundu Leonard.

“Siz erkekler. Her zaman bir sonraki *Et Şöleni*’ni düşünüyorsunuz. Perşembeleri boşum, yani eğer kastın buysa bir akşam programı yapabiliriz.”

“Çok iyi, şahane. Oğlunu ve diğer her şeyi nasıl ayarlayacağını bilemedim. Çok güzel. Evet, perşembe bana da uygun.” Haftanın tüm diğer günleri gibi. “Seninle şehir merkezinde, saat kulesinin orada, mesela, sekizde buluşalım mı?” diye sordu Leonard.

“Saat kulesinde. Seni romantik seni. Peki. Görüşürüz o zaman. Ne yapacağımıza sen karar ver. Bakalım aklımı başımdan alabilecek misin?”

“Evet. Tamam. Yapacağım.” Öyle mi, diye düşündü Leonard.

“Kararlaştırdığımız zaman ve mekânda görüşmek üzere.”

Onu öpmeye çalışmalı mıydı, yanağına bir buse filan? Ne yapmalı, ne yapmalı, ne yapmalı?

Shelley kaskını takarken Leonard tuhaf bir şekilde öne doğru eğildi ve ona omuzlarından, platonik bir şekilde sarılmış oldu.

“Yavaş ol, Kazanova. Judo hareketlerinize dikkat edin. Gel,” ve öğretici bir edayla yanağından öptü Leonard’ı. İkisinin de tahmin ettiği gibi Shelley bu meselelerde ondan daha iyi olduğunu ustaca göstermiş oldu böylece.

Shelley “çling, çling” diye bisiklet zilini çaldı giderken.

Leonard öylece durup nefesini verdi, trafiğin içinde yavaş yavaş kaybolan Shelley’ye el salladı. “Vay be,” dedi yüksek sesle. Vay be!

Shelley eve gidince Leonard’ın imzaladığı ansiklopediye ne yazdığına baktı:

Sevgili Patrick,

Bu kitapta yazan her şey doğru. Dünya gerçekten de burada yazıldığı kadar inanılmaz bir yer. Annene bunun doğruluğunu anlatmaktan vazgeçme.

Sevgiler,

Leonard

(Bu kitaplardaki kelimeleri gerçekten yazan adam.)

BÖLÜM 12: GRACIE ANDY'Yİ SEVİYOR

İşler pek de Grace'in umduğu gibi gitmedi. Andrew'un uçağı akşam sekizde inecekti ve Grace de yarım gün izin alacaktı. Rahatlama banyosu yapmayı, belki yeni bir parfüm ya da küpe almayı, sonra da geceye kadar sürecektik güzel bir akşam yemeğı için yemek hazırlamayı planlamıştı. Noel'de, henüz içinden hiç tarif denemediğı bir Japon yemek kitabı almıştı. Çiçeklenme mevsiminin ortasında, Kyoto'da yapmayı planladıkları balayının şerefine bu kitaptan bir yemek deneme fikri vardı kafasında. Oradaki bir haftalık rezervasyonları tamamdı, gönüllerince geçirecekleri iki haftaları daha vardı ayrıca. Düğün vakti hızla yaklaştığı için her zamankinden daha meşguldü, halbuki tek isteğı Andrew'la baş başa olabilecekleri bir küçük molaydı. İkisi de aylardır çok çalışıyordu ve düğün için alacakları üç haftalık izin, yılın geri kalanında pek de izin kullanamayacakları anlamına geliyordu. Noel'deki birkaç gün ve arkadaşların düğünlerine harcanan iki uzun hafta sonu sayılmazsa, cumartesiler ve pazarlar dışında beraber pek vakit geçiremiyorlardı. Andrew'un sunum yapmak ya da yapanları dinlemek için Avrupa'nın ticaret merkezlerine kısa giriş çıkış ziyaretleriyle dolu seyahat programı yüzünden hafta sonları da genellikle dinlenmek ve arayı kapamakla geçiyordu. Andrew cumartesi sabahlarının çoğunda uyurdu; kâh doğu saat diliminde bir yere kâh batı saat diliminde bir yere gitmekten afallamış bedeni, kahvaltılarının tadını çıkaran veya koşuya çıkan Grace'i yalnız bırakırdı. Cumartesileri öğle yemeğı zamanında eşzamanlı hâle gelir, hafta sonlarını o saatten sonra planlardı.

Andrew'un düğün öncesi son seyahatinden dönüşüne ha-

zırlanırken —ki bu evlilik hayatının podyumuna adım attıklarının resmî işareti için vesile sayılırdı— Grace’in iş yerinde terslikler baş gösterdi, zaten ne zaman erken çıkmayı planlasa böyle olurdu. Ters giden bir siparişin hesaplarındaki yanlış anlaşılma, Amerika’daki lojistik çalışanlarını çılgına çevirmişti. Şimdi Grace onların mesai saatlerine uyum sağlayabilmek için aradaki saat farkı kadar bekleyip sayıların kümülatif olduklarını açıklayarak, yanlışmış gibi görünseler bile olması gerektiği gibi olduklarını anlatarak insanların delirmemesini sağlamak zorundaydı. Meseleyi çözebilmek için yaptıkları ve herkesin konuyu biraz daha düşünmeye ihtiyacının olduğuna karar vermesiyle sonuçlanan konferans görüşmesi, beklenenden daha uzun sürdü. Kararları verecek olan insanlar toplantıda değildi ve son karar verilinceye kadar, hesaplamaları her iki formatta da yapacağını söyleyerek Grace herkesin vakit kaybetmesini önlemek zorundaydı. Görüşmenin eve taşındıklarında sadece bir duşakabinle yetinmeyip küvet koydurmak için de ısrarcı olduğu zamanlardan bu yana kendisine söz verip durduğu banyo hayallerini bitirdiğini anlayan Grace, artık “kahvaltılarına dönebilecek çocuklara” teşekkür ederek konferansı bitirdi. Sonunda, öğleden sonranın akşama yaklaşan o nahoş vaktinde ofisten çıkabildi, kıymetli tatilinden yarım gün yemişti ama gene de geride çalışmaya devam eden arkadaşları düşünülürken erken kaytarmış gibi görünüyordu.

Bozulmuş planları yüzünden kırıgındı ve bu kırıgınlık planların Andrew’la ilgili olmasından da kaynaklanmıyordu sadece. Amacı, biraz daha özen göstererek, tuhaf bir şekilde beklediğinden daha az heyecanlı geçen düğün hazırlıklarını daha zevkli hâle getirebilmektir. Çok yoğun geçen birkaç haftadan sonra geçirecekleri güzel bir akşamın, yaklaşan büyük değişimle ilgili, daha âşık, romantik ve heyecanlı hissettireceğini umut etmişti. Oysa çok ama çok yorgundu ve organizasyon yapmaktan bıkmıştı. Tek istediği, bir an önce düğün gününün gelmesiydi, böylece organizasyon yöneticiliğini bırakıp gelin olmaya başlayabilecekti.

Grace’in tüm işi, tüm kariyeri sorun çözmekten ve insanları düzene sokmaktan ibaretti, kıyaslanacak olursa ikincisi-

ni yapmak daha kolaydı. İsteyken tam bir tarafsızlık içinde olurdu. Çalıştığı projeler ne kadar iyi planlanmış olursa olsun hep bir sorun çıkma ihtimali vardı, pek çok kez dile getirdiği gibi, eğer bir kriz yoksa yapacağı iş de yoktu. İşinde iyi olmak, takdir edilme ihtiyacının da ötesinde iyi olmak, onun için çok önemliydi. Ama konu düğün hazırlıklarına geldiğinde aşırı tepki veren, en ufak şeyler için bile kaygılanan birine dönüşmüştü. Davetiyelerin pul pul dökülmesinden, pastacıdan ve düğün hizmetini tek başına veren diğerlerinden usanmıştı, onların coşkulu sözlerine ve sözde ayrıcalıklı hizmet vaatlerine kandığı için kendini suçluyordu. Bir de tabii özel günleri için hazırlanan mutlu bir çifti yolunacak kaz gibi görüp, açık açık fiyat yükselten ikramcılar, oteller, müzik grupları ve DJ'ler vardı. Hepsinden önemlisi, şirkette sahip olduğu, kurumsal gücün pekiştirdiği satın alma gücünden yoksundu, iş hayatındaki başarısının arkasındaki sermaye gücünden. Dürüst olmak gerekirse Andrew'un düğün hazırlıklarının çoğunun, aslında tamamının yükünü ona bırakmış olmasından ötürü de kızgın ve kırgındı. Evet, bu işleri yapmayı istediğini kendisi söylemişti ve evet, neyin nasıl olmasını istediği konusunda çok net fikirleri vardı; ayrıca Andrew'un hiçbir fikri yokken sırf kendisi istiyor diye icat çıkarmasını da kesinlikle istemiyordu. Her şeye rağmen ayrıntıları ne kadar önemsedığinin işareti olarak hazırlıklarda bir rol kapmaya çalışsaydı Grace'in daha çok hoşuna gider ve Andrew'u *takdir ederdi*. Böyle olacağı yerde, sadece *Grace'in* düğününe katılıyormuş gibi hissettiriyordu Andrew.

Grace yorgun olduğu zamanlarda bu tür şeyleri düşünmeyeceğine dair kendine söz vermişti. Çünkü o zaman daha olumsuz biri oluyordu ve bu olumsuzluk kendisine bir hedef bulmaya çalışıyordu, eğer dikkat etmezse de Andrew'u hava alanında karşıladığında pasif agresifliğiyle tüm akşamı berbat edebilirdi.

İşten eve dönüşte, bir bluz ya da bir kot pantolon ya da moralini düzeltecek herhangi bir şey bulmak için hızlıca birkaç mağazaya uğradı. Fakat düğün onu, sırf kendini iyi hissedilmek için güzel şeylere rastgele para saçmaktan geri du-

ran, konforundan vazgeçen daha bilinçli bir tüketici yapmıştı. Sevdiği butiklerden birinde, düğün pastası fiyatında çok güzel kesimli bir ceket ve neredeyse düğün saçı ve makyajı fiyatında bir çanta gördü. Bunların yerine, eve gitmek üzere bindiği metroda yemek için bir paket patlamış mısır ve bir dergi aldı.

Grace, Andrew'u karşılamak için havaalanına gitmeye karar verdi, tıpkı üniversite yıllarında tüm yaz çalışmak için gittiği yerlerden dönüşünde Helen ve Peter'ın onu karşılamaya gelmeleri gibi. Üzerinde parlak renklerle ismi yazılı, kendi elleriyle yaptıkları uyduruk bir pankart taşırlardı. Arkadaşlarıyla birlikte yolcu kapısından çıkarken biraz utanırdı ama gene de bunu yaptıkları için onları çok severdi.

Evde çabucak bir duş aldı, sonra da gecikme olup olmadığına dair Andrew'dan mesaj gelmiş mi diye telefonunu kontrol etti. Kısacık bir mesaj vardı: Kalkmak üzereyiz, görüşmek üzere, öptüm.

Bundan üç yıl önce *badminton* kursunda tanışmışlardı. Andrew "Ne kadar zor olabilir?" tavrıyla çaylaklar sınıfına kaydolan, bu spora yeni başlamış biriydi. Ergenliğinde epeyce *badminton* oynamış Grace'in ise ileri seviye bir sınıfta olması gerekirdi ama uzun yıllardır oynamadığı için paslanmıştı ve çaylaklar sınıfından başlayıp ağırdan almaya karar vermişti. Andrew'un sürekli şakalar yaptığı alıştırma turunda ve çok çabaladığı besbelli olan sonraki asıl oyunda Grace onu hezimete uğrattı. Homurdanması, Grace'in tekniğiyle başa çıkabilmesine yetecek gibi değildi. Bir aşamada, Andrew gelen atışa fazlaca uzandığı için osurdu, bu da onları şakalaşmaya ve oyunun arkasındaki asıl amaca götürdü. Böylelikle beklenen şey gerçekleşti ve Andrew Grace'e çıkma teklif etti, *badminton* derslerine katılmayı kestiler ve bunun yerine bir şeyler içip, flört etmek için bara gitmeye başladılar.

Andrew iyi bir aileden, iyi bir okuldan, iyi bir bölgeden ve iyi bir meslekten geliyordu; bunlar Grace'in elinde olmadan etkilendiği —belki daha doğru bir ifadeyle— ona kendisini güvende hissettirecek özelliklerdi. Andrew tam anlamıyla maddiyatçı biri sayılmazdı belki ama maddi kaygıları akla getirmeyecek denli başarılı görülmek oyunundan da vazgeç-

miş değildi. Grace onu iğnelemeye meyilliydi, bilhassa da dalga geçmektense üzerine titremiş iki ablayla büyüdüğü için her zaman masumane de olmazdı bu iğnelemeler. İlişkilerinin başlarında Grace öpücük hastalığına yakalandı. Hastalığı bahane edip onunla takılmamak için geçerli sebepler bulabilecek olan Andrew, arkadaşlarından gelen kaçırdığı akşam eğlenceleri hakkındaki mesajları yok sayarak Grace'e yeni bir pijama takımı aldı ve ona Dedektif Morse kitapları okudu — Morse'un *Lancia* marka araba sürdüğü zamanlardı. Grace hastalıktan kurtulup iyileştiğinde, ilişkileri birbirleriyle takılıp konuşmaktan daha samimi ve gerçek bir hâle evrildi.

Grace, Andrew'un kendisi için biraz fazla geleneksel olup olmadığını düşünürdü bazen. Gerçek bir müzik zevki yoktu, sporcu biyografileri okurdu, barlardan ve ragbi maçlarından hoşlanırdı; politik fikirlerinin düzeyi ise başkalarının düşündüklerinden ibaretti. Grace'in kalbinde ise hâlâ bir üniversiteli komünist yatıyordu ve gizli bir anarşist yanı vardı. Zevk sahibi olmaktan gurur duyardı: müzik adamlarının işlerinden çok daha zekice olan Laurie Anderson'ın deneysel albümleri, depresif karakterli aktörlere benzeyen Lucien Freud portreleri; kalbi önce kıran sonra doyuran, uzun, yavaş Satyajit Ray filmleri ve aşikâr olanları görmezden gelerek yapılan tatil yeri seçimleri. Andrew'un belki de bir maraton koşucusu olmadığı fikri birkaç kez geçmişti aklından ve zevk farklılığının bir tehlike işareti olduğunu belli etmek istercesine onu kendisinden uzaklaştırmaya çalışmıştı ilişkilerinin ilk aylarında. Fakat bu tereddütlere rağmen Grace, Andrew'un ilgiye ve bakıma ihtiyaç duymamasını sevmişti. Andrew karmaşık ya da sorunlu değildi, takıntıları ya da bağımlılıkları yoktu. Grace'e bile bağımlı değildi. Grace biliyordu ki aralarındaki ilişki nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın Andrew hayatta mutlu olmanın bir yolunu bulacaktı ve bu düşünce Grace'i özgürleştirdi. İlişkinin ona fazladan bir yük yüklemeyeceğini, hâlâ kendisine vakit ayırabileceğini bilmek onu etkilemişti.

Andrew ise Grace gibi bir kadına ya da ona benzeyen herhangi birine daha önce hiç rastlamamıştı. Her zaman mükemmel kızların peşinden gitmişti, hayati fırsatların karşıla-

rına çıkması an meselesiymiş gibi konuşan ve görünen kızların. Grace'le beraber, o fırsatların hepsini çoktan görmüş bir kızla tanışmış oldu. Grace, sezgileri çok güçlü ama peşin hükümlü olmayan, akıllı ama şüphe duymaktan korkmayan, elini neye atsa hiç altta kalmadan, hakkıyla üstesinden gelen biriydi. Fikir sahibi olmak için değil, içlerinde kendisini bulabilmek için kitap okumasından hoşlandı. Grace'in hayatı yaşama şeklinde bir tür görev, önem duygusu baskın gibiydi. Ama hepsinin ötesinde, aşkları devam etmişti çünkü önemli meselelerde —bir ilişkiyi ayakta tutan ve ilerleten derin mevzularda— ikisinin sahip oldukları değerler iç içe geçip bütünleşmişti. İkisi de ebeveynlerini sevmiş ve kolay olmasa da mutlu bir çocukluk yaşamışlardı. İkisi de aile kurmak istiyordu. Ve her ikisi de derin bir aşkın içindeyken aynı zamanda birey olarak kendi özel ve kutsal alanlarını muhafaza etmenin son derece mümkün olduğuna dair ortak bir anlayış içinde olmalarına kıymet veriyordu. Grace, Andrew'la karşılaşana kadar buna ne kadar ihtiyaç duyduğunun farkına varmamıştı ve Andrew için de aynısı geçerliydi.

118

İkisi de geçmişte pek çok defa tek eşli ilişki yaşamıştı ama önceki partnerlerinin hiçbirisiyle aynı evi paylaşmamışlardı. Grace gençlik aşkı oyunlarından geçmiş, ilk doğru dürüst ilişkisini üniversitedeyken yaşamıştı. David, hep söylediği gibi, erkek arkadaşları arasındaki en “matrak” olanıydı. Grace'i güldürürdü, arkadaşlarını güldürürdü ve imkânsız bir şekilde her zaman her şeye *hazırdı*. David'in kampüste odaları ve bu odaların ima ettiği her şeyi vardı. Grace ilişkilerini o kadar da ciddiye almıyordu, genç insanların yapması gerektiği hâlde nadiren yapabildikleri gibi sadece birlikte eğleniyorlardı. Çıktıkları zaman boyunca onu erkek arkadaşı olarak bile görmemişti nerdeyse. David bir yıllığına yurtdışına gittiğinde ise ayrıldılar. Önündeki yalnız geçecek uzun yaza bakınca duygularının samimiyetini kendisine itiraf etmekte zorlansa da onu ne kadar özlediğinin ve David'in uyumlu kişiliğini taklit etmek için ne kadar çaba harcadığının farkına varmıştı. Rekabetçi tarafı, ilişkide daha ciddi olan tarafın kendisi olduğunu itiraf etmesine izin vermemişti. Duyduğu son şey, David'in

Hindistan'a gittiği idi.

Üniversitedeki bir diğer erkek arkadaşı ise Jean-Michel'di. Final döneminde akıl sağlığını koruyabilmek için görünürde çıktığı ama neticede her bir gün soluğu Grace'in yanında alan genç adam, sürekli ne düşündüğünü sorardı, ki bu soru Grace'in kafasını suya batırmakla aynı şeydi. Ayrıldıktan sonra o defteri kapama talebiyle daha da yapışkan biri olacağına inandığından onu terk edemedi bir türlü, bunun yerine terk edilmek için ona karşı soğuk davranmaya karar verdi. Fakat karar, geçirdiği zor zamanlarda ona danışmanlık etmeye çalışması ve "hoşbeş" için Grace'i daha çok araması konusunda Jean-Michel'i kışkırtmış oldu. Sonunda, alçaklık konusunda ne kadar yaratıcı olabileceğini gördüğü için kendinden nefret eden Grace, tüm ortak arkadaşlarının da olduğu alkollü bir partide onu aldattı. Zavallı adam, onu affetmeyi ve "bunu çözmeyi" teklif etti. Daha sonra, Grace'den nefret etmediğini ve mutlu olmasını istediğini söyleyen pek çok uzun mektup aldı. Eğer bunları gerçekten inanarak söylediye ne iyiydi ama o zamanlar itimat etmekte pek de cömert olmayan Grace, mektupları Hollywoodvari bir son için kendine has bir tutunma çabası olarak değerlendirdi. Onunla ilgili duyduğu son şey, Londra'da çalıştığı ve gayet iyi olduğuydu.

Geoff, kalbini dosdoğru kırmıştı. Hakemlerin puan kartlarına bakmaya hiç gerek duyulmayan, tertemiz bir nakavtla. İkisi de iyi paralar kazanmaya başlamıştı ve kazandıklarını kendileri için harcamak dışında yapacak başka şeyleri yoktu; yirmili yaşlarının ortasında, her şey olabilir dönemlerinde, ilişkileri bir yıldan fazla sürmüştü. Bir sonraki macera neredeyse oraya koşup, alkol dolu geçen masalsı hafta sonu geceleri yaşadılar. Hayatlarında, sosyal çevrelerinin bir imparatorluk gibi genişlediği döneme gelmişlerdi. Geoff, iletişim sistemleriyle ilgili asıl işinin yanında yeraltı müzik sahnesiyle de ilgiliydi ve herkesi tanıyor gibiydi. Grace kendi sosyal çevresinden farklı biriyle ilk kez ilişki yaşıyordu. Yanında ot taşıyan ve düzgünce cigara sarmayı bilen bir adamdı o. Sarkık göz kapakları olan ve kulağa komik gelmeyecek şekilde "oğlum" diyen kişiydi. Yaratıcıydı ve birbirinden pek de farkı ol-

mayan, kolektif gruplarda gitar çalmıştı. Roma ve Londra'da birlikte şehir turuna çıktılar ve deniz kenarında ev kiralayıp bohem bir grupta, bilinçli bir şekilde politika tartıştıkları tuhaf hafta sonu seyahatleri yaptılar. Sonunda gelen aldatma, tamamen cinsellik yüzündendi. Geoff, birlikte takıldıkları pek çok kızla Grace'i aldatmıştı, hiç pişmanlık göstermemiş ve "sadece fiziksel çekim" gibi laflar etmişti. İlişkilerinin sonu ani ve kesin olmuştu. Grace olayları geriye sarıp çarpıcı bir final ânıyla onu mahvetmeyi tercih ederdi. Ama bunun yerine, olan bitenin aleniliğinden dili tutulmuş bir hâlde, ürkekçe teslim olmuştu. Ve böylece, kırık bir kalple bindiği takside evine doğru giderken, kalabalığı ve yoğunluğu ve bu dönemin tamamını arkasında bırakıp sahneyi terk etti o meşum akşam. Geoff'un neredeyse ebeveyn tavrıyla yaptığı açıklamalar, Grace'in kafasından geçen her düşünceyi kovalayıp durdu. Gerçekliğine sadece Grace'in inandığı, büyüyüp dünyayı ele geçireceğini hissettiği ve aşk zannettiği şeyin basit bir kukla gösterisi olduğunu söylemişti. Helen ona tavuk çorbasıyla anne şefkatini sunarken Peter da onu kucağına yatırıp gergin ve çatık kaşlarını okşadı. Grace *Parley View*'daki her odada, iki ayı aşkın bir zaman ağladı. Ve Hevesli Paul —biricik, biricik Hevesli Paul— her akşam yaptığı *Tess* tadındaki düşünce hızında ilerleyen sessiz yürüyüşlerde Grace'e eşlik etti.

Zaman içinde Grace iyileşti, sonra yeniden kötüleşti ve sonra yeniden iyileşti; ta ki hayat daha normal bir ritme dönene kadar bu böyle sürdü. Ama bu normal ritim yeni başlayanlar seviyesindeydi. Her şeyi yeniden öğrenmek zorundaydı. Geoff'la bir daha asla görüşüp konuşmadı ama yüce gönüllü bir azat etmeden başlayıp, eşitlenebileceği kişilik saldırılarına varana kadar aralarında geçmesi mümkün olan her diyalogun senaryosunu yazdı. Senaryolar hiçbir sonuca ulaşmadı. Grace birkaç yıl sonra, bir etkinlikte tanıştığı ve onunla aynı grupta çalmış bir kızdan Geoff'un öldüğünü öğrendi. Sarhoş bir sürücü direksiyon başında uyuyup, kaldırırma çıktığında o da otobüs durağında bekliyormuş. Geride bir kız arkadaş ve iki oğlan çocuğu bırakmış.

Eğer bir kalbi açmayı gerçekten istiyorsanız, açabilmek

için onu kırmanız gerekebilir. Geoff'la ilişkisinin başarısızlığından duyduğu derin acı, ilişkilerdeki tehlikenin ne olduğunu öğretmişti Grace'e. Adanmışlığın ve tapar gibi sevmenin gerçek aşk olduğu yanılgısına düşüp, aşkın teslimiyetçi bir türünü ona vermekle hata etmişti. Ama şimdi daha çok şey biliyor ve anlıyordu. Minicik kalana kadar küçülse bile harap olmuş kalbinin zayıf ama yenilmez atışını duyabiliyordu. En yalnız olduğu anlarda bile göğsünün en karanlık yerinde atmaya devam ediyordu. Kalbinin sadece âşıkken değil her zaman ama her zaman yaşam dolu olduğunu bilmek, ona yenilmezlik duygusu verdi. Kalbi, bombalı bir hava saldırısını atlattıktan sonra kutsallık statüsü kazanmış bir şapel gibiydi.

Zaman içinde Grace başka erkeklerle tanıştı, birkaç cilveleşmenin tadını da çıkardı ama ilişki diyebileceğiniz bir şeye adım atmaktan geri durdu. Kalbi kırıldığından ya da erkeklere güvenmediğinden değil —zor, çok zor zamanlar geçirmişti ama geçmişte yaşamak fikrine inanmazdı. İlişkilerden uzak durdu, çünkü dayanıklı ve incelikli bir kalbe sahip özel bir insan olduğunu öğrendi, zor zamanlardan tek başına geçip onların üstesinden gelebileceğini anladı. Benzer şekilde sınanmamış erkeklere pek ilgi duymamaya başlamıştı. Bütün gece boyunca onunla konuşmak, vesaire vesaire isteyen yüzeysel erkekler çocuk gibi görünüyordu gözüne artık. Ve işte böyle bir hâldeyken Mark'la tanıştı.

Mark, Grace'in tipi değildi. Gergin, tuhaf biriydi. Tarzı, espri anlayışı tam anlamıyla falsoydu. İçeride kapanık, ilgi alanları sınırlı ve az arkadaşı olan bir bilgisayar erkeğiydi. Fakat o da kendi kulvarı dışında bir kız tarafından sevilip hayal kırıklığına uğratılmış, sonra da kızın farklı dünyaların insanları olduğu gerçeğini anlamasıyla terk edilmiş, yani hayat değiştiren bir ayrılıktan çıkmıştı. Kız, o soğukkanlı katillerden biriydi, arkasına dönüp bakmadan mutlu bir ilişkiyi sanki hiç yaşanmamışçasına bitirebilenlerdendi. Onu destekleyen bir ailesi ya da Grace'inki gibi derin duygu birikimi olmadığından, Mark kendisini alkolle ve muazzam bir kredi kartı borcuyla tedavi etmişti. Hayatını geri dönülmez şekilde mahvetmeden önce yöntemlerini değiştirmesi gerektiğini biliyordu

ama gene de yığınla hikâye ve ölüme yakın deneyimler biriktirmeden duramamıştı. Mark ve Grace, kıyafetleri üzerlerinde, konuşmaktan bitap düşüp uyuyana kadar konuşturlardı. Birbirlerine iyi gelen, şahane sohbetler ederlerdi. Tabii ki ikisi de ilişkilerinin uzun sürmeyeceğini biliyordu. Aralarındaki şey, bir ilişki pratiği idi. Hakkında hiç konuşmadıkları yazısız bir anlaşmaları vardı, birbirlerini asla üzmeyeceklerdi ve aracın yedek lastikleri her zaman hazır olacaktı. Mark'ın Rotterdam'dan bir araştırma görevi teklifi alması ve Grace'in de bunu kaçırmaması gerektiğini söylemesiyle dostça ayrıldılar. Havaalanında, yanağa bir öpücük ve sarılmayla gerçekleşen klasik bir vedaydı, iki sevgilinin ayrılmasından ziyade kardeşini yatılı okula gönderen ablanın ki gibi. Mark, arada sırada da olsa eski aşklarından hâlâ iletişimde olduğu tek insandı, gerçi epey geniş aralıklarla. Mark hâlâ bekâr.

Andrew geçmişle ilgili her zaman biraz çekingen olmuştu. Söylediğine göre eski kız arkadaşlarıyla yaşadığı ilişkilerin mahremiyeti, şu an yaşadıkları ilişkiye fayda sağlardı ama Grace, Andrew'a doğrulatmasa da parçalarını kendi kendine birleştirebildiği genel çerçeveyi görebilecek kadar uzun zamandır tanıyordu onu. Ortaokuldayken uzun süren bir ilişki yaşadığı, Andrew'un dişi versiyonu olan Rebecca'yı biliyordu, Amerika'da olsalar muhtemelen okul balosunun kralı ve kraliçesi olurlardı. Farklı üniversitelere gidip bambaşka yeni dünyalar keşfettiklerinde ayrılmışlardı. Üniversitede birkaç kız arkadaşı olmuştu ama çoğu, kolumda biri olsun veya geceyi yalnız geçirmeyeyim diye yaşadığı ilişkilerdi. Yirmili yaşları, bekârlığın tadını çıkardığı zamanlar gibi görünse de ara sıra iki kadının ismi geçmiş ve bazı detaylar Andrew'dan güçlkle alınmıştı.

Bu isimlerden ilki, gerçekten hoşlandığı hatta muhtemelen âşık olduğu tek kız izlenimini veren Rachel'dı. Rachel, üniversiteden bir arkadaşının eski sevgilisiydi. Anlaşılan, Andrew'la bir yılı aşkın süre birlikte olmuşlardı. Grace hikâyenin tamamını hiçbir zaman öğrenemedi ama Andrew'un ilişkiden şefkatle bahsedip, laf ayrılığa gelince geçiştirmesi yüzünden kızını aldattığını düşünürdü. O ilişkide bazı hatalar

yaptığını ve bu hataların onu dönüp kendisine bakmaya zorladığını söylerdi sadece.

Diğer kız ise Lucy'ydi, iş yerinde kurduğu tek gönül ilişkisi. Anlaşılan bir Noel partisinde başlayan ilişkileri sarhoş ve şehvetli olarak devam etmişti. Grace'in edindiği izlenime göre pek fazla müze gezmemiş ve birbirlerinin ebeveynleriyle tanışmamışlardı fakat bir kadının müstakbel kocasının becerikli olmasında mahzur görmeyeceği malum alanda iyi olabilmek için fazlaca pratik yapmışlardı. İlişki sönmüş ve kız da başka bir şirketten terfi almış, işten ayrılmıştı. Andrew'un geçmişinde, Grace'in tekrar görüşmelerini istemediği tek kız kesinlikle Lucy'ydi.

Grace birazcık geç kalmış ve ağırlaşmış bir sağ ayakla kullandığı arabasıyla havaalanına doğru yola çıkmıştı. Son ses Sparks grubunun *Propaganda* albümünü çalmaya başladı ve sürücü camını açtı; içeri dolan hava, aşırı uyarılmış bey-nine yaprak üfleyici gibi geldi. İş çıkış saati olmasına rağmen şanslıydı çünkü trafik yoğunluğu aksi istikamete doğruydu.

Gelen yolcu salonuna geçti ve elinde tuttuğu sahte karşılama tabelasıyla Andrew'u bekledi. Andrew'a uzaktan yakından benzemeyen, en sevdiği film yıldızı aşkı hakkında aralarında yaptıkları şakaya binaen, A4 kâğıda rujla ROBERT DOWNEY JUNIOR yazmıştı. Grace erken gelmişti, lüzumsuz bir bariyere yaslanıp insanları izledi. Kırmızı polo tişörtleriyle boş tekerlekli sandalyeleri iten adamlar ve gümrüksüz bölgedeki parfümleri ya da tıraş losyonlarını püskürten her zamanki yolcularla havaalanı sakindi. Yükseltilmiş sıralara oturan bir adam lostra bölümünde ayakkabılarını parlatıyordu. Herkese açık olan ayakkabı boyatma salonları, sadece tuhaf insanların sefasını sürebileceği bir lüks, diye düşündü Grace. Valiz dükkânındaki uyuşuk tezgâhtar birine mesaj yol-luyordu, havaalanında canı en çok sıkılan insandı muhtemelen. Grace, havaalanına bir kucak dolusu kıyafetle gelip, valiz almaya çalışan kaç kişi vardır acaba, diye düşündü.

Grace ne zaman havaalanına gelse narkoz yemiş gibi his-sederdi. Günün endişeli devinimini sakinleştirip yatıştırma-sına imkân tanıyan bu atıl zamanı memnuniyetle karşıladı.

Cebindeki telefonda cevapsız çağrılar, yanıt bekleyen e-postalar, sahte aciliyet ve sabırsızlık sembolleri vardı. Avarelik bilmeyen ellerinin alışkanlığıyla telefonuna uzanırken yakaladı kendini ama içinde yavaşça hareket etmeye başladığı sakinlik balonunu patlatmamaya karar verip, kendini kontrol etmeyi başardı. Sonunda, buruşuk takım elbisesinin içinde, yorgun ama yakışıklı, tıraşı gelmiş Andrew belirdi salonun kapısında. Grace çapkınca ıslık çalıp kıkır kıkır gülmeye başladı. Onu gören Andrew şaşkınlıkla gülümsedi. Hiçbir şey demeden, asırlar sonraki ilk öpücüklerine bir dakika ayırdılar.

Grace “Seni görmek güzel, şarap nefes.” dedi.

“Seni de. Bu arada, uçuşta uyumama yardım etsin diye küçük bir şişe içtim sadece. Arkamdaki adam bütün uçuş boyunca dizlerini koltuğuma yasladı. Beni almaya geldiğin için teşekkür ederim, çok hoş bir sürpriz oldu. Ama ismimi yanlış yazmışsın,” dedi Andrew karşılama kartını işaret ederek.

“Sen önce geldiğin için şanslısın. Eğer Robert Downey Junior kar küresi almak için gümrüksüz alana uğrayıp gecikmeseydi şansını kaybedebilirdin.”

“Nasılsın görüşmeyeli? Seni görmek için deliriyordum. Tanrım, bu iş seyahatinin aradan çıkmış olması şahane. Sunum grafiklerini öbür dünyaya kadar, daha da görmek istemiyorum. Bir sonraki uçuşumun Kyoto’ya olacağını düşünmek çok güzel, hem de karımla birlikte!”

“Şansın yaver giderse tabii, henüz hiçbir şey imzalamadım.”

Çiftlere has alaylı konuşmalar içinde ve Grace’in daha sık olmasını umduğu gibi el ele tutuşup, arabalarına doğru gittiler. Otoparktan çıkınca yeni yol düzeni yüzünden biraz kayboldular, çıkış yolunu bulabilmek için otobüs şeridini kullanma hilesi yaptılar nihayetinde ve körüklü bir otobüsten azar kornası işittiler.

Paket servis yapan Japon restoranı Sakura’ya uğrayıp *chan*¹¹, *udon noodle*¹², balık, sebze *tempura* ve biraz da *sashimi*

11. Yakimeshi olarak da bilinen pek çok ek malzeme ve baharatla hazırlanan Japon kızarmış pilavı. (ç.n.)

12. Japon mutfağında kalın buğday unundan yapılan bir erişte. (ç.n.)

siparişi verdiler, mideleri boş diye yiyebileceklerinden fazlasını sipariş etmiş oldular. İçki dükkânından şarap ve Pringles alıp kanepede geçirecekleri bir akşam planladılar.

Andrew kanepede yemeklerini yerken “Uzun süren toplantılardan biri daha bitince biraz gevşeyip görüşmelerin nasıl geçtiğini değerlendirmek için Amsterdam’da bir restorana gittik,” dedi. “Kanalın yakınlarında yol çalışması vardı ve bir fare restoranın içinde oradan oraya koşturuyordu, gözümün önünde. Garson kıza durumu söyleyince ‘Ah, bunu hep yaparlar,’ dedi, sonra da *boşver* dercesine elini sallayıp gitti. İnanmadım! Diğerleri de hiç umursamadı. Buna takan tek kişi ben oldum ve pantolon paçalarımı çoraplarımın içine sokup bütün akşamı öyle geçirdim. Yani düşünsene, kim bilir mutfak nasıldır?”

Grace “Ay, tüylerimi ürpertiyorsun. Asla yapamazdım. İnternette berbat bir yorum yazsaydın,” dedi, noodle kutusunun dibini yemek çubuklarıyla yoklayıp, sonra işine çatalla devam ederken.

“Faydası olmazdı. Fareyi umursamayan, yorumu hiç umursamaz.”

“Peynir müzesi nasıldı bu arada? Benim için bir şey aldın mı?”

“Maalesef, almadım —bir kadına peynir seçmenin acayip zor olduğu ortaya çıktı. Dolaşmaya daha fazla vakit ayırıp Amsterdam’ı gezebilmeyi isterdim ama yanımdakiler sadece içmeye gitmek istediler. Bu tür seyahatlerde tatilde gibi hissedemem hiç.”

“Ya, evet. Erkekler iş seyahatlerinin zorluklarını ve cefalarını methederler hep.”

“Ben yoldayken neredeyse keşiş gibiyimdir ama ne demek istediğini anlıyorum. Bazı adamlar kıyı iznine çıkmış denizciler gibi davranıyorlar. Özellikle yaşlı olanlar. Neredeyse toplantısız geçecek bir ayın beni beklediğini bilmek çok güzel bu arada. Sadece eğlenceli şeyler olacak. Aklıma gelmişken, seninkiler nasıl?” diye sordu Andrew.

“İyiler, iyiler. Tatil planı yapsınlar diye onları teşvik etmeye çalışıyorum. Ama sadece müze filan gezecekleri şe-

hir kaçamağı tarzı bir şey değil de daha masalsı bir seyahat. Babamın emeklilik parasının bir kısmı hâlâ duruyor, anne-mi buralardan kaçırmak için kullanmalı o parayı. Sağlıkları yerindeyken, tadını çıkarabilecekken uzaklara gitmeliler. Bu fikre direnmeye devam ediyorlar. Galiba kardeşimin tek başına idare edemeyeceğini düşünüyorlar ama o artık büyüdü.”

Yığının içinden sebzeleri ayıklayarak *tempura* seçmeye çalışan Andrew “Peki gelip, bizde kalsa? Yani onlar tatildeyken birkaç akşamlığına bize gelse?” önerisinde bulundu.

“Ama biz de gitmiş olacağız ve gitmiyor olsaydık bile ona bebekmiş gibi davranmayı kesmemiz lazım. Kendi iyiliği için konfor alanından çıkmasını sağlamalıyız. Bizi nelerin beklediğini kim bilebilir? Eninde sonunda başının çaresine bakmayı öğrenmek zorunda. Hayatı anlamsız bir-kısır-döngüde kaldı; işi ayda sadece iki gününü alıyor, para ya da sorumluluk gibi kavramları yok ve hepsinden kötüsü annemle babamı zamanda dondurulmuş hâlde tutmaya devam ediyor. Anne baba olarak görevlerini yerine getirdiler ve onun gözünün içine bakmadan da emekliliklerinin tadını çıkarmaya hakları var.”

“Biraz acımasız davranmıyor musun? Kimseye bir zararı yok ve anneler de bu düzenlemeden şikâyetçi görünmüyorlar,” dedi Andrew.

Grace “Benimkiler yaşlanıp bakıma ihtiyaç duyduklarında ne olacak?” dedi. “Birkaç yıl içinde, bakım sırasının onlardan bize geçeceği aşamaya geçmiş olacağız. Bunu yapmak kime düşecek o zaman? Ben söyleyeyim kime, Azize Grace’e. Dolayısıyla sana da. Kardeşimin hiç desteği olmayacak, bilakis, onun da sorumluluğu bize kalacak. Bizim geleceğimizi planlamamız, yeni bir hayat inşa etmemiz, böyle şeyler yapmamız gerekiyor ama başımıza tam olarak ne gelecek biliyorum. Ailesel tüm sorunlar, bütün valizleriyle beraber kapımıza dayanacak. Bu yüzden, işte, şu an bir şeyler yapmalıyız. Yoksa gelecek, büyük oranda geçmişimize benzeyecek. Bu arada bizi pazar akşamı için yemeğe davet ettiler ve ben sana sormadan kabul ettim çünkü beni çok sevdiğini ve mutlu olmam için her şeyi yapacağını biliyorum.”

Grace çubuklarıyla erişte ararken bir an durakladı.

“Tüm bunları üzerine boşalttığım için özür dilerim. Senin yokluğunda bu fikirler kafamın içinde çokça dönüp duruyor sanırım. Bana aldırma. Düşünüp durmaktansa öylece söyleyiverdiğimde daha iyi hissediyorum.”

“Sorun yok,” dedi Andrew. “Kocan olacağım ve seni dinlemenin yasal zorunluluk olacağı zamanlar için iyi bir idman. Ve elbette pazar akşamı yemeğe geleceğim. Seninkileri görmeyeli asırlar oldu. Bir sonraki maça bizimle gelmesi için babana bilet alayım diyordum.”

“Çok iyi fikir. Sosyal çevresini genişletmesi lazım. İş yerinden hâlâ görüştüğü birkaç arkadaşı var, orada burada biraz gönüllülük de yapıyor ama sürekli görüştüğü kimsesi yok. Bir şeye dahil olup, yeni insanlarla tanışması lazım. İnsan kendini yenilemeye, arkadaşlarını karıştırmaya devam etmeli hayatta, ama babam bütün gün çömlekçilik yapmaya razı oldu,” dedi Grace.

“Yardıмым dokunur mu, bir bakarım ama benim babam da aynı. Biraz golf oynuyor ve biraz da kredi kooperatifinde yardım işleri yapıyor, ama insanlarla temas etmekte inanılmaz başarısız. Annem bu konuda daha iyi. Kilisede gönüllü çalışıyor, mahalle derneğinde yardım faaliyetlerine katılıyor, bunun gibi şeyler işte. Babamdan daha çok iş bitiriciyken onca yıl evde kalanın olması komik aslında. Babam kendisi için her şeyin yapılmasına ve olduğundan daha organize görünmeye alıştı galiba.”

Sohbetlerine devam edip yemeklerini bitirdiler. İkinci şişe şarabı alsalardı keşke ama belki de böylesi daha iyiydi çünkü ne de olsa hafta içiydi. Soğuk fayanslarda sekerek her şeyi mutfığa taşıdılar ve yarın ilgilenmek üzere kirli bulaşıkları lavabonun içine istiflediler; valizleri boşaltmayı ve cevapsız çağrılara bakmayı da.

Grace banyodaki akşam rutininin kısa versiyonunu yapıp uyumak üzere olan Andrew’un yanına atladı ve onun sıcak bedenine sokuldu, birlikte oldukları ilk günlerde Grace’i asıl cezbeden şey Andrew’un benzersiz vücut ısısıydı. Yanağı onun göğsündeyken konuşmaya devam etti. Ertesi gün yapması gereken bir veya iki şeyin aklından geçtiğini itiraf etmek zorunda kalsa da bunları çabucak kafasından sildi ve rahat, uykulu memnuniyet hissine kendini bıraktı.

BÖLÜM 13: BAYAN HAWTHORN

Hevesli Paul, uyandığında yatağına bantla yapıştırılmış gibi hissetti. Vücudu, omurgasının hem üstüne hem de baldırlarından kalçalarına, tüm alt kısmına yayılan, acı verici bir tutulma yüzünden sızım sızım sızlıyordu. Önceki akşamın judo dersinde, acemi idmanının bir ucu olan hafif hareketleri erkenden geride bırakıp, çeşitli kalça ve omuz atma pratikleri yaptıkları idmanın diğer ucuna geçmişlerdi. Hevesli Paul, kar-nabahar gibi kulakları olan ve Michael Jackson gibi parmaklarına bantlar sarmış çöp konteyneri kadar sağlam bir adamla eşleşmişti. Lazlo denen bu adam hiç İngilizce konuşmamıştı, gerçi Hevesli Paul'u pizza hamuru yoğuran bir şef gibi oradan oraya savururken hoşbeş etmeye fırsat da olmamıştı. *Sensei*, Hevesli Paul'u başkasıyla mı karıştırmıştı yoksa şevkini kırıp bir daha asla gelmemesini mi sağlamak istiyordu, orası belli değildi. Sebebi ne olursa olsun, muazzam bir yanlış eşleşme olduğu aşikârdı. Lazlo hiç savunma yapmadan sabit durmasına rağmen Hevesli Paul onun ayağını zar zor kaldırmaya çalışıyor, azgın bir köpek gibi kolları ve bacaklarıyla ona kenetlenmiş durumda buluyordu kendini.

Hevesli Paul için akşam zaten kötü başlamıştı. Dövüşten değil, üst rafa yerleştirilen mat'ları çekerek almaya çalışırken hepsinin üstüne düşmesi neticesinde moraracak bir göz yüzünden. Sonrasında da o akşam öğrenecekleri hareketleri çalışırken ayak tırnaklarını kesmediği için *Sensei*'nin kaval kemiğini çizmiş ve azar işitmişti. Bütün akşam Lazlo tarafından paçavra ya çevrildiğini gördükten sonra yanına gelen *Sensei*, ona ilerleme katettiğini ama düşünce yapısını değiştirmesi gerektiğini söyledi, kanıt olarak da Hevesli Paul'un *gi*'sinin

üzerindeki çay lekelerini işaret etti.

Duş almak ya da dişlerini fırçalamak için bile ne hâli ne de keyfi kalmıştı, eve dönen Hevesli Paul on iki saat yayılmak üzere doğruca yatağına gitti. Ertesi sabah gönüllü çalışmalarından dolayı hastaneye gideceklerini hatırlatmak için Helen kapısını çaldığında bedeni donmuş gibi yatağında uzanıyordu. Hasta olarak acile gitmesinin daha uygun olacağını bağırarak söylemeye çalıştı ama sanki dili bile kırılmış gibiydi. En sonunda onu yataktan çıkarabilecek manevrayı yapabildi ve ağır çekim hareket eden kazık gibi, bir kovboya benzeyen hareketlerle, ihtiyatla yürüyerek banyoya gitti.

Kahvaltı boyunca süren yakarışları annesi tarafından savuşturuldu. Dövüş sanatları fikrini zaten hiç onaylamamış olan Helen, judo kaynaklı bir özre geçerlilik tanımayacaktı.

“Hadi, hayırseverliğin fedakârlık gerektirdiğini sen kendin söyledin,” dedi Helen, “durum sana uymadığında sözünden cayamazsın. Kırılgan insanlara yardım etmenin en önemli kısmı, onları hayal kırıklığına uğratmanın daha büyük sorun olması. Zaten bir ziyareti kaçırdın, o yüzden, ama kabul etmiyorum, gidiyoruz.”

129

Peter “Annen haklı,” diye ekledi, “ve eğer evde kalırsan tavan arasını boşaltmamda bana yardım etmek ve tonla ivir zıvırı çöpe taşımak zorunda kalacaksın. Ağrı içindeki bir bedene uygun işler değil —bir de bana sor!”

Hevesli Paul pes etti. Tatlı sert yaklaşıma aşınaydı.

“Tamam ama bana merhamet et. Yaşlı kadınları kaldırmak ya da yatak taşımak yok. Bedenim grevde bugün.”

“Dürüst olmam gerekirse bu judo derslerini pek tasvip etmiyorum,” dedi Helen. “Ticaret Odası’nın cumartesi günkü ödül töreninde mosmor bir gözün olacak. Fotoğraflarda eşkıya gibi çıkacaksın.”

Hevesli Paul “Ne fotoğrafı?” diye sordu. “Fotoğraf filan dememişlerdi.”

“Yerel gazeteden ya da Oda’nın çıkardığı bültenlerden birileri olmak zorunda. Endişe etme. Finale kaldığın için kendinle gurur duymalısın. Biz kesinlikle duyuyoruz, değil mi Peter?”

“Bence şahane bir şey bu. Ben biraz komik bulmuştum başta ama son üçe kalmakla güzel bir şey başardın. Katılım cümleleri neydi?” diye sordu Peter.

“Ödül törenine kadar beklemek zorundasın. Büyük bir açıklama olmalı. Kazanamayabilirim de. Umarım yaygara dolu bir akşam olmaz,” diye endişesini dile getirdi Hevesli Paul.

Peter “Sadece keyfini sür. Bu tür şeylere çok sık katılmıyorsun sonuçta. Hepimiz destek için orada olacağız,” diyerek Hevesli Paul’un olabilecekleri düşünüp en sevmediği şeyden, hayhuydan, endişe duymasını engellemeye çalıştı.

“Neyse, biz artık çıksak iyi olur. Sonra görüşürüz, aşkım.” Helen Peter’ı alnından öptü, genel olarak keller saçları olanlardan daha çok kafalarından öpülürdü, bu da küçük bir teselli sayılırdı.

Hastaneye vardıklarında Helen bir öneride bulundu. “Bu kez ayrı ayrı dolaşalım mı? Hem daha çok insanı ziyaret etmiş hem de hastaların başında kalabalık etmemiş oluruz.”

Hevesli Paul’un omuzları düştü. Sohbet etme kabiliyeti pek yoktu ve her zaman hazır tuttuğu hava durumu hakkındaki yorum dağarcığı ya da hastane yemeklerinin nasıl olduğu hakkındaki sorularıyla bir saatlik görüşmeyi doldurabileceğinden emin değildi.

Koğuşa girerlerken ilk yataktaki kadın “Dindar kaltak — işine bak,” diye bağırdı Helen’a, onu vaaz vermeye gelen kilise görevlisiyle karıştırmıştı yine.

Helen, Hevesli Paul’u kolundan nazikçe itip, yönlendirerek “Neden bu hanımefendiye yardımcı olmuyorsun?” önerisinde bulundu.

Paul’un cevap vermesine fırsat tanımayan Helen, orta kısımdaki, iyileşme temennilerinin yazılı olduğu el yapımı kartlar ve taze çiçeklerle çevrilmiş yatağında uyuyan kadının yastığını düzeltmeye başlamıştı. Sonra da henüz evine gönderilmemiş Barbara’nın yanına gitti.

“Tekrar merhaba, Helen. Seni görmek ne kadar güzel,” dedi Barbara. “Sanırım tarama görüntülerim pek net çıkmamış, birkaç test daha yapabilmeleri için kalmam gerekti o

yüzden. Umarım nahoş bir şey yoktur, pek ipucu verdikleri de yok ya. Bulmaca çözmekten de çok sıkılmıştım, konuşabileceğim birinin gelmesine çok sevindim. Şu ikisi pek konuşkan değiller,” dedi diğer iki hastayı işaret ederek.

Ve böylece Helen ve Barbara, Peter’ın deyimiyle, gevezeliğe başlamış oldular: Değer yargılarının özenle bir kenara bırakıldığı, konuşmanın nokta-karşı nokta biçiminde sürdü-rüldüğü; mikrofon sırasının sadece orta yaşlı kadınların ve çete üyesi *rap*çilerin bildiği kusursuz bir zamanlamayla devredildiği, kişisel hikâyelerin akıcı anlatımına kapıldılar. Hevesli Paul ise üstünde montu ve sınırlı seçenekleriyle birinci yatağın başında terk edilmiş bir şekilde duruyordu. Birinci yataktaki küfürbaz kadınla göz teması kurmaya çalışsa da kadın dosdoğru önüne bakmaya devam etti.

“Oturmamın bir sakıncası var mı, tatlım?” diye sordu, bir erkekten duyulduğunda kulağa tuhaf gelen, annesinin kötü bir taklidi olarak söylediği “tatlım” lafından ânında pişman olarak.

Bir cevap alamadı.

Sandalyeyi çekip oturdu, ham ve ağırlı hissediyordu. Sabit ve sessiz olmak güzeldi. Annesi ve Barbara’nın fark edilmesi kolay bıcır bıcır konuşmaları fonda bir gürültü oluşturunca ama bunun dışında koridorlar sessizdi. Etrafta koşuşturan hemşire yoktu, son ses açık televizyon yoktu ve de küfreden, ağlayan ya da karmaşık sorular soran hastalar da yoktu. Orada sakince, sadece o ânı küfürbaz kadınla paylaşarak oturdu. Çizelgesinde yazdığına göre ismi Bayan Hawthorn’du. Bayan Olivia Hawthorn. Hevesli Paul, kıpırdanmadan, ille bir şeyler düşünmeden, basitçe odayı dinleyerek sadece oturmak konusunda çok iyiydi. Zamanı asla umursamazdı. Zaman onu ne sürükler ne de onun avuçlarından kayardı. Zamanın *içinde* olduğunu daima hissedirdi. Şimdi burada olduğunu, sadece hayatta olduğunu bilirdi. Pencereden odaya dolan hafif bir esinti ve akşam yemeğinin belli belirsiz, et suyuna benzer kokusu vardı içeride. Boş laf etmeden ya da böyle bir girişimde bulunmadan orada oturdu; ilişkiyi ilerletmek için bir şey yapmadı ama yanlış bir notaya da basmamış oldu.

Bayan Hawthorn yaklaşık yirmi dakika sonra, dosdoğru önüne bakmaya devam ederken, uzanıp Paul'un elini tuttu. Fark edilmesi zor, belli belirsiz bir şekilde elini sıktı. Paul bakışını yakalamaya çalışmadan ya da niyetinin ne olduğunu anlamaya çalışmadan onun elini kibarca kabul etti. Teni, yumuşak ve inceydi. Kalan kırk dakika boyunca, sessiz ve huzurlu şekilde el ele tutuşmaya devam ettiler. Zaman dolup, Helen geldiğinde Bayan Hawthorn derin bir uykudaydı ve sükûnetle Hevesli Paul'un elini tutuyordu.

"Görünüşe bakılırsa ikiniz iyi anlaşılmışsınız. Nasıl kazandın kalbini? Bana sadece eziyet ediyordu," dedi Helen otoparka doğru yürürken.

"Ben hiçbir şey yapmadım. Hem de hiçbir şey," cevabını verdi, bu tür şeyleri haddinden fazla düşünmeyi sevmeyen Hevesli Paul.

Eve ulaşınca Hevesli Paul işte olan Leonard'ı aradı. O akşam *Monopoly* oynamak için sözleşmişlerdi ama Hevesli Paul hâlâ tutulmuş ve yorgun hissettiği için *Connect 4* ya da *Amiral Battı* gibi daha basit oyunlar önermek istemişti.

"Merhaba, eski dostum. Ne var ne yok? Eminim dört gözle ödül törenini bekliyorsundur," dedi Leonard şen şakrak bir sesle.

"Vay be, keyfin yerinde. Bir tür nekahet havasıındayım ne yazık ki. Aslında bir iyilik isteyecektim. Dün gece sert bir judo seansı yaşadım ve en iyi hâlimden biraz daha az iyiyim, o yüzden acaba bu akşam *Monopoly*'den daha kolay bir şey oynayabilir miyiz? Belki *Connect 4* oynarız, diye düşündüm? Son dakika plan değiştirmekten hoşlanmıyorum ama temelini kavrayana kadar judo biraz incelik istiyor sadece."

"Ah, anladım. Hımmm, tuhaf oldu doğrusu çün—"

"Eğer sorun olacaksa, o zaman gene *Monopoly*'ye dönmek bana uyar," diye araya girdi Hevesli Paul. "Beklentilerini boşa çıkarmak istemem."

"Hayır, ondan değil. Sadece, şey, aslında ben de seni arayacaktım. Çünkü ben bu akşam Shelley'yle buluşacaktım ve iki randevum olduğunu unuttum ve—"

"Ah, anlıyorum. O zaman işler değişir. Belki—"

“Yani, gerçekten özür dilerim ve seni üzmekten de nefret ediyorum, hepsi benim hatam. Ama Shelley’nin akşam çıkabilmesi her zaman mümkün olamıyor. Patrick yüzünden çün—”

“Patrick kim?” diye sordu Hevesli Paul.

“Ah, Patrick onun oğlu. Neredeyse yedi ya—”

“Oğlu mu! Bunu bilmiyordum. Vay be, demek balıklama atlıyorsun...şey, ama eminim her şey son derece kolay olacaktır. O zaman, sanırım, başka bir akşama almamız gerek oyunu belki?”

“Hangi akşam istersen. Ve anlayışın için teşekkür ederim. Senin de çok iyi bildiğin gibi her zaman böyle bir durumda kalmam ve gerçekten senin için de uygun bir çözüm bulalım isterim, yani senin için de uygun olursa yarın akşam buluşalım mı?”

“Ah, bir dakika, sanırım yarına bir planım var,” diye yalan söyledi Hevesli Paul, biraz incinmişti. “O yüzden, galiba seni cumartesi ödül töreninde görebileceğim, yani hâlâ müsaitsen o gün?”

“Hayatta kaçırmam. Sana olan bütün desteğimle orada olacağım. Ve bir sonraki sefere hangi oyunu oynayacağımıza sen karar vereceksin. Benden hiç itiraz gelmeyecek.”

Hevesli Paul telefonu kapattıktan sonra birkaç günlük sakallı yanağını düşünceli düşünceli sıvazladı. Akşamki oyunla ilgili başlangıçta hissettiği kırgınlık, konuşmanın daha geniş manası karşısında hemen geriledi. Yaptığı hesaplara göre Leonard zamanı çoktan gelmiş “insanlık için küçük adım”ı atmaya başlamıştı hiç şüphesiz. Bir yanda, Romalılarla ilgili kendi kitabını yazmaya başlamıştı ve şimdi de bir kız arkadaşı vardı. Kız arkadaşın bir oğlu vardı ve her şey yolunda giderse Leonard’ın da çocuğu olacaktı. Vay be. Hevesli Paul arkadaş için mutlu olsa da etrafındaki şeylerin onsuz değişmekte olduğunu görmezden gelemedi. Bu durum onu beklenmedik bir ağırlıkla çarptı. Her şeyi yerli yerine koymaya başladı. Grace yakında evleniyordu ve muhtemelen kendi ailesini kuracaktı. Anne babası çoktan emekli olmuş ve uzun bir seyahate çıkma lafı ediyorlardı, *onsuz* uzun bir seyahat. Judo beklediğinden

daha zor çıkmıştı. Postanedeki işi —buna iş denebilirse— insansız hava araçları ya da robotlarca elinden alınacaktı eninde sonunda. Ne yapması gerekiyordu? Hayatının geri kalanını kuşları besleyerek ya da Bayan Hawthorn'un elini tutarak geçiremezdi. Ve kesinlikle her akşam kutu oyunu oynayamazdı, hem de kendi kendine. Çoğu oyun dört kişilikti, sadece Leonard'la ikisi oynayarak bir taviz veriyorlardı zaten.

Hevesli Paul koltukta gerinip kendi sınırlarının farkına vardı. Bedeni, iki kolçak arasına sığacak büyüklükteydi. Her şeyi bir araya getirince —Leonard, Grace, anne ve babası ve kendi durumu— tanıdık bir örüntüyü fark etti. *Connect 4*. Dört taşı birleştir. Oyun bitti.

BÖLÜM 14: *HAPPY MEAL*

Leonard telefonu kapattığında, en iyi ve tek gerçek arkadaşı Hevesli Paul'u hayal kırıklığına uğrattığı için suçlulukla ihanetin rahatsız edici karışımını hissetti. Her şeye karşın onun yanında durmuş ve (sakinliği su götürmez) hayatında her zaman Leonard'a yer açmış bir adamdı Paul. Sakin ve yalnız iki adamın dostluğu, başka seçenekleri olmadığı için yan yana gelmeleri yüzünden değildi sadece, aralarında bir anlaşma vardı. Dünyanın geri kalanını yutmuş olan duyarsızlık ve meşguliyet anaforuna direnmek için yapılmış bir anlaşmaydı bu. Rekabet ve gürültü kuvvetine karşı durmak için yapılmış bir sadelik anlaşmasıydı.

135

Tek sorun, Leonard'ın yaşam tarzlarında bir kusur keşfetmiş olmasıydı. Her şey aynı kaldığı sürece işler iyiydi. İstikrarlı bir ev ve iş yaşamıyla, anlamı ve derinliği olan bir hayatla, biricik dostlukları sayesinde nezaket mabedini korumak kesinlikle mümkündü. Fakat hayat bir kez değiştiğinde, hayatınızdaki insanlar kaçınılmaz şekilde sizden uzağa düşmeye başladığı anda kuzeyin, güneyin, doğunun ve batının, hepsinin pusuladaki sabit yerleri değişir. Yaratacağı tüm risklerle, siz de hayata *katılmak* ya da hayattan geri durmak seçeneğiyle baş başa kalırsınız. Leonard'ın doğal güdüsü geri çekilmek ve kendi güvenli alanını yaratmaktı. Fakat alan kendi kendisiyle besleniyordu. Yalnızlık ve huzur artık karşılarında zıtlık teşkil edecekleri bir şey olmadığında güzelliklerini kaybediyordu. Meşgul —ya da en azından biraz *daha* faal— bir hayatta, sessizce durup düşünülen zamanlar tecrübenin tınısını duyabilmeye yarar. Ama hayatı tecrübelerden kasten mahrum bırakmak ve hayatın gerçeklerinden

gizlenmek özgün bir seçim değildir. Böyle bir hayat sadece, birikip birikip sokak kapısını kaplayacak kadar büyüyen, tüm konuşmaları bastırıp diğer insanları kurşungeçirmez camların arkasına koyan, hayatı sınırlayıcı bir yalnızlığa yol açan korkunun başka bir şeklidir. Ve zaten Leonard, kendini diğer insanlardan uzak tutmanın huzur da getirmediğini anlamaya başlıyordu. Kendini başkalarından ne kadar ayırırsa başkaları da o kadar anlaşılmaz ve kafa karıştırıcı oluyordu. Mesafe, perspektifini kaybetmesine neden oluyordu sadece. Eğer dikkat etmezse bir zamanlar süpermarkette karşılaştığı, kazağının önündeki yumurtasıyla kendi kendine mırıldanan o adam gibi huysuz ve her şeyde kusur bulan biri olabilirdi. Aslında insanlarla yakın olabildiğinde onlara karşı daha az eleştirel olduğunu fark etmişti. Anlaşılan, insanlar o kadar da kötü değildi. En azından bazıları değildi. Ve belki de işin sırrı buydu; doğru insanları bulabilmek, onları ayırt edebilmek ve bulduğunda da kıymetlerini bilebilmek.

Tüm bu düşünceler Leonard'ı en yakın arkadaşıyla ilgili ikilemde bırakmıştı. Hevesli Paul'un aynı sıçramaları yapıp yapmadığından emin değildi. Ya Hevesli Paul sonsuza kadar, aslında kendi evreninin küçüldüğünün farkına varmaksızın, bir günden diğerine amaçsızca geçmeyi planlamışsa? Dostlukları, ayakta kalan son adamın kaybeden olduğu geriye dönük bir hayat sigortasına dönüşmüştü sanki, Hevesli Paul'u geride bıraktığını düşünmek Leonard'a acı verdi. Ödülü, eksilen bir hayattan geri çekilmektir.

Ama Leonard kendi büyümesinin, büyüdüğünü varsayarsak, Hevesli Paul pahasına gerçekleşmesine izin vermeye ahdetmişti. Dostlukları onun için çok ama çok önemliydi. Shelley'yle aralarında filizlenen aşkın —ki neticede henüz çok erken bir evresindeydiler— dostuyla arasına girmesine izin vermeyecekti. Düşüncesizlik yüzünden Hevesli Paul'a verdiği sözden döndüğü ya da caydığı son seferdi bu. Bundan sonra, yaptığı planlara onu da dahil etmek için fazladan çaba harcayacak ve nasıl yapacağına henüz tam anlamıyla karar verememiş olsa da nezaketle ve üstü kapalı yöntemlerle belki de arkadaşının kendi hayatını geliştirebilmesi için rehberlik

etmeye çalışacaktı.

Leonard'ın anladığı başka bir husus daha vardı: Shelley'nin hayatının bir parçası olabileceğine ve Shelley'yi kendi hayatına dahil edebileceğine dair küçük de olsa bir umut ışığı vardı, o ışığı görmesini sağlayan bir başlangıç yapmışlardı. İlişkilerinin neye dönüşmesini istediğini tam olarak bilmiyordu ve yedi yaşında bir oğlu olmasıyla ilgili zor sorularını şimdilik bir kenara bırakmıştı ama telaşı ve kendine duyduğu şüphe yüzünden her şeyi berbat etmek istemediğinden emindi. Bu kez riskleri göğüsleyip şansını değerlendirecekti.

Romalılarla ilgili yazdığı kitapta ilerleme gösterememek pahasına, bütün hafta boyunca ilk akşam buluşmalarını planladı. Alışılmadık bir şeyler denemektense sessiz olan ve lezzetli yemekler çıkaran, hesabı paylaşmayı isteme olasılığına binaen çok pahalı ve revaçta olmayan güzel bir restoranda yer ayırtmaya karar verdi. İşten dönüş yolunda gördüğü, menüsünde Shelley'nin seçebileceği birkaç vejetaryen yemeğin de olduğu güzel, küçük bir İtalyan restoranı vardı, orada bir masa için rezervasyon yaptı. Yemek sonrası bir yürüyüş teklif edebilirdi ve her şey yolunda giderse bir şeyler içmek için onu eve davet edebilirdi, biraz sohbet ederler, belki biraz daha fazlasını yaparlardı.

Hâlâ gönülsüz bir müşteri olsa da tasarım bir kokuya para harcamıştı ve koyu, erkekler için tasarlanmış gibi görünen şişenin altında küçücük, altın renkli bir fontla yazılmış *kadınlar için* ibaresini gördüğünde parfümü yanaklarına püskürtmüştü çoktan. Belki farkına varmazdı, Leonard da uniseks diye geçiştirebilirdi. Koku onu kandırmıştı, o yüzden belki Shelley'yi de kandırabilir, diye düşündü, iyimserliği gerçekçiliğinin önüne geçiyordu.

Evden aceleyle çıktığı için buluşma yerine neredeyse yarım saat önce vardı. Halihazırda orada bekleyen fazla şık giyinmiş, fazla süslenmiş, buluşma gecesi umuduyla dolu pek çok kişi vardı. Hava soğuktu ve sinirleriyle birazcık dar olan yeni kot pantolonu arasında kalan idrar torbası, akşam sekize kadar dayanabileceğe benzemiyordu. En yakın ve kesin çözüm olarak görünen *McDonalds'a* gitmek için yolun karşısına

geçti. Tuvaletlerin olduğu kısma gidip kapıyı açmaya niyetlendiğinde kilitli olduklarını gördü.

Arka taraftan ve yukarıdan gelen davudi bir erkek sesi “Tuvaletler sadece müşteriler için,” dedi. Leonard sese doğru döndüğünde, Rushmore Dağı boyutlarındaki güvenlik görevlisini gördü.

“Ah, anlıyorum. Peki o zaman bir şey satın alsam?” önerisinde bulundu Leonard.

“Restoranların ana fikri bu. Ama tuvalete gitmeden önce almalısın,” dedi Rushmore Dağı ifadesizce.

Leonard güleryüzlü bir kasiyerin onu beklediği tezgâha gitti.

“Merhaba, en ucuz burger hangisi?” diye sordu.

“Standart hamburgerimiz, bayım,” cevabını verdi kasiyer.

“Peki, ondan bir tane alayım o zaman. Ve yanında bir de 7UP.”

“Sprite olur mu?”

“Sprite, 7UP, hepsi aynı zaten, olur tabii.”

“Aslında menüler daha ucuz, menü almak ister misiniz, bayım? Patates kızartması da almış olacaksınız ve daha az ödeyeceksiniz?”

İşler kontrolden çıkıyordu ama kızın mantığına itiraz etmek zordu.

“Peki o zaman. Tuvaletinizi kullanabilir miyim şimdi?” diye sordu Leonard bir ayağının üzerinden diğerine geçmeye başlamıştı.

“Elbette, kapı için kullanmanız gereken şifre fişinizde yazıyor. Bir dakika içinde siparişiniz hazır olacak.”

“Tamam, hemen dönerim.”

Leonard, tuvaletten yeni bir adam olarak döndü. Kasiyer üzerinde yiyecekler olan tepsiyi ona uzattı. Yiyecek kutularının yanında yeni *Disney* karakterlerinden birinin oyuncağını görünce çocuk menüsü sipariş ettiğini anladı. Artık tuvalete gidebilmiş olduğundan yemeği istemiyordu ama israf etmesi de ayıp olacağı için rezervasyon yaptırdığı restorana gitmeden önce birkaç ısırik almaya karar verdi. Hem belki ilk randevuda çok aç olmamak iyi fikirdi —Shelley’nin onun bir domuz

olduğunu düşünmesini istemezdi.

Sandalyesini çekip oturdu ve *Happy Meal* kutusunu açtı. Burger oldukça ince ve uyduruktu ve patatesin porsiyonu da epey azdı, iştahını kapatacak bir tehlike içinde görmedi kendini hâliyle. Tam yemeğe başlamıştı ki arkasındaki cam tıklatıldı. Dışarısı karanlıktı ve görebildiği tek şey kendi yansımasıydı, o yüzden umursamadan bir ısırık daha aldı. Sonraki vuruşun arkasından hayal meyal görünen bir çift sallanan el gördü. Yüzünü pencereye yapıştırdı ve orada, aralarındaki çift camda yüzü yüzüne yaslanmış Shelley ona gülümsüyordu.

Onun gibi erkenci olan Shelley otobüsten inmiş ve başka yer yokmuş gibi *McDonalds*'ta çocuk menüsü tıkınan Leonard'ı görmüştü. Otomatik kapının önünde ergenlerin çıkmasını bekleyip içeri girdi ve pencere kenarı masasındaki Leonard'ın yanına oturdu.

“Hakkını teslim etmem lazım, bir kıza nasıl sürpriz yapacağını iyi biliyorsun. Randevumuz için seçtiğin yer burası mı?” diye sordu.

“Kesinlikle hayır!” diye cevapladı Leonard, biraz fazla vurgulu söylemişti.

“Oh, iyi bari. Peki neler dönüyor burada? Çift akşam yemeği günün mü? Yoksa *Happy Meal*'ın içinde hangi oyuncağın olduğunu öğrenmek için merakından ölüyor muydun?”

“Çizgi karakter bir balık sadece, şeyden, Dis—”

“*Kayıp Balık Nemo*. Filmdeki karakterlerden biri ya da yeni serideki hangi filmse işte ondan. Birkaç tanesi var Patrick'te. Epey çöp oyuncaklar. Yani, eğer sen onlara meraklıysan filan alınma lütfen.”

“Ah, Tanrım, hayır. Tuhaf görüldüğünün farkındayım ama ben sadece tuvaleti kullanmak istemiştım ve sonra Rushmore Dağı adam dedi ki—”

“Ne adam?”

“Rushmore Dağı —o kadar büyük ve kalıplı biri ki tam olarak Thomas Jefferson'ın suratını hatırlattı bana. Yolumu kesip tuvaleti kullanmak istiyorsam bir şey almak zorunda olduğumu söyledi, ben de en ucuz ve en küçük şeyi aldım ama sonra da atsam ziyan olacak, diye düşündüm ve eminim sen

de sadece çöpe atılmak için bir ineğin katledilmesini onaylamazsın —o yüzden bir ısırık alayım dedim ve gördüğün gibi neredeyse hiç dokunmadım ve işte, sen buradasın.”

Leonard derin bir nefes aldı ve anlattıklarını idrak edemediği yüzünden okunan Shelley’yi patateslerinden bir tane-sini alırken gördü.

“Anladım, sanırım. Bu menü, idrar torban için bulduğun bir kılıf. Bu bilgiyle yaşayabilirim herhalde. O zaman, artık randevumuza başlayabilir miyiz?” diye sordu.

“Harika olur. Selam, bu arada.”

Leonard uzanıp yanağına bir öpücük kondurdu.

“Güzel kokuyorsun. Evde olan kokularımdan birine ben-ziyor sanki. Şundan kurtulalım,” dedi ve yemekten kalanları çöp kutusuna, daha iyi bir yer bulana kadar *Nemo* oyuncağını da cebine attı.

İtalyan restoranına vardıklarında garson onları oturma bölümlerinden birine aldı. Odanın uzak kısmında bir piya-nist, her yaştan çiftin sohbet seslerinden oluşan güçlü ortam sesinin altında kalan romantik servis müzikleri çalıyordu. Müşteriler, ilk randevularına çıkmış olanlar, evlilik yıldö-nümlerini kutlayanlar ve sevdikleri restoranı yeniden ziyaret edenlerin bir karışımı gibi göründü Leonard’a.

“Çok hoş bir yer gerçekten. Nereden buldun burayı?” diye sordu Shelley.

“Şey, bilirsin işte, önünden defalarca geçtim ve güzel bir yer olduğunu düşündüm. Daha önce hiç gelmemiştim,” dedi Leonard ama asıl demek istediği, buranın önünden her geçi-şinde bir gün bir kızla tanışırsam onu mutlaka *buraya* getire-ceğim, diye kendisine söz vermiş olmasıydı.

Shelley kabanını çıkarınca üzerinde çok güzel, kolsuz, dantelli, yeşil bir elbise olduğunu gördü Leonard. Saçları her zamankinden daha koyu renkliydi, yeni kesilmişti ve kula-ğının arkasına doğru yapıştırılmıştı. Daha önce yaptığını hiç görmediği hafif bir makyaj vardı yüzünde. Yemekleri okur-ken kıpırdayan dudaklarıyla menüyü tarıyordu, onu izlerken “Gerçekten çok güzel görünüyorsun, Shelley,” dedi Leonard. Aklından geçeni farkında olmadan söylemişti.

Shelley hafif utanarak gülümsedi.

“Teşekkür ederim. Sen de yakışıklı görünüyorsun. Ceke-tini beğendim. Aah, bu çok güzel, değil mi?” dedi. Muhtemelen restoranı, buluşmalarını ya da hepsini kastediyordu. “Bir sürü vejetaryen seçeneği var, çok şükür.”

“Peki niye vejetaryen oldun? Hayvan hakları yüzünden mi yoksa sağlık nedeniyle mi?” diye sordu Leonard.

“Ah, özel bir nedeni yok. Birkaç yıl önce tekrar ısıtılmış kıymadan zehirlendim ve sonrasında et yeme fikri midemi bulandırdı. Ben de bir ya da iki aylığına et yemeyi bıraktım ve bir daha da dönmedim. Ateşli bir vejetaryen değilimdir bu arada. Dana kemikli biftek sipariş edersen kafanı ütülemem. Patrick et yiyor, yani eğer etten sayılırsa sosis yiyor ve ben de arda kalan et yemeği varsa yiyorum. Senin de haklı olarak belirttiğin gibi çöpe atılan et fikrinden nefret ediyorum, nafile ölüm gibi şeylerden.”

“Yeterince proteini nasıl alıyorsun?” diye sordu Leonard.

“Ah, protein. Siz etoburlar acaba bu vejetaryenler ne kadar protein alıyor diye endişelenmekten geceleri uykusuz kalıyorsunuz, biliyorum. Beraber çalıştığım kız Margaret sigara, patlamış mısır ve diyet kolayla beslenerek yaşıyor ama bir sonraki hafta bana protein üstüne bir nutuk çekmeye başlıyor. Ben de ona merak etmemesini, gümüş sırtlı gorillerin de vejetaryen olduğunu ve gayet iyi idare ettiklerini söylüyorum. Gümüş sırtlı gorillerin neye benzediğini görmek için bir görsel araştırması yapmak zorunda kalıp neye benzediklerini görünce tatmin oluyor. Yani, neyse, eğer buluşma içinde yığılır kalırsam *McDonalds*’a gidip bana protein almaktan çekinme.”

Aynı anda hem gülümseyip hem konuşabildiği, kendine cümle sonuna kadar hâkim olup sonra da kahkahayı patlattığı çok sevimli bir tarzı vardı.

“Tamam, tamam öyle olsun. Bir ara senin için güzel bir vejetaryen yemeği pişirmek isterim. Evde genellikle sebze yiyorum,” yanıtını verdi Leonard, buzluğundaki dondurmayı ve pişirmek için sadece fırına atması gereken dondurulmuş patatesleridüşünerek.

Siparişlerini verdiler: Shelley güneşte kurutulmuş domates salatası ve mantarlı *risotto* istedi. Leonard ise *McDonalds*'taki başlangıç öncesi yemeğinden çökmemiş iştahıyla, *gazpacho* çorbası ve ardından bir çeşit yahni istedi. Shelley ayrıca bir kadeh *Prosecco* sipariş etti ve içmesi gerekenden biraz hızlı içince Leonard gergin tarafın sadece kendisi olmadığını anladığında sevindi. Leonard bir bira istedi ve şarapla gelen dramatik durumlardan kurtularak rahatladı; önce şaraptan küçük bir yudum alınır ve buşone olup bozulmuş mu diye bakılır, sonra da Man from Del Monte'nin şeftali suyu reklamlarındaki gibi bozulmadığı başla onaylanır.

Shelley bir *Prosecco* daha sipariş etti ve ailesi hakkındaki temel bilgiler üzerinden bir sohbet başlattılar; Shelley'nin iki erkek kardeşi, bir de çift yumurta ikizi olan kız kardeşi hakkında konuştular. Sonra Leonard'ın ansiklopedi işine nasıl başladığından bahsettiler. Konuştukları şeyler arasında Shelley'nin o gece şehre gelirken bindiği otobüste karşılaştığı çatlak bir kadın da vardı, Shelley'yi televizyon ünlüsü sanmıştı. Leonard bunu muhtemel bir iltifat olarak değerlendirirken Shelley pek de emin olamamıştı.

Başlangıç yemekleri servis edildikten sonra Shelley küçük bir test yapmaya karar verdi.

“Şimdi, Leonard, adamım. Senin hakkında biraz daha fazla şey öğrenmemin zamanıdır. Çalıştığın yeri, masanı düzenli tuttuğunu, et yemeyi ve ansiklopedileri sevdiğini biliyorum. Belki şimdi boşlukları biraz doldurabiliriz. Ve şunu bilmeni isterim, acımayacak. Ayrıca tek taraflı olmak zorunda değil. Evet, öncelikle...”

Leonard biraz gerildi.

“Belli ki sen bir kitapseversin, hayatta en ama en sevdiğin kitap hangisi?”

“Bir düşüneyim... *Yirminci Yüzyıl Vakayinamesi*,” cevabını verdi Leonard güvenle.

“Nesi?”

“*Vakayinamesi*. Şey, esasen yirminci yüzyılda öne çıkan tüm gazete manşetlerinin bir arada olduğu bir kitap. Her ay için bir sayfa ayrılmış, yani kaç eder, yaklaşık bin iki yüz say-

fa. Büyüleyici —neler olup bittiğinin eş zamanlı bir kaydı. Çocukken de bayılırdım ve bugünlerde de sık sık okuyorum, her tuv...şey, rahatça oturduğum her an. Peki sen? Senin en sevdiğin kitap ne?”

“Bir dakika, ben roman gibi bir şey bekliyordum. Bilirsin işte, senin nasıl biri olduğunu anlamama yardımcı olacak bir şey. O yüzden telefon rehberi ya da aklına gelen ilk şeyi değil de böyle bir şey seç ve söyle.”

Leonard güldü. Bu ciddi yaklaşımı iyiye yordu, Shelley'nin bir yere varma çabası olarak değerlendirdi.

“Eğer kurallar böyleyse o zaman muhtemelen *Moby Dick* diyebilirim. Evet, *Moby Dick*. Bir klasik. Romanların canavarı ama evet, seçimim bu.”

“O kitap esasen balina avcılığı hakkında hikâye edilmiş bir ansiklopedi değil mi?”

“Bir anlamda haklısın sanırım. Ama gerçekten kaçamak davranmıyorum. Sadece kurgu dışı kitapları severim. Bu sana şaşırtıcı gelmeyecektir. Peki ya sen, seninki ne?”

“Bugünlerde ne zamanım ne de enerjim var kitap okumak için ne yazık ki. Ama sanırım üzerimdeki etkisi uzun yıllardır en çok devam etmiş olan kitap *Floss Nehri'ndeki Değirmen* —galiba içimde bir parça Maggie Tulliver olduğunu hissetmişimdir her zaman,” diye yanıtladı Shelley.

“Ne demek istediğini anlıyorum —yani bir varlık olarak içimde bir *Moby Dick* taşıdığımdan değil tabii, o ve ben birbirimizden çok farklıyız. Ben galiba *Floss Nehri'ndeki Değirmen*'i okumadım, gerçi evde bir yerlerde olması lazım. Senden klasik roman tercihi beklemezdim aslında.”

“Neden —*kafalı* birine benzemiyor muyum?”

“Öyle değil, kesinlikle değil. Sen sadece, ne bileyim, fazla *hareketlisin*. Başka bir şey beklerdim, ne beklerdim bilmiyorum. Salinger ya da hareketli ve güncel bir şeyler, tercihin kötü olduğundan filan değil, sadece...”

“Derin bir yanımda vardır hani —ve dipnotlar beni korkutamaz.”

“Hiç şüphem yok.”

“Peki, bir sonraki, en sevdiğin müzik türü?” diye sordu

Shelley.

“Çocuk oyuncağı.”

“Devam.”

Leonard havalı bir grup düşünmeye çalıştı ama zihni bomboştu.

“En İyiler seçkilerinden de bir tercih hakkım var mı?”

Shelley, İtalyan restoranının tavanındaki tanrıları davet için gözlerini yukarı dikti.

“Şaka, şaka. En sevdiğim parça Fauré’nin Requiem’inden, *Pie Jesu*. Koro müziğinin ulvi bir parçası. Eğer dinlemediysen duyduğunda bayılacaksın.”

“Aah, koro müziği çok saftır. Dindar değilim ama ilahileri çok severim,” dedi Shelley.

“Ben de resim konusunda böyleyim. Ayinlerden hoşlanmam ama içindeki resimleri görmek için kiliselere gitmeyi severim. Galerilere gitmekten çok daha güzel. Peki, senin en sevdiğin müzik türü ne?”

“Sanırım seninki kadar şatafatlı değil. PJ Harvey’nin ilk albümü. Onu her zaman sevdim. Çok zeki ve lirik ama aynı zamanda gürültülü de biraz. Tercih edilesi bir karışım,” dedi Shelley, kaşlarıyla söylediklerine vurgu katıp kadehinden bir yudum alırken.

Ve bu şekilde, kâh birinin kâh diğerrinin tercihlerini konuşmaya devam ettiler —sohbet, sonunda birbirleri hakkında bilgi toplamaya yarayan kaygısız bir eğlenceye dönüştü. Leonard’ın sonraki beş cevabı: *All About Eve*, Peru, biftek, Leonard Bernstein, yılanlar ve on ikiydi. Shelley’ninkiler ise: *The Goodbye Girl*, Butan, badem ezmesi, Shelley Duvall, güveler ve yediydi.

Tatlılar geldiğinde alkol de etkisini hissettirmeye başlamıştı, böylece daha derin sulara ilerlemeye başladılar.

“Peki, sanat okulunu neden bıraktın?” diye sordu Leonard.

“Bunun kısa cevabı, çünkü Patrick’e hamile kaldım. Uzun cevabıysa, sanat okuluna bayılıyordum. Kabul almam çok zor olmuştu, lise öğretmenlerim tembel ve ilgisizdiler, portfolyomun yeterince iyi olmadığını, daha çok özgünlük görmek istediklerini söylemişlerdi. O esnada neredeyse pes

ediyordum ama sonra babam bir sürü işimi bulup çıkardı, bir araya getirdi ve olsun ya da olmasın, en azından denemem gerektiği konusunda sürekli söylenip durdu. En önemlisi, diğer ödevlerim için beni sıkıştırmadı ve ben de sonunda epey güçlü bir portfolyo sunabilmeyi başardım. Ama daha önce böyle bir başvuru yapan kimseyi tanımadığımdan, standardın ne olduğundan emin değildim. Kabul aldığım gün, hayatımın en gururlu günüydü. Postacının arkasından caddede koştuğumu ve mektubu bulabilmek için çantasına tam manasıyla daldığımı hatırlıyorum. Sokağın ortasında mektup teslim etmenin kurallara aykırı olduğunu söyledi ama beni durdurmaya çalışmanın imkânı olmadığını da anlamıştı. Benimkiler çok heyecanlıydı. Babam sanat öğretmenimle konuşmak için liseyi aradı ve galiba epey, bilirsin işte, muzaffer bir dil kullandı.

“İlk yılım muhteşemdi. Hayatımda ilk kez, ortak ilgi sahibi olduğum insanlarla çevrelenmiştim. Ateşli, heyecanlı, çılgın, kaçık, yaratıcı insanlar. Fikirlerle ve enerjiyle dopdolu. Sosyal hayat da iyiydi —bir sürü parti ve davetsiz gidilen etkinlikler ve işte genel delilikler. Her neyse, güzel sanatlar dersi asistanlarından birine karşı bir şeyler hissetmeye başladım. Benden birkaç yaş büyüktü, adı Stanley Prince. Aslında epey bilindik bir ressam şu an. O zamanlar ona Prens Stanley derdim. Ne zaman partinin sonuna gelsek gece birbirimizi arar bulurduk ve birkaç kez birlikte olduk ve işte, bilmiyorum okulda biyoloji almış mıydın ama bazen bir adam ve bir kadın birbirlerini çok sevdiklerinde filan falan. Hamileliğe bir çeşit aşırı tepki verdi ve beni de işini de terk etme kararı aldı. Uzaktan —buraya dikkatini çekerim— bana her şekilde yardımcı olabileceğini söyledi. Nasıl tepki verdiğimi tahmin edebilirsin. Beklendiği gibi o günden bu yana çok az iletişimimiz oldu. Bazı arkadaşlarım Stanley’nin gidişi yüzünden benim üzerime geldi ve her şey çok zorlaşmaya başladı. Sonunda ben de okulu bıraktım. Babam devam etmemi istedi ama bir şekilde kalbim kırılmıştı ve her şeyin üstesinden tek başına gelebilecek süper kadın gibi hissetmiyordum. Patrick’in doğumuyla da kendine hiç zaman ayıramayan biri oldum ve aslında birkaç yıl evvel iş hayatına dönebildim. Çoğunlukla idari şeyler

ve ofis işleri. Ama bir oğul sahibi olmakla en azından çizim yapmaya geri dönebildim. Patrick çizim yapmaya bayıldığı için birlikte çiziyoruz —bu tam anlamıyla bizim *olayımız*. Senin kitaplarından resimler çizmeyi seviyor aslında, ikimiz de seviyoruz. Bazıları diğerlerinden daha iyi. Kitaplarında sinirli görünen ne çok insan var, değil mi?”

“Ha, ha! Evet. Bazıları sinirli,” diye cevap verdi Leonard. “Aslında şu an biraz farklı bir şey üzerinde çalışıyorum. Kişisel tarafı daha ağır basan bir proje, gerçi biraz ilerleme kaydetmeden konuşup uğursuzluk getirmemem lazım.”

“Aa! Hadi, birazcık anlat.”

“Anlatacak kesin bir şey yok. Sadece Romalılarla ilgili basmakalıp ansiklopedilere takılıp kaldım, bilirsin, savaş arabaları, düzgün yollar—”

“—burunlar, su kemerleri, türe vâkıfım, devam et,” diye araya girdi Shelley.

“Kesinlikle. O yüzden daha insani bir şey yazmayı denemeye karar verdim. İçindeki her şeyin çocuklarla ilgili olduğu bir çocuk ansiklopedisi. Yani, Romalı bir çocuk ve hayatının nasıl olduğu hakkında yazmaya çalışıyorum. Hepsi gerçeklere dayanan ama daha çok hikâye anlatımı tarzında. Belki ona bir isim, bir aile, oyuncaklar ve arkadaşlar vermek. Endişelerinden bahsetmek ve bugünkü çocukların bağ kurabileceği, hayatının başka yönlerini anlatmak. İşe yarayacak mı emin değilim ama...”

“Bu çok özel bir fikir. Koca bir seri çıkarabilirsin bundan. Çocuklar bunu gerçekten severler. Ah, çok iyi fikir. Basılacak mı?”

“Emin değilim. Doğrusunu söylemek gerekirse anlattığım ilk kişisin. Çizimleri de ben yapmaya çalışıyorum, gerçi bunu sana söylemekten utanıyorum, eğitimini almadığım için.”

“Ah, saçmalama. Bunu kesinlikle yapmalısın. Gerçekten çok özgün bir fikir ve böyle müthiş bir işi senden daha iyi yapabilecek birini düşünemiyorum. Yeteneğinin peşinde koş. Sonun benim gibi olmasın, her şeyi çekmecedeki duran biri olma.”

“Çizim yapmaya yeniden başlaman ne kadar şahane olur-

du. Resimlerini görmeyi çok isterdim, eğer göstermek istersen,” dedi Leonard, kendisini sohbetin odağından çekmenin memnuniyetiyle —zira iltifat duymaya alışık değildi.

“Bakalım, göreceğiz,” dedi Shelley.

Leonard onu dinlerken açıklığı ve şevkinin akıntısıyla yavaş yavaş sürüklendi. Hayatları çok farklıydı. Leonard ondan gerçekten hoşlandı. İstemedi ağzından kaçırdığı bir soruyla Shelley’nin onda ne bulduğunu sordu.

“Yani, bir ezik gibi görünmek istemiyorum ama anlıyorsun ne demek istediğimi. Sanırım sormak istediğim, kendini ilgili buluyor musun ya da bunun için hangi kelime daha uygunsa. Ve evetse ilgilenmeye başladığın ben miyim? Yoksa sadece bir arkadaş mıyım ya da hayal kırıklığı yaratan platonik bir şey miyim?”

“Bana olduğun gibi davrandın,” diye başladı Shelley, “herhangi bir şey olmadan aylardır aynı katta birlikte çalışıyor olmamız biraz tuhaf aslında. İlk zamanlar, epey bir süre seni görmezden geldim. Seni fark ettim ama sadece, bilirsin işte, sebebi neydi bilmiyorum, seni görmezden geldim. Ama olay şu, vaktimin çoğunu Patrick’le geçiriyorum ve o ne okuyorsa onu okuyorum, beraber okuyoruz ve senin kitapların, yani onlar başkalarının yazdıkları gibi değiller. Onlar gerçekten sihirli. Patrick onlar hakkında çok heyecanlanıyor. Kitapların başka bir dönemdenmiş gibiler, sanki çocuklar hep akılda tutularak yazılmışlar. Çok içten kitaplar. Parçaları birleştirip onları yazanın sen olduğunu anladığımda ve bizim evde sahip olduğun küçük şöhreti de düşünürsek —en azından Mark Baxter’ın gibi görünen ama aslında senin olan şöhreti— sana karşı bir ilgimin olmaması mümkün mü? Ve sonra seninle tanıştığımda, sen son derece, bilmem, gerçekten nazıktın ve hayatımda yaptığım tüm değişik şeylerden ve karşılaştığım insanlardan sonra, kendinden çok emin olanlar dahil —alınma bu arada ne demek istediğimi anlıyorsun— sen hiç yapmacık davranmıyorsun, sen gerçekten içtensin ve galiba ben de içtenlikle karşılaşmanın, dünyada nezaketi bulmanın ne kadar zor olduğunu anladım. Ve sen gerçekten öylesin. Biliyorum bunlar kulağa öylesine söylenmiş iltifatlar

gibi geliyor ama olabileceğim en dürüst hâlimle söylüyorum. Söylediklerim anlamlı geliyor mu, yoksa artık şarap dilime mi vurdu?”

Leonard, Shelley'nin neden bahsettiğini tam olarak anlıyordu.

“Bu şekilde değerlendirmene çok sevindim,” dedi.

“Senin benimle ilgilenme sebebin ne peki?”

Leonard en doğru şekliyle söyleyebilmek için duraksadı.

“Nefes kesici olduğunu düşünüyorum,” dedi yalın ve dos-doğru şekilde.

Nedeni ne olursa olsun, birinin Shelley'nin gözlerinin içine bakıp, hesapsız kitapsız ona güzel bir söz söylemesinin üzerinden çok zaman geçmişti. Leonard'ın içtenliği, yapmacıklıktan bu kadar uzak olması durumu mükemmelleştiren şeydi. “Ağlatacaksın beni,” dedi Shelley.

Tatlı olarak söyledikleri dondurmalarını yerken ve sonrasında kahvelerini içerken konuşmaya ara vermediler. Vakit gelince Shelley eliyle hesap işareti yaptı.

“Hesabı ben ödeyebilirim bu arada, eğer seni rahatsız etmezse,” teklifinde bulundu Leonard.

“Olmaz. Zaten *Happy Meal* için bayıldın paraları, bir de bunu üstüne yıkamam. Ama bak ne diyeceğim, eğer istersen bir ara şu vejetaryen yemeğini pişirebilirsin bana.”

“Ne zaman istersen.”

Hesabı bölüştüler ve fazladan bahşış bıraktılar; sadece cömert davrandıkları için değil, şanslı bir gece geçirdikleri için de.

Taksi durağına kadar kol kola yürüyüp konuşmaya devam ettiler ve sonra temiz, ayıltıcı havada beklerken biraz daha konuştular. Shelley taksiye binmek için hazırlanıyordu, evde Patrick'e bakmakta olan kız kardeşine dönmek zorunda olduğu için özür dilerken, Leonard'ın tam önünde duruyordu.

“Bu arada, bir centilmen gibi beni öptüğün yer burası,” dedi Shelley ona bakarken.

Leonard şansını değerlendireceğine dair verdiği sözü tuttu.

“O zaman hoşçakal,” dedi Shelley. “Proteini abartma olur mu?”

“İyi geceler, Shelley. Bu çok güzel akşam için teşekkürler

gerçekten,” dedi Leonard.

Shelley plastik *Disney* balığını cebine attığını unutmuştu, balığı tuttuğu elini taksinin penceresinden çıkarıp gülerek el salladı. Karşılık olarak Leonard da el salladı ve caddenin aşağısındaki Doğal Tarih Müzesi’nin köşesini dönüp, gözden kayboluncaya dek taksiyi izledi. Akşamın keyfini sürerken mutluydu, kafasının üzerinde evrenden başka bir şey yoktu, bu bulutsuz gecede eve yürüyerek dönmeye karar verdi.

BÖLÜM 15: SEYAHAT PLANLARI

Şu an anlaşılması güç olsa da cep telefonları ve kısa mesajlar yokken, haberleşmek için insanların magnetlerle buzdolaplarına notlar yapıştırdığı zamanlar vardı. Bu durum o kadar olağanlaşmıştı ki buzdolaplarının ikincil amacı hâline gelmişti. Aileler akşam yemeği talimatlarını, ergenler nerede olduklarını ve mutsuz kadınlar Hemingway'e öykünen ifadeler kullanarak başlattıkları boşanma girişimlerini renkli magnet harfler kullanarak, dolapların göz hizası seviyesine yapıştırırlardı. Aslında cep telefonu mesajlarının popülerleşmesi buzdolabı sektöründe geniş çaplı bir paniğe yol açmıştı. Ve sonra ücretsiz mesajlar kullanıma girdiğinde, Ulusal Sıfırlatı Teçhizat Birliği¹³ (kendilerini nitelendirdikleri isimle; diğer NASA) ekmek parası kazanma haklarının ihlâl edildiği gerekçesiyle yüksek mahkemeye başvurmuştu.

O cumartesi sabahı Helen, bu iz bırakmış yöntem aracılığıyla Hevesli Paul'un Bayan Hawthorn'u ziyaret edeceğinden ve tek başına hastaneye gitmek üzere erken kalktığından haberdar oldu. Yöntemin doğası gereği, eylemlerin nedenlerine ilişkin pek açıklama bulunmazdı notlarda. Ama Helen o gün yapılacak Ticaret Odası ödül töreni yüzünden kaygılanan Hevesli Paul'un kafasını dağıtmak için erken uyandığını tahmin etmişti. Helen'in pek çok kez tecrübe ettiği gibi kaygılarından kurtulmanın en iyi yolu, başkalarının kaygılarını giderebilmek için onlara yardım etmektir.

Helen buzdolabının üzerinden aldığı notu dörde katlar-ken bir yandan da okuduklarını kafasında döndürüyordu.

13. National Association of Subzero Appliances. (ç.n.)

Hevesli Paul ne zaman böyle bir girişimde bulunsa yürek-
lendirmeye yönelik doğal eğilimini dizginlerdi Helen, çünkü
tecrübeyle sabitti ki bu tür çıkışları, genellikle boş bir heves
ve karışık neticelerle karşılık bulurdu. Hevesli Paul, kendisi
için doğru olanı yapıp hastanedeki gönüllü hizmetine sadık
kalarak, sosyalleşme beceriksizliğinin ve taahhüt ettiklerini
yerine getirmede çektiği güçlüğün üstesinden geliyordu. O ve
Bayan Hawthorn sessizce yan yana oturup, el ele tutuşarak
Larkin'in *Bir Arundel Mezarı* şiirinde anlatılanlara benzer
bir huzur buluyorlardı. Şaşırtıcı bir şekilde, normalde Hevesli
Paul'u huzursuz edebilecek, küstahlığa varan gevezelik ener-
jisine rağmen Barbara'yla bile eğlenmeye başlamıştı. Helen
işin özüne baktığında, Hevesli Paul'un Barbara'nın yanında
olmayan yetişkin çocuğuyla hemen hemen yaşıt olduğunu ve
bazen sadece bunun güzel bir yarım saat geçirmek için gerek-
li arkadaşlık ortamını yaratmaya yeteceğine inandı. Barbara
kendi kendine anlamıştı ki Hevesli Paul, göz teması olmadan
ve cevabı belirleyen sorular sorulmadan, dama ya da seyahat
boy *Scrabble* gibi ilgi çekici aktivitelere evrilen doğaçlama
sohbetlerden daha çok hoşlanıyordu.

151

Helen'in aklında Hevesli Paul'un evden çıkıp kendini işe
yarar kılması için daha büyük bir plan olmasa da hastaneye
gitmeye devam etmesi için onun başının etini yemek zorun-
da olduğunu düşünmüştü. Kendi iradesiyle ziyarete gitmiş
olması, aracın fırlatıldığının ve bundan sonra kendi gücü-
le devam etmeye ehil olduğunun göstergesi olmalıydı. Ama
Helen, Hevesli Paul'un kendi bağımsızlığını tam olarak kar-
şılayamayacağı gerçeğine dair mutlak bir kabullenme geliştir-
mişti. Bazen, Helen'i umutlanmak için cezbedecek kadar yak-
laşıyordu buna —yeni bir hobi edinmekle, tam zamanlı bir iş
hakkında mırıldanmakla, uygun kiralık dairelerden bahset-
mekle— ama pek çok insan gibi emellerinden söz edebilme
yeteneği, onların peşinden gitme ihtiyacını karşılamaya yeti-
yordu. Fikirler, iyi niyetli çabalara yol açtı, içinden çıkılması
güç hüsrana sebep oldu, geri çekilmeye ve belki de baştan
beri değişikliğe hiç ihtiyaç olmadığının kabulüne neden oldu.
Kendi devinimi içinde yenilenen ve tekrar eden bir fasit da-

ireye benziyordu. Bu esnada da Helen ve Peter yaşılanıyordu. Evin artık ödenecek bir taksiti kalmamıştı ve ikisi için çok büyüktü. Yaşlılığı, kullanılmayan tozlanmış bir alanın titizlikle süpürülmesi kadar iyi tarif eden bir şey olamaz. Helen ve Peter'ın hastalıktan ya da dul kaldıkları için planlarını ertele-yen, paraya ihtiyaçları olduğu için veya emekliliğin getirdiği statü kaybını ya da anonimliği kaldıramayacakları için çalış-maya devam eden arkadaşları vardı. Öte yandan o ve Peter ebeveyn olmadan önceki zamanlarındaki ilişkilerini yeniden canlandırmak istemişlerdi her zaman. Para kazanma müca-delesi ve hayat gailesi ile geçen bunca yıldan sonra, emekli olduklarında hayatlarını geri alıp, kaçınılmaz son gelmeden evvel kaç yıl kaldıysa o yıllar için kaygısız bir pencere açma-nın hayalini kurmuşlardı.

Ama işte, Helen'in bir parçası Hevesli Paul'a tutunmak istiyordu. O kadar uzun zamandır evdeydi ki Peter'la ilişki-sinde yaşanabilecek her türlü gerilimin etkisini de hafiflet-mişti. Büyük bir evde paldır küldür dolanan iki insan birbir-lerinin ayaklarının altında dolaşma alışkanlığı ediniyordu; anlaşılan o ki boş vakit bolluğu, sabırsızlığa bir çare bulmaya yaramıyordu. Helen görünüşte emeklilik aylığının tamamı-nı kazanmak için haftada iki gün çalışmaya devam ediyordu ama aslında Peter'la birlikte ipoteksiz, açık uçlu hayat hayali-nin sağlam olup olmadığını öğrenmeye hazır hissetmiyordu. Hevesli Paul, onların sıradanlıklarına hayat getirdi ve büyük, boş bir eve yerleşebilecek o güzel yalnızlık filmine karşı na-zar boncuğu oldu. Onun yoldaşlığı ve genel olarak rastgele sohbetlere müsait olması ve iki kişiyle yapılması daha eğlen-celi olan eylemler sayesinde kendisini dışlanmış hissetmeden Peter'ın kendi kendine geçirmeyi hep arzuladığı zamanı ona tanıyabilmişti.

“Günaydın, hayatım,” dedi Peter; emeklilikten sonra da sürdürdüğü, cumartesi günleri yataktan geç çıkma alışkan-lığıyla mutfığa girerken. “Gece iyi uyuyabildin mi?” dedi la-vabonun üzerinden bahçeye doğru bakan Helen'in arkasında durdu ve onu başından öptü.

“Uyudum, sağ ol, aşkım. Senin biraz tıkanıklığın mı var?

Gece birazcık horluyordun,” dedi Helen.

“Bahar geldi. Muhtemelen bahar nezlesi olmak üzereyim. Oğlumuz ve vârisimizden ses var mı? Eğer hâlâ uyuyorsa yulaf lapasını sadece ikimiz için yapacağım.”

“Yap, canım. Not bırakmış —ziyaret için hastaneye gitmiş. Hem de tek başına.”

“Etkilendim —aferin ona. Belki de içinde bir şeyleri harekete geçirmişsindir,” dedi Peter yulafı ölçerken.

Üzerlerinde hâlâ pijamalarıyla, cumartesi kahvaltılarına başladılar. Peter önceki günün gazetesinde okumadığı kısımları okuyordu bir yandan. Bir süre sonra fonda bir ses olsun diye Helen radyoyu açtı, Peter’ın eksikliğini hissetmediği bir şeydi bu.

Helen arka bahçeye, Hevesli Paul’un çıkmadan evvel yemliklerini doldurduğu kuş evlerine baktı. Bazı ispinozlar yemlikte sevdikleri yemi seçip diğerlerini tükürüyor, bir çift küçük karga ise büyük yem toplarını ayırıyordu. “Seyahatimizle ilgili hiç düşündün mü?” diye sordu Helen. “Yani düğünden sonra yapacak pek işimiz yok. Belki özel bir şeyler ayarlamalıyız.”

“Bana ikinci kez sormana gerek bile yok. Ben varım ama senin majestelerini de yanımıza alıp almayacağımızı düşünmek istediğini sanıyordum. Uzun uçuş onun tercih edeceği bir şey olmayacaktır.”

“Biliyorum ama ben Grace’in söylediklerini düşünüyordum. Belki sadece ikimizin gitmesi hem onun hem de bizim için daha iyi olacak,” dedi Helen.

“Hemfikirim. Aynen öyle. Nereye gitmek istersin? Bayık bir gemi yolculuğu ya da fazla sakin bir şey tercih etmem ben. Avrupa’nın dışında bir yer belki? Belki Amerika ya da daha az yakın? Arjantin? Peki ya Vietnam?”

“Belki Asya olmamalı. Grace Kyoto’ya gidiyor ya, onu takip ettiğimizi düşünebilir.”

“Asya epey büyük aslında, haritada şu kadar görünse de,” dedi Peter ellerini üç santim aralıkla açıp gülerken.

Helen köpürmesini durdurmak için yulaf lapasını çevirdi. “Biraz düşüneyim. Bir de şimdilik bir şey söylemeyelim. Kimseyi üzmemek istemeyiz.”

BÖLÜM 16: TİCARET ODASI

Hevesli Paul hastaneden mutlu döndü. Holdeki masaya anah-tarlarını bıraktı ve annesine süpermarketten aldığı küçük bir kasımpatı buketini ve bir öpücük vermek için mutfağa doğru yöneldi. Babası için de cumartesi gazetesini pat diye masaya bıraktı.

Hastane ziyareti iyi geçmişti. Gittiğinde Bayan Hawthorn uyuyordu. Onun yerine Barbara ile sohbet etti, orta yatağa biri yerleşmişti ama o an boştu. *Scrabble*'ın Barbara'yı münakaşacı birine dönüştürdüğünü anladığı geçen seferden sonra özellikle getirmeyi tercih ettiği *Amiral Battı* oynar-larken ödül töreniyle ilgili her şeyi anlattı ona, yetişkin ço-cuklarının durumunu sormayı da unutmadan. Çıkma zamanı geldiğinde, bu kez kolunda serumuyla hâlâ uyumakta olan Bayan Hawthorn'u kontrol etti. Yatağının yanına, her zaman-ki yerine oturdu ve göğsünde biraz hırıltıyla zayıf nefesini dinleyerek birkaç dakika sessizce durdu. Uyanıp yatağının yanında Paul'un oturduğunu görünce Bayan Hawthorn'un yüzü aydınlandı ve elini tutmak için hâlsizce uzandı. Öyle-ce yirmi dakika kadar oturdular ve Bayan Hawthorn yeniden uykuya daldı. Hevesli Paul, elini nazikçe battaniyesinin üstüne yerleştirdi ve yanından ayrılmadan evvel su bardağını dolabın köşesinden çekti.

Hastaneden çıktığında, yepyeni bir kendine güven ve ba-ğımsızlık duygusu vardı içinde. Eve dönüp ödül töreni için hazırlanmaya başladığında da aynı ruh hâli içindeydi, ban-yoda tıraş olurken hiçbir müzik parçasına benzemeyen ton-larda rastgele, şarkıya benzer sesler çıkarıp —la-da-di, la-da-da diye— ıslık çalıyordu hatta. Morarmış gözü de iyileşmeye

başlamış ve sarı renk aşamasına geçmişti artık. Ama Hevesli Paul gibi karmaşık ve hassas mizaçlı insanların iç ritimleri en küçük şeylerden tersyüz olabilirdi. Şu anki durumda neşesini söndüren şey, düğün için aldığı yeni gömleğinin —yani düğün için aldığı yeni takım elbisenin içine giyeceği gömleğinin— çift manşetli olmasıydı. Paul, Helen’in ütiledikten sonra astığı gardırop kapağında duran gömleğin manşetlerini gördü ve konuyla ilgili tüm pürüzlerden ânında nefesi kesildi. Çift manşet, kol düğmesi demekti. Yani sahip olmadığı, ya kaybedersem korkusu eşliğinde babasından ödünç almak zorunda olduğu bir şey. Ayrıca Hevesli Paul gibi sakar biri için işleyen genel kural gereği, kaybolmamaları neredeyse imkânsızdı. Pantolonu ve çoraplarıyla yatağın kenarına oturdu, manşetleri komik bir şekilde sallanan gömleğini giydi; az önceki muzaffer hâlinin bir gölgesine dönmüştü.

Gönülsüz de olsa, yarı giyinik hâliyle alt kata inip, onun özel çekmecelerini karıştırmaya hazır olmadığı için kol düğmelerini babasından istemeliydi. Sonra annesine gidip kol düğmelerini takmasını istemeliydi, ki bu annesinin yapmaktan çok keyif aldığı bir işti. Babasınıninkileri de kendisinin taktığını, çekinmemesi gerektiğini söylerdi. Ama bunlar işe yaramadı. Hevesli Paul’un özgüveni, çok iyi düğümlenmemiş bir balon gibi odanın etrafında uçuşarak söndü. Ödül töreni için çıktıklarında arabanın arka koltuğuna, penceresi açık ve sosyal enerjiden yoksun bir şekilde oturdu.

“Topluluk etkinlikleri” diye tanımlanan ve öğleden sonraların zirvesi saat üçte, şehir merkezinde yapılacak Ticaret Odası ödül törenine giderken yol üstündeki Leonard’ı da aldılar. Leonard kapısını kilitleyip arabaya geçti fakat tedirgin bir hâldeydi. Shelley’yle mesajlaşırken doğaçlama gelişen bir şaka neticesinde ödül törenine gelmek isteyip istemeyeceğini sormuştu. Artık onu insanlarla tanıştırırken erkek arkadaş konumundan yeterince emindi ve biraz da caka satmak istemişti. Shelley neşeli ama pişman bir tavırla “hayır” yanıtını verdi çünkü Patrick’e bakması gerekiyordu. Kolay pes etmek istemeyen Leonard, çocuklara uygun şeyler de olacağını ve Patrick’i getirebileceğini söyledi. Shelley cevabında Patrick’le

tanışması için erken olduğunu düşündüğünü ve ayrıca tutmamasının kolay olmadığı başka sözleri daha önce verdiğini yazdı, ki Leonard'da onun sabrını zorladığı izlenimi uyandı. Leonard kısa ve anlayışlı bir cevap verdi. Kendini gördüğü yerden birkaç basamak aşağıya konmuş olmanın yarasını gizlemeye çalışarak pazartesi günü öğle yemeğinde buluşmayı teklif etti.

Kendine acıma duygusu içinde haşlanan Leonard ve Hevesli Paul, arka koltukta yakın bir sessizlikte oturuyordu. Her ikisi de aralarındaki soğukluğun nedeni olarak geçen akşamki *Monopoly* gecesi iptalinden şüphelenmişti, bu yüzden birbirlerinin ruh hâlini yanlış anlayıp mutsuzluklarını katlamış oldular.

Biraz geç kaldıklarından, törene vardıklarında salon çoktan gürültüydü ve insan kaynıyordu. Bölgenin en iyi iş zekâlarının gösterişi için vitrin olan etkinlikte, genel bir toplu başıboşluk hissi vardı. Etkinliğin odak noktası, küçük ve orta ölçekli yerel teşebbüslerin, değişmeyen bilgi stantları dili aracılığıyla desteklenmesiydi. Yerel bir pizza restoranı insanlara nasıl hamur açılacağını gösteriyor ve çatı pencereleri satan bir firmanın yöneticisi de iki genç kızdan, tanıtım modelinin hareketli menteşesine dokunmamalarını rica ediyordu. Salonun uzak köşesinde belediye kütüphanesi bölümü vardı ve kazananların günün erken saatlerinde açıklandığı çocuk resim yarışmasının eserleri sergileniyordu. Kazanan resimler, pencereden bakan üzgün suratlı bir köpek yavrusu, fırtınada bir deniz feneri, Ronaldo ve küçük bir kızın kendini Mona Lisa olarak çizdiği resimdi. Karşı köşede bir kadın, yüz boyama ve balonlardan hayvanlar yapıyordu ve muhtemelen uyuması gerektiği için ağlayan bir çocuğun suratına *Örümcek Adam* çizmeye çalışarak zor zamanlar yaşıyordu. Hepsinin ortasında ise yüzü beyaza boyanmış, kafasında beresi, yanağında palyaço gözyaşıyla rastgele müşterilerin yanına gidip onların hareketlerini pandomim yaparak taklit eden bir adam vardı. Babalar ona eşlik edip gülmekten katılıyorlardı, her ailenin şaka kaldırabilen fertleri genelde onlardı. Pandomimci, Hevesli Paul'un burnunun dibine gelip, tepkisini taklit edebilmek için yüzünü izlemeye başladı. Hevesli Paul da gözlerini

onun gözlerine dikti ve orada sessiz bir hayatın benzer zevkini gördü. Pandomimci en sonunda “Özel Davetli” yazan yaka kartını işaret edince Hevesli Paul aşağı baktı ve adam da burna hafifçe vurulan numarayı yapıp sessiz ve çılgın kahkahalarıyla koşarak uzaklaştı.

Helen ve Peter, gönülsüz bir merak ve satış odaklı laflama arasında salınarak stantları dolaşıyordu. Ticaret Odası organizasyonundan biri Hevesli Paul’a yaklaşıp “Buldum seni! Buraya gel, seni yeni başkanımızla tanıştırmak istiyorum — daha yeni atandı. Orada, ofis zincirinin içinde. Birkaç dakikaya kazananı anons edecek, o yüzden onu kürsüye çıkarken gördüğünde sahnenin kenarında beklemeye başla.”

Hevesli Paul, aynı zamanda ana caddede, istasyonun yanındaki dilbilgisi kurallarına aykırı Mike’ın Bisikletler’i mağazasının da sahibi olan Oda başkanı Mike Brine denen adamla tanıştırıldı. Mike yarışma hakkında heyecanlı bir konuşma yaptı, önemli olan katılım sayısı değil, içeriklerin kalitesi derken de aslında son üçe kalan kişilerin yarışmaya katılan yegâne kişiler olduğunu teyit etmiş oldu. Sol tarafında diğer iki aday duruyordu. Bir güzellik merkezi işleten ve aynı zamanda Ticaret Odası üyesi olan Carol isminde bir iş kadını vardı. Hiç katılım olmadığı görülünce Oda’yı utançtan kurtarmak istediği için yarışmaya başvurmuştu. Yarışmaya gönderdiği cümle —“İletişim kurmaktan çekinmeyin lütfen”— jüri tarafından “kullanışlı ve hoşgörülü ama tam manasıyla yaratıcı değil” şeklinde değerlendirilmişti. Carol bu değerlendirmeyi uzun süreli itibarını korumaya devam edeceği güvenli bir çift yardım eli gibi gördü. Diğer aday, katılım amacı sadece para olan ve katılabileceği tüm yarışmalara katıldığı için böbürlenlen Dermot adında —Hevesli Paul’un yanlış duyduğu gibi tahnitçi değil— taksici olan adamdı. Yarışmaya katıldığı ibare —“Arayı açmayalım”— bir jüri üyesi tarafından “kısa, doğrudan ve gerizekâlıca” şeklinde değerlendirilmiş ve ihtilafa yol açmıştı.

Organizatör mikrofonu eline aldı ve kastettiğinin devlet daşkanı değil Ticaret Odası Başkanı olduğu yönünde lüzumsuz bir açıklama yaparak “yeni başkanımız” için alkış

rica etti. Mike'ın Bisikletler'i mağazasından Mike, bir yandan topluluğun içerdiği "birlik" gibi lafları araya sıkıştırarak, gelecek yıllar boyunca konuşulacak bu etkinliğin ilham verici doğasını ölçüsüzce abartmaya başladı. O konuşmaya devam ederken yanında durup pandomim yapan adamın hareketleri işaret diline tercüme gibi görünse de aslında apaçık bir tiye almaydı. Başkanlığının pek farkında olmayan Mike, sonuçları üçten geriye doğru anons edip adayları tanıtırken etkileyici bir gerilim yaratabilmek için elinden geleni yaptı.

Üçüncü sırada Dermot vardı, beklendiği üzere. Başvuru cümlesiyle, patlak lastikler için tamir takımı, sele ağrısından korumak için yastıklı kısımları olan bir çift bisikletçi taytı ve bisikletle ilgili eşyaların konabileceği kapaklı bir sepet kazanmıştı. İkinci sırada Mike'ın "başa baş sonuç" olarak tanımladığı, kendi salonundan seçtiği bir spa tedavisi kazanan Carol vardı.

Eleme süreci, Hevesli Paul'a kazanan kişi olduğu sonucunu çıkarmasında yardımcı oldu, hem de ismi açıklanmadan önce. Helen'la Peter da hesabı yaptılar ve bariz bir gururla sarmaladılar Paul'u. Leonard, yazar algılarının gücüyle ekibe katıldı, çift el sıkışı ve kocaman gülümsemesi eski dostundan aynı şekilde mukabele gördü.

Hevesli Paul, Perfecto Print tarafından nezaketle bağışlanan, üzerinde kazanan cümlesinin yazdığı pankartın açıldığı kürsüye doğru basamakları tırmandı: —"Sizin Kelimeleriniz Bizim Yapıştırıcımız." Şöyle yazıyordu:

"Yukarıdakileri dikkate almak isteyebilirsiniz."

Klasik bir Hevesli Paul ifadesiydi. Mektubun alıcısı için gerçekten önemli olanın önceki paragraflar olduğunu farz etmiş ve sadece onların dikkate değer olduklarının altını çizirken alıcının diğer türlü düşünme ihtimaline de açık kapı bırakmıştı. En önemlisi, mektuba hiçbir yeni şey eklememiş ve böylece bitiş ifadelerinin, sadece yazışmaların aniden sonuçlanmasını önlemeye yarayan araçlar olduğunu gösterip konunun özüne inmişti. Ticaret Odası'ndaki jüri üyeleri, böylesine

sınırlı bir alana bu kadar kavrayışlı ve kıymetli bir başvurudan dolayı rahatlamışlardı. Büyük bir alkış ve tezahürat oldu, birkaç kişi cümleyi inceleyebilmek için sahneye yaklaşırken bazıları ibareye alışmak için kendi kendilerine yüksek sesle tekrarladılar. Bazı hevesli iş insanları çoktan telefonlarına sarılmış, kazanan ifadeyi piyasada kullanan ilk şirket olabilmek için taslak metinlerini güncellemelerini istiyorlardı ofisteki takımlarından. Başkan Mike'ın Oda dışından katılımcılara yarışmanın ne hakkında olduğunu açıklamayı ihmal etmesi nedeniyle salonda şaşkınlıkla karışık, kutlama ve şakalaşma atmosferi hâkimdi. Pantomimci, tüm olanları tek bir karmaşık mimikle yakalamıştı, ki burada yazılı anlatımla hakkını vermek epey zor.

Başkan Mike, Hevesli Paul'a on bin dolarlık kocaman bir promosyon çeki ve tüy kalemle yazılmış farklı el yazmalarının tasvir edildiği bir kupa verdi. Sonra da birkaç söz söylemesini istedi, pantomimci tercüme için kenarda duruyordu.

Hevesli Paul mikrofona yaklaştı ve aşağıdaki yüzleri inceledi. Mutlu ve heyecanlı hissettikleri, neler olup bittiğinin farkında oldukları için değil de sırf eğlencesine tezahürat yapan bir sürü insanla dolu böyle bir manzarayla daha önce karşılaşma fırsatı olmamıştı. Hevesli Paul sessizce durdu, bir şeyler söylemesini beklerken tedricen sessizleşen kalabalığı izledi. Doğuştan lider Başkan Mike, bu sessizliğin bir tür sinir krizi olduğunu sanıp "Sadece herkese teşekkür et ve iyi vakit geçirmelerini temenni ettiğini söyle," diye fısıldadı. Ama Hevesli Paul öylece durdu, sakın ve sessizdi. Pantomimci sahnenin köşesine oturup komik bir şekilde kafasını kaşdı ve saatine baktı. Gerçek bir profesyonel olan Başkan Mike mikrofonu aldı, herkese teşekkür etti ve kazananın aşırı duygusallaştığını söyleyerek ânın tuhaflığını örtbas etti.

Hevesli Paul sahneden inerken ailesinin, Oda üyelerinin ve diğer iyi dilekçilerin tebriklerini yeniden kabul etti. Leonard kazanan cümlelerin işçiliğindeki hafif dokunuşa yönelik takdirini özel olarak belirtti, sadece en iyi dostu olduğu için değil, aynı zamanda ne söylediğini bilen bir yazar olduğu için bu takdir Hevesli Paul açısından çok önemliydi.

Halkın Sesi gazetesinden bir muhabir, yarışmanın tanıtımı için kullanabileceği bir alıntı istedi Hevesli Paul'dan ama bu istek de sessizlikle karşılandı. Pandomimci arkasında durup ağzının fermuarını kapatıyormuş gibi yaptı, sonra da ilmekle kendini boğarak kafasını kopardı. Muhabir "Bu bir şaka mı?" diye sordu ama Hevesli Paul sıcak bir banyodan keyif alırcasına orada öylece durdu. Ertesi hafta gazetede etkinlik ile ilgili iki sayfa yayımlandı. Hevesli Paul'un büyük bir resmi ve "Bin kelimeye bedel bir cümle" başlığıyla. Haberde, Başkan Mike'ın takip e-postalarıyla ayarlanan ve gerçekleştirilen, Ticaret Odası'nın çıkardığı büyük iş hakkında Hevesli Paul'un ayrıntılı açıklamalarına da yer verilmişti.

Ödül töreni biterken birkaç saat sonra yapılacak olan gençlerin alkolsüz partisi için salonu devretmek gerektiğinden, diğer topluluk etkinlikleri de sonlandırılmaya başlanmıştı.

Leonard dev promosyon çekini bagaja yerleştirirken bölmenin kaldırılması için Peter'a yardım ediyordu, Hevesli Paul ise pandomimciyle basamaklarda oturdu. Canlandırdığı karakterden sıyrılmıştı ve sigara içiyordu. Birbirlerine söyleyecek çok şeyleri var gibi görünüyorlardı ve bir el sıkışmasıyla vedalaşırken Hevesli Paul kartvizit de almış oldu. Leonard kafasını toplamak için eve yürüyerek dönmeye karar verdi. Peter, kupa finali kazanmış gibi sevinçle sürdüğü arabada Helen'la Hevesli Paul'u eve götürdü. Günün adamı ise açık pencereden gelen esintinin keyfini çıkararak, yeni takım elbiseyle arka koltukta oturuyordu. Zihni açık ve özgürdü, tıpkı gömleğinin manşetleri gibi.

BÖLÜM 17: AİLE YEMEĞİ

Ödül törenindeki ilginç günün ardından Helen, Peter ve Hevesli Paul neşe ve zevzeklik içinde döndüler eve. Ertesi gün Grace ve Andrew akşam yemeğine geleceğinden, aslında o cumartesi akşamını yemek hazırlayıp evi toplamakla geçirmeyi planlamışlardı. Ama bunlarla uğraşmak yerine bir kutu şekerleme açtılar ve neşelerini, *Broadway Danny Rose* izlemeden evvel devasa promosyon çekini asacak doğru yeri bulmaya harcadılar.

Her şey kesin ve askerî bir nizamla başlanılacak güne göre ayarlandığı için hâliyle pazar sabahı geç kalkmak yoktu. Grace ve Andrew'a öğleden sonra geldiklerinde sıcak yemek ve rahat bir düzen sunabilmek için görevler dağıtılmış ve zaman çizelgesinde anlaşılmıştı.

Her şeyin anahtarı, kimsenin ayağının altında gezinmemkti elbette. Helen ana yemekten sorumluydu ve dükkânlar açılır açılmaz az sayıdaki gerekli malzemeyi almak için çıkmıştı; tuz ve adaçayı gibi çok nadiren alındığından bite-ne kadar yokluğunu fark etmediğiniz şeyler. Peter başlangıç yemeğinden ve tatlıdan sorumluydu. Başlangıç için ise geldiklerinde de hazırlayabileceği keçi peynirli ve cevizli salata yapacaktı. Tatlı için de Grace'i çocukluk günlerine götürecek bir tat seçmişti, aynı zamanda gece Pavlova tatlısı yapmak yerine film izleyen Peter'ı kurtaracaktı, konserve meyve ve vanilyalı dondurma olacaktı. Hevesli Paul çöp kutulularını boşaltmak —yatak odalarındaki ve banyolardaki küçükler de dahil— ve masayı hazırlamak, yani yetişkinlik hayatının büyük kısmında sorumlu olduğu iki ev işini yerine getirmekle mükellefti. Ayrıca iş olarak görmese de her gün kuş yemliğini

doldururdu.

Grace ve Andrew çok meşgul birkaç gün geçirmişlerdi. Programlarına biraz romantizm eklemeye niyetlendilerse de arabayla oradan oraya gittiler, zamanlarının çoğunu düğün gününü başarıya dönüştürmek için çeşni işlevi görebilecek en küçük parçaları bir yerden alıp başka bir yere bırakmaya harcadılar. Yapılacaklar listesinde kalın ve kokusuz düğün mumu bulmak, koridor sonlarına yerleştirilecek fiyonkları yapmak, evlilik cüzdanını imzalamak üzere süslü bir kalem almak, konuklar için kiliseden çıkış yolunu gösterecek renkli işaretler çizmek ve havası tıpkı kendileri gibi -1 derecelerde olan Kyoto'daki balayına hazırlanmak, giyecekleri kıyafetleri toplamak vardı.

Aileyle yenecek akşam yemeğinin sabahında Grace, boş mideyle koşuya çıktı ve çökmüş bir hâlde eve yürüyerek dönmek zorunda kaldı. Sadece yarım saat için yatağa geri döndü ama Andrew onu uyandırmadı. Andrew'un kararı, Grace'in vaktinde hazırlanmasına yetmeyecek kadar geç uyanmasına, gergin ve mızımız bir şekilde etrafta koşuşturmasına neden oldu. Neticede, yola çıktıklarında arabanın içinde tartışmaya başladılar; Andrew her kahrolası seferinde geç kaldığı için Grace'i suçladı. Grace ise kendisini uyandırmasını istediği zamanlarda, alarmı kurmasına gerek olmadığını kahrolası şekilde ısrar ederek söylediği ve onu uyandırmadığı için Andrew'u suçladı. Yolda durup şarap ve çiçek alacak zamanı zar zor buldular, masaya yarım saat geç ulaştılar. Ama Peter kapıyı açar açmaz kamusal birlikteliğin mutlu bir portresini yansıttılar; az evvel kendileri de başlangıç tabağının son durumu hakkında gerginlik yaşamış olan Peter'la Helen, aynadaki suretlerini gördü.

Grace çiçekleri uzatıp, makyajlarını bozmayacak şekilde annesini yanağından öperken "Sizi görmek ne güzel, canım," diye karşıladı onları Helen. "Ah, ne tatlısınız —hiç gerek yoktu ama çok güzeller. Merhaba Andrew, canım —teşekkürler geldiğiniz için. İkiniz de çok meşgul olmalısınız."

"Seni görmek çok güzel," dedi Andrew kucaklaşırken. "Görüşmeyeli epey zaman oldu, üzgünüm —sürekli seyahat

ediyordum, nasıldır bilirsiniz. Nasılsın görüşmeyeli?”

“İyi, iyi. İçeri girin. Verin —paltolarınızı alayım. Kalın giyinmekle iyi etmişsiniz —burası hâlâ buz gibi, güneş olduğunda bile,” dedi Helen tırabzan babasına aşırı palto yüklerken.

Tüm işlerini bitiren Hevesli Paul, kütüphaneden aldığı *National Geographic* dergisini okumak için ön odada oturmuştu.

“Ve işte burada, günün adamı! Gel bana bir sarıl. Ödülüne çok sevindim. Tebrik ederim. Sanırım senin eserini şirketimizin tüm e-postalarının sonunda göreceğiz artık, değil mi?” dedi Grace, Hevesli Paul’u görmekten memnun olarak.

“Herhalde öyle,” dedi. “İyi görünüyorsun. Düğün ve diğer işlerle filan çok meşgul değilsin umarım. Selam Andrew, lütfen içeri gel —görüşmeyeli nasılsın?”

“Her şey iyi, sağ ol. Seni görmek güzel,” dedi Andrew zıt omuzların temasıyla yapılan erkek selamını Hevesli Paul nasıl karşılık vereceğini anlayamadan bitirerek. “Ödülün için tebrik ederim. Cümlel nasıldı: ‘Yukarıdakileri not aldığınız için teşekkürler’ ya da böyle bir şey? Tebrikler. Hepimiz artık bunu kullanmak zorunda kalacağız. Ünlü olacaksın.”

“Orasını bilmem,” diye cevap verdi Hevesli Paul. “Babam şimdi gelir. Başlangıç tabaklarıyla uğraşüyor, yani kol gücünü kullanarak salata yapıyor sanırım.”

Grace mutfığa girip, üst çekmecedeki tek iyi bıçağı ararken yardım teklif etti.

“Sen rahat ol, hayatım, ben iyiyim,” dedi Peter. “Annenin dikkatli bakışları üzerimde nasılsa, hallederim. Eğer istersen şarap açabilirsin. Sizin getirdiğiniz iyi şişelerden aç ama, kardeşinin aldığı vidalı kapaklı olanı açma —Kolombiya’dan geliyormuş! Oranın şarabını kim içer?”

Grace herkesin içecek tercihini öğrendi ve Andrew’a da sessiz ve kırgın şekilde, eğer içmek isterse arabayı kendisinin kullanabileceğini teklif etti ama Andrew alnına bir öpücük kondurdu ve sorun olmadığını, kendisinin kullanabileceğini söyleyerek aralarını düzeltti.

Grace’in geç gelmesiyle hem yemek öncesi içkilerin süresi daralmış hem de tavuk yemeğinin pişme süresi zora girmişti. “Herkes yerine!” dedi Helen. Servis yapmasını kolaylaştır-

cak şekilde kapıya yakın oturan Helen dışında belli bir düzen gözetmeksizin oturdular. Yıllar önce Helen alt katta, yemek odasının mutfağa dahil olduğu bir açık plan istemiş ama Peter yemeğini yerken fonda yuvarlanan yıkama ve kurutma makineleri istemediği için aksini savunmuştu. Helen da insafa gelip kabul etmişti ama yemek hazırlarken konuklarla sohbet edemediğin ve yemeği masaya getirmek için uzun bir yol katetmek gereken mutfağın bu bağlantısız hâinden şimdi bir kere daha pişmanlık duyuyordu. Tıpkı restoranlarda olduğu gibi başparmak ve küçük parmaklarının desteğiyle her elinde iki tabak taşıyıp, tek seferde dört başlangıç tabağını da masaya getirebilen Peter için hava hoştu. Tembel adam işlerinde uzman olan Peter, kalçasıyla kapı açabilir, dirsekleriyle kapayabilir ve çenesiyle ışıkları açabilirdi. Gerçi bu sefer, Helen'in eleştirilerine bolca maruz kaldığı ve dökülüp saçılardan daha fazla sorumlu tutulmak istemediği için Hevesli Paul'dan yardım almıştı.

Tüm günün iştahını bu âna sakladıkları için epey aç olduklarından herkes başlangıçlara gömülmüş, Grace'le Helen da düğün hazırlıklarındaki son durumu değerlendirmeye başlamıştı.

"Yani, şimdi pastacı adam Kutsal Cuma kapalı olduğunu söylüyor ve ben de gelip dükkânını özellikle açması için ona mesaj atmalıyım. Pastayı cuma günü otele getirmemiz lazım çünkü, düğünden sorumlu kişi hafta sonu çalışmıyor ama ben de işi başka birine devretmek istemediğim için pazartesi götürmek zorunda kalacağız," açıklamasını yaptı Grace.

Peter "İstersen ben yapabilirim senin için," diye önerdi.

"Sağ ol, baba, gerek yok —oteldeki görevliyle son bir kontrol yapıp, pazartesiden önce her şey olması gerektiği gibi ilerliyor mu diye görüşmüş oluruz, dert değil benim için. Çiçekçi pazar akşamından önce buketleri hazır etmeli ama Paskalya yüzünden tam tarih veremiyor, çünkü dediğine göre ailevi yükümlülükleri de varmış ve bana yanıt vermekte yavaştı dürüst olmak gerekirse. Umarım o gün geldiğinde benzinlik çiçeklerini kullanmak zorunda kalmayız. Kamyoncu gelinler gibi mazot kokarak yürümek istemem koridorda.

Kilisede dağıtılacak hediye işini halledeceksin değil mi, anne? Andrew'un annesiyle birlikte yapacaksınız."

"Elbette. Anne babanı yeniden görmek güzel olacak, Andrew. Uzun zamandır görüşemedik. Düğünden evvel bir araya gelmek güzel olurdu ama neyse," dedi Helen.

"Düğünü iple çekiyorlar, Helen," dedi Andrew. "Annem kalabalık ortamlarda biraz utangaç olduğu için yanında senin olmandan memnuniyet duyuyor. Hepiniz aynı masada olacaksınız, hasret giderme fırsatınız olur böylece."

"Baban nasıl?" diye sordu Peter. "Hâlâ güneş kremi sürmeden golf oynuyor mu?"

"Evet, eski iş arkadaşlarıyla haftada birkaç kez oynuyorlar. Bana da hep soruyor beraber oynar mıyız diye ama hiç fırsatım olmadı. Aslında çıkıp katılmam lazım ama çok rekabetçi oluyor, o yüzden pek de kaliteli vakit geçiremiyoruz. Sen hiç oynadın mı, Peter?"

"Bir sefer çılgın bir golf oynadım annenizle. Ama kaybettim ve ceza aldım," dedi Peter Helen'i hafifçe dürtüp gülümseyerek.

"Kes artık! Bütün hayatımızı herkesin önünde anlatma. Sen ona bakma, Andrew. İyi olmadığı oyunları oynamaktan hoşlanmaz," dedi Helen.

"Bu doğru," dedi Hevesli Paul. "Sadece bir kez oynadığı bir yığın oyunumuz var. Aslında tam olarak kutu oyunu sınıfına girmeyen, bilgi sınama türündeki oyunları tercih eder. *Trivial Pursuit* ve türevleri. Sınava girsen daha iyi." Hevesli Paul, oyun dışından bilgilere dayanmayı hile kabul eden ve sadece oyunun sınırları dahilindeki yeteneklerine dayanarak başarılı olunması gerektiğine inanacak kadar pütitendi.

Ailenin yemeği yavaş yiye üyesi Grace dahil herkes çok aç olduğu için başlangıçları çabucak bitirdiler, Grace bir yandan da getirdiği şarabın tadını çıkarıyordu.

Tavuğu çıkarmak için ayağa kalkan Helen, Grace'in yardım teklifini savuşturdu, bunun yerine kızının şarabını tazeledi. "Dinlen, bütün hafta çok çalıştın. Bugün keyfine bak. Gel, Peter, ana yemeği servis yeteneklerin nasılmış görelim bakalım."

“İşte bunlar hep seni bekleyen şeyler, Andrew. Bir kez yüzüğü takınca onlar için sıradan bir eleman oluyorsun,” dedi Peter, Helen kurulama bezi fiskeşiyle söylediklerine karşılık verirken. Onlar çıktıktan sonra Grace şarabından bir yudum daha alıp içkiyle pek arası olmayan Hevesli Paul’a döndü.

“Dünü anlatsana. Kupa filan verdiler mi?”

“Verdiler aslında. Şurada, kopuk bir el!” dedi Paul, ürkütücü bir sesle şömine rafının üzerindeki kupayı gösterirken. “Ayrıca bir miktar ödül parası da aldım.”

“Hadi be, ne kadar?” Andrew ve Grace aynı anda sordular.

“Aslında epeyce —on bin papel.”

“Vay anasını!” dedi Grace, gerçekten şaşırmıştı. “Bayağı ciddi para. Vay be! Keşke ben de katılsaymışım.”

“Hatta o devasa promosyon çeklerinden de aldım. Yukarıda. Babam çerçeveleteceğini söyledi. Gerçek bir çek değilmiş —gidip bozduramıyorsun, ki ayrılırken başkan gelip gerçek çeki verene kadar bunun farkında değildim.”

“Başkan da mı oradaydı?” dedi Andrew, etkilenmişti.

“Yani, o başkan değil. Mike Brine, Ticaret Odası Başkanı. Ana caddedeki Mike’in Bisikletler’i mağazasının sahibi.”

“Tabelasını okuma yazması olmayan birinin yaptığı mağaza mı?” diye sordu Grace.

“Evet, o. Aslında iyi bir adam. Ofisi filan her şeyi var. İşlerini epey ciddiye alıyorlar.”

“Aldıkları belli —on bin papel şaka değil. Vay anasını,” dedi tekrar Grace.

“Peki parayla ne yapacaksın?” diye sordu Andrew.

“Yani, bilmiyorum. Ne yapacağımı hiç düşünmedim.”

“Gerçekten mi? Yarışmaya bu yüzden katılmadın mı? Kendine yapmak istediğin bir güzellik yok mu?” dedi Andrew, para meselesine biraz fazla dikkat gösterdiğini açık ederek.

“Pek değil. Kazanmaya çalışmıyordum. Bir sorunları olduğunu gördüm ve onlara yardımcı olabilecek cevabın ben de bulunduğunu düşündüm —bilirsiniz— iyi bir amaç için kullanabileceğim çok fazla yeteneğim yok ama bu meselede devreye girip yardımcı olabileceğimi hissettim ve haklı da çıktım. Para onların fikriydi aslında. Bunu bir yaygaraya çe-

virmek istediler ve iş insanları nasıldır bilirsiniz, onlar için dikkat sadece parayla çekilebilir,” dedi Hevesli Paul.

İkinci kadehini çoktan bitirmiş olan Grace “Evet ama bu konuyu iyice düşünmelisin. Yani bu çok büyük bir para. Bununla anlamlı bir şey yapabilirsin,” dedi, ödül parasının verdiği şaşkınlık birden fazla şekilde yutkunmasına neden olmuştu.

“Ben paraya alışkın değilim, o yüzden harcamak istemiyorum. Galiba zor zamanlara saklamak için kredi kooperatifine koyacağım. Bu işler belli olmaz,” diye cevap verdi Hevesli Paul, konuyu neredeyse hiç düşünmemiştir.

“Ama, ama bunu düşünmelisin. Yani açık konuşmak gerekirse annemle babam sana hep baktılar ve asla elini cebine atmanı istemediler, o yüzden, belki de kendinden başkasını düşünmen gerekmez mi? Belki onlar için güzel bir şey yap-san? Yani senden kira istemiyorlar ve babam da düğünde giyeceğin takım elbiseyi aldı; postaneden kazandığın paradan harcamak zorunda kalmıyorsun ve şimdi birkaç şilinin var, onu da bir toplum merkezi ya da ne zıkkımsa, orada çürümeye bırakacaksın—”

167

“—kredi kooperatifinde,” diye düzeltti Andrew.

“—teşekkürler, kredi kooperatifinde,” diye tersledi Grace, lafının bölünmesinden rahatsız olarak. “Yani, bir kez olsun olayları birazcık ciddiye alamaz mısın? Hepimiz ilerliyoruz. Ben evleniyorum, babam emekli oldu, annem bir sonraki sene emekli *olacak* ama sen hâlâ burada yaşayıp *Bil Bakalım Kim?* oynuyorsun ya da başka hangi oyun varsa. Haftada bir gün çalışıyorsun. Ne zamana kadar? Hiç değişecek mi bu? Sen hiç değişecek misin? Şimdi manşetleri sıvama şansın var, böyle miydi o deyim?” Grace kadehini yeniden doldururken şişenin dibini şaşkınlıkla salladı, sanki bir yerinden sızmış da boşalmıştı. “Sadece bu konuyu biraz düşün, o kadar. Bana söz ver olur mu? Lütfen, sadece düşüneneğine dair bir söz?” sinirlendiğini fark ettiği için duraksadı.

Hevesli Paul “Tamam, söz veriyorum,” diye cevapladı. Grace’i bu kadar sinirlendirecek ne yaptığını bilemiyordu ve sesindeki keskinlikten afallamıştı. Paul doğası gereği kayıtsız

bir ruhtu, nadiren insanlara alınmış ve belki de hiç alınganlık hissetmemiş, her zaman şüpheden yararlanmaya ve koşullara açık olmaya istekli olmuştu. Grace'in onun adına sevineceğini düşünmüştü. Tek yapmak istediği, kafalarını karıştıran bir sorun için Ticaret Odası'na yardımcı olacak küçük bir ifade önermekti. İşin ucunda bir kupa ya da para olmasa da yapardı bunu. Basit bir açıklamayla, diğer oyuncuların kendi sıralarında gözlerinden kaçırdıkları *Scrabble* tahtasındaki boşluğu yakaladığı an gibi cevabı gördüğü o nadir anlardan biriydi. Şimdi onun için pek de bir şey ifade etmeyen parası olduğuna göre bir kısmını ya da tamamını anne babasına vermekten mutlu olurdu. Onların bu parayı isteyebilecekleri hiç aklına gelmemişti sadece. Babası emekli olduğundan beri emeklilik ikramiyesine hiç dokunmamıştı. Belli ki o parayı tatil dışında nereye harcayacağını bilmiyordu. Helen ise tatil kararını ağırdan alıyordu. Belki onların tatil masraflarını karşılayabilirdi. Grace'in bahsetmeye çalıştığı bu olabilir miydi? Ya da belki Grace düğün için bir destekten mutlu olacaktı? İkisinin de iyi işleri vardı ama düğünler masraflı şeylerdi ve birkaç kez oradan buradan kısmak zorunda kaldıklarından bahsetmişlerdi, bütün o davetli sayıları, artı birlerle ilgili fiyaskolar parayla ilgili olmalıydı, değil mi? Belki sorun buydu. Bu durumda, Grace'in neden bu kadar sinirli olduğunu anlayabilirdi. Her şeyi organize etmek zorunda olduğundan çok baskı altındaydı ve bir de üstüne bütçelerini aşmışlardı. Elbette. İşte, onun tek kardeşi olarak, kız kardeşinin bazı şeylere yetişemediğini fark edememişti. Durumun üstesinden gelebilmesi için ona biraz para verebilirdi. Belki borç olarak, çünkü aksini kabul edemeyecek kadar gururlu biriydi Grace. O zaman da para hakkında bir daha hiç konuşmaz ve eğer geri ödemeye çalışırsa onu geçiştirir; konuyu tamamen unuttuğunu, onun da unutması gerektiğini söylerdi.

“Evet,” dedi Helen odaya girerken, yüzünde mutfağın sıcağından pırıl pırıl, mutlu bir ifade vardı. “Böylece ortadan kaybolduğumuz için kusura bakmayın ama umarım hepimiz bu gecikmeye değdiğini düşüneceksiniz.” Önce Grace ve Andrew'un tabaklarını kızarmış piliç, kaz yağında pişirilmiş

patates, yanında adaçayı dolgusu ve biraz da mantar sosuyla yağda çevrilmiş kök sebzelerle doldurdu. Peter, Hevesli Paul'un masaya koymayı unuttuğu tereyağı tabağı için mutfağa ikinci seferini yapmadan evvel üç ayrı tabakla Helen'i takip etti.

“Evet,” dedi Helen, “yumulun hadi. Dünkü ödöl törenini duyduunuz mu? Onunla gurur duyuyoruz. Elini sıkamak için kendilerini paralayan bütün o iş insanları filan, değil mi?” dedi henüz tam olarak ayılamamış Hevesli Paul'a dönerek. “Gelecek yıllarda senin kelimelerini okuyacağız. Sadece yeteneğini değil, geçirdiğimiz güzel günü de hep hatırlamış olacağız.”

Helen, özel bir günün ardından, önlerinde bekleyen diğer özel günlere doğru tüm ailesiyle yeniden birlikte olduğu için mutluydu, şarkı söyleyen kalbini yansıtan şen şakrak hâli samimiydi. Son derece iyi durumda olan yetişkin iki çocuğuna güzel bir yemek hazırlamaktan başka bir şey istemezdi.

BÖLÜM 18: SELAM MARK!

Leonard, şirket için hazırladığı Romalılarla ilgili kitabın son düzeltmelerini bitirmişti. Sonunda, kupkuru gerçeklerin taze ama ruhsuz bir anlatıyla sunulduğu yetkin bir inceleme çıkmıştı ortaya. Şüphesiz, öğretmen adaylarının boş vakitlerinde düzelterceği ve her biri aşağı yukarı aynı notu alan, unutulması kolay okul projelerine yol açacaktı bu kitap. İşte şimdi, Shelley'nin onunla parkta bir yürüyüş için buluşmayı kabul ettiği o mutlu günden beri üst çekmecedeki bekleyen, aynı konu hakkındaki daha gelişmiş taslak üzerinde çalışıp kendi kitabını yazabilmesi için vakti vardı. Güncel hâliyle kitapta Romalı genç bir oğlanın hayatını tasvir ediyordu. Gerçi Leonard taslağı gözden geçirirken oğlanın kişiselikten yoksun, çok genel biçimlendirilmiş bir şablonun içinde sıkıştığını fark etti —mizah anlayışı ya da belirli tercihleri olmayan, hareketlerde ve detaylarda eksikleri bulunan, çocukların yerine geçmek ya da birlikte zaman yolculuğu yapmak isteyeceği bir karakter olmaktan uzaktı. Leonard ona can vermek zorundaydı. Bunu yapabilmesi için kendisine moral verebilecek, içtenlik ve mizah arasında bağlar kurmasını sağlayabilecek ideal seyirciye; kitabını adayabileceği birine ihtiyacı vardı. Ve bu yüzden kitabı Shelley'nin küçük oğlu Patrick için yazmaya karar verdi ve Romalı çocuğun adını da Patrius koydu.

Kitap böylece renk kataloğunun sonsuz olasılıklarına açılmıştı. Leonard, Patrick'in Romalı versiyonuna nasıl tepki vereceğini düşündü. Bu düşünce, kitabı ilginç ve heyecanlı gerçeklerle doldurmak istemesini sağladı; sadece okul çantasının dibinde çürüyecek kuru bilgi parçalarını değil, geçmişten gelen bir haberci gibi evreni tüm boyutlarıyla anlatmak istedi. Leo-

nard onu *togası* içinde okula giderken, kötülüğe karşı korunabilmek için mührünü takarken ve sanki Patrick, öyle verimsiz bir dönemi idrak edebilirmiş gibi, Noel ve Noel Baba henüz var olmadan evvelki yıllarda oyuncaklarıyla oynarken çizdi. Onu gerçek kemiklerle zar atarken çizdi ve Patrius'un gladyatör olarak kazandığı pek çok zaferin ardından, serbest bırakılan annesiyle ilgili iki sayfa ekledi. Takip eden sayfaya, içinde buğday nişastasından yapılan ekmek dilimi, biraz hurma ve bir tane de mor havuç olan Patrius'un beslenme çantasına dair kıvrımlı bir bölüm ekledi. Ama Leonard, Roma dönemi özelliklerinden ziyade, Shelley gibi özel bir annesi olan oğlanların yansıması olan normal nitelikleri de eklemek istedi ona. Patrius'un çok çabaladığını, canını sıkı boyutta olsa da, kendisi için iyi olacak derecede çok çabaladığını yazdı. Patrius resim yapıp şarkılar söylüyordu her gün. Bir sürü soru sordu ve onu azarlayan, yine de her nesilde bir bağımsız ruh olduğunu gözlemlemekten özel bir tatmin duyan annesine cevap yetiştirdi. Çoğu akşam yatağa geç girse de hastalandığında hep doktora gitti ve dişi düşünce mutlu oldu. Patrius'la ilgili bilinmesi gereken temel şey, hayatını ailesiyle paylaştığıydı. Leonard onu kumral, kıvrırcık saçlı, yeşil gözlü —tarihsel doğruluk ilkesine rağmen— Yıldız Savaşları gözlükleriyle ve normalde olduğundan birkaç gömlek büyük çizdi. Bir bilgi kutucuğu, kocaman kalpli ve geniş bir hayal gücü sahibi olarak tanımladı Patrius'u.

Leonard yapı kurmak için artık yeterli detaylara sahip olduğunu biliyordu, parçaları nasıl birleştirebileceğini anlamasını sağlayacak kadar çok kitap hazırlamıştı. Tek sorunu, daha önce her şeyini tek başına yapmaya giriştiği bir kitap olmamıştı. Normalde elindeki kısmı uzman yazara gönderir ve ancak kitabın denetimden çıkmasını takiben cevap alırdı. Birkaç dakikalık muhakemeden sonra şansını denemeye ve kitabın içeriğiyle özetini, gönderebileceği tek insana göndermeye karar verdi:

Alıcı: himark@markbaxterbed.com

“Selam Mark,

Umarım her şey yolundadır. Duyduğum kadarıyla talep gören konferansın için turnedesin bugünlerde, o yüzden rahatsız ettiğim için üzgünüm ama üzerinde çalıştığım bir projenin ilgini çekebileceğini düşündüm...”

Leonard bütün saygısıyla sahne arkası anonimliğinden çıkıp, yazarlık tanınırlığına ulaşmasına yardım edeceğini umarak projesini Mark Baxter’a anlatmak için elinden geleni yaptı. Aslında yardım istediği Mark’ı tamamen devre dışı bıraktığı için bu işi belli bir hassasiyetle ele almalıydı. Ama biliyordu ki Mark uzun zamandır bu piyasadaydı ve yapacağı tek şey bu e-postayı başkasına iletmek bile olsa mutlaka kendi için bir pay isteyecek ve kapakta isminin geçmesi için pazarlık yapacaktı. Leonard sıkı bir pazarlığa girişecek durumda değildi. Mesajını, şirketin e-posta imzalarıyla ilgili yeni politikasına uygun olacak şekilde bitirdi:

“Yukarıdakileri dikkate almak isteyebilirsiniz.”

Leonard

“Gönder” tuşuna bastı ve Mark’ın bahçesine çitlerin üzerinden su balonu atmış gibi hissetti. Tanıtım yazısını gönderdiğine göre, Mark Baxter’ın ilgilenip bütün taslağı görmek isteme ihtimaline binaen, kitabını bitirebilmek için beşinci vitese geçmek zorundaydı. Ama önce görüş açısındaki dört saatin de —kol saati, cep telefonunun saati, bilgisayar saati ve ofis telefonunun saati— farklı zamanları gösterdiğini fark etti, bu durumda Shelley’yle öğle yemeği randevusuna ya azıcık erken varacak, ya zamanında orada olacak ya da birazcık geç kalacaktı. Leonard, Teknik Destek Greg’den gelebilecek sevimsiz ofis şakalarına maruz kalmamak için bisiklet parkında buluşma ayarlamıştı. Kitabı Patrick için ve onun hakkında yazma fikrini paylaşmak, bu fikri Mark Baxter’a göndermek konusunda onu cesaretlendirenin kendisi olduğunu Shelley’ye anlatmak için sabırsızlanıyordu. Hayatına girdiğinden beri Leonard’a iyilikten başka bir şey getirmemişti.

Bisiklet parkına vardığında Shelley'nin çoktan gelmiş, kendisini beklediğini gördü. Her zamanki gibi yük beygirlerine özenip bütün bisiklet donanımını sırtlanmıştı.

Leonard "Selam, n'aber?" dedi. "Bırak da şunu ben alayım. Sabahın nasıl geçti ve tabii aklıma gelmişken hafta sonun nasıldı?"

"İyi, sanırım. Patrick'le takıldık sadece. Hep içeride olmaktan biraz sıkıldı ama dışarı çıkmayı da istemedi. Bazen böyle oluyor. Çocuklar okulda geçirdikleri haftadan yoruluyorlar ama bütün gün oturup lego oynamasına izin veremedim, o yüzden sinema sözü verdim."

"İyi bir şey var mıydı? *Happy Meal*'daki filmlerden birini mi izlediniz?"

"Hayır, aslında. Hiç aklıma gelmedi. *Fart of Darkness* serisinden bir filmi izlemeye gittik. Bilirsin, çocukların kafalarındaki ebeveyn figürünü hedef alan şakalarla dolu bir klasik. Ben biraz uyukladım sinemada, o da yiyeceklerini bitirince çıkmak istedi. Memnun etmesi imkânsız anlarından birindeydi. Senden ne haber —arkadaşının ödül töreni nasıldı?"

"Mükemmel, evet, çok iyiydi. Kazandı gerçekten. Kesik el figüründen bir kupa ve on bin dolar değerinde devasa bir çek aldı. Bagaja zar zor yerleştirdik."

"Vay, ödüle bak! O büyük çekleri bozdurabiliyor musun?"

"Yok. Gerçek bir çek daha veriyorlar. Dev gibi olanı çerçeveletecek."

"Parayı ne yapacak?"

"Söylemesi zor. Şimdiye kadar pek parası olmadı ve paraya karşı bir ilgisi de yok. Paskalya'dan hemen sonraki pazar-tesi günü kız kardeşi evleniyor, belki ona yardım edebileceğini söylüyordu. Whitethorn Şatosu'nda bir davet ayarlıyor, pek ucuz olmayacaktır. Konuk sayısını dar tutmak zorunda kalmışlardı, hâliyle ben de artı birimden feragat etmiştim ne yazık ki."

Bu şekilde biraz yürüdüler ama sohbetleri yavaşça tükendi. Hevesli Paul'la her türlü sessizliğin üzerinde sörf yapabiliirdi Leonard ama Shelley'nin yanında işler farklıydı. Sohbeti sürdürebilmek yokuştayken kalkış yapmaya benziyordu

bazen.

“Peki, nereye gidiyoruz bu arada? Fikrin var mı?” diye sordu Shelley.

Leonard “Bataklık mumyalarına ne dersin?” önerisinde bulundu.

“Olur. Daha önce onları hiç görmedim. Korkunçlar mı?”

“Ah, hayır, ben korkunç demezdim. Döküntü hâlinde, köseleye benzeyen yaşlı bedenler sadece. Çehrelerinin tamamını mükemmel bir açıyla görebiliyorsun gerçi, hatta bazılarının saçları bile var.”

Shelley “Tamam. Kulağa ilginç geliyor ama onları görene kadar bunu romantik randevu kaydına eklemeyi erteliyorum,” dedi, gülümsemeye çalışıp, pek de beceremeyerek.

Sohbet gene duruldu. Shelley’nin çoğunlukla ortamın belirleyicisi olduğunu fark etti. Eğer şen şakrak ve iyimserse her şey mükemmeldi ama durgunsa bocalıyorlardı.

“Her şey yolunda mı?” diye sordu Leonard sergiye yaklaşırken.

“Hımmm. Sayılır. Pek değil aslında. Sana sormak istediğim bir şey var. Ama biraz tuhaf gibi.”

Leonard’ın karnında bir hayalet yürür gibi oldu. “Hadi sor,” dedi.

“Patrick’le ilgili. Yani benimle ve Patrick’le aslında. Birlikte geçirdiğimiz zamandan çok mutluyum, yani senin ve benim ağırdan almamızdan memnunum ama Patrick’le tanışmaktan bahsettiğin mesajını düşünüyordum. Beni biraz hırsızlıksız yakaladın. Ne demek istediğinden emin olamadım. Yani ne bileyim, ne kastettiğini sana sormak istedim.”

“Ah, anlıyorum. Dürüst olmak gerekirse bu konuyu çok düşünmemiştim. Sadece bize katılmak ister misin, diye sormuştum; eğer istiyor ama Patrick nedeniyle gelemiyorsan o da gelebilir demek istedim. Bundan fazlası değildi. Görüldüğü gibiydi, vesaire vesaire.”

Serginin kapısının önünde duruyorlardı. Leonard teste tabi tutulduğunu hissediyordu ama sorunun ne olduğunu anlamamıştı.

“Patrick benim dünyam Leonard. Bütün hayatımı ona

bakmak üzerine kurdum. Onun hırpalanmasını istemiyorum.”

“Ah, tabii, elbette.”

“Demek istediğim, birkaç kez çıktığım her adamı onunla tanıştıramam.”

Tanımlama vahşice aydınlatıcıydı Leonard için.

“Anladım. Elbette. Yani, ben asla Patrick’le senin arana girmeyi kastetmemiştim. Sadece nazik olmaya çalışıyordum.”

“Biliyorum, biliyorum. Seni eleştirmiyorum. Sadece ona senin kim olduğunu, en sevdiği kitapları yazdığını söyleyemem ve seni onunla tanıştıramam çünkü işler iyi gitmezse terk edilmiş ve reddedilmiş hissedecektir ve ben böyle olmasını istemiyorum. Senin kim olduğunu açıklamadan yanımda öylece getiremem onu. Sadece ismin ve yazdığın kitaplar nedeniyle değil, senin benim için taşıdığın değer ve daha da önemlisi onun için taşıdığın anlam sayesinde olmalı bunlar. Anlıyor musun? Bunun benim için ne kadar önemli olduğunu anlayabiliyor musun? Ve neden bu kadar önemli olduğunu?”

Hepsi dar pantolon ve şişme mont giymiş İtalyan öğrenci kafesi, onları iterek aralarından geçti. Cıvıltılı ergen zincirinin uçup geçmesi birkaç dakika sürdü. Shelley yüzünde üzgün ve mülayim bir ifadeyle kalabalığın boşluklarından Leonard’a baktı. Herkes geçtikten sonra Leonard bir şey söyleyebilir, bir şey yapabilir veya anladığını, gerçekten anladığını, Shelley’nin kastettiği noktayı gördüğünü ona belli edebilirdi. Shelley okunmamış şekilde kendisine geri dönen endişe sinyalleri gönderiyordu. Leonard çok önemli bir şeyin gerçekleşmekte olduğunu biliyordu ama çok kararsızdı ve ondan beklenen incelik konusunda çok tecrübesizdi.

“Çok haklısın, o zaman içeri girelim mi? Mumyalar sabırsızlanmaya başlayacak!”

Her tarafını saran kendi gülünçlüğüünün yankısını hissedebiliyordu. Yetişkin sohbetinde bir büyük çocuktı. Foyası ortaya çıkmıştı.

Shelley “Ben gideceğim, Leonard,” dedi üzgün ve kırgın, içli gözleriyle ona son bir derin bakış attı.

“Ah, tamam. Belki başka bir zaman,” dedi Leonard panik olup donakalmıştı. Bu iş onun boyunu aşmıştı.

Shelley bisiklet malzemelerini ondan aldı.

“Hoşçakal, Leonard.”

Hiç sinematik olmayan bir hareketle bisiklet kaskını giyişini ve gidişini izlerken sergi salonunun kapısında durdu. Shelley köşeyi dönüp, yola düşene kadar gözyaşlarını tutmak için elinden geleni yapacağını gösteren küçük, kahramanca bir gülümseme takındı. Leonard olanların ağırlığından dili tutulmuş vaziyette, Shelley’nin ondan uzaklaşıp, trafiğe doğru bisiklet sürüşünü izlerken öylece durdu.

Dağıldığını hisseden ve kendisini toplayabilmek için sessiz bir yere ihtiyaç duyan Leonard, sergiye doğru sürüklenip loş bir odada tek başına oturdu. Hemen yanında, hayatının değiştiği o mutlak andaki ifadesini korumuş, teşhir kutusu içinde perişan hâlde uzanmış, iki bin yaşındaki bataklık adam vardı.

BÖLÜM 19: HAYAT OYUNU

O akşamın ilerleyen vakitlerinde, yemekten sonra karmaşık olmayan bir sohbete dalmak ve kutu oyunları oynamak için ağır kalbini *Parley View*'a sürükledi Leonard. Kutu oyunu yapan firma Milton Bradley'deki iyi insanlar, anaokulu hareketinin öncüleriydi ve logoları MB ibaresini taşıyan klasik oyunların pek çoğu yıllar içinde nazik bir eğitim verme niyetiyle tasarlanmıştı. Bu niyet, Sayın Baylar Milton ve Bradley'nin hayatın gerçekleri olarak gördükleri nimet ve bedellere karşı oyuncularını hazırlamaya çalışan neşeli bir rekabet oyunu *Game of Life* [Hayat Oyunu] için özellikle geçerliydi. Oyun yeni ve özel bir anlam kazanmıştı Leonard için. Geçtiğimiz haftalarda annesini kaybetmiş, mirasına bir ev düşmüş, kariyerinde yeni bir yola girmiş ve şimdiye dek tanıştığı en özel kadınla karşılaşmış ve muhtemelen onu kaybetmişti. Oyun objesini —yolcu koltuğu boş olan ve dikiz aynasında pembe veya mavi bir domuzun asılı olmadığı arabasını— kutu boyunca sürerken, iniş ve çıkışların tanıdık biçimleri gözünün önünde canlanıveriyordu.

İnsanların düşüncelerinin mahremiyetine saygılı olan ve arkadaşıyla birlikte uzayıp giden rahatlatıcı sessizliğin genelde tadını çıkaran Hevesli Paul, Leonard'ın berbat ruh hâlinde endişelenmeye başlamıştı. Leonard bir noktada zencefilli fındık alabilmek için çikolatayı ve sevdiği bisküvileri geçti, işlerin olması gerektiği gibi olmadığını net bir işaretiydi bu.

Hevesli Paul bir cesaret “Bir sorun mu var?” diye sordu.

“Efendim?” diye cevap verdi Leonard, sislerin arasından.

“Sorun mu var, dedim. Kendinde değilmiş gibisin de. Hasarlar için beni dava etme şansından feragat etmenin yanı

sıra, iki kez de statü sembolü alma şansını es geçtin ve başarısız bir Güney Kutbu seferine para bayılmaktan memnun görünüyorsun. Dürüst olmam gerekirse benim sırama denk gelebilecek olan zencefilli fındığı ktır ktır yedin.”

“Ah, evet. Pek keyfim yok bu akşam. Neşelenirim diye ummuştum ama üzgünüm. Zor bir gün geçirdim.”

“Anlıyorum. Roma sorunu mu?” diye sordu Hevesli Paul.

“Yok, Romalılar konusunda sorun yok. Bütün proje ba-yağı iyi gidiyor aslında. Shelley’yle alakalı. Bir küçük...bir... küçük bir sorun yaşadık ve sanırım onu kaybettim.”

“Ah, anlıyorum. Ne oldu?”

“Bilmiyorum.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Yani, ne olduğunu bilmiyorum.”

“Eğer ne olduğunu bilmiyorsan, olduğunu nasıl bilebilirsin? Anlamadım,” dedi Hevesli Paul. “Ve eğer sen bilmiyorsan ve ben de anlamıyorsam, o zaman ikimiz de bunların hiçbirini hakkında bilgi sahibi olamayız. Yeniden deneyelim mi? Sana ne dedi?”

“Anlamadığımı söyledi,” diye cevap verdi Leonard.

“Bak, işte burada haklı.”

“Dedi ki, onunla ve Patrick’le ilgili şeyleri anlamamışım.”

“Peki gerçekten öyle mi?”

“Ne öyle mi?”

“Anlıyor musun?”

“Şimdi, hafta sonu senin ödül törenine onu da davet ettim ama Patrick’le ilgilenmesi gerekiyordu, bu yüzden onu da getirebilir, diye düşündüm. Shelley getirmek istemedi, Patrick’in öncelikle benim kim olduğumu bilmek isteyeceğini söyledi, Shelley’yle aramızdaki durum yüzünden. Bütün bu karışıklığın arasında, sanırım Shelley benim bir şey söylememi ya da doğru zamanda doğru hareketi yapmamı istedi. Ama ben ne söylememi istediğini bilemedim ve her şeyi elime yüzüme bulaştırdım; şimdi muhtemelen benim umutsuz bir vaka olduğumu düşünüyordur ve kısa vadede duyguları incinmiş de olsa bu gerçeği öğrenmekten dolayı huzur verici bir rahatlama yaşıyordur.”

“Kısa vade çoğunlukla duygularla dopdoludur,” tespitin-
de bulundu Hevesli Paul bilgece.

“Olay şu, dışarıdan epey iyimser gibi görünse de aslında hassas biri ve onun kaybedecek daha çok şeyi var. Ben sadece onu güzel bir restorana mı, yoksa bataklık mumyalarını gör-
meye mi götürsem, diye düşünürken o Patrick’i ve geleceği düşünmek zorunda.”

Sıra kendisine geçen Hevesli Paul “Bataklık mumyaları mı?” diye sordu.

“Evet, zaten bu konuşmayı da sergiye giderken yaptık. İçeri girmemize fırsat kalmadan eve döndü.”

“Yazık olmuş —bazılarının hâlâ saçı var biliyorsun. Peki, bütün bu Patrick meselesinde düşüncen ne? Uzun dönem bekârlıktan, önceden hazırlanmış bir ailede baba figürüne geçmek kolay değil, tahmin edebiliyorum.”

“Bilmiyorum. O kadar uzun boylu düşünmedim. Sadece Shelley’yi tanımak, onun hayatında bir yer edinmek ve benimkinde de ona yer açmak istedim, geri kalanlarla da sırası gelince uğraşırım, diye düşünmüştüm.”

“Peki bunun nesi yanlış?” diye sordu, oyunda Jüri Görevi’ne geldiğinden bir sonraki hamlesini sırasında oynayamayacak olan Hevesli Paul.

“Bilmiyorum,” diye cevap verdi Leonard. “Ama yanlış olduğu ortaya çıktı. Yapması epey kırıcı bir şey olduğu ortaya çıktı.”

“Anladım. İnsanları kırmamanın çok zor olduğu doğru. Hiçbir şey yapmayarak bile insanları incitebilirsin sonunda. Dert olup olmadığı sorusu için ‘yapsan da’ ve ‘yapmasan da’ kutucukları aynı anda işaretlenmiş gibi görünüyor. Senin sıran.”

“Bu esnada ne yapmam gerektiğini bile bilmiyorum,” dedi Leonard çarkı çevirirken. “Demek istediğim, onu aramamı ya da mesaj atmamı filan bekliyor mu? Ne söyleyebilirim onu da bilmiyorum. Ama geçmesine izin verdiğim her dakika hayatımdan daha da uzaklaşıyor gibi hissediyorum. Benim yerimde olsan ne yapardın?”

“Bu benim uzmanlık alanım değil ne yazık ki. Gerçi ona mesaj atmak istersen işe yarar bir bitiş cümlesi tavsiye edebilirim.”

“Sürekli kendimden bahsettiğim için özür dilerim. Düğün hazırlıkları nasıl gidiyor? Ödül töreninden sonra takımını temizletebildin mi?” diye sordu Leonard.

“Düğün hazırlıkları yolunda, sanırım. Sağlam pazarlık eden bir organizasyoncuyla ilgili bazı sorunlar olmuş ama sonra yoluna girmiş her şey. Grace biraz gergin ve eleştirel bugünlerde ama annem daha çok moral ve destek vermeye çalışıyor. Hem ona hem bize. Takımımı henüz temizletemedim, çarşamba günü görüşme için lazım bana.”

“Ne görüşmesi?”

“Sana söylemedim, pardon. Evet. Bir röportajım var. Ödül törenindeyken şu pandomimciyle konuşuyordum; adı Arno, Hollandalıymış ve Ulusal Pandomim Birliği üyesiymiş. Bir sözcü aradıklarını, benim uygun olabileceğimi düşündüğünü ve o yüzden bir görüşme yapmak istediğini söyledi. Hollanda’ya geri taşınıyor ve o gitmeden evvel yerine geçecek birini arıyorlar acil. Yarışmadan dolayı iş tanımına biraz profesyonellik katabileceğimi ve pandomim ahalisiyle de iyi anlaşabileceğimi söyledi.”

“Eğer istedikleri sessizlikse aradıkları adamı bulduğu için yetenek avcılarını tebrik edebilirler. Nasıl olur da Ulusal Pandomim Birliği’nin bir sözcüsü olur? Ben onları konuşuyorlar sanıyordum.”

“Mesele bundan ibaret zaten. Pandomim sanatının modasının geçtiğini ve Marcel Marceau’yu, onun rüzgârda yürüyüşünü hatırlayan bir kişi bile varsa bunun iyi bir şey olduğunu düşünüyorlar. Şimdilerde heykel kılığına girip, ana caddede kıpırdamadan duran adamlar çok daha popüler.”

“O da pandomim değil mi?” diye sordu Leonard safça.

“Aman Tanrım, hayır!” diye cevap verdi Hevesli Paul kahkahayla. “Heykel insanları, pandomim sanatçılarıyla savaşta sayılır daha çok. Birkaç hadise de çıktı, her an bir olay patlayabilir. Pandomim sanatçılarıyla ilgili sorun şu, hayat artık o kadar gürültülü ki onlar terk edildi. Kakofoni çağındayız. Sakin açıklamalara ya da sessizliğe alan bırakmayacak şekilde herkes konuşuyor ve sesli düşünüyor. Bir anlamda, mesele sadece Ulusal Pandomim Birliği sözcüsü olmak değil,

sessizliğin sözcüsü olmak aynı zamanda.”

“Görüşmede neler söyleyeceksin?”

“Postaneye verdiğim sözü tutabilmek için pazartesi günleri izinli olup olamayacağımı sormayı düşünüyorum.”

“İşi alabilmen için yeterli olacak mı bu?”

“Muhtemelen olmaz. Genelde ne gibi şeyler sorarlar? Daha önce hiç iş görüşmesine gitmedim —postanedeki işi babam sayesinde almıştım.”

“Doğuştan bir lider misin, vizyoner misin ve yapabilir-halleder tipte biri misin, bunları öğrenmek isterler genelde.”

“Sanıyorum eğer denesem pek çok şeyi *yapabilirim* ama genellikle denemem, bu yüzden belki daha çok yapabilir-ama-istemez insanıyım.”

“Bu da bir şeydir sanırım. Üzerinde aşırı düşünme. Bu pandomim sanatçıları muhtemelen biraz, bilirsin işte, sessiz birini tercih ederler.”

Hevesli Paul düşündü ve “Pek tabii,” dedi. “Pek tabii.”

BÖLÜM 20: GELİNİN BABASI

Peter konuşması için henüz hiçbir şey yazmamıştı ama işe yarar güzel fikirlerini nasıl geliştireceğini önceki haftalarda düşünmüştü. Birkaç şeyin üzerinden geçmek için Grace'i yürüyüşe çıkmaya davet etti, aynı zamanda kızının düğün öncesi gerginliğinde tepesinin atıp atmadığını kontrol etmek istiyordu. Helen'in bugünlerdeki tek endişesi, Grace'in sinir krizi geçirmesi ihtimaliydi.

Peter kariyerini gezici bir ekonomist olarak geçirmişti; önce araştırmacı ve daha sonra öğretim görevlisi olarak çalışmıştı, ardından talihsiz bir tercihle bir bankada ekonomist olmuştu. Sonra, nihayet, bir çıkış yolu olarak gördüğü ve başından beri en çok sevdiği şeyi yaptı; yani meraklı gençlere ekonomi öğretmek için akademik sulara geri dönerek kariyerini tamamladı. İktisat alanında yıllar içindeki değişime tanıklık etti. Mesleğe başladığında, ekonomistler toplumsal sorunların çözümündeki eksik yapboz parçasını ellerinde tuttuklarına inanan idealist kişilerdi. Zamanla yaptıkları iş, piyasayı anlayıp şifresini çözmekten çıktı ve piyasanın avukatlığını yapmaya dönüştü. İdeolojik çeşitlilikten yoksun ve değişken yöntemler kullanan bir meslek oldu; merkezine insanlığı alan, sosyal bilimlere küçümseyen ama pozitif bilimlerin disiplinli ampirizmine de pek bağlı olmayan bir meslek. Sanat ve işletme bölümlerine eklenen bir ders veya ekonomiyi gerçek matematikten daha kolay bulan matematik mezunlarının hükmettiği bir alan oldu neticede.

Bütün o zaman zarfında, Peter sunumlarda ve konferanslarda hep çok iyi olmuştu. Bir anlatı inşa etmeyi ve bunu çalışılmış bir doğaçlamanın zahmetsiz parçalarıymış gibi sun-

mayı biliyordu. Uzun kariyeri boyunca, komik anekdotlardan oluşan düzgün bir dağarcık oluşturmuştu ve bazen Helen'dan ya da çocuklardan —elbette isimlerini anarak değil— bahsettiği mütevazı hikâyeleri vardı. Böylece sunumlarını, onu düzenli olarak dinleyen iş arkadaşlarının ilgisini çekecek kadar güncel tutmayı başarabiliyordu. En iyi konuşmacıların içe kapanık kişilerden çıkması onu hep şaşırtmıştı. Belki de “konuşmacı ücreti” alan gösteriş budalası iş insanlarına kıyasla kendilerini daha az ciddiye aldıkları için böyleydi. Peter'ın numarası basitti, konuyu asla kişiselleştirmezdi. Kırılğan ego-sunu ya da şöhretini mevzu bahis yapmazdı. Bunun yerine, kendini kenara çeker ve anlattığı konunun parlamasına izin verirdi. Çaba harcanmamış gibi görünen tüm konuşmaları için titizlikle hazırlanırdı ve “boksör zihni” diye nitelendirdiği durumu sürdürebilmeye büyük önem verirdi; gerekeni yapabilecek kadar rahat ama yüzüne yumruk yemeyecek kadar tetikte olmayı. Mesleğinde ne kadar iyi olursa olsun, kendinden çok şey vermek zorunda kalmıştı. Birkaç yıl önce, bir salon dolusu çevre ekonomistine verdiği uluslararası konferansı hatırladı; uzun süren konuşmadan sonra tükendiğini hissetmiş, akşamın geri kalanında otel odasına kapanıp iki büyük *Santa* çikolatası bitirmişti.

Gelinin-Babası konuşması biraz daha farklı olacaktı. Peter performansın ötesine geçip insanları “ahh canım” dedirterek bitirmesi gerektiğini biliyordu. Kendi içini deşip, söyleyebileceği en hakiki şeyi bulmak istiyordu. Gerçi bu hiç kolay olmayacaktı. Derin bağların iç içe geçtiği bir ilişkileri vardı, Grace'e beslediği aşikâr sevgiyi ve düşkünlüğü daha da kazıp duygularının akkor çekirdeğine ulaşması gerekiyordu. Hep-sinden önemlisi, kızını yeni hayatına uğurlarken ona bütün desteğini göstermeyi istiyordu. Evliliğinin ilerlemekle ya da geride bırakmakla ilgili olmadığını, bilakis, kendi hayatının hâkimi olduğunu kanıtladığını bilmesini istedi. Mutluluğu için yürümesi gereken yolu kendi içgüdüleri ve kararlarıyla meydana çıkarması, kendi kendini yetiştirmiş çıraklığının sonucuydu.

Yıllar içinde dostlarının ya da iş arkadaşlarının yaptık-

ları da dahil olmak üzere pek çok Gelinin-Babası konuşması dinlemişti ve onlar, asla sorun yaşanmayan büyük günün bir parçasıydı. En kötü ihtimalle konuşma biraz sıradan olur ya da baba-kız arasındaki iki kişilik tango gibi olabilirdi ama hiçbir zaman uygunsuz veya kaba bir konuşma olmazdı. Kuşağının erkekleri bu tür durumlarda kullanılacak tonu ayarlamakta genellikle iyilerdi, kendi özel günlerinde gelin ve damadın biraz daha fazla payeye hakları olduğunun farkındalardı.

Peter Andrew'u çok beğeniyordu. Helen'la beraber onunla ilk tanışmalarında acaba Grace bu erkek arkadaşı bir ödül olarak mı kazandı diye merak etmişlerdi; yakışıklı, belli ki biraz parası olan, ebeveynlere karşı saygılı ancak Grace'in erkeklerde her zaman çekici bulduğunu varsaydıkları yaratıcılıktan ve keskin köşelerden yoksun. Grace'in işi de onları benzer şekilde şaşırtmıştı. Onun daha nesnel kısmında da olsa yaratıcılık gerektiren bir işi olacağını düşünmüşlerdi hep; sergi küratörlüğü ya da kitap editörlüğü gibi. Ama Grace, Helen'in "büyük bir iş" dediği çokuluslu bir Amerikan şirketinde başarılı olmuştu. Yoğun ve ciddi hayatında denge kurabilme çabasından henüz vazgeçmemiş olsa da işi adım adım büyüyecek bir sarmaşık gibi onun bütün zamanını alan bir kariyere dönüşmüştü.

Zamanla Andrew'un daha derin tarafını, duygularının içtenliğini ve en önemlisi Grace'e bağlılığını gördüler. Grace hayatının büyük kısmında "bütünlük" içinde olduğundan, güvenilebileceği, yanındayken biraz geri çekilip rahat olabileceği birine ihtiyacı vardı. Grace'in kişiliğinin uzak kısımları özellikle Helen için hâlâ gizemini koruyordu ve Andrew o uzak kısımları daha iyi anlıyor gibiydi.

İlişkilerinin başlarında Grace öpücük hastalığına yakalanmıştı. Peter, Andrew'un o günlerde gösterdiği neşeli vefayı hiç unutmadı. Bir ilişki için henüz kendi koşullarını belirleme şansı elde edememişken kendisini yeni erkek arkadaşının bakımına teslim etmesi muhtemelen çok zor olmuştu Grace için. Ama genç bir adamın —hem de ne kadar genç olduğunu bilemeyeceğiniz kadar genç bir adamın— kızınıza baktığını, üstelik de iyi baktığını gördüğünüzde bir baba olarak bazı

şeyleri anlıyordunuz. Daha da şaşırtıcısı, kızınızın bu bakımı reddetmediğini gördüğünüzde anlıyordunuz; su akıp yatağını buluyordu.

Peter, kasabadaki gazete bayının dergi bölümünde Grace'le bir buluşma ayarlamıştı. Böylece erken gelen kişi sıcak bir ortamda, ıslanmadan dergilere amaçsızca göz atabilecek, diğer kişinin gelmesini beklerken kendini oyalayabilecekti. Erken gelen Peter oldu ve eline bir *Economist* aldı. Derginin dünyada yaşanan tüm krizlerin çözümü için hâlâ temel ekonomi kitapları önerdiğini fark etti.

Grace birkaç dakika geç kaldı ve merhaba demeden babasını yanaklarından öptü.

Peter "Ah, yanakların üşümüştü. Nasıl gidiyor?" diye sordu.

"İyi, iyi, biraz geciktim, kusura bakma, park yeri bulamadım. Nereye yürümek istersin, buralarda mı kalalım, başka bir yere mi gidelim?"

"E madem arabayı park ettin, buralarda kalalım. Yukarıdaki golf sahasının arkalarına doğru yürüyelim mi?"

"Olur. Golf topu bulursak da satarız, düğün parası çıkar."

Grace babasının koluna girdi, yol boyunca böyle yürüdüler. Serin bir nisan esintisi vardı ve güneşin etkisi kaybolduğundan hava birazcık ısıırıyordu. Grace yünlü atkısını başına sardı ve Peter kulaklarını kapayan yünlü şapkasını taktı, düğüne bu kadar yaklaşmışken üşütme riskini almak istemiyordu ikisi de.

Peter "Hazırlıklar nasıl gidiyor peki?" diye sordu.

"Güzel, güzel. Her zamanki muhabbet."

"Umarım biriktirdiklerinin tadını çıkarıyorsundur, onların altında kalıyor gibi hissetmiyorsundur. Sen kendini hep çok fazla zorlarsın."

"Ah, teşekkürler *anneciğim*! Çok iyi olduğumu hatta ufıcık da olsa bir rahatlama geldiğini anneme söyleyebilirsin. Bugün öğle yemeği için Andrew'la buluştuk ve hazırlıklardan hiç bahsetmedik bile. Ben onun pizzasını yerken öylece durup beni seyretti aşkla."

"Ben doktor değilim ama pizza başkasının da olsa yediğin pizza senin kolesterolüne yazılır. Şaka bir yana, canını sıkın,

benim yardım edebileceğim bir şey var mı?”

“İnsanların bana nasıl olduğumu, işlerin nasıl gittiğini, heyecanlı olup olmadığımı artık sormadığı bir zamanın gelmesini —hem de bir an önce gelmesini— dört gözle beklediğimi itiraf edeyim. Nankörlük ediyor gibi olmak istemiyorum ve insanların sadece kibarlık ettiklerini biliyorum ama sohbetin sıradan bir katılımcısı olduğum günlere geri dönmek istiyorum. Beni tanıyorsun, yaygara yapmayı sevmem ve duruma uygun davranmak için elimden geleni yaparım. Ama bu sözleri duymak artık yorucu olmaya başladı, pilim de bitme sinyalleri veriyor birazcık.”

“Ne kastettiğini anlıyorum. Bu tür şeyler bazı insanların düğünü iptal etmesine bile neden olabiliyor. Ama o gün geldiğinde pozitiflik patlaması yaşayacaksın sadece. Annenle evlendiğimiz gün ben de gürültü patırtı meraklısı değildim ama kilisede etrafıma bakıp, içerideki herkesle birebir anılarımın olduğu bir düğüne daha önce hiç katılmadığımı fark ettiğimi hatırlıyorum. Epey duygusallaşmıştım. Umarım sen de buna benzer bir şey hissedersin. Hem sonrasında, gitmeye can atığın güzel bir tatil olacak.”

“Tatili iple çekiyorum. Umarım uçakta dinlenebilirim ve düğün yorgunluğunun üzerine bir de uçuş sersemliği yaşayıp iki seksen uzanmam. Peki ya annemle sen —baş başa seyahate çıkmayı biraz daha düşündünüz mü?”

“Biraz konuştuk bunu. Eskiye nazaran daha istekli görünüyor ama kesin kararını vermeye de henüz hazır değil. Siz orada olacaksınız diye Asya’yı seçeneklerden tamamen çıkardı.”

“Ne! Aman Tanrım. Ne bahane ama!” diye dalga geçti Grace.

“Annen bir kaçık değil, birbirinize rastlamayacağınızı biliyor, sadece sizi her yerde takip ettiğini düşünmenizi istemiyor.”

“Peki, onu tutan ne? Eğer istemiyorsa uzun bir uçuş yapmak zorunda değil. Bir Avrupa başkentine ya da benzer bir yere gidebilirsiniz.”

“Sanıyorum kardeşin için endişe ediyor hâlâ. Hastanede yaptığı gönüllü işle, yarışmayla filan gerçekten çok çaba har-

cıyor ama ne de olsa zamanını kendine has bir usulle geçirmeye devam ediyor.”

“Ama baba, o artık bir yetişkin. Kendi başının çaresine bakması gerekiyor. Evet, biliyorum bazı güçlükler yaşıyor ama artık kendi yağında kavrulmasının zamanı geldi. Aslında bunu on yıl önce yapması daha uygun olurdu. İkinize güvenip, ortalıkta aylaklık etmeye alıştı artık. Siz onun için her şeyi yaptınız. Onu birazcık zorlamaya başlamanız lazım.”

“Biliyorum, biliyorum. Biz sadece dikkatli olmak istiyoruz, hepsi bu. Ve annen de emin olmak istiyor. Herhalde sen uzakta olacaksın ve kendi hayatını idame ettirmekle uğraşacaksın. O yüzden, ters giden bir şeyler olursa ne yapacağımızı bilemiyoruz biz de. Yedek bir planı olursa annen daha rahat edecek sanırım. Bilirsin, acil bir durum olursa diye.”

“Eğer o plan bensem, sizi hayal kırıklığına uğratacağım ne yazık ki. Bütün hayatımı ona bakıcılık yaparak geçiremem. İlerlemem lazım, baba. Annemle senin de. Kendi iyiliğimiz için olduğu kadar onun iyiliği için de destek tekerleklerini çıkarmamız lazım. Ödül parasıyla ilgili bir şey söyledi mi? Bana düğün için destek teklif etmeye çalıştığını biliyorsun, değil mi? Reddettim. Bütçemizi aştık elbette ama kendimizi şımartmak istediğimiz için oldu bu. Sizin, yani ikiniz için bir şey yapmayı düşünmesi gerektiğini söyledim. Bununla ilgili bir şey söyledi mi?”

“Benim bildiğim kadarıyla söylemedi. Ama bizim paraya ihtiyacımız yok. İşleri neden zorlaştıralım? Biz sadece onun düzenini kurduğunu görmek istiyoruz, kendi sıçrayışımızı yapabilmek için de hazır olmamız lazım. Ben hazırım galiba ama anneni biliyorsun. Ona destek olmayı deneyecektir ve her şeyi hesaplamadan da rahat edemez.”

“Ama annem ve sen gerçekten bir mola vermelisiniz. Seyahat etmek için çok geç kalan o çiftlerden olmayın, yapmayı çoktan hak ettiğiniz şeylerden mahrum kalmayın.”

“Biz daha ölmedik kuzucuğum ama ne demek istediğini anlıyorum. Birazcık sabırlı ol, olur mu? Özellikle de annene karşı. Sanırım geleceğe dair tüm planlarını düğün işgal ediyor şu an, ama senin sorunsuzca dünya evine girişini gördükten

sonra düşünmeye başlayacaktır.”

Dönemecin sonuna gelince durdular ve geriye yürümeye başladılar, dönüşleri sohbetin konusunu da değiştirdi.

“O zaman konuşmandan bahsedelim,” dedi Grace, dönüş geçmiş bacaklarında rüzgârı daha fazla hissettiği için Peter’a birazcık daha sokulmuştu.

“Henüz bir şey yazmadım ama havaya girdim galiba, o yüzden ne yapacağıma karar vermeye başlamalıyım. Sen de birkaç kelime edecek misin?”

“Düğün günü karar vereceğim. Bir konuşma değil de birkaç teşekkür belki.”

“Sana bir nasihat. Doğaçlama bir konuşma yapabilirsin ama teşekkürlerini doğaçlama edemezsin. El mahkûm, birilerini unutursun ve ikinci bir şansın da olmaz, o yüzden kime teşekkür edeceğini yazmalısın. Ben bu hatayı kendi düğümde yaptım ve düğün pastasını hazırlayan teyzen Sarah’ya teşekkür etmeyi unuttum. Sorun etmedi ama onu incittiğimi biliyordum.”

“Eğer senin konuşmanla ilgili bir ricam olabilecekse: zarif olsun. Utanç verici anılar ya da Andrew’la alay etmeler olmasın.”

“Aman Tanrım, elbette olmaz. Ahmak olabilirim ama kastettiğin türden bir ahmak da değilim. Senin hayatını önemsemişimi, seni sevdiğimi ve seninle gurur duyduğumu biliyorsun. Bütün bunları onca insanın gözü önünde sana söyleyebilmek için tek şansım bu olabilir. Nutkumun tutulmaması için doğru kelimeleri bulmam lazım. Eğer derinlere dalarsam boğazımın düğümleneceğini öngörebiliyorum.”

“Düğüm iyi, olur. Düğümlü ama zarif, hedefimiz bu olmalı. Neden bu kadar üzülüyorsun? Evden ayrılalı bin yıl oluyor, Andrew’la da birkaç yıldır birlikteyiz zaten, hatta beraber yaşıyoruz. Hiçbir şey değişmiyor, biliyorsun değil mi? Bu sadece bir tören.”

“Böyle söylüyorsun ama bu önemli bir şey. Bekle ve gör. Andrew kocan olduğunda işler fark edemeyeceğin şekilde değişecek. Farklı hissetmen için mantıklı hiçbir sebep olmasa da yepyeni bir yakınlık duymaya başlayacaksın. Bunların

hepsi güzel ve doğal şeyler, ben de sulu gözlülük yapmayacağım ama uzun birinci bölümün sonu gibi geliyor. Umutsuz vaka dediğin, en sevdiğin erkek kardeşin fark etmemi sağladı bunları. Kendine has bir bilgeliği var. Annenle seni nasıl da kaybediyor olduğumuzu filan konuşurken Paul ‘Şu an konuştuğunuz her şey aslında çoktan mazi oldu,’ dedi. Buzdolabında bir şeyler ararken, öylece kucağımıza bıraktı bu cümleyi. Ve sanırım haklı. Tutunmaya çalıştığım her şey çoktan gitti. Hatıralar gerçek gibi geliyor ama değiller. Kardeşin beni kendime getirdi. O asla geçmişe takılı kalmış gibi görünmüyor. Onu hiç geçmişten bahsederken duyamazsın. Asla geriye dönüp bakmaz ya da en azından, geçmişte olan bir şeye takılmaz gibi görünüyor. Böyle şeylerden bahsettiğin bir sonraki seferde ona bir dikkat et. Bütün tavrıyla zaten olan oldu, diyor ve toparlamak için de hayatına devam ediyor. Bütün ilgilendiği şu an ne olduğu. Bu tavır, onun nasıl biri olduğunun nedeni mi yoksa sonucu mu bilemiyorum ama olaylara birazcık netlik kazandırabilmekte olağanüstü başarılı olabilir. Bir keresinde işle ilgili konuşuyorduk. Terfi için hakkımı yediklerinden, ne kadar da yaşa takıntılı olduklarını anlatıyordum ve sözümü kesip ‘Bu sadece bir hikâye,’ dedi. Bu kadar. Sadece bunu söyledi. ‘Bu sadece bir hikâye.’ Ve işin aslı, haklıydı. Söylediklerim, kendime anlattığım bir hikâyeydi gerçekten. Ben anlatmayı kesince, sorun kayboldu.”

“Eminim bir bilgeyle beraber yaşamak çok güzeldir,” diye cevap verdi Grace, “ama bilgiler bile kendi başlarının çaresine bakmak zorundalar neticede.”

Soğuktan çeneleri kilitlenmiş olsa da birbirlerine sokulmaktan mutlu bir hâlde arabanın yanına geldiler.

“Eve gelmek ister misin? Annen çok sevinir seni görürse.”

“Üzgünüm. Ona sevgilerimi ilet. Andrew’a eski dizüstünü açıp balayı için tur rezervasyonları filan yapmaya söz verdim. Buluşma için teşekkür ederim, baba. Ayrıca, hepsi geçmişte de kalmadı. Küçük bilgemize söyle, sizinle işim bitmedi daha.”

Grace parmak uçlarında yükselip babasının yanağına öpücük kondurdu, şakalaşarak. Arabasına bindi ve küçük bir

veda “bip bip”iyle hareket etti. Konuşmasını düşünürken okuyacak bir şey olsun diye, buluşma öncesi göz attığı *Economist* sayısını almak için gazete bayine bir koşu giren Peter’ı geride bıraktı.

BÖLÜM 21: PANDOMİM GÖRÜŞMESİ

Hevesli Paul, Ulusal Pandomim Birliği'nin genel merkezine biraz erken gitti. Merkez, bir zamanlar geniş bir mülkün müştemilatı olarak kullanılan ve girişlerin arka kapıdan yapılabildiği bir tiyatro salonunun içindeydi. Dış cephede bir duvar resmi vardı, beyaz yüzlü bir pandomim sanatçısını şaşkın ifadeyle betimliyordu. Bir de geçen yıl yapılan bir gösterinin afişi asılıydı. Girişin yanında, üzerinde "Lütfen Kapıyı Çalın" yazan bir kapı zili resmi vardı. Bilet gişesinde veya karşıla-ma masasında kimse olmadığından Hevesli Paul doğruca içeri girdi ve kurum kurallarına aykırı olabileceği düşüncesiyle boş odaya doğru "merhaba" diye bağırmamaya karar verdi. Tiyatro salonu, katlanabilir elli metal sandalyesi olan küçük bir yerdi ve daha çok küçük bir sinema salonuna benziyordu, ki Ulusal Pandomim Birliği burayı almadan evvel öyleydi.

O sabah, anne babasına nereye gittiğini haber vermeden ayrılmıştı *Parley View*'dan. Görüşmeyle ilgili zaten karışık duygular içindeyken bir de onların beklentilerini taşımak istememişti kafasında. Eğer görüşme kötü geçerse ya da kendisi teklifi reddederse, anne babasının "Peki ya bu?" ve "Buna ne dersin?" sorularına onu kibarca sürüklemelerini, akşam yemeğinde konuyu tartışmanın dramasını yaşamak istemedi. Eğer Hevesli Paul'un tam anlamıyla dürüst olması gerekirse, bu görüşmeyi neden yaptığı konusunda en başta kendi kafası karışık-tı. Her şey Ticaret Odası'nın ödül töreninde başlamıştı. Paul tebrikleri kabul ederken Arno da devasa çek hakkında şakalar yapıyor ya da başkanın yaka zinciriyle oynuyor, tükürüp parlatıyormuş gibi yapıyordu. Paul onun performansından etkilenmişti. Sonrasında Arno'yu oturmuş sigara içerken

ve normal bir sandviçi normal bir şekilde yerken görmüştü ve pandomimcilerin de sıradan işler yaptığını görmekten biraz hayal kırıklığına uğramıştı. Görünüşe göre Hevesli Paul'un Ticaret Odası'ndaki başarılı —yani zengin— iş insanlarından biri olduğu izlenimine kapılan Arno ile sohbet etmeye başlamışlardı. Arno ona içini açmış, dans ve drama okumaya nasıl başladığını, sonra da okulun sahneye koyduğu *Mr. Bean*'in müzikal versiyonu sayesinde pandomim sanatına nasıl bulaştığını anlatmıştı. Oradan da Paris'e taşınmış ve sessiz sanatların gerilemesine teslim olan pandomim ustalarının son nesliyle çalışmıştı. Yaratıcı yönetmen ilanı vermelerinin ardından Ulusal Pandomim Birliği'ne bulaşmıştı. Ona ödeyebilecekleri çok az paraları —hatta hiç— olsa da sahnenin arkasındaki bekâr odasında kira ödemededen kalabilecekti. Ders vererek, şirket etkinliklerine giderek, kendini ve tiyatroyu haftada iki kez yoga sınıfına, ayda iki cuma da bir film kulübüne kiralayarak birliği idare edecek parayı kazanmayı başarmıştı.

Sorunlar sadece finansal değildi. Pandomim dünyasında moraller, tüm zamanların en düşük seviyesindeydi. Pandomimcilerin en iyilerinden bazıları, sokak tiyatrosunun bir formu olan canlı heykel işlerini yapmaya dönmüşlerdi tamamen. Bunun epey kazançlı bir iş olduğu anlaşıldığında ise kostüm giyen ama maske de takan, etrafta dolanmaktan gocunmayan ve turistlerle fotoğraf çektirirken başparmaklarını kaldıran çok sayıda şarlatan dahil olmuştu. Arno buna bir son vermeye karar vermişti; elini havaya kaldırıp bazı hatalar yapmış olduğunu söylerken ve belki de söylenmemesi gereken bazı şeyler söylenmişken ustalarının ona devrettiği büyük pandomim sanatının saygınlığını koruma niyeti gerçektir. Ama bu, topluluğun en iyi bazı üyelerini yabancılaştıran ve tiyatroya piyes ya da başka bir nedenle dahil olmak isteyen yeni katılımcıların da vazgeçmesine sebep olan, ayırım yaratan bir hareket olmuştu. Ulusal Pandomim Birliği'nin toplumsal imajını tamir etmesi gerekiyordu ve Arno bunu yapacak kişinin kendisi olmadığını kabul etti, o yüzden birliğin yaratıcı yönünü genç çırak Lambert'a bırakıp Hollanda'ya geri dönüyordu. Ve böy-

lece, dışarıdan yeni fikirler getirebilecek ve gerçek dünyadaki itibarlarını yenilemek için sözcüleri olacak birinin arayışına girişmişti. Hevesli Paul, Ticaret Odası'ndaki bağlantıları sayesinde Ulusal Pandomim Birliği'ni daha iyi bir yer yapabilir, diye düşünmüştü Arno. Hevesli Paul'un ödül töreninde yaptığı sessiz kabul konuşmasını referans olarak kabul etmişti —aynı zamanda yetenekli bir oyuncu olması da ilham perilerinin bir lütfu gibiydi. Söz konusu pozisyon, Sanat Konseyi bursuyla fonlandığı için işe alımda uygulanması gereken bazı prosedürler vardı doğal olarak. Böyle bir talep kendisine çok mantıksız gelmediyse eğer, Hevesli Paul görüşmeye girmek zorundaydı.

Hevesli Paul, görüşmeye dair her şeyin detaylıca konuşulduğu o günden beri, Arno'nun yanlış tahminlerini düzeltmesine neyin engel olduğunu ve normalde yeni fırsatlara karşı doğal tepkisi olan irkilmenin neden tetiklenmediğini merak edebilirdi. Ama Hevesli Paul, hayatın nasıl ve niçinlerine çok da kafa yoran bir adam değildi. Basitçe, esnemek ve kaşınmak gibi, sessizliğin de bulaşıcı olduğunu varsaydı. İçinde nazikçe yükselen davetsiz ve nedensiz merak, pandomim sanatının kuvvetli dışsal güçleriyle harekete geçmişti; uyanmakta olan iç sessizliği, kendi yankısını bulmuştu.

Hevesli Paul tiyatronun ön koltuklarından birine oturup sabırla ve sessizce bekledi. Üzerinde düğün takımı vardı ama içine, gardırobundaki çift manşetli olmayan tek diğer gömleği, postacı üniformasının gömleğini giymişti. Aslında gömlek kısa kollu olduğundan hiç manşeti yoktu; ceketini ne zaman çıkarsa kısa kol ve kravat kombinasyonu yüzünden *fast food* restoran müdürüne benziyordu. Cep telefonu olmadığı için mesajlarına bakma ya da sosyal medya hesaplarını kontrol etme arzusu duymuyordu. Huzursuzluktan muaf olması, burun boşluklarını keşfetmediği ya da fermuarıyla oynamadığı anlamına geliyordu. Zihninin dinginliği, zamanın akışını veya mekânın tuhaf, harabe boşluğunu dert edinmesine yer bırakmıyordu.

Arno, Lambert ve mülakat kurulu başkanı ve Sanat Konseyi'nden Bay Davenport perdenin arkasına gizlenmiş, boş-

luktan onu gözlüyorlardı. Hevesli Paul'un sakinliğine hayret etmiş ve yoğun hareketsizliğinden çok etkilenmişlerdi. On beş dakikalık gözlemlerinden sonra aradıkları adamı bulduklarından emin oldular. Notlarını heyecanla değiş tokuş ettiler ve Bay Davenport'un başka bir aday olmamasına rağmen basit bir formalite olmadığına işaret ettiği sonuç hakkında fikir birliğine vardılar.

Mülakat kurulunun üç üyesi perdenin arkasından çıkıp başarılı adayı tebrik etti. Hevesli Paul, selamlaşmak için Arno'yla tokalaşırken Arno, bir silahla elinden vurulmuş da sersemlemiş gibi yaptığı bir pandomim gösterisiyle karşılık verdi. O yerde yatarken Lambert da doğaçlama bir performansla son dinî görevlerini yerine getiriyormuş gibi yapıp, mezarını kazmadan önce onu diriltmeye çalıştı. Bay Davenport da gösteriye katılmak istedi ama yıllar süren eğitimlerini gerçekten kolayca sergileyebilen diğer ikisi tarafından tümüyle pandomim sanatı dışına itildiğinden, bu işin boyunu aştığını çok geçmeden anladı.

Malum nedenlerle, yani iş kanunu henüz izin vermediği için, sözleşmenin konusu ve imzalanması pandomim aracılığıyla olmadı. Başlangıç olarak sözleşme on bir aylıktı ama Bay Davenport, her şeyin yolunda gitmesi durumunda genellikle bu sürenin uzatıldığını güçlü bir şekilde ima etti. Sanat Konseyi fonu Hevesli Paul'un maaşının yarısını karşılayacaktı, diğer yarısı da şirketlerden, yoga gelirinden ve yapabilirlerse bilet satışlarından gelecek Ulusal Pandomim Birliği'nin kendi bütçesinden tamamlanacaktı. Ayrıca, Arno taşındıktan sonra sahne arkasındaki bekâr odasında kalabileceği de söylendi Hevesli Paul'a. Konaklama da yönetici ikramiyesi olarak kabul ediliyordu. Paul teklif edilen bekâr odasını görmek istedi ama Arno'nun kız arkadaşı içeride uyuduğu için isteği gerçekleşemedi. Arno'nun Bay Davenport'a iş görüşmesini sessizce gerçekleştirmelerini önermesinin nedeni bu olabilirdi.

Sanat Konseyi'ni bu işe dahil edebilmek için hazırlanan görevin tanımı, türlü sorumlulukların panoramik bir tasarımıydı. Hevesli Paul'un asıl sorumluluğu, canlı heykelleri ve *canlı tabloları* dışlayarak, sessiz sanatlar ve pandomim için

ulusal bir coşku uyandırıp, motivasyon yaratmaktı. Ayrıca, pandomim birliğinin toplumsal söylemdeki perspektifini temsil etmenin yanı sıra, Sanat Konseyi'nin yardım masasına gelen pandomim sanatıyla alakalı soruları cevaplamakla da yükümlüydü. Ticaret Odası'ndan aldığı ödül parası nedeniyle iş için ödenecek önemsiz para konusunda özel bir endişe duymayan Hevesli Paul, gerekirse pazarlık yapabilirdi hâlâ. İki koşulda ısrarcı oldu; öncelikle, pazartesi izinli olmalıydı. Böylece postaneye karşı yükümlülüklerini yerine getirebilmeye devam edebilirdi. İkincisi, cep telefonu taşıma zorunluluğu getirilmemeliydi. Ulusal Pandomim Birliği ve Sanat Konseyi iş için haftada üç gün çalışması gerektiğini ve cep telefonu alabilecek bütçeleri olmadığını söyleyerek her iki koşulunu da kabul etti.

Taraflar arasında anlaşma sağlandıktan sonra, Hevesli Paul'u yeni pozisyonuyla ilgili bilgilendirmesi için Lambert'la yalnız bırakan Arno, Bay Davenport'a arabasına kadar eşlik etti. Arno geri dönünceye dek ne kadar vakti olduğunu bilemeyen Lambert kısa, öz ve samimiydi. İçini döker gibi Arno'nun Hollanda'ya dönüşünün yakın zamanda olamayacağını söyledi. Ulusal Pandomim Birliği berbat bir hâldeydi. Tiyatro bir yılı aşkın süredir, az da olsa bir şeyler kazandıran ve derhal masraflara harcanacak parayı getiren hiçbir oyun sahneye koymamıştı. Pandomim sanatının varlığından neredeyse hiç haberi olmayan genç nesille toplumun genelinin ilgisini çekemediğini anlattı. Etrafta yığılı koliler ve eski posterlerle, her yerini örümcek ağı sarmış mağazadan farkı kalmamıştı tiyatronun, öyle ki yoga eğitmenleri bile ödedikleri düşük saatlik ücrete rağmen bu işi yapmaya değip değmeyeceğini düşünmeye başlamışlardı. Arno'nun dönüşüne dair bir işaret olmadığından —Lambert dönmeyeceğini söylemişti zaten— Lambert'ın siyah beyaz çizgili ve zili çalışmayan bisikletini park ettiği alana doğru beraberce yürüdüler. Hevesli Paul Lambert'ı sevmişti, sessiz insanların birbirlerini bulma yöntemlerinde özel bir şey olduğu duygusuyla arkasından ona el salladı.

Hevesli Paul'un standartlarına göre gün çok yoğun geç-

mişti. İş görüşmeleri çok yorucu olabiliyordu, o yüzden eve dönüş yolunda, trende, cama yasladığı şakakları titrerken uyuyakalması şaşırtıcı değildi. *Parley View*'a vardığında, annesi telefonda Grace'le düğün için masa düzenini konuşuyordu ve babası da kucağındaki bilgisayarda *Economist*'in editörüne mektup yazıyordu. Hevesli Paul yapmakta oldukları şeyleri bölmek istemeyerek kapıda duraksadı, yeni işiyle ilgili haberi vermek için duyduğu istek geçti ve duyurusu boğazından aşağıya doğru kaydı.

Yorgun ama memnun bir şekilde üst kata çıkıp, kırışmasını önlemek için güzel takımını dolaba asmaya karar verdi. Ayakkabılarını çıkardı ve az önce edindiği kurumsal zorlukların ifadesi olarak üzerinde sadece pantolonu ve yelesiyle sırt üstü yatağına uzandı. Pandomim tiyatrosunun bakımsız ve ilgisiz bu hâli, sessizliğin kaderinin yansıması olarak göründü. Sessizlerin topluluğu kendi içinde bölünmüşken pandomim sanatı birleştirici ve insancıl bir güç olarak evrensel gücüne tekrar nasıl kavuşabilirdi?

Hevesli Paul gözünü pütürlü tavana dikti ve kendisini çevreleyen sessizliğin içine daldı. Ebedi sessizliğin içinde yüzen gürültü baloncuklarındansa sessizliğin kendisini dinleyebilmek için kulaklarını akort etti. Derinliğinin ağırlığını idrak edebilmeye başladı. Tarih boyunca, bütün büyük ruhsal ve felsefi öğretiler sessizliğin değerini vurgulamıştı. Evren genişliyorsa da, büzüşüyorsa da bu hareketi sessizliğin engin okyanusunun ortasında yapıyordu. Başlangıç orada ortaya çıktı ve bir gün ona dönecekti. Fakat sessizlik, aynı anda her yerde olmasıyla ve zamansızlığıyla modern insanın telaşlı doğasına aykırı düştü. Bu dik kafalı gürültücü dünya sessizliğe düşman olmuştu; sessizlik, bozulması ya da doldurulması gereken, istenmeyen bir şey olmuştu.

Tavanındaki *Spitfire*'i izlerken, sanki aradığı cevap başından beri yanındaydı ve sadece fark edilmeyi bekliyordu. Toplumun pandomim konusunda ikna edilmesinden evvel, öncelikle toplumu sessizliğin kendisiyle tanıştırmak gerekiyordu, çünkü pandomim sanatının gücü hepimizin içindeki sessizliğe dokunabilme kabiliyetinde yatıyordu. Esinlenmiş

hâlde yatağının yanındaki masadan küçük kalemını alıp aşığidakini çizdi:

Pazar Gecesi Sessizlik Kulübü

Ulusal Pandomim Birliğı Tiyatro'sunda
Bir Saat Sessizce Oturma

Giriş Ücretsizdir – Sizi Görmekten Mutlu Oluruz

Her Ayın İlk Pazar Akşamı saat 20.00'de

(Yukarıdakileri dikkate almak isteyebilirsiniz)

Mükemmelliğı basitliğindeydi. Sorunun çözümü, tuhaf görünse de, insanların hiçbir şey yapmamalarını sağlamaktı ve bunu fark edebilmek için Hevesli Paul'un ki gibi özel iç güdülere sahip biri gerekiyordu. Pazar Gecesi Sessizlik Kulübü toplantısına, kostümelerini giyip, toplantı boyunca performanslarını sessizlik içinde icra etmeleri için canlı heykel sanatçılarını da davet etmeye karar verdi. Saygıyla ve sanatsal duyarlılıkla yapılan bu daveti, pandomim dünyasındaki arkadaşlarına yakın işbirliği dönemi için sunuyor ve onları ikna etmekte yeterli olmasını umuyordu.

Annesiyle babasının aşağıda çıkardığı seslerden yemek hazırlığında olduklarını anlayınca kafasını idari meşguliyetlerinden sıyırdı ve çok yetişkin hissederek geçirdiğı günün ardından giyecek rahat bir şeyler aradı. Bütün bunlar onun için çok yeni şeyler olsa da, görüyordu ki, büyük kararlar vermek, en az hiç karar vermemek kadar sonucu etkiliyordu. Her iki hâlde de bir taahhütte bulunuyordunuz. Asla hayatın seçeneklerinin tümüyle dışında değildik; her şey başka bir şeye vesile oluyordu.

BÖLÜM 22: PİRAMİT YUMURTA

Leonard için uzun ve zor bir hafta olmuştu. Shelley, pazartesi-den sonra işe gelmemiş ve iletişim kurmamıştı. Üzgün olduğu için mi, kendi beceriksizliği yüzünden mi ya da sadece, okulu Paskalya tatiline giren Patrick'le evde baş başa zaman geçirdiğinden mi onu yok sayıyordu, bilemiyordu. Belki de midesini üşüttüğünden işe gelmiyordu ya da belki hayatını, Leonard'ı içermemiş olan tüm yönleriyle yaşamaya devam ediyordu.

Shelley'yi kontrol etmek için müdahaleci olmayan, dikkatli mesajlar tasarladı fakat her şeyi başlatanın yanlış anlaşılan bir mesaj olduğunu düşününce fikrini değiştirdi. Shelley'nin ona kızgın olmamasını diliyor ve en azından sarsaklığının duyarsızlıktan değil, tecrübesizlikten kaynaklandığını anlamasını umuyordu. Belki zamanla, parkta yaptıkları tuhaf, zararsız yürüyüşlerden yeniden keyif alabilirlerdi ya da belki Shelley gelecekteki erkek arkadaşlarına Leonard'ın hatalı davranışa da iyi bir adam olduğunu anlatabilirdi. Tam bir hafta önce kendisini Shelley'nin erkek arkadaşı olarak görüyordu ama şimdi öyle olup olmadığından emin değildi. Shelley nasıl değerlendirmişti? Leonard'ın standartlarına göre büyük bir ilişki olmuştu, yaşadıkları arasında en ileri aşamaya gelmişti bu ilişkide ama belki Shelley'nin tecrübe-lerine sahip bir kadına göre erkeğin nasıl bir tip olduğuna karar verebilmek için gereken zamandan çok önce bitmiş bir ilişkiydi. "Birkaç randevuya çıktığım herhangi bir adam," demişti. Bokstaki "müsabaka iptali" veya genel seçimlerdeki geçersiz oy. Hayalindeki şey artık kafasına olduğu kadar göğsüne de yerleşmişti, birlikte geçirecekleri hayatı birkaç bölüm ileri sarmıştı çoktan ama o bölümler kendisi olmadan da yazılabil-

lirlerdi artık, farkındaydı. İhtiraslarının ve hayallerinin hepsini parçalanmış bir normalliğin içine yerleştirmekte apaçık bir aşağılanma hissi vardı.

Ofiste geçen yeni bir yalnız günün ardından Leonard dudaklarını sekizi yirmi geçe pozisyonuna getirmiş, yemek odasının masasında eskiz defterine bir şeyler karalıyordu. Odaklanamayacak kadar huzursuzdu ama yapacak kayda değer başka bir işi de yoktu. Kafasında dolanan tek şey, ona ne rahat veriyor ne de düşündükçe çözüme kavuşuyordu. Patrius ve Romalılarla ilgili kitabının pek çok bölümünü tamamlayamamıştı henüz ama Shelley'yi onun hayatına bağlayan son ilmek bu kitaptı. Ayrılıklarının üzüntüsü, kitabın tamamlanmasını güçleştiren yeni gizli sorun olmuştu.

Bazıları, ısıtıcı üstüne konmuş ıslak kalın paltosunun kokusuyla, bazıları ise damakta eriyen bir madlenle kendinden geçerdi ama Leonard için kalemin ucunu ağzına sokmak gibi basit bir hata aynı işlevi görürdü. Yumuşak karbonun tadı, hiçbir yiyeceğe benzemeyen ve son derece yabancı o tat, dilinde etkisini gösterir göstermez, aynı dalgınlıkla bu hatayı ilk yaptığı ana ışınlanıyordu. Elektrik kesintilerinin olduğu, süt şişelerinin üstlerini mavi baştankaraların gagaladığı, arabalarda çocuk koltuklarının ya da *Playstation*'ın olmadığı çok uzun zaman öncesine. Odasında ödevini yaparken dışarıda oynayan oğlanların çığlıklarından dikkati dağılmıştı ve kazara kalemin sivri ucunu ağzına sokmuştu. Tadından midesi bulanır hâlde banyoya koşup ağzını sabunla yıkamıştı, ki bu bir hataydı. Çocuk küfürleri homurdanmış ve elinde *Dünyamız* ansiklopedisiyle fayanslı banyo zeminine oturmuştu. Böylece kendini avutmuş ve saatin kaç olduğunu, hatta zaman kavramının kendisini unutarak sayfalarda bulduğu huzurla sakinleşmişti. Gözlerini kapayınca içine doğru, o anıya doğru yüzdü, kitapların anısına değil, kitap okumanın ona ne hissettirdiğine. Orada, bunca yıl önce hayal gücünü hareket geçiren asıl uyarıcı, melankolinin ortasına gömülü şekilde bekliyordu.

Yazmaya ve çizmeye başladı, yetişkin hâliyle genç Leonard arasındaki boşluğun ötesine geçiyordu. Yeniden keşfe-

dilen sihir ona enerji verip itici güç oldu, içinden taşan hayal gücüyle sayfaları ardı ardına doldurmaya başladı. Romalı çocuğun hassas anlarını yaratırken, çizim için sahip olduğu dokunuş geri geldi. Kuyudan kurbağayı çekerken Patrius'un yüzünde betimlediği hayret ifadesindeki incelik; amuda kalkma idmanı yaparken, gladyatör kıyafeti giymiş annesinin sandalyede onu izleyişinin iki sayfalık tasviri ve uzun yıllar önce Gotlarla savaşmaya giden, onu çok sevmiş olan cesur aile reisinin başına gelenleri duyunca oğlanın yüzünde dikkatlice gölgelenen üzgün şaşkınlık. Leonard, bünyesinde barınan evrensel tecrübeyi açığa çıkarmak için kişisel tecrübelerini kırarak açtı, içini sayfalara döktü. Gecenin geç saati ya da sabahın erken saatleri denen o vakitte nihayet kitabı bitirdi ve kusma nöbeti sonrasında da hissedilen, yüce ama yorucu bir dinginlik hissiyle yatağa yığıldı.

Ertesi sabah Kutsal Perşembe'ydi ve ofis sakindi. Eşyalarını toplayıp ofisten ayrılmadan önce birkaç saat masasında oturmayı ve pazartesi günkü düğüne kadar tüm hafta sonunu uyuyarak geçirmek için eve gitmeyi planlıyordu, sonrasında kitabıyla ya da hayatıyla ilgili ne yapacağına dair hiçbir fikri yoktu.

Bilgisayarını açtı ve Mark Baxter'dan bir e-posta geldiğini gördü:

Gönderen: himark@markbaxterbed.com

Selam Lenny,

Bana gönderdiğin fikre bayıldım, bayıldım, bayıldım. Bu işi biliyorsun, adamım. Üzerinde biraz çalışmaya ihtiyaç var, o yüzden sihir çubuğumu üzerinde sallamam gerekecek sanırım ama burada çok iyi bir şeyimiz var kesinlikle. Rahatsız edici ve yenilikçi olmayı severim her zaman. Diyeceğim o ki, bütün Roma hadisesini açığa çıkaralım.

Hafta sonu için sahile gidiyorum. Ekipten bazı kızlar, onlara sörf öğretmeye ikna ettiler beni. Takım çalışması için iyi bir alıştırma olacağından kabul et-

tim. Sen ve ben, geriye kalan son iyi adamlarız Lenny! Eğer kızlara istedikleri tatili biz sağlayamazsak Factorial Yayıncılık'taki ahmaklar hiç sağlayamaz, emin ol! Onlar hakkında kaba konuşmamalıyım gerçi, fena değiller, onların içinde de bazı iyi adamlar var. Yenilikçi, rahatsızlık vermeye çok meraklı. Aslında salı günü için bir telefon görüşmesi ayarladım bile —sanıyorum kitabımıza bayılacaklar, adamım! Yukarıdakileri dikkate almak isteyebilirsiniz, Mark Baxter, BEd

Leonard, tüm hafta görmezden geldiği diğer mesajları temizlemeye başladı. Yüz yüze tanıştığı kimseden tek bir şey yoktu. Çok azı karşılık vermesini gerektiriyordu, çoğu şirket içi prosedürlerle ilgili hatırlatma notlarıydı. Bazı editörlük konularında profesyonel fikir ayrılığı yaşayan iki çalışan arasındaki uzunca bir e-posta zinciri vardı —Leonard bunların doğrudan muhatabı olmasa da bilgi verilen kişilerden biriydi. Birkaç saatliğine çöken ve sonra düzelen ama sonra yeniden çöken, masraflı ve çift kutuplu hesap sistemiyle ilgili çaresiz bir e-posta serisi vardı.

201

Leonard, nasıl göründüğünü anlayabilmek için renkli yazıcıda kitabın modelini bastı. Ergonomik döner sandalyesine oturduğunda kitabı yavaşça ve sayfa sayfa okudu. Onu az kalsın mahvedecek olsa da şimdiye kadar yaptığı en güzel şeydi bu. Bütün sayfaları sıraya dizdi ve üzerine “Shelley” yazdığı bir zarfın içine koydu. Yanında Patrick için piramit biçimindeki *Toblerone*’un Paskalya yumurtasıyla birlikte Shelley’nin masasına bırakmak istiyordu.

Beklediği gibi, Shelley’nin masası kullanılmamış görünüyordu. Teknik destek çalışanı Greg, köpek mamasına benzeyen tahıl gevreği kâsesine muz doğruyordu. Şal desenli bir pijama üstü giymişti.

“Selam, Len. Uzun zamandır görüşmüyoruz. Senin internet geçmişine bakıyordum. Standart denetim için sadece. Eğer istersen önümüzdeki hafta daha özel konuşabiliriz, tabii hemen söyleyip kurtulacağın, itiraf etmek istediğin bir şey

yoksa.”

“Selam, Greg. Shelley hâlâ dönmedi galiba.”

“Ne! Konuşmuyor musunuz? Cennette sorun mu çıktı? Ah, çok üzgünüm, dostum. Ama gene de birbirimize sahibiz. O paskalya yumurtasının icabına bakmamı ister misin? Ve zarfın içindeki küçük A4 aşk mektubuna. Bana sonuna kadar güvenebilirsin, emin ol.”

Leonard kitabı da yumurtayı da Shelley’nin masasına bırakmanın daha iyi olduğunu düşündü. Shelley’nin iş arkadaşlarından biri, Margaret, tekrarladığı küfürlerle ve koşarak masasına dönüyordu.

“Selam. Ben v—”

“Ne? Ne var —ve sen sakın ağzını açma,” dedi, ona bakmadan Greg’i işaret ederek.

“Selam, ben şey diyordum, Shelley için bunları bırakabileceğim bir yer var mı? Belki kişisel bir yer?”

“Ne bunlar?”

“Bazı kişisel hediyeler.”

“Paskalya yumurtası onun için mi?”

“Yok, oğlu için. Zarf onun için. Yani, aynı zamanda oğlu için.”

“Ver bana.”

Leonard, doğru yapıp yapmadığından emin olamayarak elindekileri uzattı.

“Peki, teşekkürler. Bu şekilde sorun olmaz değil mi?” diye sordu Leonard.

“Hafta sonu onu göreceğim, o zaman iletirim.”

“Tamam, tamam. Eğer sorun olmayacaksa. Şahane olur. Teşekkürler.”

Ekranına bakıp bir şeylere basarken “Hepsi bu mu?” diye sordu.

“Evet, bu kadar. Mutlu Paskalyalar.”

Leonard, protein içeceği karışımını çalkalamakta olan Greg’in masasına döndü vedalaşmak için. Greg, Margaret’a dönüp ona doğru uçan bir kuş yapmadan önce, eliyle “uzun yaşa ve müreffeh ol” anlamındaki Uzay Yolu işaretini yapıyordu.

“Mutlu Paskalyalar, Greg,” dedi Leonard.

“Hey, Bay Ansiklopedi. Önümüzdeki hafta tarih dersimiz var. İnternet tarihi. Sakın kaçırma.”

Leonard eşyalarını topladı, eve gitti ve on altı saat boyunca ceset gibi uyudu.

Ertesi sabah dinlenmiş ve hafiflemiş hissediyordu. Yeni bir berraklık ve kararlılık içinde uyanmıştı. Kalkıp evin bütün pencerelerini açtı, tıpkı Yoko Ono’nun *Imagine* videosunda yaptığı gibi ama Leonard’ın üzerinde şal desenli pijamaları ve portakal renkli terlikleri vardı.

Bütün hayatını geçirdiği ev, haftalardır tedirgin ediyordu onu. Evdeki boşluk ona ihanet ediyordu, ev hasreti çekiyordu. Ama şimdi, her odasında gezerken kendi eviyle yeniden arkadaş olmaya hazır hissediyordu. Mekân ona kendisini huzurlu hissettirdi. Her yer aşinalık duygusuyla çevrelenmişti.

Leonard’ın üzerinde yeni bir huzur vardı. Mutluluk gerçek olduğu anda huzura dönüşürmüş gibi, huzur hissi-ni mutluluk fikriyle ilişkilendirmişti her zaman. Ama şu an fark ediyordu ki huzur diğer tüm duygulardan bağımsızdı. Şu an duyduğu derin huzur minör bir tondaydı. Mutlu değildi, melankolik bir huzur hissediyordu. Yüzeysel tercihlerden yoksundu, şeyleri oldukları gibi kabul etmenin bilgeliği-ydi. Mutlu olmak için sarf edilmesi gereken çabanın ağırlığı omuzlarından kaldırılmıştı.

Kahvaltısını hazırlamadan önce bomboş, örümcek ağı tutmuş ve kuş pislikleriyle lekelenmiş kuş yuvalarının haf-talardır sallandığı, ihmal edilmiş arka bahçeye çıktı. Leonard yemlikleri temizlemek için hepsini kaynar suyla ovaladı ve dolaptan kuş yemi tablasını çıkardı. Yemliği ağzına kadar doldurdu ve küçük tünelerde dengesini kuramayacak olan-lar için de yem topları astı. Cömertliğinden yere de biraz yem saçtı, ki daha az ısrarcı olanlar da didikleyecek bir şeyler bulabilsin. Su ısıtıcısını lavaboda doldururken iki mavi baş-tankaranın yemlere çoktan yumulduğunu görebiliyordu arka penceresinden.

Çay tepsisindeki kahvaltısıyla oturma odasına doğru gi-derken kitaplıkta yatay olarak istiflediği, son zamanlarda al-

dığı ama aldığından beri okumadığı kitaplara göz attı. Dikey sıra çoktan bitirdiği ve beğendiği kitaplara aitti. Aylar önce aldığı ve sonra da unuttuğu *Floss Nehri'ndeki Değirmen'i* buldu. Kitabı, içinde Shelley'den izler bulmadan okumanın bir test olacağını farkındaydı.

Annesinin üst kattaki odasına gidip kapıyı açtı, yatağına oturdu, uyumadan önce bir fincan çay zamanında ona eşlik ettiği eski günlerdeki gibi. Oda düzenli ve sadeydi. Annesi, kokusu kadar karakteriyle de odaya her zaman kendine has bir tazelik kazandırıyor ve bu his artık yitmek üzereydi. Onun yerine, eşdeğer bir şekilde, el değmemiş tozun kokusu vardı. Babasının fotoğrafı vardı komodinin üstünde, annesi uyumadan evvel her gece parmaklarıyla öperdi çerçeveyi. Leonard onun kişisel eşyalarına bakmamıştı ama hayır kurumlarına bağış hazırlıkları için bolca zamanı olacaktı. O artık yoktu gerçekten. Artık sohbetler ya da paylaşılan küçük rutinler olmayacaktı. Bu düşüncenin getirdiği bir-daha-asla duygusu, uyandığında hissettiği hüzünlü içsel huzurla uyumlu bir şekilde çınladı.

Yalnızlığının şimdi farklı bir niteliği daha vardı. Bundan önce, sadece kendisini kurtaracak ve tutunacak bir şey bulabilmek için çaresizce çalkalanan zihniyle paniğe kapılmış bir yalnızlıktı. Çareyi dikkatini dağıtmakta arardı; Hevesli Paul, Roma kitabı ve hepsinden daha önemlisi Shelley. Ne kadar ürktüğünü fark edebiliyordu şimdi. Hayatın onu yutmasından ne kadar da korktuğunu anlıyordu. Ama içine dönüp kendisiyle yüzleşmişti. Gecenin geç vaktine kadar elinde kitabıyla oturdu ve sonunda da dağıldı. Korku sandığı, annesine hissettiği derin sevgiden başka bir şey değildi; keder içinde boğulmamak için kendine itiraf etmeye hazır olmadığı şey.

Annesinin yastığını nazikçe düzeltti ve bir kişi için çok büyük olan evin alt katına inmek için odadan çıktı. Gelecek aylarda verilmesi gerekecek bazı kararlar vardı ama telaşa mahal yoktu. *New Scientist* kupasına doldurduğu kahveyi yanına aldı, salondaki kanepeye oturdu ve bitirene kadar bütün hafta sonu okumak niyetiyle *Floss Nehri'ndeki Değirmen'i* açtı, ki öyle de yaptı.

BÖLÜM 23: PASKALYA

Paskalya günü, Grace yüzünde salak bir gülümsemeyle uyanmış gibiydi. Andrew, evlenmeden önce birlikte geçirecekleri son cumartesi için sürpriz bir randevu planlamıştı önceki gece. Grace'in klasik müzik sevgisini bildiğinden —sadece iyi bestecilerin iyi eserlerini sevdiğini söylemek daha doğru olur— en iyinin de iyisi için para harcadığını düşünerek André Rieu konserine bilet almıştı. Ona söylediğinde Grace kahkahalara boğuldu ama hemen özür diledi. Kötü bir niyeti olmamasına rağmen müzik konusunda züppelik ettiği için üzüldüğünü ve onun çok tatlı olduğunu söyledi, kıkırdamalarla ve öpücüklerle gönlünü aldı. Kendisi bir müzik aşığı olmayan Andrew, müstakbel karısının müzik tercihlerini bu kadar yanlış anladığı için biraz kırılmıştı ama konser boyunca ne zaman Grace'in keyif aldığını fark etse dirseğini hafifçe dürttü.

O öğleden sonra kanepede bir pizzayı paylaşmış ve akşam yemeğini yemiş olsalar da Andrew, konser çıkışında ikinci bir akşam yemeği için geç bir rezervasyon da yaptırmıştı. Yemekte biraz çakırkeyif olup azıcık sersemlediler ve Andrew masadaki yarı dolu bardaklarla André Rieu'nün valslerini çalıyormuş gibi yaparken likörlü kahvelerini içerek kutlamalarına devam ettiler.

Eve dönerken takside öpüşmelerine rağmen yatağa vardıklarında uyumak dışındaki her şey için çok yorgundular. Ertesi sabah Grace uyandığında, Andrew her zamanki yüzükoyun pozisyonunda, olay mahallinde tebeşirle çizilen beden resmindeki gibi kolları ve bacakları doksan derecelik açıyı gösterir şekilde uyuyor ve horluyordu. Andrew'un gecenin

geç saatinde ona, yanında kupasıyla gelen Paskalya yumurtalarından alabilmek için gazete bayindeki tezgâhtarla pazarlık ettiğini hatırlayınca kendi kendine gülümsedi. Tezgâhtar fiyatı düşürmese de Andrew André Rieu olsa böyle yapardı, diyerek yumurtayı aldı. O Paskalya sabahında vücut saati hiçbir esneme göstermeyip yeniden uyumasına imkân sağlamayınca Grace de erkenden ve tek başına yataktan çıkma alışkanlığına direndi. Güne başlamak yerine, uyanmasını umarak ya da en azından uyanana kadar sıcaklığını hissetmek için Andrew'a sokuldu.

Geleneklere körü körüne bağlı olunmasına karşı çıkmak konusunda Grace şöhret yapmış olsa da düğün arifesinde Andrew'la ayrı kalmaları gerekliliğini kabul etmişti. Geceyi geçirmek üzere ailesinin evine gitmek ve birazdan onu bırakmak tuhaf olacaktı ama belki de evleneceğin günden önce kocanı birazcık özlemek o kadar da kötü değildir, diye düşündü.

Parley View'da ise Helen ve Hevesli Paul, Grace'in ziyareti öncesinde yapılacak ufak tefek işlerden önce hemşirelere ve hastalara Paskalya yumurtası götürmek için hastaneye gitmek istemişler ve bu yüzden güne erken başlamışlardı. Annesinin çikolatalara bir şey olmayacağına dair tepkisini göz ardı eden Hevesli Paul, bütün yumurtaların son kullanma tarihini kontrol etmekte ısrarcı oldu ve böylece hastaneye geç kaldılar. Helen hemşirelerle sohbet için durduğunda Hevesli Paul tek başına ilerledi. Barbara'nın telefonda muhtemelen göçmen çocuklarından biriyle konuştuğunu görebiliyordu ve ortadaki yatak da boştu. Bayan Hawthorn'un yatağının çevresindeki perde de çekilmişti. Hevesli Paul, perdenin ardında dursa ve kafasını içeri uzatsa neyi böleceğini anlayabilmek için biraz kulak kesildi. Onun için özellikle aldığı yumurtayı vermek istiyordu. Gelişini haber verebilmek ve tıbbi muayenenin ortasına dalma utancına düşmemek için kapı tokmağı ya da kapı zili olmasını dilediği, kendinden şüpheye düştüğü bir andı.

"Merhaba," diye seslendi belli belirsiz, epeydir konuşmadığından sesi çatallı çıkmıştı.

Birkaç dakika sonra "Merhaba," diye yeniden denedi.

Bir erkek sesi "Merhaba," diye karşılık verdi. "Kimsiniz?"

Hevesli Paul kafasını perdeden içeri uzattı ve uyumakta olan Bayan Hawthorn'un yanında —kendi yaşlarında— iyi giyimli bir adamın oturduğunu gördü.

Hevesli Paul “Merhaba,” dedi üçüncü kez. “Hasta ziyareti turu yapıyoruz da, sohbet etmek isterler mi diye. Siz akrabası mısınız?”

“Evet, annem olur,” dedi adam, parmağıyla kadını işaret ederken. “Uyuyor gerçi —on dakika önce geldim ve hâlâ uyanmadı. Beş dakika daha bekleyeceğim. Uyanık değilse benim de burada olmamın bir anlamı yok. O yüzden bugün için size ihtiyacı yok. Gene de teşekkürler,” diyerek telefonuyla ilgilenmeye geri döndü.

“O zaman bunu buraya bıraksam olur, değil mi?” diye sordu Hevesli Paul Paskalya yumurtası için.

“Ben alayım. O yemeyecektir. Çocuklara götürürüm,” dedi adam yumurtayı yere bırakırken.

Bir an duraksayan Hevesli Paul “Eğer sizin aceleniz varsa annenizle ben kalabilirim bir süre. Yani, öyle ya da böyle önümüzdeki bir saati burada geçireceğim.”

Adam gözlerini telefonundan kaldırdı ve kabul etmeden önce biraz düşündü. “Aslında çok iyi olur. Yakında uyana-cakmış gibi görünmüyor ve buraya gelebilmek ufak çapta bir seyahat gerektiriyor, o yüzden trafiğe kalmadan gitmek iyi olur.”

“Hiç sorun değil. Paskalya yumurtasını unutmayın,” dedi Hevesli Paul çantasını ve paltosunu almakta olan adama.

“Ah, evet, şahane. Uyandığında, Daniel buradaydı, deyin. Kalabileceği kadar kalıp, sonra gitmek zorundaydı, deyin. Eğer yapabilirsem önümüzdeki hafta sonu uğramaya çalışacağım,” dedi perdenin dışına çıkarken. “Yanında uzun süre kalmak zorundaymışsınız gibi hissetmeyin.”

Hevesli Paul adam çıkana kadar bekledikten sonra kuzeye bakan cephenin alabileceği sınırlı ışığın birazcık daha fazlasını içeri alabilmek için perdeyi açtı. Her zamanki yerine geçip zayıflamış ve solgun görünen Bayan Hawthorn'un başucunda bekledi. Bir saatlik ziyaretinin geri kalan tüm vaktini orada geçirdi, Bayan Hawthorn bütün bu sürede uyumaya de-

vam etti.

Helen ziyaretini Barbara'yla tamamladı; bütün sabahını ona mutlu Paskalyalar dilemek ve kaç tane yumurta aldıklarını söylemek için arayan torunlarıyla telefon görüşmesi yaparak geçirmişti. Barbara, salı günü hastaneden ayrılacağını söyleyebildi telefon konuşmalarından fırsat bulduğunda.

“Bir iyi bir de kötü haberim var, aslında önce kötü haberi aldım. Anlaşılan diyabet hastasıymışım, gerçi nihai sonucu yarın son testlerin neticeleri geldikten sonra söyleyebilecekler. Belki hastalığım onaylanmadan Paskalya yumurtasını yesem iyi olacak. İşte bu kötü haberdi, gerçi daha kötüsü de olabilirdi, ki benim kendi kendime düşündüğüm kötü sonuçların yanına bile yaklaşamaz bu haber. İyi haber ya da daha az kötü haber ise hastalığı ilaçlarla kontrol edebilecekler. Böylece kendime iğne yapmak ya da diğer korkunç şeyleri yapmak zorunda kalmayacağım. Yani, çok da kötü değil. Bu aşamaya geldiğinde her zaman bir pazarlık içinde oluyorsun, daha önceleri endişe ettiğin şeylere rıza göstermek zorunda kalıyorsun. Doğrusu, bu benim hatam. Spor yapmayarak ve yanlış beslenerek başıma bu belayı ben açtım, genetik olma şansı var mı dediğimde doktor ‘Olabilir,’ dedi gerçi. Topu ona geri attığımda memnun olmadı, bunu anladım!”

Helen ve Barbara düğünden, Barbara'nın ailesindeki gelişmelerden ve hastanede olup bitenlerden konuşarak vakitlerini kolaylıkla tamamladılar. Görünüşe göre orta yataktaki kadın, Barbara'nın test için gittiği bir gün öylece ortadan kaybolmuştu. Evine gönderilmişti ama iyileştiği için mi, ailesinden biri ona bakacağı için mi ya da belki özel bakım verileceği için mi, söylememişlerdi. Barbara'nın tüm bildiği, kadının gittiği idi. Yatak komşularının bu konularda söz hakkı olmadığını söyledi.

Evlerine dönmeden önce Hevesli Paul da kısa bir selamlaşma için yanlarına uğradığında Barbara ona sarılıp, onu öptü, Grace'in düğününde şans diledi. Sonra Helen'a döndü ve oğluna dikkat etmesini, evlilik sırasının ona geldiğini söyledi. Hevesli Paul bu tür yorumlardan rahatsız olurdu genelde ama bu konularla artık daha iyi başa çıkabiliyordu.

Günün geri kalanı, küçük detaylarla uğraşarak geçti. Peter ve Hevesli Paul, kiliseye yolculuklarının ne kadar süreceğini görmek için prova sürüşü yaptılar ve misafirlerin kaybolmaması için, yerleştirdiklerinde hayal kırıklığı yaratacak derecede küçük ve okunaksız gözüken renkli yön işaretleri diktiler yol boyunca. Helen, gelip Grace'e iyi dileklerini sunmak isteyen komşular için evi düzenlerken Grace ise bütün akşamını ojeli parmakları arasındaki peçeteler ve parmak arası terlikleriyle neşe içinde evde dolanarak geçirdi. Düğün hazırlıkları üzerindeki Kutsal Hafta ambargosu sürmüş, bütün hafta tamamlanamadığı için yapılması gereken ufak işler kalmıştı kilisede. Yoksa Grace'in organizasyon anlayışı gereği, ilgilenilmesi gereken işler kontrol edilir ve sonra bir kez daha kontrol edilirdi. Çiçekler bile zamanında gelmiş ve solmamaları için ısıtıcının çalışmadığı mutfığa yerleştirilmişlerdi, içlerine konacakları vazo kıtlığının yarattığı küçük panik, yardım etmekten mutluluk duyan komşuların kapısını çalmakla çözülmüştü.

Paket servisler, restoranlar ve atıştırmalıklarla geçen bir haftadan sonra Peter'in yaptığı sade bir ev yemeğiyle, yanında patates püresi ve bezelye ile tavuk, kanepeye yerleşip dinlenilmekten çok mutluydu. Grace'in sevdiği ama kendisine hiç pişirmediği yemek türüydü bu. Ne de olsa Grace işleri daha da karmaşıklaştırma eğilimindeki yemek kitabı kuşağının bir üyesiydi. Hevesli Paul, kaçınılmaz şekilde, *Scrabble* tahtasını çıkarma önerisinde bulundu. Grace de geri çevirmeye hâli olmadığından "Getir de görelim!" dedi.

İhtiyatlı bir oyun oluyordu; herkes iki harfli seçenekleri dışarıda tutarak, alınabilecek en yüksek puanı almak için detaylıca tahtayı inceliyordu. Bu da sıralar arasında, doğal olarak sohbetlerle doldurulan uzun duraklamalara yol açıyordu.

"Her şey olup bittiğinde bu hengâmeyi özleyeceğiz," dedi Helen, "yapmayı dört gözle beklediğin bir şeyin olması güzeldi."

"Beni beklerseniz," dedi Hevesli Paul, "sanırım daha çok bekleyeceksiniz."

"Belki de yeminlerimizi tazelemeliyiz, hayatım?" öneri-

sinde bulundu Peter.

“Değiştirmeyi tercih ederim. Satır aralarına koymak istediğim birkaç yeni talebim var,” dedi Helen, bir yandan da “fa” yazdı ve bunun do-re-mi-fa-sol’daki “fa” olduğunu açıkladı.

Peter “Yapmasan iyi edersin —evlilik akdimizi geri alabilirler,” diye cevap verdi.

“Ben senin sözleşmeni çoktan geri aldım, çok fazla ceza puanı yüzünden,” dedi Helen ve kendi sırası gelmeden kelime yazmak için hamle yapan Peter’ın eline vurarak “Bekle, Grace’in sırası,” diye ekledi.

“İşte bu yüzden kendiniz için bir şey yapmak zorundasınız deyip duruyorum,” diye bastırdı Grace. “Güzel bir kaçamak yapın. Gündelik işlerinizin dışına çıkın ve her zaman yapmayı istediğiniz bir şey yapın. Cidden, tek yapmanız gereken rezervasyon yapmak ve gerçekleştirmek.”

“Biliyorum, biliyorum. Düğünden sonra nasıl halledebileceğimize bakacağım,” dedi Helen.

“Ve sen de özel bir şey yapmaya çabalamalısın,” dedi Grace dikkatini Hevesli Paul’a çevirerek. “Belki Leonard’la bir yerlere gidersiniz. Ödül paran olduğuna göre kendin için bir seyahat ayarlayabilirsin ya da belki bir kursa katılıp bir şeyin eğitimini alırsın. Ne bileyim, bilgisayar öğrenmek ya da araba kullanmayı öğrenmek, bunun gibi şeyler.” Grace ZEN kelimesini yazdı; özel isim olduğu için yazımı yasaklıydı, Hevesli Paul bunu biliyordu ama düğün arifesi onu üzmemek için ve halihazırda kendisiyle uğraştığı için itiraz etmedi.

“Belki —bakalım. Hastane ziyaretleri, postane ve judoyla epey meşgulüm zaten.” Hevesli Paul, Ulusal Pandomim Birliği’ndeki işle ilgili henüz hiçbir şey söylememişti ailesine. “Ve ayrıca, Leonard’ın bir kadın problemi var. Bu akşam o da gelecekti aslında ama biraz ağırdan alıp, kendisini yarın yaşanacak uzun güne hazırlamak istediğini söyledi. Bence hâlâ Shelley’ye üzülüyor.”

“Shelley kim?” diye sordu üçü de bir ağızdan.

“Kız arkadaşı ya da eski kız arkadaşı. Bir oğlu var ama galiba Leonard’la ayrılar hâlâ. Bir tür yanlış anlama yüzünden.”

“Gerçekten mi? İyi çocuk Leonard,” dedi Helen. “En azın-

dan şansını deniyor. Hayatı boyunca bekâr kalır sanıyordum ama al işte.”

“Bana kalırsa epey bir değişiklik yaşadı kısa zamanda, zavallı annesi ve diğer şeyler,” dedi Peter.

“Zavallı Leonard,” dedi Grace. “Bunca şeyden sonra artı bir davetiyesine ihtiyacı vardı belki. Yarın bunu ona söylemeyi hatırlamalıyım. Sevgilinden henüz ayrılmışken bir düğüne tek başına katılmak zor olabilir. Bir keresinde başıma gelmişti, sarhoş bir hâlde tuvalette ağlayarak bitirmiştım düğünü.”

Diğer üçü, ailenin mükemmel üyesinin bir parça rahatsız edici ve gereksiz anı paylaşımı karşısında bir şey demedi.

Peter, Grace’in bıraktığı “i”ye devam ederek “hilaf” yazdı, tüm harflerini kullandığı için de zafer çılgılığı attı ama doğru şekilde İHTİLAFA yazmak için bir “t” harfine ihtiyaç duyduğu yönünde uyarı aldı. Üstelik kendi sırası gelmeden oynamıştı.

Erken yatmaktan kazançlı çıkacaklarına dair besledikleri iyi niyetle oyunu sonlandırdılar. Peter ve Helen, tatil planlarını konuşmaya söz verdikleri geç akşam yürüyüşlerine çıktılar. Hevesli Paul tam dişlerini fırçalamaya hazırlanırken Grace kapısını çalıp içeri girdi. Pek çok evde olduğu gibi aile banyoları, mahremiyetin sadece bir arzu olarak kaldığı kalabalık toplanma alanlarıydı. Hevesli Paul dişlerini fırçalarken Grace de ikinci lig formasına benzeyen pijama takımıyla küvetin kenarına oturdu, pijama altının her yerinde sosisli sandviç deseni varken pijama üstünde de elindeki sandviçi yiyen Minnie Mouse tasviri vardı.

“Meselelerle ilgili kafa ütülediğim için üzgünüm bu arada,” dedi Grace.

“Neyi kastediyorsun?”

“İşte, kendine çeki düzen vermenle ilgili. Sana sataşmak değildi amacım.”

“Dert değil. Kulak arkası ettim dediklerini.”

“Yani, böyle yapmanı da istemem. Herkese hizaya gelmesini söyleyen, ailedeki başçavuş olmak zorunda kalmaktan hoşlanmıyorum. Ben rahat ve popüler olan olmak istiyorum.”

Hevesli Paul olağanüstü bir titizlikle dişlerini fırçalama-

ya devam ettiği için Grace'in doldurmak zorunda hissettiği bir boşluk bırakmış oldu.

“Ne olacağını sanıyorsun?” diye sordu Grace.

“Ha?”

“Diyorum ki, sonsuza kadar burada kalmaya devam mı edeceksin? Yaşadıkları sürece annemle babam sana bakmaya devam mı edecekler? Onlar yaşlandığında ne olacak?”

Hevesli Paul ağzını çalkalayıp tükürdü.

“Bilmiyorum.”

“Bunlar için endişe etmiyor musun ya da olabileceklere dair bir plan filan yapmıyor musun?”

“Her şeyin olacağına varacağını biliyorum. Üzerine kafa patlatmıyorum.”

“Patlatmadığını biliyorum. Belki de bu yüzden bu kadar endişe ediyorum. Ailenin bütün kaygılarını ben duyuyorum.”

“Grace, bu düğününden önceki gece. Neden bunları gündeme getiriyorsun şimdi? Senin şu anda yarın için sabırsızlanman, Andrew’u görmeyi düşünmen, balayın için, evleneceğin için, geleceğin ve işte böyle şeyler için heyecanlanman gerekiyor. Neyin var? Onca akşam içinde neden bu akşam bu kadar ciddisin?”

“Bütün bu zaman zarfında düğün için, evleneceğim için coşkulu hissetmeye çalıştım ama el freni çekilmiş gibi geliyor. Tadını çıkarmayı ya da kaygısız olmayı başaramıyorum çünkü ben kaygısız biri değilim, her şeyle ilgili çok fazla görev bilinci duyuyorum.”

“Fakat niye? Sen her zaman, herkese karşı çok nazik oldun, kimsenin senden bir beklentisi yok.”

“Böyle diyorsun ama gelecek yıllarda annemle babamın yardıma ihtiyacı olursa ne olacak? Ya birine bir şey olur da diğeri toparlanamayacak kadar dağılırsa? Onlar olmadığında senin hâlin ne olacak? Sadece kendim olmak ve kendi hayatımı planlamak istiyorum ama arkamda oluşan bir girdap olduğunu ve beni içine çekeceğini hissediyorum. Ne söylemeye çalıştığımı anlıyor musun?”

“Sanırım evet, ben olayları böyle algılamasam da. Ne yapmamı ya da ne söylememi istiyorsun bilmiyorum.”

“Büyümeni istiyorum. Tek başına olabilmeni ve böylece tüm bunların içindeki olumlu güç hâline gelebilmeni istiyorum. Eğer sen ayaklarının üzerinde durabilirsen o zaman bizimkiler de özgürleşecekler. Tam anlamıyla kendi hayatlarını yaşayacaklar. Ve sonra, gelecekte işler ciddiye binerse eğer, sen ve ben bir takım olabileceğiz. Ama şimdi her şeyin benim üzerime kalacağını hissediyorum. Andrew’la kendime nasıl bir hayat inşa edersem edeyim, *Parley View*’ın tüm sorunları kapıma dayanıp ‘Merhaba Grace —hadi bunu çöz,’ diyecek. Ben ailenin bir nevi süper kahramanı olamam.”

“Kim senden böyle bir şey istedi?”

“Aksi halde kim ilgilecek ağır meselelerle?”

“Hangi ağır meseleler?”

“Bu kadar kaçamak cevap verme. Neden bahsettiğimi bal gibi biliyorsun. *Geleceği* kastediyorum.”

“Grace, seni hayal kırıklığına uğrattığımı biliyorum. Biliyorum bunu ama sorun etmiyorum. Ne olursa olsun, elimden gelenin en iyisini yapacağım. Sen burada olsan da en iyisini yapacağım, burada olmasan da en iyisini yapacağım. Öngörmeye çalıştığın şey hakkında plan yapmanın hiçbir anlamı yok. Bundan çok eminim, her şeyden çok, dünyaya senin baktığın yerden bakmamı istiyorsun. Senin bakış açını benimsememi ve kendimin, senin en rahat edebileceğin bir versiyonu olmamı istiyorsun. Peki sonra? Şaşırp şaşırmadığımdan emin olmak için birkaç ayda bir beni kontrol etmeye devam mı edeceksin? Bir kez sabitlendiğimde hep sabitlenmiş kalacağımdan nasıl emin olabileceksin? Peki ya sen —sen ne yapacaksın?”

“Ben mi? Bunca yıldır her şeyi bir arada tutan benim! Sen bütün hayatın boyunca lanet bir Winnie the Pooh gibi dolanırken, olta aramak için tüm gününü harcarken ya da bulutların oluşturduğu şekillere kafa yorarken ben annem ve babamla para, iş konuşup sorunlarla boğuşuyordum, yani, bu tarz şeylerle.”

“Bak. Benimle ilgili kendine ne tür görevler yüklediysen onlardan seni azat ediyorum.” Hevesli Paul diş fırçasıyla Grace’in her iki omzuna da dokunarak onu şövalye olarak tak-

dis edip konuşmaya devam etti: “Seni seviyorum ama senin bakımına ihtiyacım yok. Çok uzun zamandır sana muhtaç olmadım. Ben senin sorumluluğunda değilim. Ben kimsenin sorumluluğunda değilim. Sana bunu şimdi söylüyorum çünkü bana yardımcı olamayacağını anlamaya hazır olduğunu sanıyorum. Seni durdurduğumu fark etmem bu kadar uzun sürdüğü için özür dilerim ama senin düşündüğün anlamda durdurmak değil. Seni, kendinin kurgusal, biricik versiyonuna tutunmana izin vererek durdurmuşum. Sen kendi yeterliliğinin bağımlısısın. Sana daha önce yardımcı olmaya çalışmalıydım. O zaman başka birine yardımcı olmanın ne kadar imkânsız olduğunu kendi kendine keşfedebilirdin.”

“Bak, derdim seni azarlamak değildi ama bu söylediklerinden ne çıkar? Sana annem ve babam bakıyor hâlâ.”

“Burası benim evim. Ben burada yaşıyorum. Onlar benim ailem. Onları seviyorum. Seni de seviyorum, Grace, bu sosisli sandviçli pijamanla bile. Bu bir iş ilişkisi değil. Alışveriş değil. Ben günlerimi onlarla geçiriyorum. Annemin ne zaman bir arkadaşına ihtiyacı olsa buradayım. İşlerinde ona yardım ediyorum ve havadan sudan konuşuyoruz. Kitabını okurken babamın yanında oturuyorum, beraber televizyon izliyoruz, sonrasında izlediklerimiz hakkında konuşuyoruz. Kimse bunların çetelesini tutmuyor, kimse puanlamıyor. Hepimiz sana hayranız Grace ama sen burada değilsin. Bütün meşguliyetinle hayalet gibi geliyor ve arkanda yapılacak iş listesi bırakarak hayalet gibi gidiyorsun. Ama sorun değil. Ben seni olduğun hâlinle kabul ediyorum. Senden bir beklentim yok. Ama daha mutlu olmanı dilerdim, kendi iyiliğin için, fakat değilsin. Sende, kurban kompleksiyle üstünlük kompleksinin tuhaf bir karışımı var. Ve yine de, yine de ben mutluyum. Peki, ben zaten sahip olduğum bir şeyin yerine senin mutsuzluğunu koymamı istediğinde ne diyeyim sana?”

“Peki, senin önerin ne o zaman? Ne yapmam gerektiğini düşünüyorsun? Bu ailenin süper kahramanı sen olsaydın ne yapardın?” diye sordu Grace.

“Ailemiz için bir süper kahramana ihtiyacımız yok. Kendin için kız kardeşlik ve evlatlık vazifeleriyle yüklü olduğun

bir dünya yaratmışsın ama artık bu dünya geride kaldı, aslında hiç var olmamıştı. Film bitti. Artık sadece Grace olabilirsin. Hangi Grace olmak istiyorsan onu ol. Eğer istersen bizi hayal kırıklığına uğrat. Seni sevmeye devam ederiz. Evet, annemiz ve babamız yaşlanacaklar ve evet, hastalanacaklar ve evet, ölecekler ama bunlar bizim de başımıza gelecek. Yanıldığın nokta, bunların *geleceğin* sorunları olduğunu düşünmen. Ama değiller. Bu sorunun çözümü onlarla şimdi vakit geçirmek, şu an. Çözüm, onların hayatlarında olmak. Böylece en kötüsü gerçekleşirken —umalım ki çok uzun yıllar sonra olsun— geride kalan on, yirmi, ne kadar çok yılsa o kadar; *Scrabble*, *University Challenge*, körili yemekler, yürüyüşler, bahçe düzenlemeleri ve başka her neyse onlarla dolu yıllarımız olsun. Ve sonra da zamanı geldiğinde ne yapmamız gerektiğini zaten bileceğiz. Annem ve babam düğün sayesinde çok mutlu oldular çünkü sürekli seninle konuşabildiler, sen onları sürekli aradın ve olaylara dahil ettin. Burada olman, sen çok meşgulken seni ne kadar özlediklerini anımsattı onlara. İstedikleri şey tatile çıkabilmek değil, her şey bittiğinde onları unutmaman. Gidip Andrew’la mutlu olmalı ve kendini ailedeki rolüne dair sahip olduğun bu hikâyeden kurtarmalı-sın. Sonra buraya geldiğinde, haftada bir, ayda bir, ne zaman gelebilirsen hiç önemli değil —kendin ol ve onlarla vakit geçir sadece. Artık farklı versiyonları olan bir Grace yok. Dünyanın yükü omuzlarında olan Grace, neden hayatına çeki düzen vermiyorsun diyen Grace, mutluluğunu erteleyen Grace yok. Sadece ziyarete gel, kim bilir? Belki ben taşınmış olurum. Belki çok başarılı olurum. Belki de olmam. Ama birbirimizi sınava tabi tutmayalım. Sadece mutlu olalım. Bunun için hâlâ vaktimiz varken.”

Hevesli Paul gargarasını yaptıktan sonra uzanıp Grace’e sarıldı. “Hadi. Diş fırçalama zamanı,” dedi, Grace’in fırçasıyla lavabonun kenarına vururken.

Bunların bazılarını duymak Grace için zordu. Rekabetçi tarafı kavga etmek, misilleme vuruşu yapmak istiyordu ama tartışma kazanmakla hiç ilgisi olmadığını bilecek kadar iyi tanıyordu Hevesli Paul’u ve güveniyordu ona. Hayatı boyun-

ca Grace aleyhine bir şey istememişti hiç. Ve işte bu yüzden duyması zor gelmişti. Bir saldırı olsa kabul edebilirdi. Saldırı, dayanabileceği ve karşılık verebileceği bir şeydi. Ama gerçeğin yumuşak ve nazikçe sunumu daha zordu.

Ergenlik yıllarından kalma tek kişilik yatağında uzanırken yan odadaki Hevesli Paul'un sarsak uykuya hazırlık rutini duyabiliyordu. Bir şeyler ararken gürültüyle açılan çekmece ve dolap kapakları, her zaman, her zaman sonraki şeye doğru. Alt katta da akşam soğuğundaki yürüyüşlerinden dönen anne babasını duyabiliyordu. Helen, Peter'a bir fincan çay önerirken Peter da karısının ellerini ısıtmayı teklif ediyordu.

BÖLÜM 24: DÜĞÜN GÜNÜ

Ertesi sabah Hevesli Paul —pazartesiye erken başlamaya alışmış bedeniyle— alt kata indi ve Grace’i mutfakta buldu. Çoktan uyanmış ve sabahlığıyla mutfak masasına oturmuştu; gökyüzünün portakal rengini izleyerek keyif yapıyor, sessizce çayını içiyordu. Kuş yemlerini doldurmaya gitmiş, bu da ona kendi evindeki ihmal edilmiş yemliklerini hatırlatmıştı.

“N’aber, şampiyon,” dedi Grace.

“Selam,” dedi Hevesli Paul onu alnından öperken. “Daha evlenmedin mi?”

“Hayır, henüz değil. Andrew gizlice eve girmiş beni bekliyordur diye erkenden aşağıya indim ama heyhat, beni bekleyen tek şey akşamdan kalma bezelyeydi. İyi uyuyabildin mi?”

“Bebekler gibi, gerçi hangi anne babaya sorsan bebeklerin iyi bir uykucu olmadıklarını söyler sana. Senden ne haber?”

“Yorgun bir kütük gibi uyudum. Düğün detaylarından biraz gergin olurum sanıyordum ama eski odamın kitaplığından bir kitap alıp okumaya başlayınca kafam düşmeye başladı, sonunda da pes edip uyudum.”

Hevesli Paul “Hangi kitaptı?” diye sordu.

“Senin en sevdiklerinden —*Yağmurun Yağdığı Gece*.¹⁴

“Şahane bir kitaptır. Ya da belki ilk elli sayfası şahanedir demeliyim. O elli sayfayı pek çok kez okudum. Son sayfasını da okudum, o yüzden cinayetin nasıl çözüldüğünü anlatabilirim eğer istersen? Kendime yulaf lapası yapacağım —sana da bir şeyler hazırlayayım ister misin?”

“Ben iyiyim böyle, sağ ol. Biraz müsli yedim. Bu arada,

14. Yazar Hillary Waugh’un 1961 tarihli polisiye romanı. (e.n.)

dün akşam için de sağ ol. Yani küçük sohbetimiz için.”

“Ah, evet. Beni bilirsin, genelde pek nutuk çeken biri değilimdir ama dün geceki pijamamın göğüs cebinden çıktı. Aslında birazcık fazla konuştuğumu düşündüm sonrasında. O yüzden bugün nutuk çekmeyeceğim —sen atacak mısın bir tane?”

“Sadece bazı teşekkür ederimler olacak. Uzun bir konuşma yok.”

Grace *Crunchie* Paskalya yumurtası kupasıyla, Hevesli Paul da “Ben ♥ Londra” kupasıyla çaylarını içtiler ve pek konuşmadan, birlikte ettikleri keyifli bir kahvaltının tadını çıkardılar.

Çok geçmeden, heyecan şelalesi hâlindeki Helen ve Peter da aşağı indiler, gündelik yemek programının geveze kaosuyla beraber kahvaltılarını hazırlamaya başladılar. Günün erken saatlerinin enerjisi birleşip sabah huzuru bozulduğunda, aile evleri manastır olmaktan çıkıp sirke dönüşüyordu kolayca. Helen radyoyu açıp haber ya da parazit olmayan bir şey bulmak için karıştırmaya başladı ama yanlışlıkla FM bandından LW bandına geçtiğinin farkına varmadı. Peter sırtını duvara yaslayarak oturdu ve pazar gazetesinin çözülmemiş bulmacası için ipuçları bakmaya başladı, böylesine yoğun bir günde yapılacak en avare işti, ki Helen’in da gözünden kaçmamıştı. Radyonun sorumluluğunu Hevesli Paul üstlendi, yeniden FM bandına geçti ve kısa sürede ABBA dinlemeye başladılar. Ev halkından kimsenin dinlemek için özel olarak seçmediği ama ne zaman şans eseri radyoda çıksa yüksek bir onayla karşıladığı gruptu ABBA. Telaşlı bir evde Grace’i yeniden görmek güzeldi.

Kahvaltıdan sonra Peter, saç ve makyaj malzemeleriyle dolu iki valizle gelen kuaföre kapıyı açtı. Kuaför kadın, sabah saat sekizde bile, boşananlar için indirimli içki gecesine gider gibi giyinmişti. Çok geçmeden Grace’in iki nedimesi geldi; üniversiteden beri tanıdığı ama bugünlerde pek görüşemediği Karen ve birlikte içmeye çıktıkları, ki o dönemki hayatlarında içki arkadaşı, en iyi arkadaşın eş anlamlısı olarak kullanılırdı, eski iş arkadaşı Patty. Peter dört saat sonra gelecek düğün ara-

basını beklemek için evde kalmak zorundaydı, üç hiperaktif genç kadın ve bir kuaförle harcanacak bu dört saat; orta yaşlı, içe dönük bir adam için mutlak bir sonsuzluk zamanıydı. İlgi odağı olmaktan geri duran ve kilise koridorunda da tek başına yürümek istemeyen Helen, ilk iş olarak çiçekleri yerleştirmek ve koridorun sonundaki kurdeleleri bağlamak için kiliseye gidiyor, yanında Hevesli Paul'la Leonard'ı götürüyordu. Temizlikçilerin resmî tatil öncesinde işleri saksaklayabildiklerini düşündüğü için gerekirse kilisenin halılarını da süpürecekti. Her şeyi hallettiklerinde de kilisedeki törene hazırlanıp giyinmek için erkenden otele gitmekti planları.

Birbirlerini sonraki görüşlerinde Grace'in gelinlik giymiş olacağını ve işlerin de epey ilerleyeceğini düşününce Helen'in gözleri doldu evden çıkarken. Leonard'ın evinin önünde durdu, motoru durdurmadan kornaya bastı, onu lise aşkıyla randevusuna götürmek için gelmiş gibiydi. Leonard bir eliyle küçük valizini çekiyor, diğer taraftan da omzuna astığı kılıfta takım elbisesini taşıyordu. Zihnini meşgul edebilmek için genel olarak ellerini kullandığı, evini dip köşe temizlediği, kendi kendine uzun uzun düşündüğü sakin bir hafta sonu geçirmişti. Cumartesi, Bach'ın viyolonsel süitlerinin bir performansını dinlemek için tek başına konser salonuna gitmişti. Shelley için sızlayan kalbi, müziğe uyumlu şekilde nazikçe atmaktan birazcık mutlu oldu. Ama genel olarak, kendisine izin verdiği birkaç an dışında çok fazla debelenmedi ve gündüz düşlerinde kaybolmadı.

Açık penceresiyle arkada oturan ve sakinliğin tadını çıkarmakta olan Hevesli Paul'un yanına değil, Helen'in yanına, öne oturmaya karar verdi. Ayrıca ön koltuk müzik ayrıcalığı sunuyordu, kendisine koltukların arasına sıkışmış, çatlak CD kutusundan seçim yapma şansı tanınmıştı. Hem bir centilmen hem de bir arabulucu olan Leonard, diğer iki yolcunun da tercihlerini öğrenip hızlı bir onay aldı. Helen'in da Hevesli Paul'un da müzik hakkında çok fazla konuşmayan insanlardan beklenmeyecek, şaşırtıcı derecede iyi zevkleri vardı. En sonunda karar verdiği Everly Brothers'ın *En İyi* albümünden yayılan ses, otoyol hızıyla cebelleşen Fiat'ın cengâver mo-

toru tarafından bir şekilde bastırıldı. Phil ve Don ardı ardına kalp kırıklığıyla ilgili şarkılar çalmaya başlayınca Leonard biraz utandı. Helen'la Hevesli Paul kederli olduğunu sanacaklar diye endişe etti ve öyle sanmasınlar diye anlamsızca konuşmaya başladı. O kadar ki, alışıldık bir düğün gibisi yok, diyordu en son.

Kendi bölgelerinin kilometrelerce dışında, şehir merkezindeki dört yol ağzında bulunan kiliseye ulaştılar. Kilise açıktı ama kimsecikler yoktu. İçeride hâlâ Paskalya ayınınin kokuları vardı; tütsü, mum ve dualardan sonra verilmiş nefesler. Ahşap kubbeli tavanıyla küçük, haç formunda bir binaydı, bunun dışında öyle büyük bir özelliği yoktu. Grace'in talimatlarında sadece orta nefteki koltukların kullanılacağı yazılıydı. Ayine katılmak isteyen mahalleli olursa diye her iki yandaki koltukları boş bırakacaklardı; mahallelilerin bazen törene katıldığı söylenmişti. Leonard, genelde kiliselerde görülen Çile Yolu tasvirlerine göz attı hızlıca. İnançlı biri olmasa da destanın ve eskimeyen hikâye anlatımının bir parçası olduğundan Mesih'in Çilesi betimlemelerine hayranlık duyuyordu. Kilisedeki tasvirler düz, gerçek bir duygu yansıtmaya pek de elverişli olmayan iki boyutlu şekillerdi. İsa'nın çarmıha çivilendiği on birinci resimde, bir Romalının karikatürümsü tasviri vardı, elindeki tokmağı kaldırırken yüzünde neredeyse sadistik bir gülümseme taşıyordu. Romalıları incelikle tasvir edebilmek için saatlerini harcadıktan sonra bu görüntü Leonard'ı sarsmıştı. Sorumlu lejyonerin, bir yandan ana atardamara ya da damarlara ciddi hasar vermeden, çiviye bileğin yanında, ön kol kemiklerinin arasına çakmak zorunda olduğunu biliyordu. Haydut veya kahraman olamadan, cerrahi bir şiddet olarak kaydedilebilirdi. İlerlenebilecek bir kariyer olmadığı aşikârdı, bu göreve o lejyonerin nasıl seçildiğini merak etti. Acaba İsa'ya sirke ikram eden ve alaycı sarhoşların iştirakçisi olan kişi aynı lejyoner miydi? Her sabah, önünde onu bekleyen yeni bir vahşet gününe uyanmaktan bezmiş bir adam nasıl hissederdi? Kim böyle bir adamla evlenirdi? Bu koşullardaki bir adamın hayattan beklentisi ne olabilirdi?

Leonard, mihraba konulacak çiçekleri arabadan alması

için Hevesli Paul'a yardım etmesini isteyen Helen'in çağrısıyla daldığı hayallerden uyandı. Etrafta hâlâ dünkü Paskalya ayininden kalma çiçekler vardı. Helen mekânı şenlendirmek adına onları da büyük ölçüde kilisenin içine yerleştirdi, aksi hâlde kasvetli bir yere benzemeye başlayacaktı burası. Leonard ve Hevesli Paul koridor sonlarındaki kurdeleleri hallediyorlardı, ayakkabı bağcıklarını bağlamayı kendi kendine öğrenen bir ilkokul çocuğunun yersiz coşkusuyla bağladılar. Neticede, Helen hepsini yeniden bağlamaya başladı ve oğlanlardan temizliği devralmalarını istedi. Leonard süpürürken Hevesli Paul da ona kaçırdığı tozları işaret ediyordu. Kilisenin süslenmesi uzun sürmedi, sadeliğini eklemelerle geliştirmeye imkân yoktu. Helen, koridorun sonunda durup Grace'i karşılayacak manzaranın tadını çıkarmak istedi çıkmadan evvel, orada durmuş bakarken kendi düğün günündeki kelebekler hatırasında canlandı yeniden.

Otele gittiklerinde epeyce zamanları vardı. Otel şatoya benzeyen tasarımıyla eski bir kır eviydi. İçerisi eski ve yenin zengin bir karışımını yansıtıyor, yeni tadilattan geçmiş görünüyordu. Resepsiyon bölümünde, bazıları Leonard'ın beğenisine göre biraz basmakalıp görünen pahalı modern sanat eserleri vardı ve duvarlar gerçek kitaplarla doluydu, gerçi aralarında *Floss Nehri'ndeki Değirmen* ya da *Yağmurun Yağdığı Gece* var gibi durmuyordu.

Birbirlerinin artı biri olduklarından, Hevesli Paul'un kendisi için rezervasyon yaptırdığı odayı Leonard'la paylaşacaklardı. Onları odalarına götüren yaşlı odabaşı yol boyunca edebildiği kadar sohbet etmeye çalıştı ama Hevesli Paul, babası yaşındaki bir adama bahşiş verip vermemekte, verecekse de ne kadar vermesi gerekeceği konusunda içsel bir panik yaşıyor, sohbete eşlik edemiyordu. Odaları, dağ manzarası ve iki şişe ikram suyuyla modern ve aydınlık bir odaydı. Dırdır etmek kabalık olacaktı ama Leonard odada sadece bir tane çift kişilik yatak olduğunu görmezden gelemedi, yatak sayvanlıydı.

“Sen bu artı bir meselesini çok ciddiye alıyorsun değil mi?” diye sordu Hevesli Paul'a. Bir değil iki tane yatak olacağını sanıyordum. Rezervasyon yaparken ne talep etmiştin?”

“Ben ve artı birim için bir oda istediğimi söyledim sadece. Ama kadın kontrol için tekrar sorduğunda *iki kişilik* oda istediğimi özellikle belirttim, *bunu* istediğimi söylemedim!”

“Ama *burası* zaten iki kişilik oda. İki kişilik oda demek, çift kişilik tek yatak demek!”

“Bu dediğinin ikiz oda olduğunu sanıyordum ben! Yani kendimden şüpheyi düştüm ama sonra düşününce yapışık ikizler varsa ikiz oda dendiğinde de kastedilen yapışık yataklar olmalı ve eğer bir şeyin çiftine sahipsen o şeyden iki tane var demektir —eğer çift top dondurma istersen sana sadece kocaman bir top vermezler— o yüzden *iki* tane yatak olacağını düşünmüştüm,” açıklamasında bulundu Hevesli Paul.

“Peki, ne yapalım? Başka bir oda bakalım mı?”

“Deneyebiliriz ama Grace otelin düğün davetlilerince asırlar öncesinden doldurulduğunu söylemişti. Geç kalanlar, yolun aşağısındaki oda kahvaltı sunan yerden tutmak zorunda kaldılar hatta, eğer tanıdığımız biri yer değiştirmek istemezse oda bulmamız zor o yüzden.”

“Peki, bu da pek mümkün değil. Öyle görünüyor ki yatağı paylaşacağız o zaman. Umarım pijaman uzun paçalıdır —şu boksör şortlardan değildir de kıllı bir bacağın benim tarafıma geçişi söz konusu olmaz,” dedi Leonard.

“Leonard, ben de senin gibi şal desen adamıyım. Tamen ve derli toplu bir kapanma yaşıyorum, gerçi serinlik olsun diye bir bacağımı açıkta tutmayı severim.”

“Ben de. Tamam, bu kadar yeter. Sol mu sağ mı?”

“Tuvalete yakın olduğu için sağ tarafta ben yatayım mı, gece uyku sersemi çişim gelir belki.”

İki adam, utanç vermekten kaçınmak adına hassas davranarak düğün için en iyi şekilde hazırlanıp giyinmeye başladı. Gerçi küçük bir otel odasını paylaşıyorsanız, kaçınılmaz olarak, yatağın üzerine serilmiş bir çift yeni pantolonun fiyakalı rengini fark etmeden duramıyorsunuz.

Hevesli Paul, *Quality Street* çikolatalarının rengindeki mor kravatı ve yeni aldığı, bu kez tek manşetli, gömleğiyle yeni takım elbisesini bu hafta üçüncü kez giydi. Leonard, kasvetli griliğini huş ağacı yaprağı yeşilindeki kravatıyla kırdığı,

annesinin cenaze töreni için aldığı takım elbiseyi giydi.

Vakit gelince otelin resepsiyonunda Andrew'un anne babasıyla sohbet etmekte olan Helen'la buluştular. Hevesli Paul, Helen'in herhangi bir durumu bir kenara koyup küçük sohbetlere dahil olabilme yeteneğine hayranlık duyardı genellikle. Kupa finalinde penaltı kullanıyor olsa karşı takımın kalecisiyle emeklilik planları üzerine sohbet edecek zamanı bulurdu veya bir babanın kalbini hasta çocuğuna naklettiği bir ameliyatın ortasında da olsa hemşirenin torunu hâlâ diş teli takıyor mu diye araştırma yapabilirdi rahatlıkla. İnsanlara yönelik ilgisi samimiydi ve anlamaya dönüktü; insanların aslında küçük şeyler hakkında konuşurken kendilerini daha fazla açtıklarını düşünürdü.

Kiliseye döndüklerinde, Andrew'un akrabalarından bazı genç adamlar dışarıda sigara içiyorlardı. Hevesli Paul neden öyle olduğunu tam olarak söyleyemese de düğünde sigara içilmesinin yanlış olduğunu düşünüyordu. Zangoç, ağır ağır dolanarak kendi hizmet bedelini ihtiyatlıca konuşabileceği birini arıyordu ve en sonunda, sigara içenlerin arasında olan sağdııcı buldu. Leonard ve Hevesli Paul ise içeri geçip koridorun başındaki yerlerini almışlardı. İnsanları gelin veya damat tarafına yönlendirmek ve el yapımı dua kitapçıkları —yazması ve düzenlemesi Grace'e denizci küfürleri etme alışkanlığı kazandırmıştı— dağıtmak için hazırlardı. Çoğu konuk hangi tarafa oturacaklarını içgüdüsel olarak biliyor gibiydi, o tarafı değil de bu tarafı seçmekte ustaca yargıda bulunan Grace ve Andrew'un ortak arkadaşları bile. Leonard yardım ediyor olmaktan, özellikle de koltuğunda tek başına boş boş oturacağı yarım saatlik sosyal sıkıntıdan kurtulduğu için mutluydu ama aynı zamanda, bu durum düğündeki konumunu meşrulaştırdığı için de mutluydu. Aksi hâlde, davetli sayısının sıkı tutulması gereken bir düğünde “gelinin erkek kardeşinin arkadaşı” feragat edilecek biri gibi gelebilirdi kulağa.

Hevesli Paul içinse işler biraz daha karmaşıktı. Girişkenlikten yoksunluğu ve hayat boyu sürmüş sosyal görünmezliği, insanların onun yanından göz teması kurma şansı bulamadan ve yardım teklif edemeden geçip gitmesi anlamına geliyor-

du. Ayrıca yüz tanımada başarısızdı, isim hatırlamada daha da başarısız; şu an çocukluk hâllerinden çok farklı görünen yetişkin kuzenlerinin ve onların varlığını bile unutturmuş geçip giden yılların hiç de yardımcı olmadığı bir başarısızlık. Ama onlar Paul'u tanımış gibiydiler. Babasının erkek kardeşi Michael Amca gelip iki eliyle birden tokalaştı Hevesli Paul'la, iki yetişkin oğlunu da çağırdı selamlaşmaları için. Çocukken, ne zaman onları ziyarete gelseler Hevesli Paul'un iş eğitimi çantasındaki yapıştırıcıyı koklardı. Birkaç yıl önce karısı Jane ölünce Michael Amca da birazcık aklını oynatmıştı; seks turizmi için Uzak Doğu'ya gitmiş, sonra ilahiyat öğrencisi olmuş, nihayetinde kilisede gönüllü çalışmanın ve akşamları bazı kurslara katılmanın bileşimiyle daha normal bir emeklilik hayatına geri dönmüştü.

Helen'in kız kardeşi ve aynı zamanda onların düğün pastasını yapan Sarah Teyze, gelip Hevesli Paul'a sıkıca sarıldı ve öpücüğü Paul'un kulağına denk geldi. Hiç evlenmemişti ama çok uzun yıllardır sahip olduğu, her yere birlikte gittiği "özel arkadaşı" Colette buraya da gelmişti. Bu kez Sarah'dan pastayı yapması istenmemişti ve pasta servisinde önüne gelecek şeyden memnun olmaması bekleniyordu.

Hevesli Paul, Grace'in bazı eski üniversite arkadaşlarını ve mahalleden arkadaşlarını da görmüştü; Tara'ların, Susan'ların, Lisa'ların, Linda'ların ve Louise'lerin bir karışımı. Topuklu ayakkabı giydikleri için hatırladığından daha uzunlular ve artı bir konusunda farklı zevkleri vardı. Bu esnada bir çifte gözü takıldı: İhtişamlı, geriye taranmış dalgalı saçları olan seksen yaşlarındaki zarif bir adam ve koyu kahverengiye boyadığı saçlarıyla yüzü mutlu bir şekilde çalıkların arasından çıkıyormuş gibi görünen yaşlıca eşi. Her ikisinin boyu da 1.50'den uzun değildi ve sürekli gülümsüyorlardı. Adam, Hevesli Paul'un beline hafifçe dokunup, konuşmak için öne doğru eğildi ama sonra sanki fikrini değiştirdi ve karısını koluna takarak, erkek tarafındaki ikinci sıradaki yerlerine doğru, herkese selam verip gülümseyerek süzüldü.

Kilise, içeride koyulaşan nazik sohbetlerle gitgide dolmaya başlamıştı. Kadınlar birbirlerinin kıyafetlerine iltifat

ediyordu, daha tecrübeli olanlar nisan düğününe gelirken yanlarında ceket ya da sahte kürklü şal getirmeyi akıl etmişti. Erkekler her zamanki gibi erkeklere has sıradan sohbetlerini ediyor, basit ve genel meseleler hakkında konuşuyorlardı. Konukların arasındaki en cana yakın kişiler, bugün sevimli ve iyi bir dinleyici olmaktan başka şansları olmayan artı birlerdi. Zangoç sunaktaydı, liste başı bir grubun turundaki malzemeci edasıyla her şey yerli yerinde mi diye etrafa bakmakla meşguldü. Papaz ise Andrew'un ailesiyle ve tek başına otururken rahatsız hisseden Helen'la konuşuyordu. En önde, her zamanki sakinliğini dışa vuran, her zerresiyle mükemmel damat Andrew, sağdııcıyla sohbet ediyordu. Çok iyi kesimli İtalyan bir takım elbise giymişti; şarap rengine bir kravat, çift manşetli bembeyaz bir gömlek ve babasının kendi düğününde taktığı inci kol düğmeleri. Gergin olduğuna yorulabilecek tek kanıt, girişin buzlu camına doğru attığı küçük bakışlardı, hazır olduğunda Grace'in içeri gireceği yere. Tüm bunlar olurken orta yolu bulmakta hiç de beceriksiz olmayan orgcu duyuluyordu; kilise orgunun şeytani tarafını göz ardı ederek, arka planda sıcak ve akışkan akorları neşeli balo ritimleriyle karıştırıyor, sağ elini kullanarak ayin melodilerini çalıyordu.

Dışarıdaki sigara içicilerin kiliseye ani koşuşları, gelin alayının gelişini haber verdi. Orgcu müziği kesti ve herkes ayağa kalktığında kiliseye baş döndürücü bir sessizlik çöktü. Helen kendisine bir mendil hazırlarken, Hevesli Paul da kilisenin ön kısmında, annesinin yanında durdu. Doğuştan bir insan gözlemcisi olan Leonard papaza baktı; törenin başındaki romantik aşamanın en sevdiği kısım olduğunu belli eden, yüzünü kaplamış babacan gülümsemesiyle önde duruyordu. Andrew sakin ve mutlu görünüyordu, onun için gerçekten mühim olan bu günde dakik olduğu için Grace'e özellikle minnettardı.

Önce konukların ve cep telefonlarının paparazzi coşkusu altında bir parça utanan nedimeler girdi içeri ve ön kısımdaki yerlerine doğru, koridor boyunca teker teker yürüdüler.

Sonra orgcu, fotoğrafçının küçük bir kafa hareketiyle ve dramatik bir gerilime mahal vermeyerek Bach'ın *Klavsens* ve

Yaylılar için Konçerto No. 5, Fa Minör'ünün ya da Andrew'un bildiği hâliyle Grace'in *Hannah ve Kız Kardeşleri* filminden seçtiği parçanın giriş notalarını vurmaya başladı.

Ve işte Grace oradaydı.

Vakur ve mutlu, yüzünde işte diyecekmiş ifadesiyle bir an durdu.

Diz altı, fildişi renkli, baş döndürücü bir saten elbise giymişti. Ama herkesin gözü yeşim rengi ayakkabılarının parlaklığına kaydı; bir yandan beklenmedik, öte yandan da tam anlamıyla Grace'i yansıtan bir seçim. İçinde fışkıran tatlı gururla yavaş yürümek için büyük çaba sarf eden Peter'in kolunda yürüdü koridoru. Her adımını izleyen Andrew, Grace'in iki elini ellerinin arasına alırken en incelikli gülümsemesiyle Peter'a teşekkür etti.

"İşte buradayım," dedi Grace sadelikle.

"Çok güzel görünüyorsun," diye cevap verdi Andrew, daha da sadeleşti.

Kilisenin tamamındaki kız arkadaşlar artı birlerinin ellerini sıktı ve evli kadınlar kocalarının omzuna yaslandı. Ânı bozmak istemeyen ama neticede töreni devam ettirmekle yükümlü papaz, Grace, Andrew ve cemaatin geri kalanı için karşılama konuşması yaptı. Sembolik önemlerini açıklayarak törenin tüm aşamalarını anlatmaya başladı, ki böylece gelinle damat konuşmalarını yapmak için mihraba yaklaşırken konukların biraz geride durmaları gerektiğini ustaca söylemiş oluyordu. Vaazı, ruhaniden ziyade felsefi olana vurguyla sevgi ve aile hakkında neşeli ve derin bir konuşmaydı. Papazlar nihâi hedefe odaklanabilmek için dine bağlılık sorununu görmezden gelmekte mahirdi; sözleri gerçektir ama vaftizler, komünyonlar ve kiliseye üyelik yöntemleri hâlâ geçerliliğini koruyordu.

Geçtiğimiz haftalar boyunca Grace inançsızlığı yüzünden hile yapıyormuş gibi hissetmiş ve ısrarla onu en az heyecanlandıran şeyin dinî tören olduğunu söylemişti. Ama şu an, devam eden törenin sonsuza kadar sürmesini istiyordu. Dua kitapçıklarıyla çok uğraştığı için okumaları ve duaları ezber bilmesine rağmen yepyeni sözler, yepyeni düşüncelermiş

gibi huşu içinde dinliyordu hepsini. Sanki bunlar sonsuz aşk hakkında, aşktaki pek çok derinliğe ve zorluklara dair tecrübeden gelen öğütlerdi. Çocukluğunda katıldığı bir ayin ona o zamanlar sonsuz uzunlukta gibi görünmüş olsa da şu andaki göz açıp kapayıncaya kadar geçmiş gibiydi, mutluluğu zaman duygusunu esnetiyordu.

Birbirlerine kendi yazdıkları yeminlerini okuyup, yüzüklerini sonsuza kadar takacaklarına söz verdikleri o beklenen an çabucak gelip geçti. Ve böylece, ailelerinin ve arkadaşlarının huzurunda, asla eskimeyen en eski ritüellerle karıkoca oldular.

Tören bittiğinde Handel'in *Arrival of the Queen of Sheba* bestesi eşliğinde, gülümseyerek koridordan aşağı yürüdüler, orgcu aldığı her kuruşu hak ediyordu.

Fotoğraf çekimi, tebrik kucaklamaları ve iyi dilekler korosundan sonra Grace'in televizyon kahramanı Dedektif Morse'a hayranlığı nedeniyle seçtiği Jaguar'ın kırmızı *Regency Mark 2* modeli düğün arabasının arkasına Andrew'la yerleştiler. Orada, daracık koltuk aralığıyla kırmızı deri koltuklarda otururken el ele tutuşup pencereden el salladılar, kraliyet ailesinden bir çift gibi.

“Pekâlâ,” dedi Grace. “Çok hoştu.”

BÖLÜM 25: RESEPSİYON

Otel resepsiyonunda Hevesli Paul, Leonard'ı yalnız bırakmak zorunda kalmıştı çünkü ihtiyaç duyuldukları an sıkılıp etrafa dağılan akrabaları bir araya toplama ve aile fotoğraflarını organize etme görevi kendisine verilmişti.

Grace de Andrew da evlenmek için biraz ileri yaşta olduklarından ahali de biraz ileri yaşıyordu ve daha sonra otel sakinleri barına dönüşecek olan mekândakiler, yemek öncesi fasılda aç karnına içki içmeye daha az meyillilerdi. Bunun yerine, erken başlangıca kendini kaptırmış insanların birkaçı esniyor, hamile konukların eşleri oturmak için yer bakarken, çocuklarını evde bırakıp gelmiş olan çiftler bebek bakıcısı büyükanne ve büyükbabaları telefonla arayıp durumu kontrol ediyorlardı.

Hevesli Paul ve onun çekirdek ailesi dışında düğündeki pek kimseyi tanımıyordu Leonard. Elinde bir kadeh ikram şampanyasıyla ve tepside aşırıldığı birkaç kanepeyle —soğan *bhaji* ve somonlu bir şeyle— başıboş dolanıyordu ortalıkta. Otelin piyanisti *Great American Songbook*'tan parçalar çalarken etraftaki tüm sandalyelerin arkasından takım elbise ceketleri sallanıyordu ve kadınlar da çaktırmadan birkaç dakikalığına topuklularından kurtulmuşlardı. Eskiden olsa göze battığını düşünürdü Leonard, sanki yalnızlığı tüm odanın konuşma konusuymuş gibi gelirdi. Kalabalık içinde görünmez olma arzusu, özgüveninin kendini katlayıp rafa kaldırması, yani sosyal inzivanın bildik hissi kaplardı her yanını. Ama şimdi içinde bir huzur bölmesi bulmuştu, odadaki mutluluğu hissedebiliyordu, artık dışlanmış hissetmiyordu.

Açlıktan ölmek üzere olan kalabalık, ana yemek salonuna

gidip birleştirilmiş masada isimlerini bulabilsinler diye otel yöneticisi geldi, yemeği haber veren okul zilini çalarak bar boyunca yürüdü. Misafirler yerlerine oturdu. Gelinle damadı ve elbette yemekleri beklerken geniş yuvarlak masanın öbür ucundakilerle tanışmalar yapıldı. Leonard, Hevesli Paul'un yanına oturdu. Diğer tarafında ise Andrew'un halası, davetli listesine girebilmeyi Leonard'ın artı birinden feragat etmesiyle başarabilmiş Gloria Grimes ismindeki kadın vardı. Grace, bir yazar olduğu için onu Leonard'ın yanına oturtmuştu ama kısa zamanda anlaşıldı ki kadın aynı zamanda bir gevezeydi.

"Hep söylerim, düğünler yeni insanlarla tanışmanın en iyi yoludur," diye başladı, "yani en en iyi yolu. Hiçbir çıkarı olmayan insanlarla başka nerede tanışabilirsiniz ki? Yani ben yazarım, farkındasınızdır, o yüzden bir sürü kitap tanıtımı yaptım ve şarap, kanepeler, toplantılar filan. Herkes ya kafanın ya omzunun üstünden acaba kaçırdığım biri var mı diye bakıyor. Sanki kariyerleri için faydalı olabilecek insanları bulan radarları varmış gibi davranıyorlar. Sohbet konusunda da hep huzursuzlar çünkü kiminle *konuşamadıkları* hakkında çok *endişeliler* ve hep dediğim gibi birine yapabileceğiniz en büyük cömertlik ona tüm dikkatinizi vermektir. Nasıl yazar olabilirler ki, insanlarla ilgilenmezlerse—"

Leonard araya bir soru sıkıştırmayı deniyordu ama zamanlamayı tutturamadı.

"—elbette bir yazar olacağımı hiç düşünmemiştim. Teknik olarak her zaman iyi olduğum için gazeteci olabilirdim belki ama hayal gücümünden hep şüphe ettim. Fakat galiba hayal gücümüzün nereden geldiğini asla bilemiyoruz, belki de yaratılmış bir şey değil de zaten içimizde olan bir şeyin manifestosudur. Ama hep söylediğim gibi, en güçlü fikirlere sahip olmayabilirim fakat sahip olduğumu en iyi şekilde kullanmayı bilirim ve mücadelenin büyük kısmı budur. Demek istediğim, tanıdığım bir yazar vardı. Zavallı adam pankreas kanseri oldu —karısını aldatmıştı, kadıncağızın ruhu şad olsun, kadın öldükten sonra evini nasıl dönüştürdüğünü görmeliydiniz. Öyle bir göz! Yani, kim bilebilirdi?"

Leonard şansını denedi "Peki ne tür ki—"

“Yazdığı aksanda okumanızı sağlayan muhteşem bir tarzı vardı. Felemenkçe, Galce, Hintçe, yani aksan yapamasanız bile ve açıkçası ben yapamam, bu sizin aksanlı *okuyamayacağınız* anlamına gelmez. Ne muhteşem adam. Parasını kedi ve köpek bakım evlerine bıraktı —oğlu çok sinirlendi tabii ama aksanları *çok* iyi yazdı. Yani, hangi profesyonel yazara sorsanız söyler bunun ne kadar zor olduğunu.”

Elden ele servis edilen ekmeğine yağ sürmek için mola verdi —Leonard ikinci dilimini yiyordu çoktan. Tuhaf bir şekilde hoşlanmıştı kadından. Kaçık insanlardan hoşlandığını anladı. Belki onların gücü de buydu.

Ekmegini dörde bölmüş ama henüz hiç yememiş yazar kadın yeniden başladı.

“Dayanamadığım tek şey ama gerçekten *katlanamadığım* şey şu, bütün bu iş insanları tek bir konuya yapışıp tekrar tekrar onu yapıyorlar. Yani, ne anlamı var? Bunu yapmak, kendine güvenleri olmadığından tüm kariyerlerini kısa kesmek anlamına geliyor sadece. Tam olarak böyle! Kendine güven eksikliği. Ne dersen de. Eskiden yazma sınıfımda olan kadının —demek istediğim, dersi ben veriyordum ve o da öğrenciydi— yazdığı her öykü çocukluğuyla ilgiliydi ve hep şöyle ifadeler kullanırdı: ‘Kapının yanında boş bir sandalye vardı.’ Bilirsiniz işte, depresif olmaya *çalışıyordu* çünkü yazarlığa yakışanın depresiflik olduğunu sanıyordu. Ama eminim siz kendiniz de tanık olmuşsunuzdur, bazı insanlar yazı yazma eyleminin içinde o kadar kaybolur ki hikâye anlatmayı unuturlar. Bu beni delirtiyor!”

Kötü yazı ruhlarını kovmak istermiş gibi bıçağını bir o tarafa bir bu tarafa salladı.

“Pekâlâ, Grace sizin yazar olduğunuzu söyledi. Gerçi bana söylemesine gerek yoktu. Yani ben her zaman anlayabilirim, sahip olduğunuz bir şeyler gösteriyor bunu. Belki kitaplarınızdan birini okumuşumdur? Polisiye roman, değil mi?”

“Hayır. Çocuk ansiklopedileri,” diye cevap verdi Leonard. Gloria Hala sessizleşti.

“Ya, çok iyi,” dedi ekmeğinden ilk ısırığını alırken.

Bir garson Leonard’a doğru yaklaştı, doğru kişi olup ol-

madığını kontrol etmek için de isim levhasını kaldırıp baktı.

“Affedersiniz, bayım, kız kardeşiniz resepsiyonda sizi bekliyor.”

“Kız kardeşim mi?”

“Evet, bayım. Resepsiyonda. Çift kanatlı kapıların oradan vestiyeri geçtikten sonra.”

“Ah, anladım. O aslında benim kız kardeşim değil, arkadaşımın kız kardeşi,” dedi Leonard, Hevesli Paul’un yanındaki boş koltuğu işaret ederek.

“İsminizi vererek sizi sordu, bayım. Sadece sizi haberdar ediyorum.”

Leonard “Küçük bir acil durum için Grace’in yardıma ihtiyacı var muhtemelen, hemen dö—” dedi, geriye taranmış dalgalı saçlarıyla ihtişamlı görünen yaşlı adam ve çalimsı saçlı eşiyle konuşmak için çoktan diğer tarafına dönmüş Gloria Hala’ya.

Leonard nazıkçe acele eden birinin neşeli yürüyüşüyle resepsiyona doğru ilerledi.

Resepsiyona gittiğinde kitap raflarının önünde tek başına durmuş, tırnağını yiyen Shelley’yi gördü.

“Ah. Selam,” dedi Leonard.

“Sürpriz,” dedi Shelley yarı utangaç şekilde, ellerini iki yana açarak.

“Şey, bunu beklemiyordum. Hangi rüzgâr attı seni buraya?”

“Seni görmek için geldim. İnanmazsın, arabayla hem de. Kız kardeşimin arabasını ödünç almak zorunda kaldım.”

“Ya. Anladım. Ben aslında bir düğündeyim şu an.”

“Onu biliyorum elbette. Bugün burada düğün olacağını söylemiştin bana. Seni buraya çağırmalarını istedim. Onlara erkek kardeşim olduğunu söylemek zorunda kaldım, üzgünüm. Eğer senin eski yangın şefin olduğunu söyleseydim yardımcı olmayabilirlerdi.”

Leonard ne yapacağını şaşırmış hâlde etrafına bakarken “Kesinlikle,” dedi. “Şuraya oturalım mı?”

Aralarında ahşap bir masayla karşılıklı kanepelerde yüz yüze oturacakları, şöminenin yanındaki sessiz alana doğru yönlendirdi Shelley’yi.

“Çay ister misin? Ya da kahve?” diye sordu Leonard.

“Hayır, teşekkürler.”

“Ee, her şey yolunda mı? Seni görmeyeli asırlar olmuş gibi geliyor.”

“İyiyim. Yani, pek değil. Biliyorsun.”

“Evet, biliyorum. Garip bir hafta oldu.”

Shelley yarısını yediği tırnağının parçasını eliyle koparabilmeyi denedi.

“Shelley, dosdoğru konuya girmiş gibi olmak istemiyorum ama...her şey yolunda mı?”

“Margaret aradı bugün. İş yerinden. Patrick için aldığı yumurtayı getirdi ve kitabını.”

“Ah, anladım.”

Shelley bir an tereddüt etti.

“Kitabın çok güzel, Leonard.”

Leonard ne diyeceğini bilemedi.

“Teşekkürler, Shelley.”

Konuşma durdu. Shelley dosdoğru Leonard’a baktı.

“Sadece bunu söylemek istemiştım.”

“Neden bunca yolu geldin? Yarın ofiste görüşecektik nasılsa. Benim bir yere kaybolduğum filan yok.”

“Ben işi bıraktım, Leonard. Ofise gelmeyeceğim.”

“Benim yüzümden değildir umarım.”

“Hayır. Senin yüzünden değil. Senin *sayende*, ama senin yüzünden değil. Yaptığın işe kendini, bütün fikirlerini ne kadar verdiğini gördüm. Çocukken sahip olduğun tutkuyu hiç kaybetmediğini gördüm. Hâlâ o kadar yaşam dolusun ki. Hayata kuşkuyla yaklaşmayan, pratik davranma baskısıyla boğulmamış birisin. Merakını hiç yitirmemişsin. Birkaç gün izin almak için ofisi aramaya karar vermiştim çünkü bitik hissediyordum, sürekli koşturup her şeyi halletmeye çalışmaktan bezmiştim; Patrick, iş, para. Özellikle seninle aramızda olanların kayıp gitmiş olmasından sonra bezmiştim. Binada bile çalışmayan, bir ay işe gitmesem farkına bile varmayacak olan patronum iki kişilik iş açığımız dolmadan izin veremeyeceğini söyledi. Ben de ona olayların benim tarafımdan görünen kısmını anlattım ve tahmin edebileceğin şeyler

oldu. Her neyse, işi bıraktım ve şimdi bir sonraki adımımın ne olacağını hesaplamam lazım.”

“Epey zor bir hafta geçirmişsin. İşin için de üzüldüm.”

“Üzülme, lütfen. Ömür törpüsü ve aşırı stresli bir işti. Para yüzünden ve öğleden sonraları izin alabildiğim için yapıyordum, başka bir yerde böyle bir izin şansım olmazdı. Ama bu işi ölünceye kadar yapmak zorunda kalabilirdim.”

“Shelley, ne söylemem gerektiğini bilemiyorum. Yani bir şeyler söylemek istiyorum ama bugün Grace’in düğünü. Seni görmeyi de hiç beklemiyordum.”

“Biliyorum, biliyorum, beklenenden fazla. Bu arada, bir ya da iki mesajın ve birkaç cevapsız araman var. Ben kitabını gerçekten çok beğendiğimi, Patrick’in de bayıldığını söylemek istemiştım.”

“Çok sevindim. Onu doğru çizip çizmediğimden emin değildim.”

“Epey yaklaşmışsın. Gerçek hayatta Patrick’in sakalı, takma gözü, tahta bir bacağı ve kamburu var ama geri kalanında bayağı yaklaşmışsın. Kocaman bir kalbi ve büyük bir hayal gücünün olduğunu gösteren kutucuk beni çok etkiledi, bilirsin işte.”

“Onun için özel bir kitap olsun istedim. Ve senin için de.”

“Gerçekten öyle, Leonard.”

Kararsız bir duraksama vardı, sessizlik garip tarafını gösteriyordu.

“İçeri dönsem iyi olacak. Seni yeniden görmek güzeldi, Shelley,” dedi Leonard kalkmaya hazırlanırken.

“Leonard beni cezalandırma,” dedi Shelley. “Seni incittim, diye kestirip atma.”

Leonard, kendisinden emin olmadan, bir an durdu. Yeniden oturdu ama bu kez Shelley’nin yanına.

“Hiçbir şeyi kesip atmaya çalışmıyorum, Shelley. Ya da seni cezalandırmaya. Neden böyle bir şey yapayım?”

“O zaman bizim aramızda ne oluyor?”

“Bilmiyorum, Shelley. Bilmiyorum, çünkü bilmiyorum. Ben bu tür konuşmalara alışık değilim. Ben kuralları bilmiyorum. Kurallar çok şifreli. Benim söylememi istediğin bazı

kesin kelimeler varmış gibi geliyor ama ben onların ne olduğunu bilmiyorum ve eğer doğru şeyi söyleyemezsem çekip gideceksin diye endişe ediyorum.”

Shelley ona dikkatlice bakıyordu. Bir ciddiyet asılıydı ikisinin arasındaki havada.

“Beni sürekli sınava tabi tutamazsın, Shelley. Seni temin ederim, her seferinde o sınavdan kalırım. Kendiliğinden bilgili olamam. Ve ne var biliyor musun? Bunların hiçbirisi önemli değil. Ya da daha doğrusu, önemli olmaması lazım ama önemli, en azından senin için. Yaşanan ânın etkisiyle herkes güzel bir şey söyleyebilir. O doğru cümleyi herkes kurabilir. Ama gerçek bu değil. Doğru şeyleri söylemek hiçbir şeyi kanıtlamaz. Önemli olan, bir insanın gerçekte nasıl biri olduğudur. Önemli olan, fonda film müziği olmadan ve bir oyun çevrilmezken gerçek dünyada ve gerçek zamanda bir insanın senin için neyi ortaya çıkarmaya hazır olduğudur. Sana çok değer veriyorum ama kendim olmaktan da çekinmiyorum. Sana performans sergileyemem, Shelley. Ben Patrick’i de uzun uzun düşündüm gerçekten. Onu, onun yaşındaki kendi hâlim gibi düşündüm. O yaşların nasıl olduğunu hatırlıyorum. Damarlarımda duyuyorum bunu. O duygu asla terk etmedi beni. Onunla tanışsaydım ne yapardım hiç bilmiyorum. Her şeyin kilidini açacak zeki cevaplarım ya da bir planım yoktu. Ama onunla dürüst bir ilişki kurardım, bunu biliyorum. Duygularıyla oynamazdım. Ve onun senin için ne kadar önemli olduğunu biliyorum. Muhtemelen senin baktığın yerden görmiyorum ama Patrick’in senin için sahip olduğu anlama saygı duyuyorum. İlişkinize bir tehdit olmayı asla istemem. Biliyorum ki fazla tecrübesizim ve ilişkiler hakkında bazen yanlış bir şey söylemek ya da yapmaktan kaçınabilecek ipuçlarım yok belki. Bana bu soruları soruyorsun; beni işe yarar kılmak için, sana bir şeyleri kanıtlamam için ama ben böyle yaşayamam. Bir sonraki kontrol noktası nerede acaba, diye düşünerek tetikte bekleyemem. Acaba sfenks bilmecesi ne zaman karşıma çıkacak diye. Ama nazik olmak için elimden ne geliyorsa yaparım. Seni dinlemek için. Çok önemsedğim kızla birlikte olmayı öğrenmek için. Ben sadece, bunun senin

için yeterli olup olmayacağından emin değilim.”

Leonard, anlatmak istediklerinden fazlasını söylemiş olduğunu fark ederek sustu. Bir kez başladığında konuşmuş da konuşmuştu, ancak konuşurken anlamıştı neler söylediğini. Doğru şeyler. Kederinin meyvesi sözler.

Leonard'ın doğaçlama konuşması boyunca parmağının çevresindeki gevşek bir ilmiği çevirmiş olan Shelley bir nefes aldı ve yumuşacık konuşmadan evvel birkaç gözyaşını tuttu.

“Buraya gelirken, sana söylemek istediklerimin senaryosunu yol boyunca kafamda döndürdüm. Planım, bil diye söylüyorum, benim hakkımdaki bir sürü şeyi sana açıklayıp anlatmaktı ama görüyorum ki sen muhtemelen çoktan anlamışsın. Buraya gelmekle düşüncesizlik ettiğimi biliyordum ama hayatta ne zaman önüme bir fırsat çıksa, içimde duyduğum ‘dikkat et’ diyen sınırlandırıcı sesi susturmaya ihtiyacım oluyor. Sanırım ben, Patrick'in koruyucusu olduğum fikrini kendim inşa ettim. Ama doğrusunu istersen, geçtiğimiz hafta, kendimi dünyadan korumak için onu kullandığımın farkına vardım. İlk tehlike işaretinde geri çekiliyorum. Dedikleri gibi, önce güvenlik.”

Hayatının çoğunu bu şekilde yaşamış olan Leonard sessizce dinledi.

“Ama bir süre sonra,” diye devam etti Shelley, “eğer kendi hayatına biraz temiz hava ve gün ışığı getirmezsən, hayat dediğin şeyin senin içindeki küçük, kederli bir yere dönüşüğünün farkına varacak aşamaya geliyorsun. Ve şimdi, dünyaya ve sana açılmak ile kendimi ve Patrick'i olabileceğini sandığım şeylerden korumak arasındaki doğru dengeyi nasıl kuracağımı bilmiyorum. Nasıl başa çıkacağımı bilemediğim bu korkutucu yeni durumda sıkışmış hissediyorum. Söylediklerim anlamlı geliyor mu sana?”

Leonard kafasıyla onayladı, Romalıların bile dünyaya doğru genişlemek ve kendilerini korumak için duydukları ikiz dürtüyü dengelemekte zorlandıklarını söylemedi ama.

Shelley uzanıp Leonard'ın elini tuttu, gözyaşıyla ıslanmış yanağını onun göğsüne yasladı ve huş ağacı yeşili kravatını iz yaptı. Leonard Shelley'nin saçlarını öptü ve kolunu onun

omzuna atıp nazikçe kulağını okşadı.

İçerideyse ana yemek salonundaki aç misafirleri çok fazla bekletmemeye söz veren Peter, konuşmasını yapmak için ayağa kalkıyordu.

BÖLÜM 26: ERTESİ SABAH

Leonard ertesi sabah mutlu uyandı. O ve Shelley sessizce, Leonard'ın düğün yemeğini soğutacak kadar birlikte oturunca yeni bir yakınlık kurmuşlardı. Birbirlerinin hayatlarında nerede durdukları sorusunu yanıtsız bırakmış, onun yerine hafta içi öğlen yemeği yemek için sözleşmişler ve yerinde bir barışma öpücüğü kondurmuşlardı dudaklarına. Leonard, kız kardeşinin arabasına kadar Shelley'ye eşlik etmiş ve yalnızca yarım açılabilen pencere boşluğundan öpmüştü onu. Park yerinin tek yön sistemini takmayan ve bir bisikletçi gibi araba kullanan Shelley, el sallayıp “bip bip” sesiyle uzaklaşmıştı.

237

Leonard sırtına bir yastık aldı, bir fincan otel odası çayını da karnına yerleştirip yatakta oturdu ve perdelerin arasından sızan sabahın sessiz parlaklığını izledi. Yatağın öbür ucunda Hevesli Paul vardı. Armacılıkta “çapraz çizgi” olarak bilinen pozisyonda uyuduğu için Leonard da bacaklarını hafifçe kendisine doğru çekmek zorunda kalmıştı. Hevesli Paul alkolden uzak durmuş ve onun yerine sadece çocukken içtiği enerji içeceğinden tüketmişti. Şifa özelliği şüpheli olsa da o zamanlar grip ilacı niyetine içerdi. Böylesine dopdolu ve zinde bir akşamdan sonra yorgun olmak en çok Hevesli Paul'un hakkıydı. Aile düğününün yüksek coşkusu sarhoşlukla birleşince, bir düğün davetlisi olarak kendisini ortaya koymasına vesile olmuştu Paul'un. Bir aşamada, birlikte dans etmek için seçebileceğiniz sayısız kadın partnerden oluşan geniş bir halkanın merkezinde gözlerini açmıştı, ki hiçbir erkek Lindy Hop dansına daha iyi bir amaç kazandırmamıştır şüphesiz. Geri dönen ikinci turda yazar Gloria Grimes da bulunuyordu. Daha sonra gurur duyduğu doğaçlama bir dokunuşla krava-

tını kafasına bağlayıp, judo hareketlerini patlattığı *Kung Fu Fighting* şarkısı eşliğinde yaptığı solo performanslarında ise eline su dökebilecek kimse yoktu. Müzik bitip konukların çoğu yataklarına gidince Hevesli Paul otel barında takılmaya devam etmiş, artık sıcak çikolata içmeye başladığı bu aşamada kartları çıkarıp Grace'le *Top Trumps* oyunu oynamışlardı. Hevesli Paul'un tüm gün göğüs cebinde taşıdığı "Efsanevi Canavarlar" setiyle oynadılar. Düğün gününde olmasına rağmen ve bunca yıldır ona hep iyi davranmış olmasına rağmen Hevesli Paul Grace'i hezimete uğratiyordu. Aksini yapması da pek mümkün değildi gerçi, zira hız dışındaki tüm kategorilerde rakipsiz olan *Kraken* vardı elinde. Doğrusu, Hevesli Paul'un anlattıkları, Ulusal Pandomim Birliği'ndeki yeni işi ve Lambert'in bayılıp ona yardım edeceği Sessizlik Kulübü fikri, Grace'in dikkatini dağıtmıştı. İlk kez duyduğu gururun, şüpheciliğini susturmasına izin verdi. Bazen, gerçekçiliğin her şey demek olmadığını sezebilirdi kız kardeşler.

Üst kattaki balayı süitinde Grace ve Andrew yataklarında kahvaltıyla uyanmışlardı, otelin hediye ettiği bir şişe köpüklü şarap da vardı üstelik. Grace uyumadan önce menüdeki her şeyi işaretleyip kapının dışına asmıştı. Her zamanki meyve suları, yulaf lapası, tost ve diğer sıcak kahvaltılıkların yanında modern bir eklemeye mücver de vardı menülerinde. Grace tütsülenmiş balık işaretleyip işaretlemediğini hatırlamıyordu ama her halükârda o da vardı. Sabah çişini yapmaya giden Andrew'un yataktaki tarafına balıkları gizlemeyi aklından geçirdi.

Düğün günü büyüleyici geçmişti. Tüm gün süren neşeli dinginlikten çok memnun kalan Grace, yüzüne yerleştirdiği gülümsemenin izlerini yüz kaslarında hissediyordu şimdi. Akşamki eğlencenin şamatası da cabası olmuştu. Konuşmadığı kimse kalmasın diye masadan masaya koşan, sonra *Come on Eileen* şarkısı çalarken çıplak ayaklarıyla kankan dansı yapan sosyal ve girişken bir gelin olmuştu. Bir noktada, Andrew onu ufak bir yürüyüş yapmak ve gizlice bir dilim pasta yemek için dışarı kaçırmıştı. Kalenin etrafında birlikte tur attıkla-

rında Grace Andrew'un ne kadar mutlu olduğunu görmüştü. Andrew bulduğu her fırsatta çoktan karıcığım diye hitap etmeye başlamış ve Grace ne zaman ona bir şey söylese aşk dolu bakışlarla karşılık vermişti.

Ebeveyn banyosundan ona doğru gelirken ellerini kuruladı, bir yandan yüzüğüyle oynayıp bir yandan altındaki sabunları temizleyen Andrew, uzanıp Grace'i boynunun arkasından öptü.

"Bunlarla doycak mısın?" diye sordu Andrew.

"Sevdiğin tuzlanmış balıklardan aldım sana bu arada. Eğer beni seviyorsan bunları yersin."

Andrew suratını kusacak gibi yaptı.

"En beğendiğin şey neydi?" diye sordu Grace. "Yani dünle ilgili. Ve lütfen 'şahane elbisen' ya da 'sevgi dolu gözlerin' deme. Gerçekten en sevdiğin ne oldu?"

Birkaç saniye düşündü Andrew.

"Bakalım, kilise belki? Ya da ilk dansımız? Gerçekten, sen ne olduğunu biliyor musun?"

"Devam et —şaşırt beni."

"Benim en sevdiğim kısım, henüz evlenmişken Dedektif Morse arabasında oturduğumuz kısımdı. Evli bir çift olarak ilk özel anımız. Sadece ikimiz. Mutlu. Çok da acıkmıştık gerçi ama, evet, mutlu. Peki ya senin?"

Grace bir an sessizleşti.

"Sanırım babamın konuşması. Çok dokunaklı olmadan içindekileri söyledi. Konuşması duygusal açıdan o kadar beraktı ki. Beni ve tüm hayatımı biliyor. Şimdi ikimiz de yaşlanırken ilişkimiz çok daha zenginleşmişe benziyor. Biliyorum, onun için çok büyük bir andı. Gerçekten ama *gerçekten* doğru şekilde yakalamak istedi. O çok...hangi kelimeyi arıyorum? Hassas. Evet, işte buydu, hassas. Birine, tam da gidişine izin verdiğin o anda, çok sevildiğini hissettirebilmenin mümkün olduğunu hiç düşünemezdim. O ânı asla unutmayacağım."

Grace tabakların üzerindeki kapakları kaldırdı, mantarları Andrew'un tabağına atıp onun mücverini kendisine aldı ve evli bir kadın olarak ilk kahvaltısını etmeye başladı.

Bir anda dönüverdi.

“Bunları yedikten sonra yatağa dönelim mi? Ne dersin?” diye sordu.

Andrew elma suyu bardağını onunkiyle tokuşturup birleşme-öncesi-yulafına bal ekledi.

Alt katta, Amerikan tipi yazı masasında oturan Helen, kahvesini içip dışarıdaki sisli sabaha bakıyordu. Bir diğer horultulu gecenin ardından Peter hâlâ uyuyordu, tüm gece içtiği buğday biraları yüzünden bahar nezlesi azmıştı. İyi iş çıkarmıştı. İş için yaptığı sunumların çok iyi olduğunu biliyordu ama onca yıl evvelki düğünlerinden bu yana yaptığı hiçbir konuşmayı duymamıştı. Kalbini açıp aileleri hakkında, onun için taşıdıkları önem hakkında konuştuğunu duymamıştı. Helen hakkında söylediklerini de. “Ömrümün tek gerçek aşkı,” demişti. Ve bu adam üstüne üstlük bir ekonomistti.

Önceki haftalarda Grace’le yaptıkları bütün o uzun telefon konuşmalarının meyvesini toplamış, ortalığı velveleye vermeden tüm detaylar titizlikle bir araya gelmiş ve çok özel bir gün olmuştu. Helen o telefon konuşmalarını özleyecekti. Grace kısa süre sonra uzatmalı balayına çıkacaktı, Japonya’dan telefon görüşmesi yapmak ucuz olamazdı. Peki sonrası, kim bilir? Grace’in biraz geç evlenmesi, aile kurmayı fazla geciktirmeyecekleri anlamına geliyordu. “Eğlencesi denemekte,” demişti kendi babası, o aşamaya gelen Helen’a.

Hevesli Paul yeni işinden ve kullanabileceği yönetici bekâr odasından bahsedince dün akşam hayatının yeni bir aşamasına girdiğine dair içinde uyanan duyguyu inkâr edemedi. Çok yakında verilmesi gereken bazı önemli kararlar ve yüzleşilmesi gereken tercihler olacaktı ama şimdilik bekleyebilirlerdi. Bunca yıl çocukların kendi ayakları üzerinde durabilmelerini sağlamak için uğraştıktan sonra hayatını geri almanın bu kadar yılgın hissettirmesi garipti. Ama ebeveyn olmanın doğası buydu. Çocukların hayatı kendi hayatlarıydı. Doğdukları günden itibaren onlara parça parça geri veriyordunuz, onlar kendi kanatlarıyla uçana kadar.

Helen uyuyan Peter’a baktı. Hayatını adadığı ve çok sevdiği adama. Engelsiz bir ilişki yaşamayalı çok zaman ol-

muştı. Tatil planları, gece gezmeleri, hatta belki küçülmeye gidip birkaç şilin müsriflik etmek zaman zaman konuştukları konulardı. Midesinde hissettiği küçük çaplı paniğin nedenini zar zor kabul etti; bundan sonra iki kişi, sadece ikisinin birlikte olacağı düşüncesi yüzünden böyle hissediyordu.

Kahvesini bitirip yatağa geri zıpladı. Biraz üşümüş ayaklarını ısıtmak için onun bacaklarının altına sokarken Peter kıpırdadı ve Helen'ı nazikçe kendisine doğru çekti. Bunca yılın ardından hâlâ iki yapboz parçası gibi uyumlulardı.

BÖLÜM 27: TARİH MÜZESİ SANDVIÇLERİ

Ofiste işler Leonard için yavaştı. Evden çalışan çizerler bahar tatilindeki çocuklarıyla meşgul oldukları için üzerinden geçmesi gereken yeni bir taslak yoktu. Romalılarla ilgili kitabın taslağı yayın öncesi aşamaya gelmişti ve kontrol etmek için daha iki haftası vardı. Birkaç projenin yolda olduğu söylenmişti —“fazla tartışmalı” olduğu için rafa kaldırılan dünya dinleriyle ilgili bir kitabın dedikodusu dönüyordu ama kimse kesin olarak görevlendirilmemişti. Bilgisayarı da günceldi, masaüstü duvar kâğıdını değiştirmekle ve bilgisayarına daha ezoterik ayarlar yapmakla yirmi dakikasını öldürdü. İşler o kadar sıkıcılaştı ki küçük bir sohbet etmek için Teknik Destek’ten Greg’in yanına gitti gönüllü olarak.

“Selam, Greg. Meşgul müsün?”

Teknik Destek Greg büyükçe bir baget ekmeğini oymaktaydı masasında. Karıştırıldığı için çürümüş iltihaba benzeyen ama aslında olağan salata malzemeleri kavanozda hazır bekliyordu.

“Bu yapıtın son dokunuşlarını ekliyorum sadece. Benim bedenim bir tapınak Leonard ve midem de onun mihrabı. Elbette erkeğin kalbine giden yol midesinden geçiyor,” dedi. O sırada sinirli bir müşteriyle telefon görüşmesi yapan Shelley’nin sabık iş arkadaşı Margaret’a sesini duyurmaya çalışıyordu. Margaret bakmadan ona kalemmini fırlattı.

“Seni günah çıkarma kabinime getiren nedir, Leonard? Duyduğuma göre aşk artık pantolonunda çiçeklenmiyormuş. Bunu duyduğuma üzüldüm. Senin ve benim gibi adamlar her zaman yakalayamıyoruz bu şansı. Titizlik, yalnızlığın müjdecisidir,” dedi yine Margaret’a doğru konuşmuştu.

“Şey, aslında işler o kadar da kötü değil. Yazıcı için renkli kartuşlardan bir haber var mı? Nasıl göründüklerini anlamak için basmak istediğim bazı şeyler var.”

“İnternette porno basmana gerek yok, Leonard. Basılı zevki tercih eden senin gibi adamlar için dergiler var. Hatta erotik kitaplar.”

Greg bagetine yapacağı saldırıya hazırlık için ağzını açtı. Margaret’in yüzünde donuk bir tikslenme ifadesi vardı izlerken. Leonard o şeyin tamamını Greg’in yiyip yiyemeyeceğini merak ediyordu aslında.

Teknik Destek Greg onu hayal kırıklığına uğratmadı.

Açık ağzına son parça ekmeği atarken iki başparmağını da yukarı kaldırıp bir zafer çılgılığı attı. Çamaşır makinesinin program bitmeden önceki son turda kıyafetleri çalkalaması gibi ağzındakileri çiğnemeye devam ediyordu.

“Tamam. Ben yerime döneyim,” dedi Leonard.

“Genç rakip ayrılır,” dedi Greg doğa belgeseli seslendirmeyle. “Başarılı avını hareminin geri kalanıyla kutlayacak olan alfa erkek tarafından mağlup edildi.”

Uçan zimba bu defa gerçekten acıttı.

Leonard masasına döndüğünde Mark Baxter’dan bir e-posta geldiğini gördü:

Gönderen: himark@markbaxterbed.com

Salam Lenny,

Factorial Yayıncılık’taki adamlarla şahane bir görüşme yaptım. Orada çok zeki bazı adamlar var —ansiklopedi işini bir üst seviyeye taşıyacaklar. Tamamen yenilikçiler.

Kitabına bayıldılar. Yani tam anlamıyla *bayıldılar*. Tek sorun, kitabın kendi yayınevleri için uygun olmadığını söylemeleri. Gerçekten kurgu dışı bir kitap olmadığını söylediler. Daha çok hikâye kitabıymış. Onlara dedim ki “Yok artık! Bu kitap ezberleri bozan kurgu dışı bir kitap —gerçekten yenilikçi!” Aynen söyledim bunu. Kitabın bu hâliyle bir dertleri yok-

tu ama dediler ki referans kitapları rafında bir yer bulamazlarmış ve onlar kurgu yayımlamıyorlarmış, dolayısıyla bir nevi bok yoluna gitmiş oldu sanırım. Alışıldık referans kitaplarına sadık kalmaya devam edeceklerini ve çığır açmayı bu yolla sürdüreceklerini söylediler.

Bu yüzden üzgünüm, dostum. Kitap konusunda bana geldiğin için sağ ol. Benden sekmesini istediğin başka bir şey olursa eski bir tanıdık veya tanıdık bir *squash* kortu muamelesi yapabilirsin bana.

Kolay gelsin —ama çok da kolay değil!

Yukarıdakileri dikkate almak isteyebilirsiniz.

Mark Baxter, BEd

Leonard, denediği için ona teşekkür etti ve bir sonraki projesi için şans diledi. Ayrıca yakın zamanda yeniden birlikte çalışmayı umduğunu söyleyerek hızlı bir cevap gönderdi. Mark Baxter, BEd'e yukarıdakileri dikkate almak isteyebileceğini önerdiğini de söylemeye lüzum yok.

Biraz hayal kırıklığına uğramıştı doğal olarak. Her şeyini o kitabın içine koymuş ama ondan pek çok şey de kazanmıştı. Eğer tamamen dürüst olması gerekirse kitabı Patrick için yazmaya karar verdiğinde başka biri daha okur mu, diye hiç düşünmemişti. Bazen böyle olur, diye düşündü. Gerekçe, gerçeğin ortaya çıkmasından sonra belli eder kendisini.

Yavaş sabah, sürünerek öğle arasına vardı nihayet. Leonard ceketini aldı ve Shelley'yle buluşmak için çıktı. Öğle yemeği randevusu mekânı olarak Ulusal Tarih Müzesi'ni seçmişti ve Leonard da Shelley'nin bu tercihinde ince bir fedakârlık olduğunu düşündü. Hatta Shelley, vejetaryen bir öğle yemeği hazırlayacağını söylemişti ama av hayvanlarının kafalarıyla bilfiil doldurulmuş bir odada yiyecekleri düşünüldüğünde nafil bir jest olacağı Leonard'ın kafasına dank etti.

Oraya vardığında, tamamı ikaz yelege giymiş ilkokul çocuğu kalabalığı tek sıra hâlinde müzeden çıkıyor, genç öğretmenleri onlar geçerken sayıyordu. Leonard buluşmak için sözleştikleri memeli bölümüne doğru, her adımında kayık

gibi gıcırdayan eski ahşap basamakları tırmandı. Aslanlar, kaplanlar, kutup ayıları ve şempanzeler gibi vahşi yaşamın hanedanlık üyelerini doldurulmuş hâllerıyla sergileyen ilk birkaç sıra camekânın yanından geçti. Orta alanda, yüzü yüzyıldır yanlışı tarafa dönük duran kambur balina iskeletinin altında ve hipopotamın önünde, elinde çizim defteriyle Shelley'yi gördü. Yanında, tam da tarif ettiği gibi olduğu için hemen tanıdığı Patrick oturuyordu.

“Merhaba millet!” dedi Leonard. “Rahatsız etmiyorum umarım.”

“Selam, tam zamanında. Biz de resimlerimizi bitiriyorduk. Patrick, Leonard’a merhaba de. Bugün onunla buluşacağımızı söylemiştim hatırlarsan. Roma kitabıyla ilgili düşüncelerini merak ediyordu.”

Patrick kafasını kaldırıp baktı.

“Selam, Leonard,” dedi. “Ben de şunu bitiriyordum, dur, şurayı biraz daha çizeyim, şunun etrafını, bir çizgi de buraya, birkaç tane de şunlardan, işte! Bitti!”

Çizdiğini Leonard’a gösterdi.

“Oo, beğendim!” dedi Leonard, boy farkını kapatmak için çömelirken.

“Bu normal bir hipopotam, sadece bolca iyileştirme yaptım,” dedi Patrick. “Şunlar turbo motorlar, avcılardan kaçabilsin diye. Bu da ağlayan bir aslan ‘Ya neden bu kadar yavaşım, hantal, beceriksiz bir hipopotamı bile yakalayamıyorum,’ diyor. Şunlar, hipopotamın ayağındakiler, tekerlek. Ayaklarının içine gizlenmişler ama tren raylarına yaklaştığında ortaya çıkıyorlar ve sonra dişlerinden tren yolu fırlatıyor, gittiği her yere rayları döşeyebiliyor. Böylece tren tekerleklerini tozlu patikalarda da, normal yollarda da kullanabiliyor.”

“Peki, şuradaki nokta nedir?” diye sordu Leonard.

“Fransızların onu vurduğu yerde açılan mermi boşluğu.”

“Neden Fransızlar?”

“Şey, uzun zaman önce onlar Afrika’nın sahibiydi ve bir sürü savaş vardı ama ben dünyayı yönettiğimde bunların hiçbirisi olmayacak. Eğer bir ülke savaşırsa —zzzzzzzzttt!— kelleleri kopacak!” dedi Patrick kalemiyle boynunu keser gibi

yaparak.

“Peki, camekânları kırmadan hayvanları nasıl vurabilmişler?”

Patrick kafasını geriye atıp inledi.

“Onları burada vurmamışlar. Onları Afrika’da ya da öyle ülkelerde vurmuşlar, sonra da kutulara koymuşlar. Kitapları yazıyorsan bunları bilmen gerekirdi.”

“Bu arada, sandviçin burada,” dedi Shelley. Streç filme sardığı, biraz ezilip yumruya dönmüş ekmeği çantasından çıkarmış, Leonard’a uzatırken gülümsüyordu.

“Ah, teşekkürler. İçinde ne olduğunu sormamın sakıncası var mı?”

“Yumurta.”

“Yumurta?”

“Evet, yumurta,” dedi Shelley. “Proteinden eksik kalmanı istemedim. Kendine iyi bakmalısın.”

“Kesinlikle. Sadece, yumurta bende gaz yapıyor ve tabii ofiste pencere de açamıyoruz.”

“Bir yolunu bulursun. Patrick! Buraya gel, sandviçini al.”

“Yaa, sandviç istemiyorum. Çikolata var mı? Çikolata yemeyeceksem hediyelik dükkânından bir şeyler alabilir miyim, lüüüüüüüütfreen?”

Patrick Sheley’nin koluna asılmış sallanıyordu.

“Göreceğiz,” dedi Shelley, sonra da dönüp Leonard’a bakarak tekrarladi: “Göreceğiz.”

BÖLÜM 28: SESSİZLİK KULÜBÜ

Hevesli Paul ve Lambert, ilk Sessizlik Kulübü toplantısı için Ulusal Pandomim Birliği'ndeki odayı güzelce hazırladılar. Sandalyeleri daire biçiminde dizmişlerdi ve sahnenin ayağına da Noel ışıktandırılmaları koymuşlardı; görsel yeteneğinin güçlü olduğu ortaya çıkan Lambert'ın fikriydi. Canlı heykeller de oda boyunca aralıklarla yerlerini aldılar; insanların içeriye girdiği kapıda Marley'nin hayaleti, resepsiyon masasının arkasında Rüzgârlı Adam, çeşitli baca temizleyicileri ve Mozart'lar da karışık bir şekilde oturmuşlardı. Hevesli Paul insanların rahatlaması için fonda John Cage'in 4'33' parçasını¹⁵ çalıyordu.

Helen ve Peter da oradaydı doğal olarak. Helen özellikle bekâr odasının nasıl bir yer olduğunu görmek istiyordu ama Arno'nun kız arkadaşının taşınması için henüz bir tarih belirlemediklerini açıklayan Hevesli Paul, bu meselenin zaman içinde kendi kendine çözülecek biraz hassas bir durum olduğunu düşünüyordu.

Grace balayında olmasına rağmen bir şekilde toplantıya katılmak istediğini söylemişti, bütün tapınakları ve mabetleriyle Kyoto belki de sessizliğin başkenti sayılırdı ne de olsa. Belirlenen zamanda o ve Andrew bir Zen tapınağının yakınında sessizce oturabilir, böylece kilometrelerce uzaktan bile olsa o ânı paylaşabilirlerdi.

Leonard elbette katılımcılar arasındaydı ve yardım et-

15. John Cage'in sadece piyano performans hareketlerini yapıp hiçbir şey çalmadığı eseri. Kayıtta, seyircilerin öksürükleri ve kuş sesleri gibi şeyler duyulur. (e.n.)

mekten mutlu olmuştu. Toplanma sonrası çay ve bisküvi ikramı onun fikriydi. Hatta işleri bir adım ileri taşıyarak sahip oldukları en sessiz bisküviyi istemişti ve marketteki sonuç açıkça çikolata kaplamalı bisküviler olmuştu.

Shelley ne yazık ki gelememişti. Leonard'dan aldığı ilhamla ve babasının cesaretlendirmesiyle güzel sanatlar fakültesinde yarı zamanlı lisans okumaya karar vermişti. Pazar gecesi toplantısı, katılacağı oryantasyon dersiyle çakışıyordu. Shelley'nin kız kardeşi de her ihtiyaç duyulduğunda bebek bakıcılığı yapacağına dair açık çek vererek üzerine düşeni yapmıştı. Patrick de bebek bakıcılığı yapıldığında daha geç yatmasına ve şekerli mısır gevreği yemesine izin veren bir çek hazırlamıştı kendisine. Shelley bir sonraki Sessizlik Kulübü toplantısına katılmayı çok istediğini söylemişti.

Helen, hastaneden çıkan ve yeni şeyler denemeye heves eden Barbara'ya da toplantıdan bahsetmişti. Barbara, hayatında daha önce hiçbir zaman, kesintisiz bir saat boyunca sessiz kalmadığını itiraf etse de kulağa sağlıklı ve huzurlu bir şey gibi geldiğini ve yeni insanlarla tanışmak için iyi bir yol olabileceğini düşünmüştü. Erken gelen Barbara, yanında kendi diyabet bisküvilerini getirmişti.

Hevesli Paul, o haftanın başında Bayan Hawthorn'u ziyarete gitmişti. Kadın birkaç gündür uyuyordu ve daha iyiye gittiği söylenemezdi. Bir saati aşkın süre onun yanında oturup elini tutan Paul, sessizliğin tadını her ikisi için de çıkarmıştı.

Düğündeki *Lindy Hop* dansı yüzünden bedenindeki ağrılar devam eden Hevesli Paul, o hafta boyunca devam ettiği judo derslerinde hem *Sensei*'sine hem de Lazlo'ya toplantıdan bahsetmişti. Doğaları gereği konuşkan olmayan iki adam fikri beğenmiş ve güvenlik görevlisi olarak çalıştıkları ardiyedeki gece mesailerinden önce gelmişlerdi. Hevesli Paul onları judo dışı zamanda görmekten etkilenmiş ve onların da kendisine ısınmaya başladıklarını hissetmişti.

Lambert süpermarketin ilan panosuna posterlerini koyup koyamayacağını sorduğunda, Hevesli Paul'un çikolata kutusunu açmış olan aynı idareciyle küçük bir sohbet etmişti. İlan panolarını kullanmalarında hiç sorun olmadığını, hatta

bağış toplamakta yardıma ihtiyaçları olursa onlara cumartesi öğleden sonraları yapılan paketleme saatini tahsis edebileceğini bile söylemişti. Lambert ona içtenlikle teşekkür etmiş ve toplantıya çağırmıştı ama onun olayı bu değildi, o bir köpek-balığıydı, öyle söylemişti, hareket etmeye devam etmeliydi.

Katılımcılar arasında birkaç yeni yüz bile vardı; elinde dürülmüş yoga matıyla egzersiz kostümleri içinde bir kadın, iki İtalyan öğrenci ve sadece Arno'nun eski bir arkadaşı olduğunu söyleyen ve bunu söylerken de burnunun kenarına dokunan, işçi tulumu giyen bir adam.

Vakit geldiğinde, saksıdaki günebakanı dairenin ortasına, taburenin üzerine yerleştirdi Hevesli Paul. Sukûnet, şayet gerekli olsaydı, bir araya gelmiş bu grubun üzerine muhakkak çökerdi.

“Pekâlâ millet!” diye başladı. “Pazar akşamı Sessizlik Kulübü'nün ilk toplantısına geldiğiniz için teşekkürler. Ben yerime geçtiğimde, bir saatlik oturuma başlayacağız. Bu çiçek kadar sessiz olabilmek için elimizden geleni yapmak dışında hiçbir özel talimat yok.”

O bir saat boyunca katılımcılardan her biri, hayatın sonsuz çeşitliliğinde kendini gösterircesine kendi deneyimlerini edindi. İnsanlar hiçbir şey yapmadıklarında bile bunu farklı yapıyorlardı. *Sensei* ve Lazlo hiç kımıldamadan oturup sessizliğe konsantre oluyorlardı, dövüş sanatı sayesinde edindikleri zihinsel disiplinin kökleri, aksini yapmalarına imkân veremeyecek kadar derindeydi. Barbara ise tam tersine, tamamen telaşa kapılmıştı, odada göz teması kurabileceği birini arıyor, bütün bu durumun verdiği tuhaflık duygusunu paylaşabilmeyi umuyordu. Bu geceyi organize edebilmek için çok emek veren Lambert, oturduğu yerde başkalarıyla gönüllü paylaşılan sessizliğin mahremiyetine hayranlık duyuyordu. Birbirlerinin soğukkanlılığını test ederken kendi rekabetçi yanlarını açığa çıkaran, küçük bir iç mekânı paylaşmak zorunda kalan canlı heykeller kendi kendilerine baskın çıkıyordu. Arno'nun arkadaşı gösterişli bir meditasyon pozuna girmiş, çekici görünen yogacı hanıma yakınlık sinyalleri göndermeye çalışıyordu. İtalyan öğrenciler sessizce oturmuş, doğru yerde olup

olmadıklarını sorguluyorlardı.

Helen zamanını önünde yavaşça açılan yeni hayatının ve ailesindeki değişikliklerin envanterini çıkarmak için kullanırken Peter'ın içinin geçmesi çok sürmedi. Dünyanın diğer kısmında, Grace bir Zen tapınağında bağdaş kurarak oturmuş, Andrew da onun yanında, sabahın erken sıcığıyla cebelleşiyordu. Sessizliğin yatağında yatmak kadar rahat hissettirdiği Leonard ise memnuniyetle oturmuştu, evreni bir kez daha genişliyordu.

Tüm bunların ortasında, aklından kim-bilir-neler geçen Hevesli Paul oturuyordu.

Asırlar boyunca, çiçekler hakkında yazılan ve söylenen onca şey olmasına rağmen, aslında ne kadar sessiz olduklarını fark etmek, Hevesli Paul kadar özel biri olmayı gerektiriyordu.

TEŞEKKÜRLER

Her şeyi karım Sinéad'a borçluyum. Bu kitap, senin aşkın ve desteğin olmasa yazılamazdı.

Muhteşem iki oğluma, Thomas ve Jacob'a teşekkür ederim. Bu kitap, sizin ansiklopedileriniz ve kutu oyunlarınızla kaplı bir masada, her yanıma saran coşkunuzla yazıldı.

Kevin ve Hetha Duffy'ye ve Bluemoose Books'taki herkese, *Leonard ve Hevesli Paul*'u yayımlama kararınız, çalışkanlığınız, yaratıcılığınız ve tutkunuz için sonsuza kadar minnettar kalacağım.

Editörüm Lin Webb'e, tüm ilgisine, dikkatine ve kitabın düzenlemesindeki anlayışına özellikle teşekkür ederim. Sonuç olarak, daha iyi bir okur ve yazar oldum.

Güzel kapak tasarımı için sana teşekkür ederim Fiachra McCarthy.

Bir kitap yazmak için bana ilham olan ve yazarken de cesaretlendiren Michael Stevens'a teşekkür ederim.

Cömert tavsiyen için sana teşekkür ederim Anna Carey.

İlk ve destekleyici okurlar oldukları için Conor ve Gillian Rapple'a teşekkür ederim.

Yardıms severlikleri ve ömür boyu yetecek kadar ilginç kitap tedarikleri için Dublin'deki Baldoyle Kütüphanesi'nin tüm çalışanlarına teşekkür ederim.

Yazmaktan bahsettiğimde beni dinleyen ve ihtiyaç duyduğumda bana güzel şeyler söyleyen herkese içtenlikle teşekkür ederim, siz kim olduğunuzu biliyorsunuz, ben de sonsuza kadar minnettarım.

Ailem, arkadaşlarım ve iş arkadaşlarım, hepiniz şahane-siniz ama kitapta yer almadınız, o yüzden gerilmeyin.

Honest Ulsterman, The Bohemyth, Brilliant Flash Fiction ve *Flash Magazine* dergilerine, daha önce yazdığım hikâyeleri bastıkları için ve onları okuyan herkese teşekkür ederim.

